Yavuz Bahadıroğlu _ Turgut Alp

TAKDİM

Akıncıların Osmanlı İmparatorluğu içinde mümtaz bir yeri vardır. Âdeta imparatorluğun temel taşlandır. Yaz, kış demeden sürekli şekilde düşman topraklarına akınlar yapan bu ateş gibi yakıcı, civa gibi akıcı süvariler, aynı zamanda günümüzün askerî istihbaratına da çekirdek teşkil etmişlerdir.

Turgut Alp, binlerin içinden sadece biri. Ama gerçek biri, Turguteli" diye anılan kasabanın isim babası. Aslında bu isim bir kasabayı değil, bir imparatorluğu hatırlatmalıdır. Çünkü Osmanlılar adı o ve onun gibilerin sırtında yükselmiş, beylikten imparatorluğa ulaşılmıştır. Bugün Turgut Alp, Osmanlı Devletinin çekirdeğinin atılmış olduğu Söğüt'te, Osman Beyin ilk gömüldüğü yerin yanıbaşmda ebedî hayatını sürdürmektedir. Daha kimler yok o mezarlıkta? Aykut Alp, Kara Mürsel, Samsa Çavuş, Akçakoca ve kitapta sık sık adlan geçen diğer temel taşlan.

"Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!"

Bu mübarek topraklan okşayası geliyor insanın. Okşamak ve yine Akif in diliyle:

TURGUT ALP

"Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber,
Sana ağuşunu açmış, duruyor Peygamber!"

demeli. Şimdi onlar Peygamberin yüce katında altı yüz küsur yıl İslama bayraktarlık eden bir devletin kurucuları olarak mesrur ve mesut.

Tarihî romancılık, tarih içinde bir dal.

Tarihi tarih yapan insanlardır. Yazan tarihçiler, gergef gibi işleyen de romancılardır.

Tarih yapıcısı görevini bitirir, her fani gibi dünyadan göçer. Tarih yazıcısı araştırır, bulur, yazar. Tarih romancısı bozmadan, çapraştırmadan gergefini işler. Bu gergefte, yabani ipliklerin yeri yoktur. Uydurma, aslından ap ayn renklerin yeri yoktur. Hele tarihi yapanların hayatlarının aksine, âdeta onlara hakaret sayılabilecek temaların hiç mi hiç yeri yoktur.

Ama yazılmaktadır işte! Tarih de, tarih romancılığı da me'suliyetsiz kalemlerin elinde bozulmaktadır.

Osmanlı akıncısına, Bizans saraylarında seks âlemleri yaptırılmakta, işret sofralarında sabahlattırılmaktadır.

Oysa akıncı demek, gecesi gündüzü, din ve millet yoluna adanmış serdengeçti demektir. Onun hayatında beşerî arzular ön plâna geçmek bir yana, sonuncu sıralara bile girememiştir. İman, boğum boğum tütmektedir; gönül alev alev yanmaktadır. Tepeden tırnağa vatan aşkı, köşeden bucağa millet sevgisi doludur.

Ve bu kitap o büyük aşkın, o yüce sevginin kâğıda dö-

külmüş solgun bir tezahürüdür.
Romanımız aynı zamanda şu gerçeği de anlatmaktadır: Tarih zamanın kalıplan içinde donmamıştır. Aynı vasat zuhur edince, aynı tarih yeniden yaşanmaya başlar. Bu hakikati kısaca, 'Tarih tekerrürdür" diye özetlerler.

Romanda karşılaşacağınız Bizans entrikaları günümüzde bir İngiliz oyunu, bir Yunan düzenbazlığı, bir Rus kandırmacası şeklinde zaman zaman karşımıza çıkmıyor mu? Kitabı okuduktan sonra mukayese de, karar da size aittir.
İnanıyoruz, bu kitabı okuduktan sonra bir akıncı ruhu özlemi ile dolacak, kalem savaşına siz de katılacaksınız. O zaman şairin,"Kükredi birdenbire kanları uyuşanlar" mısraı asıl mânasını bulacaktır.
Bu" hizmet hedefine ulaşabilirse, birlik şuurunun çekirdeği atılmış olacaktır. Yeni bir enerji, taze bir kuvvet, ulvî duygular bu çekirdeği filizlendirmeye yetecek unsurlardır. Akıncı uhuvvetini, vahdetini gösterebildiğimiz gün, bütün Bizans oyunları erimeye, yok olmaya mahkûmdur.
Nesil Basım Yayın bu gayretin sembolüdür ve her dalda okuyucusuna sunduğu ilmî, edebî, fikri, tarihî eserleriyle bunun mücadelesini vermektedir.
Bu vesileyle, kitapta adı geçen iman kalelerini, İslâm fedailerini rahmetle anıyor, sizi onlarla baş başa bırakmak için aradan çekiliyoruz.

Nesil Basım Yayın

Birinci Bölüm

Üç atlı, atlarının üstüne büzülmüş, yol alıyorlardı. Soğuk kemiklerini dondurmuştu âdeta. Bir sığmak bulmak için acele ediyor, mümkün olduğu kadar atlarını hızlı sürmeye çalışıyorlardı.
Vakit gece yansını geçmişti. Her taraf yoğun bir sis tabakasıyla kaplı idi.
"Hey, Kalamos," diye bağırdı adamlardan biri. "İlerde ışığa benzer bir şey görüyor musun sen de?"
Diğeri dişlerinin birbirine vurmasını önlemeye çalışarak cevap verdi:
"Hayal görmeyi bırak Tomas, sür atını!"
Tomas itiraz etti:
"Gördüğüme eminim ben, hayal değil, gerçek. Sen ne dersin Nikola?"
Nikola diye hitap edilen üçüncü süvari kuytularda yankılanan bir kahkaha attı.
"Bu siste ışık görebildiğine göre, gerçekten çok keskin gözlerin var derim Tomas, gerçekten!"
Kalamos da bir kahkaha attı can sıkıntısından.
"Tevekkeli değil," diye bağırdı sesini arkadaşlarına du-

yurmak için. "Lefke kızları Tomas'm gözlerine bayılırlar."
Tomas alaya alındığı için kızgın, anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.
Hava gittikçe soğuyordu. Üç Yarhisar şövalyesi yakınlarda bir han bulamazlarsa sabaha sağ çıkabileceklerine ihtimal vermemeye başlamışlardı. Kalamos ellerinin donduğunu zannediyordu, dizginleri doğru dürüst tutamaz olmuştu:
"Sıcak bir odada rahatça yatmak varken bu havada yollara düşmek akıl kân değildi ya, mecbur ettiler," diye söylendi. "Şu işi yüz akıyla bitirebilirsek, çektiğimiz eziyetlere değecek, ama işin içinde bu ıssız yerlerde donmak da var."
"İflahım kesildi artık, dayanamayacağım."
Kalamos, Tomas'in sesiyle düşüncelerine ara vermek

mecburiyetinde kaldı. Başını genç arkadaşlarına doğru çevirdi:
'Toy çocuk, sen de. Kim dedi bizimle maceralara atıl diye? Otursaydm ananın dizi dibinde, daha isabetli hareket etmiş olurdun."
Tomas mıknatıslanmış gibi eyerin üstünden sıçradı:
"Kes artık! Anamın ismini anmamanı söylemiştim kaç kere."
Kalamos kızdı birden:
"Ne olmuş andıksa be? Anan bir Türkle kaçmışsa kabahat bizim mi yani? Sahip olsaydın."
"Susacak mısın, Kalamos?"
Kalamos'un eli kılıcına gitti. Atını yavaşlattı:
"Susmazsam ne yapacağını merak ediyorum dostum!"
Tomas'rn eli de kılıcına kaydı.
"O zaman ben susturmak zorunda kalacağım Kalamos!"
"Ya!"
"Evet."
"Bir dene bakalım."
İşin ciddiye doğru gittiğini gören Nikola araya girdi:
"Hey, durun bakalım! Bu soğukta kılıç tokuşturmak da nereden geldi aklınıza? İlle de ısınmak istiyorsanız inin atlarınızdan da güreş tutun bari."
Tomas öfkeli bir sesle bağırdı:
"İkide bir anamla uğraşmaktan vazgeçsin."
"Vazgeçti işte, tamam, hararetinizi Türklere saklayın da karşılaşacağımız yerde leşini serin. Yarhisar şövalyeleri birbirlerini kırıyorlar diye bir adımız çıkarsa, kepaze olduk gitti demektir."
Tekrar atlarını süratlendirdiler. Tomas dişlerinin arasından:
"Ah şunlarla karşılaşmayı o kadar istiyorum ki" diye

söylendi. Nikola sordu:

"Kimlerle?"

"Kimlerle olacak? Elbette Türklerle."

"Sahi çok mu istiyorsun?"

Tomas kılıcını okşadı:

"Hem de nasıl!"

"Şimdiye kadar hiç karşılaşmadığın için olacak herhalde, yoksa iştahın kursağında kalırdı."

"Ne demek istiyorsun?"

"Şunu demek istiyorum ki, Türkler tekin insanlar değildir. Karşılaştığın yerde heyecanını muhafaza etmeye çalış."

"Ne çıkar, ateş olsalar cürümleri kadar yer yakarlar."

Nikola bilgiç bilgiç başını salladı:

"Öyle deme Tomas, bazı ateşler vardır ki, civarını da yakar, kavurur. Türkler o cins ateştir işte!"

"Büyütüyorsun."

"Hayır, gerçeği söylüyorum."

"Anlaşılan iyice gözünü yıldırmışlar senin."

Nikola bir süre cevap vermedi. Etraf aydınlık olsaydı, yüzünün aldığı korkunç şekli görmek mümkün olacaktı. Neden sonra:

"Karacahisar düştüğü zaman oradaydım," diye söylendi kendi kendine konuşuyormuş gibi.

Tomas gençliğin verdiği heyecanla alay etti.

"Senin bulunduğun birkaleyi Türkler fethetmiş ha, doğrusu hayret!"

Fakat muhatabı kızmadı. Aksine gayet sakin:

"Hayret ki hayret," dedi. "Benim bulunduğumu bir yana bırak, daha nice meşhur Rum şövalyeleri de oradaydılar."

"Şöhretlerini bes bedava elde etmiş palavracı şövalyeler olsa gerektir."

"Belki, ama Türkleri tanımadığın belli, görseydin böyle konuşamayacaktın."

Sesini yükseltti:

"Sen ne dersin Kalamos?"

Kalamos iki at boyu ilerden gidiyordu.

Başını çevirmeden cevap verdi:

Türkleri çok methettin derim."

"Gerçek bu."

"Yılmışsın, besbelli."

"Ya sen?"

"Ben mi? Hayır! Ben her zaman ne isem gene oyum, Türklerden korkmam."

Nikola keskin bir kahkaha patlattı.

"Galiba onun için sarıklılar daha kale civarında görünmeden Karacahisar'ı terketmiştin?"

Bu iğneli söz Kalamos'u çıldırtmaya yetti. Sür'atle başı-

nı çevirdi:

"Bana bak!" diye bağırdı. "Bu söylediklerini kanınla ödeyeceksin."

"Ne duruyorsun?"

Bu sefer genç Tomas müdahale etti:

"Donmak üzereyim neredeyse; sürün atları, münakaşanın sırası değil. Şu haberi yerine bir ulaştıralım da, kozlarımızı sonra paylaşırız."

İkisine de bu teklif makul göründü.

"Öyle olsun."

Dediler ve atlarını tekrar mahmuzladılar.

Bir tepeciğin başına varmışlardı ki, Nikola heyecanla bağırdı:

"Hey, şuraya bakın! Kanımı kurtlar içsin ki şu gördüğüm bir ışıktır."

Kalamos bakmaya bile lüzum görmeden cevap verdi:

"Ne o, bu sefer sen mi hayal görmeye başladın?"

"Bak hele."

Kalamos sonunda baktı:

"Gerçek," diye sevindi. Aynı anda Tomas da bakmış, belli belirsiz farkedilen ışığı görmüştü. Neşeli bir sesle:

"Nasıl, şimdi inandınız mı? Ben onu çok önce haber vermiştim ya, aldırmamıştınız."

İkisi de tasdik etti bu sözleri:

"Haklısın Tomas."

Nikola ilâve etti:

"Ne de olsa bizden çok gençsin."

Tomas henüz yirmi yaşında, körpe bir delikanlı idi. Lefke'de doğup büyümüş, namlı silâhşörlerden ders almış, kılıç kullanmasını, ata binmesini, ok gezlemesini kendince noksansız öğrenmişti. Şimdiye kadar girdiği bütün kavgalardan galip çıkması iyiden iyiye şımarmasına sebep olmuştu. Daha on dört yaşında iken bir baskında annesini kaçırmışlardı. Daha doğrusu annesi kendi rızasıyla kaçmıştı. Ama Tomas'a annesini kaçıranın bir Türk akıncısı olduğunu söylemişler, bir Bizans şövalyesinin peşinden gittiğini hep saklamışlardı. Bunun için Türklere karşı aşırı bir düşmanlık besliyordu. Biraz da bu yüzden iyi silâhşor yetişmeye dikkat etmişti. Annesini kaçırdığı Türklerden intikam almaya kendini hazırlamıştı. O zamana kadar hiçbir Türkle mücadeleye girmiş değildi. Yalnız methiyelerini çok duyardı. Hele Lefke kadınları bire bin katarak Türklerin kahramanlıklarını destanlaştırır, âdeta düşmanları değil de dostları imişçesine büyütürlerdi.

Tomas bu methiyelere o kadar kızardı ki, bu yüzden genç bir kadını tekme tokat dövmüş, iki dişini kırmıştı.

Yeminli idi. Önüne bir Türk çıktığı anda leşini mutlaka yere serecek, annesinin intikamını alacaktı.

Işık gittikçe daha belirli bir hal alıyordu. Buralarda köy filân olmadığım bildiklerinden, ışığın muhakkak bir handan aksettiğinden emindiler. Ne var ki bulundukları yerler Türk topraklan idi. Ve bir Türk hancı onları kolaylıkla kabul etmeyebilirdi. O takdirde zor kullanacaklardı. Kılıçlarım bellerinde süs olsun diye taşımıyorlardı ya! Gerektiğinde kendilerine yatacak yer de temin edemedikten sonra, neden ağırlığını çeksinlerdi? Ayrıca handa bazı Türk akıncıları da olabilirdi.

"Beni dinleyin," diye konuştu Kalamos. "Eğer hana kabul edilmemek gibi bir durum hasıl olursa, katiyen zorbalığa baş vurmak yok, anladınız mı?"

"Niçin?" diye hiddetle itiraz etti Tomas.

"Çünkü ellerimiz kılıç tutamayacak kadar uyuşmuş durumda. Sonra içerde Türk akıncıları da bulunabilir."

"İyi ya işte, zaten benim aradığım da o!"

Nikola öfkeyle araya girdi:

"Kessene sesini genç horoz, kılıca el atmak yok dediler sana, kulak ver. İlk işin olduğu için hayli heyecanlısın bakıyorum. Heyecanın yüzünden başıma iş açmak istemem."

Tomas istihza ile dudaklarını büzdü:

"Korkuyorsun anlaşılan Nikola! Korkuyorsan gerçekten karışma sen. Ama ilk önüme çıkacak Türk'ü zımbalamaya yemin etmişim. Beni durduramazsınız."

"Zırvalama," diye bağırdı Kalamos. "Başımızı sokacak bir yer bulalım önce. Taşkınlık istemem. Yoksa leşini yere ben sererim haberin olsun."

Tomas diklendi:

"Beni korkutamazsın."

Kalamos ateş saçan gözlerle arkadaşına baktı:

"Dua et ki, kötü bir anda bulunuyoruz, yoksa seni gebertmek boynumun borcu olmuş çoktan."

Münakaşa uzayıp gidecekti, ama hanın kapısına varmış bulunuyorlardı. Sustular. Atlarından inerek bir süre ellerini ovdular. Sonra Kalamos kapıyı yumruklamaya başladı:

"Hey, kapıyı açın!"

İçerden hiçbir ses gelmeyince daha yüksek sesle bağırdı:

"Açın kapıyı be, donuyoruz neredeyse."

Yine cevap gelmeyince, bir kaç tekme indirdi kapıya.

"Açın şunu yahu!"

Bu sefer bazı tıkırtılar duyuldu. Kulaklarına homurtuya benzer sesler geldi içerden:

"Kimdir gecenin bu saatinde?"

Kalamos cevap verdi:

"Üç Bizans şövalyesi."

Yarhisar şövalyesi olduklarını mahsus gizliyordu. Biliyordu ki, Osman Gazi ile Yarhisar Tekfuru Nikefor'un arasından kara kedi geçmişti çoktan. Bizans şövalyeleri ise civarın en muteber misafirleri sayılıyordu hâlâ.

İçerdeki ses aksiliğini bir parça kaybetti:

"Gecenin bu saatinde ne işiniz var!"

Nikola dayanamadı, kapıya bir yumruk daha indirdi:

"Sual soracağına aç şunu, donuyoruz."

Cevap yerine kapı gıcırtıyla aralandı. Üç şövalye içeri süzüldüler. Kalamos alıcı gözüyle kendilerini süzen genç hancıya sırıttı:

"Bakacağına atlarımızla meşgul ol. Bol yem ver ki, iyi para alasın."

Hancı sesini çıkarmadan dışarı çıktı. Atların yularına yapıştığı gibi ahıra çekti.

Geri geldiği zaman üç şövalyeyi ocak başına çömelmiş buldu. Nikola eğilmiş, ateşi canlandırmaya çalışıyordu. Hancının içeri girdiğini görünce doğruldu:

"Yak şu ateşi de kurulanalım dostum, yoksa donup kalacağız da boyunca günaha gireceksin."

Hancı yine tek kelâm etmedi. Dipteki kapıdan odunluğa girdi. Getirdiği bir kucak odunu itina ile ocağa yerleştirdi. Avurtlarını şişire şişire birkaç kere üfürdü. Önce közler parlamaya, sonra da alevler fışkırmaya başladı.

Donmak üzere bulunan insanın ateşi gördüğü anda duyacağı heyecanı üç Yarhisar şövalyesi derin bir hazla duydular. İçlerine sindire sindire ateşin etrafını aldılar. Yalnız Tomas'm yüzü asıktı. Durumundan pek memnun olmadığı görülüyordu. Ettiği yemini düşünüyor, yeminin kefareti olarak papazlara kaç alün vermesi gerektiğini hesaplıyordu. Çünkü, o, ilk karşısına çıkacak Türk'ü öldürüp annesinin intikamını almaya and içmişti bir kere. Şimdi hancı da olsa, karşısına bir Türk çıkmıştı. Evet, başında kavuğu, sırtında cübbesi, kemer burnu, pırıl pırıl elâ gözleriyle hancı tam bir Türk'tü. Gençti de üstelik. O zamana kadar gördüğü şişko, yaşlı hancıların hiç birine benzemiyordu. Hele bakışları o kadar tuhaftı ki insanın içine ürpertiyordu. Kaç kere gözleri karşılaşmışsa, Tomas bakışlarını kaçırma mecburiyeti duymuştu. Adamın göz-

leri insanın içini okumak ister gibi derinden bakıyordu. Acaip parıltılar oynaşıyordu göz bebeklerinde.

Dişlerini gıcırdattı. Hırsını bastırmak için uluorta bağır-

dı:
"Bize sıcak bir çorba getir çabuk!"
Hancı, derinden bakan gözlerini delikanlıya çevirdi. Sanki söyleneni duymamış gibi odanın ortasında kımıldamadan durmasına devam etti:
"Duymadın mı dediğimi, çorba getir!"
Hancının dudakları istihza ile kıvrıldı. Sanki konuşmaya yeni başlamış bir çocuk gibi kelimelerin üstüne basa basa:
"Çorba yalnız sabahlan bulunur," dedi.
Bu kadarlık bir cevap Tomas'm zaten aleste duran cinlerini başına üşüştürmeye yetmişti. Hiddetle ayağa fırladı. Elini sür'atle beline attı.
Arkadaşının kötü niyetini sezen Kalamos, ondan atik davranarak kolunu kavradı:
"Otur oturduğun yerde Tomas, arzuladığın şeyi dişlerini gıcırdatmadan istemeyi öğren evvelâ."
Tomas şimşekler çakan bakışlarını Kalamos'a dikti:
"Sana da sıra gelecek Kalamos!"
Kalamos cevap yerine elini şimşek gibi kaldırdı. Sert bir tokat patlattı Tomas'ın yüzüne:
"Çok oldun sersem! Benimle nasıl konuşulacağını öğretir bu sana!"
Delikanlı tokadın şiddetinden sendeledi. Birkaç adım geri gitti. Kanayan dudağını elinin tersiyle sildi:
"Pis herif!" diye bağırdı. Kılıcını çekmeye davrandı. Ama

geç kalmıştı. Nikola çoktan kılıcını sıyırmış, Tomas'ın iki küreği arasına dayamıştı. Pis pis sırıtıyordu:
"Koy o kılıcı yerine Tomas. Hırlaşmak için yanlış yer seçmişsin dostum. Her şeyi dönünce halletmeye karar vermiştik, unuttun mu?"
Tomas donup kaldı. Böyle bir şeyi beklemiyordu. Hafifçe başını çevirip Nikola'ya baktı.
"Demek böyle ha Nikola!"
Nikola sırıtmaya devam ediyordu.
"Böyle ya," dedi. "Aynen böyle işte!"
Tomas elini kılıcından çekti.
"öyle olsun bakalım. Sonra hesaplaşacağız."
"Pekâlâ, ama önce kılıcını çek ve usulca yere bırak bakalım. Kalleşliğine kurban gitmek istemeyiz, heyecanına hâkim olamıyorsun."
Tomas çar naçar söylenenleri yaptı. Hesaplaşmayı sonraya bırakarak kılıcını döşemeye bıraktı.
"Dediğin gibi olsun," dedi.
Genç hancı bulunduğu yerden kımıldamadan üç arka-

daşın münakaşasını seyrediyordu. Dudaklarındaki müstehzi tebessüm hep yerli yerinde idi. Hattâ biraz daha belirginleşti.

Kalamos:

"Böyle işte hancıbaşı," diye gülmeye başladı. "Boş kalınca kendi aramızda kılıç talimi yaparız."

Hancının cevap vermediğini görünce de sordu:

"Hakikaten içecek bir çorban yok mu? Ölesiye açız da."

Hancı yine cevap vermedi. Yürüdü ve dipteki kapıdan çıktı.

"Amma da tuhaf adam be," dedi Nikola. "Hancının böylesini de ilk defa görüyorum."

Kalamos:

"Türklerin ne yapacağı pek belli olmaz, tetikte durmamız lâzım."

Nikola'nın kafasını mütemadiyen hancı meşgul ediyordu.

"Pek de genç."

"Kim?"

Çenesiyle hancının çıktığı kapıyı işaret etti.

"Şu hancı canım!"

"Ben de hayret ettim," dedi Kalamos. 'Türkler bu yaşta kılıç elde dolaşırlar, ama nedense hancılığı seçmiş. Galiba ödleğin biridir."

Nikola bu fikirde değildi:

"Sanmam. Herifteki gözleri dikkat ettin mi? İnsanın içine nüfuz ediyor âdeta. Bu bakışları iyi tanırım ben. Akıncılarda bulunur ancak."

O zamana kadar küskün duyan Tomas:

"Yani bu adam akıncımı sence?" diye sordu.

Nikola arkadaşının ilk defa farkına vanyormuş gibi, bir parça da hayretle baktı:

"Tahmin ederim," dedi sadece.

Hancının elinde kocaman bir tasla girdiğini görünce sustular ve sadece bakışıp tebessüm etmekle yetindiler. Kalamos keyiflenmişti:

"Haşşöyle be hancıbaşı! Dışımızı ısındırdın ya, içimizi de ısındır ki rahatlayalım."

Hancı yine sesini çıkarmayınca, Nikola'nın sabrı taştı:

"Dilsiz misin be adam! Azıcık konuşsana!" diye çıkıştı.

Genç hancı delici bakışlarını Nikola'ya çevirdi:

"Ne konuşayım?"

Nikola bu bakışlardan sıkılmıştı. İçinin ürperdiğini hissetti. Kekeledi:

"Şey... Ne bileyim... Yani... Bir şeyler söyle işte."

Hanemin dilini bağlayan sihir çözülmüştü:

"Biz, az ve öz konuşmayı seven insanlarız. Dilimizi az işletip kılıcımızı çok işletmeyi prensip edinmişiz."

Nikola'nın ağzından uzun bir "Yaaa!" sesinden başka şey çıkmadı. Ama Tomas iyice içerlemişti bu sözlere.

"Ağzı işlemeyenin kılıcı da işlemez derler bizim tarafta, buna ne dersin?"

"Yanlış derim genç şövalye. Biz bunun tam aksini iddia ederiz. Dili işlemeyenin kılıcı iyi işler."

Cevap beklemeden döndü. Tekrar dipteki kapıdan dışarı çıkü.

Üç şövalye ardından baka kalmışü. Neden sonra şaşkınlıkları geçip önlerindeki çorba tasına kaşık sallamayı akıl ettiler. Kalamos:

"Neyse boş verin hancıyı da karnınızı doyurmaya bakın şimdi," dedi. 'Türkler tuhaf insanlardır."

Ve sözünü bitirir bitirmez silme doldurduğu kaşığı ağzına götürdü. Götürmesiyle birlikte müthiş bir kızgınlığa düşmesi de bir oldu.

"Vay, bu ne!"

Çorbadan birer kaşık da öbürleri almışlardı. Yutar yutmaz da Kalamos gibi yüzlerini buruşturmuşlardı. Nikola:

"Çorba mı, bulaşık suyu mu?" diye bağırdı.

Tomas:

"Kulaklarını keseceğim o dilsiz hancının," diye tamamladı.

Üçü birden ayağa fırlamışlardı. Kızgın bakışlarını dipteki kapıya çevirmiş, hancının girmesini dört gözle bekliyorlardı.

Fazla beklemlerine vakit kalmadan, genç hancı kapıda göründü. Görünür görünmez de Kalamos da bağırdı:

"Bu ne rezalet?"

Hancı müstehzi tebessümünü eksik etmeden sordu:

"Ne oldu beyzadeler? Sizi topyekûn ayaklandıran nedir?"

Kalamos çorba tasını işaret etti:

"Nedir bunun içindeki?"

"Çorba."

"Böyle çorba olur mu be?"

Hancı sükûnetle omuzlarını silkü:

"Çorbanın iyisi sabahlan bulunur. Bunu size daha önce de söylemiştim."

Tomas dayanamadı, yine intikamını hatırlamıştı. Ama belinde kılıcı olmadığını unutmuştu. Ayağa kalktı:

"Bana bak aptal! Kulaklarını keser ağzına veririm haddini bilmez herif, beni tanımıyorsun galiba!"

Hancının dudaklanndaki kıvrıklar daha belirli bir hal aldı:
"Tanışmaya fırsat olmadı ki."
Toy şövalye bu cevabı ciddi sanmıştı:
"Adım Tomas," diye kendini tanıttı. "Adımı duyanlar titrer."

"Soğuktan olacak, bu kış kıyamette titrememek mümkün mü?"

Tomas derdini anlatamamanın verdiği kızgınlıkla ayağını yere vurdu:

"Sersem herif? Soğuktan değil, benden titrerler."
Hancının yüzü birden allak bullak oldu. Fakat göz açıp kapayana kadar sürdü bu. Sonra yine eski dümdüz şeklini aldı. Sükûnetle delikanlıya doğru yürüdü. Üç adım kalınca durdu. Hafifçe eğildi:
"Affedersiniz şövalyem, hata ettim."
Şimşek gibi doğruldu. Elini kaldırmasıyla, Tomas'm iki yanağına sert iki tokadın şaklaması bir oldu. Sonra tekrar üç adım çekilerek çakılmış gibi kaldı.
Beklemedikleri bu hareket, üç şövalyeyi alabildiğine şaşırtmış, önce önlerine eğilip özür dilemesinden hoşlanmışken, birden gazaba gelip arkadaşlarını tokatlaması karşısında donup kalmışlardı. Tomas'ın dudağı yeniden kanamaya başlamıştı. İki damla kan çenesinden süzülerek döşemeye aktı.

Neden sonra Nikola kılıcını cekmeyi akıl etti:
"Atılın be!" diye bağırarak saldırdı.
Kalamos da kılıcına sarıldı ikazı duyunca. Tomas ise ocağın yanında duran kılıcına koştu. Nihayet beklediğ fırsatı yakalamaktan memnun, bir Türk öldürüp, annesinin intakımını alacağından emin, yaralı dudağına rağmen sırıtıyordu.

Hancıda endişeden eser yoktu nedense. Bir hancıdan beklenmeyen soğukkanlılıkla parmağını dudağının üstüne koymuş, kılıç elde önüne geçen şövalyelere sükût işareti veriyordu.

"Yavaş olun, uyuyanları rahatsız etmeyelim beyzadeler. İçerde Turgut Alp gibi bir yiğit yatıyor ki, uyanırsa iflahınızı keser."
Nikola, Turgut Alp ismini duyunca iliklerine kadar tit-

redi. Karacahisar hadisesinde şöyle yirmi otuz adım kadar uzaktan onu görmüş ve dövüşünden gözü yılmışü. Eğer buradaysa gerçekten hapı yuttukları gündü. Kalamos da Turgut Alp adından ürkmüşe benziyordu. Gerçi şimdiye kadar hiç karşılaşmamıştı, ama anlattıklarına göre karşılaşsa yaşamaması icap ederdi. Tereddüt rüzgârı şövalyelerle hancının arasına bir set olmuştu sanki. Yalnız Tomas aldırış etmiyordu. Turgut Alp ismi sadece bir efsaneyi hatırlatıyordu ona.

"Turgut Alp midir, nedir ondan zerre kadar pervam yoktur. Eğer hakaretinin ceremesini vermekten korkuyorsan, git ona haber ver, gelsin ırkdaşınm pisliğini temizlesin! Bir hancı yerine bir akıncı gebertmeyi tercih ederim."

Hancı kısık bir kahkaha attı:

"Öyleyse genç horoz, gel bakalım. Karşındaki adam Turgut Alp'in ta kendisidir."

Nikola inanmaz bakışlarla ve fakat öncekilerden daha dikkatle hancıyı inceledi. Karacahisar'da vaktiyle gördüğü yüzü hayalledi. Evet, tıpkısı idi. Aynı müstehzi ifade, en kritik anlarda bile tebessümü eksilmeyen aynı çehre. Genç hancı Turgut Alp'ten başkası değildi. Bir ateş bastırdı. Daha iyice ısınmadığı halde terlediğini hissetti.

"Ben... Ben..." diye kekeledi.

Turgut bir kahkaha daha attı:

"Demin konuşmadığımdan yakınıyordunuz, konuşunca da dut yemiş bülbüle döndünüz. Anlatın bakalım Yarhisar'da ne var ne yok?"

Bu sual üçünü de korkuttu. Demek Turgut Alp Yarhisar şövalyesi olduklarını biliyordu. Oysa üstlerinde Bizans şövalyesi üniforması vardı. Kalamos içinden:

"Allah kahretsin," diye söylendi. Yarhisarlı olduklarını bildiğine göre nereden gelip nereye gittiklerinden haberi olsa gerekti. Dövüşmekten ve onu öldürmekten başka çareleri yoktu. Ama belki buna lüzum kalmazdı. Turgut'la vuruşmayı göze almak kolay değildi. Belki sıvışmak daha akıllıca olurdu. Arkadaşlarına bir işaret yaptı. Sonra dönüp sıkıntılı sıkıntılı çıkış kapısına baktı.

Turgut adamın niyetini anlamıştı:

"Ümitlenme şövalye," dedi. "Atlarınızı öyle bir yere koydum ki, kolay bulamazsınız."

Kalamos, dövüşmekten başka çare kalmadığını görünce kudurdu:

"Şeytan soyu!" diye bağırdı. Üstüne atıldı.

Turgut ne zamandır hazırlıklı duruyordu. Geri sıçrayıp hamleyi boşa çıkardıktan sonra, cübbesinin içinden bir kılıç çıkardı. Muvazenesini teminde güçlük çeken Kala-

mos'un sırtına kuvvetli bir ters vurdu. İki büklüm sendeleyen şövalye, başını o hızla duvara çarptı. Döşemeye düştü.

"Arkadaşınız çok kofmuş şövalyeler," diye müstehzi ve kısık bir sesle konuştu Turgut Alp. "Şimdi siz deneyin isterseniz."

Şaşkınlıkları geçer geçmez atıldılar. Nikola bir parça isteksizdi. Tomas ise burnundan soluyordu:
"Geberteceğim!" diye bağırdı. Kılıcını uzatarak etrafında dönmeye başladı.

Turgut Alp geriledi. Sırtını duvara yasladı. Böylece ar-

kadan gelebilecek herhangi bir taarruza karşı tedbir almış oluyordu. Tomas'm atağını da boşa çıkardıktan sonra alay etmeye başladı:
"Heyecanlı delikanlı, böyle gidersen fazla yaşayacağa benzemezsin!"
Tomas neredeyse çıldıracaktı. Ustaları ilk atağının çok sert ve kuvvetli olduğunu her zaman söylemişlerdi. Oysa karşısındaki Türk, bunu rahatlıkla savuşturmuş, hatta istese bir kılıçla kendisini biçebilecek bir pozisyona bile geçebilmişti. Şanssızlığına verdi bunu. Tekrar bağırarak saldırdı:
"Al sana!"
Turgut yine sıçradı. Kılıç bu sefer de boşa gitti.
"Borçlu kaldın şövalye, şimdi sıra bana geldi."
"Canına okuyacağım!"
"Biz de okur 3^azar takımmdanız dostum, müsaade edersen bir deneyeceğim."
Kılıç tersini indirmek için fırsat kolluyordu. Nedense bu adamları öldürmek istemiyordu. Ona diri lazımdı. Konuşturacaktı çünkü. Yarhisar'la İnegöl tekfurları arasında bir ittifakın mevzuubahis olduğunu duymuş, hatta bu ittifaka Bilecik Tekfurunun bile katılmak üzere olduğunu haber almıştı. Eğer gerçektiyse, Kayı aşiretinin karşısına yeni bir Haçlı ordusu çıkacak demekti. Anlaşmanın hangi merhalede olduğunu anlaması için bu adamların konuşmasını gerekli buluyordu. Şansı da yaver gitmişti. Burada bilgi toplamak üzere bulunuyordu. Osman Bey tekfurların ittifakından zamanında haberdar olmak için Akbaşla Turgut'u bu yola dikmişti. İkisi hana yerleşmiş, Yarhisar Tekfurunun dalaverelerini izlemeye başlamışlardı. İki gün önce Yarhisar'daki Türk casusu Tekfur'un

üç şövalye ile civar kalelere mektuplar gönderdiğini habeı vermişti. Şövalyelerin bu hana uğrayacaklarını tahmin eden Turgut Alp, hancının yerine geçmiş, şövalyeleri bizzat karşılamıştı.

Tomas'la mücadelesini fırsat bilen kalamos'un önce yerinden kımıldadığını, sinsi sinsi bir gözünü açıp etrafı kolaçan ettikten sonra da, kılıcına doğru çaktırmadan sürüklenmeye başladığını Turgut gördü. Aynı anda Nikola da bunu görmüş, gözleri parlamıştı. Eğer Kalamos kılıcına ulaşabilirse Turgut'u beklemediği bir anda gafil avlayabilecekti. Fakat Turgut gözlerini dört açmıştı. Kalamos'un hareketini görür görmez iki adımla yanma ulaştı. Şiddetli bir tekme savurdu:

"Yat yattığın yerde, istirahatını bozma!"

"Ah!" diye inledi Kalamos, dişlerinin arasından bir küfür çıktı. İkinci tekme ile de kendinden geçti tekrar.

Turgut onunla meşgulken fırsat bu fırsattır diye düşünen iki şövalye işaretleştiler. İkisi aynı anda atıldı. Zaten Turgut teke tek uğraşmaktan bıkmıştı. Bir an evvel işi bitirmek istiyordu. İçerde rahatça uyuyan arkadaşı Akbaş'ı uyandırmadan işleri halletmek lazımdı.

Tekrar sırtını duvara verdi:

"Gelin bakalım şövalye müsveddeleri, gelin de birer delik açıvereyim karnınıza."

Nikola hiddetle uludu:

"Gebereceksin!"

Tomas perçinledi:

"Leşini sereceğim, yeminliyim buna!"

Turgut istihza dolu bir kahkaha attı:

"Niçin yemin ettin bilmiyorum, ama genç horoz, bu ye-

minini kendinle birlikte cehenneme götüreceğini söyleyebilirim."

Rahatlıkla taarruzları boşa çıkarıyor, düşmanlarını, her açık verişlerinde şiddetli sıkıştırarak kötü durumlara düşürüyordu. Bir zaman geldi ki, kımıldayacak halleri kalmadı. Tomas buna rağmen dövüşü bırakmayı düşünmüyor, ne yapıp yapıp annesinin intikamını almak için atak üstüne atak yapıyordu. Ne var ki atakları sıklaştıkça tedbirsizliğe düşüyordu.

"Al pis Kayüı!"

Turgut bir kere daha yana sıçradı. Tomas'ın ileriye uzanan kılıcına usta bir darbe indirdi.

"Bunu da sen al!"

Tomas cin çarpmıştan beter olmuştu. Elinden fırlayıp odanın tâ öbür ucunda yere düşen kılıcına dehşetle bir

süre baktı, sonra hırsından kendini kaybedecek dereceye geldi. Kılıçsız hücum etti:

"Annemin intikamını alacağım!"

Turgut delikanlının mutlaka delirdiğine hükmediyordu. Silahsız olduğu halde silahlı bir adama saldırması başka türlü izah edilemezdi.

"Çıldırdı bu!" diye söylendi. Sol elini sıktı. Üstüne gelen delikanlının çenesine şiddetli bir yumruk çıkardı.

"Bu seni bir müddet rahatlatır!"

Tomas geri geri giderken, yerde sere serpe yatan arkadaşına takıldı. Sendeledi ve üstüne kapaklandı. Turgut gülümseyerek tek kalan Nikola'ya baktı:

"Sen ne dersin bakalım kart teke? Arkadaşlarının haline düşmek mi istersin, yoksa adam gibi kılıcını atıp sorduklarıma dos doğru cevap vermek mi?"

Nikola çoktan ne yapacağını düşünmeye başlamıştı ya, bir türlü karar veremiyordu. Teslim olunca arkadaşları alay edecek, dövüşürse de en azından onların durumuna düşecekti. Yahut daha kötü bir ihtimalle ölecekti. Oysa yaşamak istiyordu. Yarhisar'ın da, İnegöl'ün de, hatta Bizans'ın da canı cehenneme gitsindi. Kendisi öldükten sonra bunların ne ehemmiyeti vardı? Dünyanın en kuvvetli devletleri haline bile gelseler haberi olmayacaktı ki onlardan. Kendisini hatırlamayacaklardı bile.

"Canı cehenneme hepsinin," diye söylendi, kılıcını fırlatıp attı:

'Teslim, Turgut Alp!"

"Hah, işte kafanı çalıştırdın. Hayatımda ilk defa akıllı bir şövalyeye rastlıyorum. Doğrusu çok memnun oldum."

Çenesiyle duvarda asılı bir ip kangalını işaret etti.

"Şu kangalı getir ve arkadaşlarını sıkı sıkıya bağla. Bana numara yapmaya kalkma sakın, şakam olmadığını bilirsin."

Nikola Karacahisar'da kılıç sallayan Turgut Alp'i hatırladı, yüzünü buruşturdu. Turgut bunu farketti:

"Ne o? Memnun olmamış gibi bir halin var."

Nikola cevap vermedi, gitti duvardaki ip kangalını alıp arkadaşlarının başucuna dikildi. Sıkı sıkıya bağladı ikisini de.

Turgut Alp:

"Aferin sana," dedi. "Şövalyelikten çok bu işi beceriyorsun, bak ne güzel bağladın!"

Adam cevap vermedi, anlaşılmaz bir şeyler mırıldanmakla iktifa etti. Kendisini Turgut Alp'la tekrar karşılaş-

tıran kötü tesadüfe lanet okuyordu.

Turgut Nikola'yı kenara sürükledi. Ocağın önündeki tahta kerevetlerden birini işaret etti:
"Otur bakalım şuraya şövalye, otur, rahatına bak; ama soracaklanma da dosdoğru cevap vermeye hazırlan. Cerbezeden hoşlanmadığımı peşin peşin söyleyeyim."
Nikola gösterilen tahta kerevete iğretice ilişti. Turgut geçti karşısına yerleşti. Bir süre Nikola'yı süzdü. Sonra damdan düşer gibi sordu:
"Yarhisar Tekfuru ne dalavereler çeviriyor?"
Nikola sanki duyulanı duymamış gibi aval aval bakıyordu. Turgut tekrarladı:
"Sana sordum şövalye! Yarhisar Tekfuru Nikefor ne cinayetler tasarlıyor yine?"
Nikola susmakla kurtulamayacağını anlıyordu, bir cevap vermiş olmak için konuştu:
"Bilmiyorum."
Turgut Alp yıldırım çarpmış gibi fırladı yerinden:
"Yaaa!"
Sonra yakasına sarıldı:
"Şakaya gelmediğimi daha evvel hatırlatmıştım şövalye, dosdoğru cevap versen hayrına olacaktı."
"İnanın bilmiyorum."
Turgut başka bir şey sormadı. Yalnız sol elini şimşek gibi kaldırdı, sert bir tokat aşketti yüzüne.
"Bu tokat hafızana yardım eder sanırım şövalye!"
Nikola'nm yüzünde namlı Osmanlı tokadının izi çıkmıştı. Beş parmağın bıraktığı iz yüzünün bir yanını allık sürülmüş gibi kızartmıştı.
Elini kaldırıp oğuşturdu, kinle karşısındakine baktı.

Turgut hiçbir şey olmamış gibi tekrar yerine oturdu. Nefret dolu bakışlara ehemmiyet vermeden sualini üçüncü defa sordu:
'Tekfurunuzun marifetlerini bir bir saymaya başla şimdi, birkere daha ihtar edeyim, yalan söylemeye veya susmaya tevessül etme; doğru konuşursan menfaatine olur."
Nikola karşısındakinin şakaya gelir tarafı olmadığını iyice anlamıştı. Şimdi yalnız canını kurtarmayı düşünüyordu.
"Söylersem menfaatim ne olacak?" diye sordu.
"Canını bağışlayacağım ve buradan gitmene müsaade edeceğim, başka ne istiyorsun?"
Bu teminat Nikola'ya kâfi geldi. Fazla bir şey istediği takdirde, ihtimal bu adam canını bile bağışlamaktan vazgeçerdi.

"Pekala," diye konuştu. "Bildiğim şeyleri sorduğun takdirde dos doğru cevap vereceğim."
"Öyleyse deminki sualime dörtletmeden' cevap ver."
Nikola başını müsbet manada salladı birkaç kere.
"Yarhisar Tekfuru bizi İnegöl'e gönderiyordu," dedi. "İnegöl Tekfuruna bir mektup götürüyorduk."
"Nerede o mektup?"
Nikola bir an tereddüt eder gibi oldu, sonra Turgut'un ateş saçan bakışlarını görünce çenesiyle Kalamos'u işaret etti:
"Onda!"
Turgut bağlı şövalyelere baktı. İkisi de ayılmış, kıpır kıpır kıpırdanmaya başlamışlardı. Nikola'ya dikili gözlerinden nefret dökülüyordu. Konuştuğu için suçladıkları belli idi.

"Hangisinde? Gencinde mi?"
Nikola başını iki yana salladı:
"Yok, hayır, yaşlı olanında, Kalamos'da."
Turgut yerinden kalktı. Acele etmeden adamlara yaklaştı.
"Ver bakalım Kalamos efendi, şu mektubu bana ver!"
Kalamos hırsından dudaklarını kemiriyordu. Hiçbir şey söylemedi.
Turgut sordu:
"Nerene sakladın mektubu, kuşağına mı?"
Kalamos yine cevap vermedi.
"Konuş be!"
Sırtı Nikola'ya dönüktü. Nikola bunu fırsat bildi. Kılıcı az ötede duruyordu.Bir ele geçirebilse, Turgut'u ikiye biçebilecekti rahatlıkla. Sinsi sinsi yürüdü. Kılıcını aldı ve yine sinsi sinsi Turgut'a yaklaşdı. Sür'atle kaldırdı kolunu.
"Dikkat, Turgut!"
Turgut ikazı duyar duymaz kendini yana attı:
"Vay kahbe dölü!"
Yana sıçramakta azıcık daha gecikse, Nikola'nm kılıcına iyi bir hedef teşkil edecekti. Bereket Akbaş zamanında gelmiş, Turgut Alp seri bir hareketle ölümden kurtulmuştu. Nikola hilesinin boşa gittiğini görünce deliye döndü:
"Allah belanı versin şeytan herif," diye bağırarak atıldı.
Turgut kendini çabuk topladı. Kılıcını ileri uzattı. Dipteki kapının eşiğinde duran Akbaş'a doğru seslendi:

"Sağol Akbaş, hayatımı kurtardın; gerisini ben halledeceğim."
Akbaş iyi bir dövüş seyredeceğini hayalleyerek gülüm-

sedi.

"Korkma," dedi. "Ben karışmıyorum."

Turgut birkaç hamlede hasmını yıldırmıştı.

"Kalleş oğlu kalleş, insanın yüzüne yaltaklanır, ardına geçince de kılıçlamaya kalkarsınız. Siz hepiniz aynı madenden yoğrulmuş soysuzlarsınız. Şimdi göster marifetlerini bakalım."

Nikola'nm hali bitikti. Böyle bir harekete girip gireceğine tövbeler ediyordu, ama iş işten geçmişti. İlk darbe omuzunu delip geçtiği zaman keskin bir feryat kopardı:

"Aaaah!"

"Viyaklama, mille'ti uyandıracaksın sersem, kolla!"

Turgut yeniden atıldı. Şaşkınlığa düşmekten başka bir şey yapamayan Nikola'ya ikinci bir darbe indirdi:

"Aaah!"

Feryat rüzgâr ıslıklamasına karışıp sislerin içinde eriyene kadar çınladı.

Nikola'nın gözleri karanyordu. Eliyle yüzünü kapadı. Kılıcını fırlattı attı. Bir süre odanın ortasında döndükten sonra döşemeye serildi. Akbaş bunu görünce hayıflandı:

"Allah kahretsin, amma da kof adammış be, şöyle ağız tadıyla bir kılıç oyunu seyredeceğim diye zevkleniyordum ben de; tüh, uykuya kıydığımıza değmedi."

Az sonra yukardan ayak sesleri gelmeye başlamıştı. Nikola'nın feryadı üst katta uyuyanları uyandırmış, meraklarını çekmişti. Birkaçı kapıda belirince Akbaş onlara döndü:

"Yok bir şey, Rum şövalyeleri ile bizimki bir parça dilleşti sadece, merak edecek bir şey değil, herkes yatağına dönsün."

Kapıyı çekip arkadan sürmeledi.

"Eee... Tek başına neler çevirirsin bakalım Delioğlan?"

"Hiç," diye boynunu büktü, Turgut Alp. "Beklediğimiz adamlar bunlarmış. Önce sessiz sedasız halletmeye çalıştım işi, onlar kalleşliğe yeltendiler."

Gözlerini yerde kıvranmakta olan Nikola'ya dikti:

"Cezasını da buldu kerata, daha ömrü oldukça o kol kılıç tutamaz."

Akbaş merak içinde idi:

"Demek Yarhisar'la İnegöl'ün ittifakı bu aptalların inhisarında ha; konuşturdun mu bari?"

"Ben de ona çalışıyordum ya Akbaş. Bir mektup varmış."

"Hangisinde?"

"Şu sivri burunlu olanında, gencine gelince çok ateşli bir delikanlı, içi yanıyor!"

Akbaş güldü:

"İyi alamet değildir. Zamanla yangın o kadar şiddetlenir ki, bütün vücudunu sarar. Sarmış da galiba!"
Muhabbet dolu bakışlarını Turgut'a çevirdi:
"Tek başına bunca işi becermek için Turgut Alp olmak lazım gerçekten, ama Allah'tan korkmadm mı beni bu zevkten mahrum ederken?"
"Kusura bakma Akbaş, kıyamadım sana, sadece üç kişi olduklarını görünce lüzum görmedim."

Akbaş, bağlı şövalyelerin yam başına dikildi. Bir süre ikisini de süzdükten sonra iplerini çözmeye başladı.
"Ne yapıyorsun Akbaş?"
"Çözüyorum iplerini, her halde bana minnettar kalacaklardır."
"Ne yapmak niyetindesin?"
"Yahu mektubun bu adamda olduğunu söylemedin mi sen?"
"Evet!"
"Sucuk gibi sardın adamları, nereden elimizi sokup mektubu arayalım."
Turgut bir kahkaha attı:
"Haklısın," dedi. "Bazan şu kafada saman mı, yoksa beyin mi taşıdığımı ben de kendi kendime sorarım."
"Boş ver şimdi, beyin taşıdığın muhakkak da, bazan hakikaten işletmeye lüzum görmüyorsun. İşi kılıçla halletmeye öylesine alıştın ki."
Sonra sesini sertleştirerek Kalamos'a hitap etti:
"Söyle bakalım sivriburun, nerede mektup?"
Kalamos homurdanmak suretiyle karşılık verdi.
"Yan ille de zor mu kullanalım be adam? Söyle şunu namusunla da uğraştırma milleti."
Cevap beklemeden elini kuşağının arasına soktu. Sonra koynunu yokladı. Kalamos'un çırpınmaya başladığını görünce de yüzüne bir tokat aşketti.
"Rahat dur kerata, hem aleyhimize komplo düzersiniz, hem de zorluk çıkarırsınız."
Epey aradıktan sonra yüzü aydınlandı:

"Hah, buldum galiba!"
Uzunlamasına bükülmüş bir deri muhafaza çıkardı. Ortasından bir altın sırma iple bağlanmış ve üstü mühürlenmişti. Turgut'a verdi:
"Ne de olsa gâvur lisanını benden iyi biliyorsun, bak bakalım ne diyor?"
Turgut alıp baktı, okudukça kaşları çatıldı.
"Yarhisar Tekfurunun mührünü taşıyor."
"İyi, demek buna cür'et etti soysuzlar şahı!"

"Osman Bey bu habere memnun olacaktır."
Akbaş bir kahkaha attı:
"İhtimal güzel gözlü Bizanslı prensesi de mükâfat olarak..."
Sözünü bitirmeye kalmadan Turgut elindeki bükülmüş muşambayı arkadaşının başına fırlattı.
"Hey ne oluyor sana be?"
Turgut kızmıştı adamakıllı. Prenses Meri'den bahsedilmesini istemiyordu nedense.
"Ondan bahsetme bana!"
"Neden yahu?"
"Bahsetme işte, istemiyorum."
Akbaş arkadaşını kızdırmaktan hayli memnun olmuş gibi idi. Gülerek mektubu yerden aldı. Koynuna soktu.
"Ben hancıyı uyandırmaya gidiyorum. Hanını teslim alsın da vakit kaybetmeden gidelim biz."
Turgut cevap vermedi. Tomas'a doğru yürüdü.
"Adın ne senin delikanlı?"

Tomas dişlerinin arasından tükürür gibi cevap verdi:
"Tomas."

"Güzel bir isim, benimki de Turgut Alp, Doğrusu temiz bir yüzün var. Nasıl oldu da şu kurtların arasına düştün?"

Delikanlı nefretle bakmaya devam ediyordu. Turgut aldırmadı.

"Bak sana bir nasihat edeyim delikanlı. Bu adamların kendilerinden başkasına hayırları dokumaz, bütün emelleri kemerlerini şişirmekten ibarettir. Uydurma kahramanlıklar taslayıp övünmekten başka işe yaramazlar. Bunlara karışma, kendine başka bir iş ara."
Tomas başını dikleştirdi.
"Nasihatınıkendine sakla Kayılı," dedi. "Benim akıla ihtiyacım yok. Zaman gelir yine karşılaşabiliriz."
Turgut Alp sakindi:

"O zaman daha sert davranabilirim sana. Şimdi arkadaşlarınla bir yere kapatacağım. Ancak istediğim yere haberi ulaştırınca dönüp tekrar serbest bırakacağım. Umarım bu müddet içinde uslu uslu oturursunuz."
Hancı ile birlikte Akbaş'in içeri girdiğini görüp sustu.
Akbaş alay etti:
"Bakıyorum ahbaplığı iyice ilerletmişsin."
Turgut kestirmeden cevap verdi:
"Öyle olmuş."

Sonra hancıya döndü:

"Yardımına teşekkür ederiz hancı baba, şu misafirlerimiz için sağlam bir kafesin varsa doğrusu çok makbule geçecek."

Hancı ellerini oğuşturarak yaklaştı.

"Teşekküre değmez yiğitlerim," dedi. "Sizin vatanınız bizim de vatanımızdır. Uğruna ölümü göze aldığımız bir dava için bu kadarcık bir yardımımız olmuş, çok mu?"

Parmağını şövalyelere dikti:

"Bunlara gelince: Öyle bir sağlam odam var tavan arasında. Yüz sene kalsalar kaçamayacakları bir yer."

"İyi öyleyse, yemeklerini bol bol ver. Şunun da yaralarını tımar etmeyi unutma. Ancak dikkatli ol, kaçırma sakın yoksa gidip Yarhisar'a haberi uçururlar da başımıza türlü işler açarlar. Allah nasip ederse geri gelince serbest bırakacağım."

"Tamam yiğidim, gözün arkada kalmasın. Osman Gaziye bizden de selam götürün. Duacısıyız. Allah kılıcını keskin etsin.

"Sağol babalık, şimdi şu yaralının koluna gir de bahsettiğin odaya koyalım."

Hancı Nikola'nm koluna girdi. Turgut da Kalamos'la Tomas'ı önüne kattı. Tavan arasındaki odaya girdiler. Turgut odayı görünce memnun memnun gülümsedi.

"Hakikaten buradan kaçmalarına imkân yok, buna memnun oldum işte, gözüm arkada kalmayacak."

Adamları kapattıktan sonra döndüler. Kendilerini çorba içmek için zorlayan hancıyı güç hal kandırıp atlarını eyerlediler.

Rüzgâr durmuş, fakat sis daha da kesifleşmişti. Yağmur ise artık yağmıyordu. Atlarını mahmuzladılar. Turgut:

"Hadi bakalım Akbaş," dedi. "Kuş olup uçalım da bir an

evvel Söğüt'e varalım. Osman Gazi bu habere çok memnun olacaktır."

Akbaş mahmuzlarını bir kere daha vurdu. Bir nara attı:

"Savulun! Akıncılar geliyor!"

Kalın sisin içinde iki hayalet gibi kayboldular.

• • •

Osman Gazi haberi alınca düşünceli bir tavır takınarak elini sakalında dolaştırdı. Gözleri bir noktaya dikiliş bir müddet durdu.

Turgut verdiği haberden Osman Gazinin sevineceğini beklerken üzüldüğünü görünce bu işe akıl erdirememişti. Abdurrahman Gaziyi kenara çekti.

"Yahu ağam, biz beyimizi sevindirelim derken üzdük galiba ha!"

Abdurrahman Gazi, Turgut'un sırtına vurdu:

"Zıplamasını mı bekliyordun sevinçten, getirdiğin haber müjde değil ki."

"İyi ama gafil avlanabilirdik pekâla."

"Gafil mi, ne demek bu?"

"Yani o üç silahşoru ele geçiremesek bütün bu malûmatı da öğrenemeyecektik."

Abdurrahman Turgut Alp'in bileğine parmaklarını geçirip acıtıncaya kadar sıktı.

"Ne diyorsun be, seni o menzile süs diye mi diktiler?"

Turgut boynunu büktü, ensesini kaşıdı.

Osman Gazi nihayet başını kaldırdı. İki arkadaş, suçüstü yakalanmış bir çocuk gibi kızardılar. Osman Gazinin kaşları yine çatıktı. Turgut'a döndü:

"Şöyle, başucuma gel bakalım, Delioğlan. Anlattıkların

bizi düşünceye kodu. Mevsim kış, böyle bir zamanda muharebe açılırsa bizim için iyi olmaz."

Abdurrahman hayretle mırıldandı:

"Muharebenin de zamanı mı olurmuş beyim?"

"Senin için elbette zaman, mekân diye bir şey yok Abdurrahman, ama çoluğu çocuğu olan gazileri düşün. Kış nevalesini biriktirmek zorundalar, yoksa alimallah kıtlığa düşer, perişan oluruz."

"Düşmana esir olmaktansa açlıktan ölmek evlâ değil midir, beyim?"

Osman Bey takdirle silâh arkadaşına baktı:

"Ne esir olmak, ne de açlıktan ölmek güzeldir kardeşim, güzel olan zafer kazanmaktır."

Abdurrahman başıyla tasdik etti:

"Bilemedim beyim, hoş gör."

Osman Bey cevap vermedi. Deminden beri bir elinden öbür eline aktarıp durduğu mektubu Turgut'a uzattı.

"Al bakalım, Delioğlan, oku şunu. Sen de Abdurrahman, git arkadaşları topla çadıra!"

"Başüstüne beyim!"

Abdurrahman koşar adım çadırların arasına daldı. Biraz sonra yanında Aykut Alp, Konur Alp, Karamürsel, Akçakoca, Akbaş ve Hasan Alp olduğu halde içeri girdi.

"Samsa Çavuşu bulamadım beyim," dedi. "Yine hangi delikte Allah bilir."

Osman Gazi gelenlerin yeterli olduğunu belirtmek için

elini salladı.
"Oturun arkadaşlar. Turgut bir mektup getirdi. Yarhisar Tekfurunun İnegöl Tekfuruna göndermekte olduu bir mektup. İttifak ederler aleyhimize."

Akçakoca dayanamayarak atıldı:

"Yarhisar tekfuru Karacahisar Tekfuru ile birlikte dahc altı yedi sene evvel aldığı dersi galiba unuttu, yenileme! gerek."

Osman Bey sözünün kesilmesine zerre kadar kızmazdı. Arkadaşlarının ataklığını hep hoş görürdü:
"Doğru söylersin Akçakoca, bu tekfur milletine sık sık ders verilmezse unutveriyorlar işte!"
Aykut Alp:
"Biz de hatırlatırız beyim," dedi.
"Galiba öyle olacak Aykut."
Sonra Turgut'a döndü:

"Oku hele Delioğlan, bakalım kefereler nice işler çevirirler aleyhimize?"

Turgut deri muhafazayı söktü. İçindeki mektubu çıkarıp ışığa doğru kaldırdı. Yüksek sesle okudu.
Mektup kısa yazılmıştı. Osman Gazinin gittikçe kuvvetlenerek genişlediğini, yakında yenilmesi müşkül bir güç haline geleceğini, o zaman bütün tekfurların istikbalinin tehlikeye girmiş olacağını yazıyor, bu tehlikeye karşı Rum hisarlarını birleşmeye davet ediyordu.

Nefes almaktan bile çekinerek sonuna kadar dinlediler. Gazilerin hırstan birbirine sürten dişlerinin sesi çadırın dışına taşıyordu. Neden sonra Osman Gazi:
"İyi düzmüş mektubu kâfir," diye söylendi, kendi kendine konuşur gibi. "Hayli güzel düzmüş. Doğrusu Yarhisar Tekfuru Nikefor'un adam kandırmakta üstüne yoktur."
Bir süre durdu, elini sakalında dolaştırdı:
"Ama oyunlarını bozmak boynumuza borç olsun."

Yumruğunu hırsla dizine vurdu.
"Borç olsun!" diye tekrarladı Turgut, dayanamayarak.
Vakit yatsıya yakındı. Her taraf derin bir sessizliğe gömülmüştü. Bazen bir köpek havlaması rüzgâr sesiyle birlikte çadıra ulaşıyordu.
Osman Gazi yavaş yavaş doğruldu. Eli değirmi sakalından ayrılmıyor, hep düşünceli halini muhafaza ediyordu.

İçerdekiler susmuş, beylerinin konuşmasını bekliyorlardı. Biliyorlardı ki Osman Gazi çoktan muharebe planlarını hazırlamaya koyulmuştu. Biraz sonra bunları açacak ve tasviplerine sunacaktı.

Çok beklemeye lüzum kalmadan tahminlerinin doğru çıktığını gördüler. Osman Gazi tekrar konuşmaya başlamıştı.

"Arkadaşlar, bir hile karşısındayız. Düşman aleyhimize dolaplar döndürür. Oysa daha birkaç hafta evvel Yarhisar ve İnegöl elçileri misafirimiz olmuşlar, tekfurlarının bağlılıklarım, dostluklarını bildirmişlerdi. Demek faaliyetlerini ört bas etmek için bunu bir hile olarak yaptılar. Bize karşı gerçek iyi niyet besleyenlere biz de iyi niyet besleriz. Ancak arkadan kuyumuzu kazanlara da müsamaha göstermeyiz. Bir harbin bütün mesuliyetini iki Bizans tekfuru yüklenmiş demektir. Mektup bunu isbat ediyor."

Sustu. Gözlerini tekrar arkadaşlarının üstünde gezdirdi.

"Şunu bilin ki arkadaşlar, artık bir Yarhisar'dan, bir inegöl'den korkmayacak kadar güçlüyüz. Zaten hiçbir zaman da korkmadık. Din uğruna, vatan uğruna ölümü nimet sayarak, cihada atıldık. Mücadelemizde Allah yardım etti. Birçoğunu kazandık. Yurdumuza yurt ekledik, kuvvetimize kuvvet kattık. Şimdi yeni bir yol açılacağa ben-

zer. Yalnız beni düşündüren mevsimin kış olması. Yoks; tereddüt etmez, hemen Yarbisar'ı yıkmak üzere yola dü serdim."

Gazileri de bu düşündürüyordu zaten. İçin için kayna yan Turgut ve dünyaya metelik vermeyen Abdurrahman'dan gayrisi kışın vukua gelecek bir harbin korkunçluğunu düşünüyorlardı. Akçakoca ayağa kalkti:

"Beyim," dedi. "Kış hakikaten bastırdı, bastıracak. Havalar iyece soğudu. Bir hisarın dışında uzun müddet kalınacak zaman değildir. Kaldı ki, gazilerin çoğu gazalardan fırsat bulup kışlık nevalesini bile biriktirebilmiş değil. Bahara kadar eldeki kaleleri her ihtimale karşı takviye edelim. Bahar gelsin hayır olsun, o zaman elbet harekete geçer, Yarlıisar'ı da. İnegöl'ü de, hattâ gerekirse Bursa'yı da alırız."

Osman Gazi sözün burasında gözlerini tavana kaldırdı. Meçhul bir sevgili kucaklamak ister gibi kollarını açıp havada kavuşturdu.

"Ah Bursa," diye mırıldandı. "Ah Bursa ve sonra Bizans!"

Evet Osman Gazi daha o zaman Bizans'ı, yani müstakbel Osmanlı Devletini kucaklıyordu. Bizans daha o günlerde bir idealdi. Daha o günlerde bir sevgili idi. Hedef evvela Bursa, sonra da Bizans'ta düğümleniyordu.

Birden başını çeviren Osman Gazi, Abdurrahman'in gülen gözleriyle karşılaştı. Beyinin meftuniyetini anlıyor, takdir ediyor ve seviniyordu.

"Sen ne dersin, Abdurrahman Gazi?"

Oysa Abdurrahman daha önce fikrini söylemiş ve fakat tasvip görmemişti. Ama Osman Beyin şimdiki bakışla-

nnda öyle bir ifade okuyordu ki, aynı fikirlerinde ısrar etmesini ister gibi geliyordu ona. Cevap verdi:

"Ben derim ki beyim, gazanın mevsimi olmaz. Ne zaman vatan bizden gaza etmemizi isterse o zaman hazır olmalıyız. Keyifle yapılacak bir muharebenin sevabı o nisbette düşer."

Osman Gazi güldü. Muzaffer bir tavırla arkadaşlarına baktı:

"Ne dersiniz arkadaşlar?"

Konur Alp cevap verdi buna:

"Takdir etmekle birlikte Akçakoca'nın fikrinde olduğumuzu belirtirim Beyim. Abdurrahman ne de olsa bekâr. Derler ya, bekâra karı boşamak kolaydır!"

Osman Bey de dahil çadırdakiler kahkahaları koyverdiier. Abdurrahman Gazi şakacıktan Konur Alp'a çıkıştı:

"Evli olsam kararımın değişeceğini mi sanırdın sen?"

"Mutlaka!"

"Gerçek akıncı karısının dizi dibinde kışı çıkaran değil, kış yaz milleti için cefa çekendir."

Parmağını önce Akbaş'a sonra Turgut'a dikti:

"Şu iki yiğit sizin gibi düşünüp Söğüt'te kışlasalardı bu gün ne mektup elimizde olacakü ve ne de aleyhimizdeki komplodan haberdar bulunacaktık. Gafil avlanacak ve ihtimal gafletimizi pahalıya ödeyecektik. Belki istiklalimizle..."

"Allah saklasın!" diye bağırdılar bir ağızdan. Akçakoca dayanamadı, ayağa fırlayarak Abdurrahman'ı kucakladı:

"Varol be yiğidim, tam bir akıncı ağzıyla konuştun. İyi bir ders verdin bize."

Osman Gaziye döndü:

"Beyim ben eski sözlerimden dönüyorum. Abdurrah man Gazinin fikrindeyim. Gazanın mevsimi olmaz. Biz< düşen birkaç çocukla bir kadının rahatını düşünmek de

ğil, koca bir devletin temellerine taş olmaktır. Hata ettim."

Peşinden Konur Alp kalktı:

"Ben de hata ettim beyim," diye konuştu titrek bir sesle. "Aleyhimize tertip varken kanlarını ve çocuklarını düşünecek kadar öz menfaatini düşünen akıncı ruhu taşımıyor demektir. Büyük hata ettim. Sizden ve arkadaşlarımdan özür diliyorum."

Diğerleri de bu görüşe katılmak için can attılar:

"Abdurrahman'm fikrindeyiz beyim."

Osman Gazi bütün söylenenleri mütebessim bir çehre ile dinledikten sonra Turgut'a döndü:

"Git bak bakalım Delioğlan. Orhan yattı mı? Yatmadıysa al, gel. Görelim onun reyi nicedir?"

Orhan Bey Osman Gazinin oğlu idi. Daha on altı yaşında taze bir delikanlı olmasına rağmen, babası ve babasının silâh arkadaşları sayesinde vaktinden evvel olgunlaşmış, ileride taşıyacağı ağır yüke daha o günlerde hazırlanmıştı. Biraz sonra Turgut'la birlikte çadıra girdi. Gözleri pırıl pırıl parlıyor, masum yüzü sanki nur saçıyordu. Babasının ve yaşlı beylerin ellerini öpüp dualarını aldıktan sonra babasının yanında durdu. Osman Bey:

"Söyle bakalım Orhan," dedi. "Yarhisar Tekfuru ile İnegöl Tekfuru aleyhimize bir ittifak akdederler. Onlar harekete geçmeden biz mi harekete geçelim, yoksa taarruz için bahan mı bekleyelim."

Orhan Bey bir müddet düşündü. Gaziler çıt çıkarmadan ne diyeceğini bekliyorlardı. Biliyorlardı ki ilerde başlarına geçecek olan adam, sık sık tekrarlanan imtihanlanndan birini daha verecekti. Hepsi sırf kulak kesilmişti.

Orhan Bey nihayet konuştu:

"Bu hususta gazilerin reyi nedir?"

Bu sual ve suali soruş tarzı bütün hazırda bulunanlan rahatlatmıştı. Bir vakar, bir ciddiyet, bir karşısındakilere ehemmiyet veriş sezinlemişlerdi. Osman Gazinin çehresi daha da aydınlanmıştı.

"Beylerimizin bazıları hemen taarruz edilmemesini istediler. Mevsimin kış olduğunu, gazalardan zaman bulup, çoluk çocuklarının nevalesini daha temin edememiş durumda olduklarını ifade edenler oldu. Abdurrahman ve Turgut gibi bekârlar ise savaşmak için her mevsimin müsait olduğunu ileri sürdüler. İyi bir akıncının kansı ve çocuğunu düşünmek yerine gazayı düşünmek zorunda ol-

duğunu iddia ettiler. O zaman aksi düşünenler de onlann safına katıldı."

Orhan Bey bu kadar malûmatı kâfi bulmuştu. Elini kaldırdı:

"Hemen savaşmak isteyen Abdurrahman ağamla Tur-
gut ağamı takdir etmemek mümkün değildir. Bu iki ser-
dengeçtinin hakikaten ulu dinimize, büyük aşiretimize
hizmetleri çoktur. Kendilerine yakışacak şekilde konuş-
muşlar. Ancak daha yaşlı gazilerimizin onların konuşma-
ları karşısında ilk fikirlerini değiştirmelerini ve onlara
uyup heyecanlanarak, kış günü taarruza girilmesini tas-
vip etmelerini doğru bulmam. İyi bir akıncı bence mutedil
bir akıncıdır. Geride kansının aç kalıp kalmadığını düşü-
nen muharibin savaşta iyi dövüşmesi beklenemez. Ben

derim ki, kış kıyamette bir hisar dibinde beklemek olacak
iş değildir. Bahara kadar kalelerimizi tahkim edip bekler,
baharla birlikte de taarruza geçeriz.- Arkada kalacak olan-
ları düşünmek zorundayız. Kadınlar bize geleceğin gazile-
rini aç karnına yetiştiremez. Sibyanların açlıktan kırılma-
sı ise kimseye fayda getirmez. Velev ki zafer mutlak bile
olsa."

Sustu. Sözlerinin tesirini ölçmek ister gibi çakır gözleri-
ni gazilerin üstünde gezdirdi. Sangından taşan bir tutam
saçı sağ eliyle düzeltip içine soktu.

Gaziler büyülenmiş gibi bu on altı yaşındaki çocuğa ba-
kıyor, kelâm etmesindeki kuvveti, görüşündeki isabeti gö-
nülden alkışlıyorlardı. Kara Mürsel ayağa fırladı. Gitti,
Orhan Beyi kucaklayarak bağrına basü. Sonra Osman
Beye dönerek titrek bir sesle şunlan söyledi:

"Beyim! Allah sizi başımızdan eksik etmesin. Bugün gö-
rüyoruz ki oğlunuz Orhan Bey gerçek bir aşiret reisi ola-
rak yetişiyor. Gönlümüz mesrurdur. Bu günü gördükten
sonra artık ölsem de gam yemem. Hep senden sonra ki-
min başa geçeceğini düşünüp durmuş, bir türlü karar ve-
rememiş, Orhan Beyin reisliğini hep şüpheyle karşıla-
mıştım. Ama bütün şüphelerim zail oldu gayri. Tebrikler.
Allah'ın ne iyi kullanyız ki böyle liyakatli reislerle bizi
mükâftlandınyor."

Gözleri yaşarmıştı. Sözlerinin sonuna doğru sesi bariz
bir şekilde titriyordu. Tekrar gitti, köşesine oturdu. Göz-
yaşlarını göstermemek için başını eğdi.

Osman Bey de dahil herkes duygulanmıştı. Takdir dolu
gözler Orhan'ın yüzüne dikili idi. Bu gözlerden birçoğun-
da yaş damlaları oynaşıyordu.

Sükût elle tutulur bir hale gelmişti. Vakit ise hayli iler-

lemis bulunuyordu. Sessizliği Osman Gazi bozdu. Oğlunun sırtını okşayarak:

"Aferin Orhan," dedi. "Yüzümüzü ağarttın: Ölürsem gözlerim arkada kalmayacak. Benim arkadaşlarım senin de arkadaşların olacak. Şimdi artık gidebilirsin."

Orhan Bey hepsini selamlayarak çadırdan çıktı.

Osman Gazi mütebessim bir çehre ile Abdurrahman'a sordu:

"Ne dersin Abdurrahman?"

Abdurrahman hayretle cevap verdi:

"Orhan Bey esbab-ı mucibeli konuştu beyim. Buna bir şey denmez. Çaresiz baharı beklemek iktiza ediyor."

"Ya sen Turgut?"

"Ben oldum olası aceleciyimdir beyim. Kusura bakmayınız. Elbet bahan beklemekte fayda vardır. Mektubu ele geçirdiğimizden tekfurların bir süre haberleri olmayacaktır."

Osman Bey birden daldı. Elini tekrar sakalına götürdü. Bir şeye karar vermek üzere olduğunu sezen arkadaşlan yine sustular.

Birkaç dakika geçti böylece. Çadınn içinde sinek uçsa, vızıltısı gök gürlemesi gibi çıkardı herhalde. Öyle derin bir sessizlik vardı.

"Arkadaşlar..."

Osman Bey tekrar konuşmaya başlayınca dikkatle bakışlarını reislerine çevirdiler.

"Arkadaşlar, bu mektubun yerine başka bir mektup yazarak iki tekfurun aralannı açalım diye düşünürüm."

Akçakoca birden kavrayamadı.

"Nasıl?"

"Gayet basit. Şimdi Yarhisar Tekfuru İnegöl Tekfuruna bir mektup gönderip aleyhimize ittifak arzusunu izhar ediyor. Biz bu mektubu değiştirebiliriz. Mesela Yarhisar Tekfurunun ağzından şöyle diyebiliriz: 'Eğer kaleni üç aya kadar teslim etmezsen taş üstüne taş komamacasına yıkacağım. Ayrıca Osman Beye de bir mektup yazarak aleyhine geçireceğim. Birlikte canına okuyacağız..." Bu mealde bir şey olabilir. İnegöl Tekfurunu çıldırtır bu. Mutlaka arayı düzmek ve Yarhisar Tekfuru aleyhine bizi doldurmak için Söğüt'e elçi üstüne elçi çıkarır, bu hengâmede kış da geçer. Bahar gelince iş kolaydır."

Kimsenin aklına böyle bir fikir gelmemişti. Hayretle bakıştılar. Sonra hararetle tasdik ettiler:

"Çok güzel bir fikir!"

"Harikulade!"

"Muvafık olur!"

"Hem zaman kazanırız, hem kışı rahat geçiririz. Bu arada bazı kısa akınlar yapmaya da vakit bulmuş oluruz."
Osman Bey gazilere sordu:
"Mektubu kim götürsün?"

Gözler sanki zorlanmış gibi Turgut'un üstüne döndü. Osman Gazi umumi arzuyu anladı.
"Galiba sen gideceksin, delioğlan," dedi. "Gazi ağaların böyle münasip görürler."

Oysa Turgut yoldan yeni gelmişti daha. Ama hizmet aşkı yorgunluğunu birden silivermiş, dirilmişti. Ayağa fırladı:

"Emrinizdeyim beyim!"
"Yok Turgut, ben neyim ki benim emrimde olacaksın? Dininin, aşiretinin emrinde ol. Ben de onların emrindeyim."
Akçakoca'ya döndü:
"Gel bakalım. Sen iyi yazarsın gâvur yazısını. Al hokkayı diviti de, yaz. İnegöl Tekfurunu bir güzel şaşkına çevir!"

ikinci bolum

İnegöl Tekfurunun konağına dışardan bakan herkes, içerde yine vur patlasın, çal oynasınlı bir eğlence olduğunu anlamakta güçlük çekmezdi.
Muazzam ağaçların boy verdiği, mevsim kış olmasına rağmen yeşilliklerin solmadığı bahçenin ortasındaki konak, her eğlence akşamı olduğu gibi ışıklarla donatılmıştı. Yeşilliklerin ortasından kıvrılarak geçen yollar nehirler gibi konağa akıyordu.
Konağın bütün pencerelerinde ışık vardı.
Konağın dillere destan yeşil odası kadınlı, erkekli sefahat topluluğunun cirit meydanı idi. Kahkahalar kubbelerde çınlıyor, bahçeyi aşarak tenha sokaklarda yayılıyordu.

Zevk ve sefahattan başka bir şeyi düşünmeyen İnegöl Tekfuru sık sık tekrarladığı işret alemlerinden birini daha yapıyordu.

Boy boy mumlarla, yağ kandilleriyle aydınlatılmış yeşil odanın nefis kokusu insana rehavet veriyordu. Odanın çeşitli yerlerinde yakılan buhurdanlardan çıkan bu koku,

yalnız eğlence salonunu değil, konağın her yanını sarmıştı.

Şarap su gibi akıyor, sarhoş ağızlardan çıkan peltek naralar dışarıya kadar taşarak sefaletle beli bükülmüş ihtiyarların lanetini çekiyordu.
Tekfur büyük işret odasının başındaki bir sedire sere serpe kurulmuştu. Yanında yan uzanmış yatan İznik Tekfurunun genç kaynanasına bir şeyler fısıldıyor, arada sırada uzun ve isterik kahkahalar atmasına sebep oluyordu.
Prenses Meri'nin nişanlısı Şövalye Aramis, tekfurun solunda }rer almıştı. Yüzü asık ve düşünceli idi. Nişanlasının Türkler tarafından esir edilişini bir türlü hazmedemiyordu. Kurtarma çareleri anyor, adamlar kiralamaya çalışıyordu. Gerçi Meri'nin hayatından memnun, Karacahisar'da yaşadığını ve Turgut Alp denen Osmanlı akıncısına gönlünü kaptırdığını duymuştu, ama buna inanmak istemiyordu. Menfaati bakımından onu elde etmeliydi. Hem nişanlısı elinden alınmış zavallı bir şövalye mevkiine inmiş, hem de Bizaıısla kunnaktan menfaat beklediği akrabalığı suya düşmüştü. Hayalinde yaşattığı ikbal ve servet elinden uçup gitmişti. İşte bunu hazmedemiyordu. Yoksa Meri'ye o kadar ehemmiyet verdiği yoktu.
İnegöl Tekfurunun dünya umurunda değildi. Osman Beye karşı ne kadar kışkırtmaya çalıştıysa da başaramamış, Tekfur hazretleri rahatını bozmak istememişti. Aramis İnegöl Tekfurunu kandıramayacağını ve Osman Gaziye karşı şahsî ihtirasları yüzünden ayaklandıramayacağmı anlayınca, başka bir yol deneyerek Yarhisar Tekfurunu kandırmış, onun kanalıyla İnegöl Tekfuruna baskı yapmaya çalışmıştı. Kaç gündür Yarhisar Tekfurunun elçilerini bekliyordu. Ama nedense gecikmişlerdi. Yoksa Yarhisar Tekfuru boş vermiş, kendisini aldatmış mı idi?
Aramis herşeye mümkün gözüyle bakmayı öğrenmişti.

Başına gelen bunca felâketlerden sonra ihtimal birçok şey de olabilirdi. En iyisi hemen Yarhisar'a kadar gitmek ve durumu öğrenmekti. Yoksa sıkıntıdan patlaması işten bile değildi.

Bu karara varınca ayağa kalktı. Tekfura sezdirmemeye çalışarak kapıya yöneldi. İçerde bulunan üç arkadaşına belli belirsiz bir işaret çaktı.
Adamları kalkıp hemen dışarı çıktılar. Kendisi de kapıya yürüdü. Tam çıkmak üzere iken Tekfurun müstehzi. sesini duydu:

-

"Sayın şövalyemiz eğlenemiyorlar mı yoksa?"
Aramis çaresiz durdu, içinden Tekfuru kalaylamakla birlikte, hürmetle eğildi.
"Şey efendim, biraz rahatsızım da, müsaadenizle yatmak istiyorum."
Tekfur bir kahkaha atü:
"İyi geceler şövalye!"
Şövalye dişlerini gıcırdatarak sokağa çıktı. Üç adamı kendisini bahçede bekliyordu. Peşine taktı ve hemen oradan ayrıldı.

Az sonra üç adamıyla birlikte Yarhisar yolunda ilerlemeye başlamıştı. Çok sinirli idi. Yanıbaşında at süren şövalyeye çıkışır gibi sordu:
"Neden bu adamlar gelmemiş dersin?"
Şövalye bir parça şaşırmakla birlikte Aramis'in kimi sorduğunu anlamakta güçlük çekmedi.
"Bilinmez ki şövalyem," diye müphem bir cevap verdi.
Bu sözler Aramis'i kızdırmaktan başka şeye yaramadı. Avaz avaz bağırmaya başladı.

"Sizi bilmeyesiniz diye mi peşimde taşıyorum sersemler? Zaten kaz kafalı heriflersiniz hepiniz."
"Ama şövalyem..."
"Şövalyenin Allah belasını versin, sus aptal herif."
Adam sustu. Yalnız içinden "Allah belasını zaten verdi şövalyemin" diye geçirdi. Alabildiğine sırıttı.
Şövalye Aramis'in sinirliliği sadece Yarhisar elçilerinin gelmeyişleriyle ilgili değildi. Turgut Alp ve arkadaşlarını iki defa kıstırmış, ikisinde de yakalayamamıştı. Bu Türkü mutlak surette öldürmeliydi. Elinden bir gelse bütün Türkleri öldürürdü ya, elinden gelmezdi. Ama ne olursa olsun Turgut Alp'i küçük dilimler halinde doğrayacaktı. Yemin etmişti.
Nişanlısı Prenses Meri, bu Turgut denen Türk akıncısını sevmiş olamazdı. Türkler Karacahisar'da savaşırken Prenses Meri'nin içerden kale kapısını açtığı ve Türk savaşçılarını içeri aldığı yalan olmalıydı.
"Tabii yalan!" diye söylendi. Ama sözlerine kendi de inanmadı. Nişanlısını Turgut Alp'a yardım ederken gördüğünü unutabilir miydi?
Yumruklarını alabildiğine sıktı:
"Geberteceğim o Turgut denen soytarıyı," diye bağırdı. Arkadaşları hayretle baktılar.
Bu sırada Turgut Alp Söğüt'te alınan karar gereğince Yarhisar şövalyeleri kılığına girmiş, yanma Saltuk Alp ile

Akbaş'ı alarak yola düşmüştü. Toplantıda bahis mevzuu edilen mektup vardı yanında.

Bu üç yiğidi hal ve tavrından tanımayanlar bu kıyafet içinde imkânı yok teşhis edemezlerdi.

Hele Turgut, tam bir şövalye idi. Kıyafetinden başka

yüzünü de değiştirmiş, çenesinde bir tutam sakal bırakmıştı. O haliyle gören arkadaşları uzun uzun alay etmişlerdi. Fakat Turgut, aşireti için her şeyi yapabileceğini söyleyerek hepsini susturmuştu.

Vakit geceyansına giriyor olmalıydı. Bazan bulutların arasında gözüken ay üç arkadaşa sanki gülümsüyor, yollarını aydınlatıyordu.

'Tanımazlar mı dersin Turgut?"

Turgut, Saltuk Alp'a döndü:

"Seni öz annen görse tanımaz, benimki de fena değil, amma şu Akbaş inat edip bir türlü yüzünü değiştirmedi."

Akbaş aksi bir sesle söylendi:

"Niye değiştirecekmişim bakalım. Lüzum yok buna. İnegöl'e hiç gitmedim ve hiçbir İnegöllü ile arkadaşlık etmedim. Sizin gibi Rum ellerinde dostlarım yoktur."

Saltuk Alp bu sözlere kıs kıs güldü. Turgut,

"Oraları güzeldir be Akbaş," dedi. "Görünce bayılacaksın."

Akbaş da güldü.

"Eminim, onun için bizim olmasını istiyorum ben de."

Birden nal sesleri duyunca durdular. Saltuk kısık bir sesle,

"Gecenin bu saatında çok acelesi olanlar yola çıkar," dedi, "meraklandım doğrusu."

Turgut,

"Meraklanmayan kim ki!" dedi. Atlarını sık çalıların ardına sürüp gizlendiler. Kişnememeleri için yelelerini okşadılar.

Yol nasılsa önlerinden geçiyordu. Gitgide nal sesleri

yaklaştığına göre adamlar da kendi taraflarına doğru yürüyorlardı. Böyle olunca karşılaşmaları muhakkaktı. Turgut,

"Önce niyetlerini öğrenmek gerek," dedi. "Boş yere uğraşmayalım."

Atlılar dönemeci geçince hafif ay ışığında iyice meydana çıktılar. Saltuk alelacele saydı:

"Dört şövalye," dedi. "İnegöl'den geldikleri malûm. Belki

de Yarhisar'a gidiyorlar, yahut Söğüt'e."

Turgut cevap vermedi. Konuşmalara kulak veriyor, birşeyler anlamaya çalışıyordu. Fakat inadına hiç birinden ses seda çıkmıyordu.

"Yahu dilsiz mi ne bunlar?" ,

? Saltuk, Akbaş'ın sualine,

"Galiba," diye cevap verdi. "Galiba dilsizler."

Dört şövalye oldukça yaklaşmıştı, ama konuşmadıklarından niyetlerinin ne olduğunu anlamak mümkün değildi. Üç akıncı fazla bekleyemezdi. Turgut sıkıntılı sıkıntılı atının yelesini okşamaya devam ediyordu. Saltuk'un gözleri kumandanı Turgut'ta idi. Akbaş da sabırsızlık alâmetleri göstermeye başlamıştı.

Mahsus mu yaptı yoksa hakikaten bir kaza mı oldu bilinmez, birden Akbaş'ın atı kişnemeye başladı. Şövalyeler irkildiler. Aramis hemen kılıcına sarıldı, bütün kuvveti üe,

"Kim var orada?" diye bağırdı.

Yapacak başka şey yoktu. Üç arkadaş atlarını meydana sürüp şövalyelerin yoluna çıktılar. Turgut Alp umursamaz bir tavırla,

"Biz varız!" diye cevap verdi. "Yabancı değiliz."

Uç arkadaşın kılığı şövalyeleri yanıltmıştı.

Aramis beklediği elçilerin bunlar olabileceğini düşünerek sordu:

"Nereden geliyorsunuz?"

Buna yine Turgut cevap verdi:

"Bizim nereden geldiğimiz o kadar ehemmiyetli değil şövalye, asıl sen söyle bakalım, nereye gidiyorsun?"

Ses tonundaki pervasızlık şövalyeyi kızdırmıştı.

"Bana bak delikanlı! Aramis bu sualinin cezasını canını almakla ödetebilir, dikkatli ol!"

Turgut Alp Aramis ismini duyunca birden afalladı. Gökte aradığını yerde bulmuştu. Bir zamanlar kendisini karanlık bir dehlizde fareler gibi sıkıştırdığını hatırladı. Bütün cinleri beynine çıktı.

"Vay, sineklerin âmiri, seninle karşılaşacağımı umuyordum, ama bu kadar erken değil."

Aramis o zaman bu istihza dolu sesi tanıdı. Dehlizdeki macerayı o da hatırlıyordu. En sıkışık anında bile kendisiyle alay etmeyi ihmal etmeyen Türk akıncısının sesini ömrü oldukça unutmasına imkân yoktu. Çünkü unutulması güç bir ders almış, üstelik bu adama nişanlısını kaptırmış ve bütün hayallerine veda etmek zorunda kalmıştı.

"Asılın kılıçlara!" diye emretti adamlarına. Turgut bir

kahkaha ile mukabele etti:
"Ne güzel sohbet ediyorduk işte Aramis, ne vardı hemen kılıca davranacak!"
Şövalyenin hırstan dişleri birbirine vuruyordu.
"Yaptıklarını ödeteceğim pis herif, hiçbirini yanma komayacağım!"

Üç arkadaş da kılıçları çekip müdafaa durumuna geçtiler.
"Ne acelen şövalye? Dehlizde o kadar kalabalıkta yapamadığın işi şimdi yapabileceğine aklın yatıyor mu?"
Doğrusu bu ya şövalyenin hakikaten pek aklı yatmıyordu buna. Yatmıyordu, ama kendisi bıraksa akıncıların bırakmayacağını biliyordu. Üçü de kılık kıyafetlerini değiştirdiklerine göre, yine işin içinde iş vardı. Buna mâni olması lâzımdı. Kim bilir belki Bizans imparatorluğunun kaderi bahis mevzuu idi. Bu adamları bir öldürürse, hele canlı yakalayıp İnegöl Tekfurunun dizleri dibine atabilirse, sahip olacağı şöhreti düşünerek yalandı. Eski itibarını tekrar elde ettikten başka, ihtimal bu başarısı Bizans imparatorunun kulağına kadar bile gidecek ve mükâfatlandırılacaktı. Belki yeniden Bizans'a davet edilir, mühim bir makama getirilirdi.
"Gebereceksin pis herif diye uludu. Ama bir türlü ilk atağı yapmayı göze alamıyordu. Bunun yerine adamlarını ileri sürmeyi tercih etmişti.
"Atılın be, ne bakıp duruyorsunuz sersem gibi."
Üç şövalye Turgut ve arkadaşlarını tanımadıklarından niçin bunlara saldıracaklarını kestiremiyor ve tereddüt ediyorlardı. Aramis bunu anladı.
"Atılın dedim," diye bağırdı kin dolu bir sesle. "Karşınızda kıyafet değiştirmiş azgın üç akıncı vardır. Türk'tür bunlar, saldırın!"
Bu kadarlık izahat adamlara kâfi geldi, üçü birden homurdanarak atıldılar. Turgut Alp atını Şövalye Aramis'e doğru sürdü:
"İkisini sen al Saltuk, ben eski dostumla oynaşmayı tercih ederim!"

Akbaş itirazı bastı:
"Utanmadan bana tek şövalye veriyorsun ha, Turgut, çocuk muyum be!"
Saltuk önündekilerden birini şaşırtmacalı bir darbe ile safdışı ettikten sonra, cevap yetiştirdi:
"Mızmızlanmasana yahu, bak benim önümde de bir kişi var!"
Turgut Aramis'in önüne varmıştı:

"Ne var ne yok Aramis," diye konuştu. "Bak yine görüştük işte! Nasip bugüne imiş demek."
Aramis burnundan soluyordu:
"Bu sefer kurtulamayacaksın elimdem, biçeceğim seni."
"Eh, gel öyleyse!"
Mahsus hasmını tahrik ediyor, ölçüsüz hareketlere itmeye çalışıyordu. Aramis bu oyuna geldi.
"Geliyorum!"
Atına şiddetli bir mahmuz vurdu.
"Kolla!"
Turgut Alp gemi kastı, usta hayvan binicisinin ne yapmak istediğini anladı, kendisini sağa attı. Aramis'in kılıcı ıslıklayarak indi.
"Al!"
Turgut'un sesi yankılandı:
"Beceremedin şövalye bozuntusu, şimdi sıra bende!"
Şimşek gibi atıldı. Hasmının atının üstüne sürdü hayvanını. Şiddetle çarpıştılar. İkisi de yere yuvarlandı.
"Allah belanı versin!"
Turgut hızla yerinden doğrulurken karşılık verdi:

"Belalar başından ayrılmasın şövalye, ayrıldığı da yok zaten."
Tekrar kapıştılar. Turgut rakibini yormak için sadece müdafaada kalıyor, tahrik etmeye çalışıyordu. Turgut'un ezeli taktiği bu idi. İyice yorar, sonra da dilediği gibi oynaşırdı.
"Sık nefes almaya başladın şövalye, şarap iyice şişirdi seni. Tekfur sofralarından eksik olmamanın sonu budur işte, şişmanladın, rahat hareket edemiyorsun."
"Pis casus!"
"Ha, o bahsettiklerini iyi bir kafese tıktık. Yoldaki handa karşılaşmıştık. İnegöl'e geliyorlardı. Onların yerine biz geliyoruz, ne fark eder?",
Aramis bir ara iyice sıkıştığı için cevap vermedi. Sadece anlaşılmaz bazı şeyler mırıldandı.
"Homurdanmayı bırak da insanca konuş Aramis. Bak sana neler anlatıyorum. Çünkü yaşadığın kadar yaşadın, bu palavra ömrü devam ettirmene lüzum yok. Öleceğin için anlattıklarımı kimseye söyleyemeyeceksin."
"Seni öldüreceğim!"
"Doğru mu söylüyorsun? Doğru bile söylesen bir şey değişmez, bak arkadaşlarım yardakçılarını hakladı. Beni öldürsen onlara hesap vermen gerekecek. Şunu da bil ki onlar benim kadar yumuşak değiller."
Aramis etrafa bakacak durumda değildi, ama kılıç şakırtılarının kesilmesini hayra yormuyordu. Hakikat Turgut'un söylediği gibi idiyse, işi berbat demekti. Bir atak daha yaptı.

"Hop, yine ıskaladın şövalye müsveddesi. Şimdi kolla!"
Sözü daha bitmeden sert bir çıkış yaptı. Koca Türk kılıcı Aramis'in omuzunu delerek geçti.

"Aaaah!"
"Daha bu bir şey değil Aramis. Sakın teslim olmaya kalkma. Sonra pis canını bağışlamak zorunda kalırım."
Turgut bir daha sıçradı. Aramis korunmak için kılıcını ileri uzattı. Fakat geç kalmıştı, öbür omuzu da işe yaramayacak kadar yarıldı.
"Kör şeytan!"
"Doğru kılıç kullanmayı öğrenemedin, ama dünyaya palavradan namını şanını duyurdun. Bize gelince, namımız şanımız yoktur, velakin iki omuzuna şerit çeken böyle sağlam kılıcımız var."
Aramis'in kolu zor kalkıyordu. Durmadan kan kaybettiği için artık dövüşecek hali kalmamıştı. - *
Ne var ki Turgut'a karşı duyduğu müthiş kin yüzünden hâlâ ayakta kalabiliyor, işlerini bitirip arkadaşlarının dövüşünü seyre dalmış Saltuk ve Akbaş'ı alabildiğine şaşırtıyordu. Saltuk,
"Bu kâfir yedi canlı galiba," diye söylendi. "Bir insan bu kadar kan kaybına nasıl dayanır?"
Akbaş başını iki yana salladı:
"Artık dayanabileceğini sanmıyorum. Bak, sallanmaya başladı bile."
Hakikaten Aramis'in yalpalanması uzaktan bile fark edilecek kadar belirli bir hal almıştı. Zor ayakta durduğu belli idi. Kılıcını güç kaldırıp indiriyor, Turgut'a vurmak için daima fırsat çıkarıyordu. Ama Turgut yaralı bir adamı öldürmeyi kendisine yediremediğinden ağır davranıyordu.
"Haydi şövalye, biraz canlan da dövüşün tadı çıksın. Neredeyse yıkılacak haldesin, toparlan biraz!"

Turgut'un ikazı arkadaşlarını kızdırdı:
"Ne oynaşırsın bre delioğlan, bitir işini de gidelim, yeterince zaman kaybettik, Osman Gazi bizden haber bekler."
Turgut başını çevirmeden cevap verdi:
"Acele etmeyin bakalım, yavaş yavaş."
Artık Aramis'in ayakta duracak hali kalmamıştı. Kılıcı ağır ağır elinden kaydı. Bir süre daha yalpaladı. Sonra dizleri büküldü, kof bir gürültü ile soğuk taşlann üstüne düştü.
"Amma da şövalye be," diye söylendi Turgut Alp, "bu kadar şöhreti nasıl kazandığına hayret ediyorum."
Saltuk sordu:
"Tanışıyor muydunuz?"

"Eh oldukça. Beni Karacahisar mahzenine kıstıran bu adamdır."
Saltuk başını yumrukladı:
"Sahi be. Aramis değil mi bu?"
"Ta kendisi, şimdi mi uyandın uykudan?"
"Bize bunca cefayı çektiren adam bu ben, öldürseydiıı keşke!"
"Yaralı bir adamı sen olsan öldürür müsün?"
"Yarası var mı bunun? Dövüşen yaralanır da, yaralar da. Sonra da ya ölür, ya öldürür."
"Neyse çok vakit kaybettik. Tekfur oturup bizi beklemiyordur herhalde bu saate kadar. Mahmuzlayalım atlarımızı."
"Bu adamlar ne olacak?"
Suali Akbaş soruyordu. Turgut cevap vermeden bir sualle mukabele etti:

"Sizinkiler sağlam mı?"
Saltuk başlığını devirip güldü:
"Benimkiler çok kof şeylermiş, değer değmez ahireti boyladılar. Akbaş'mkinden haberim yok tabii."
Akbaş sitemle arkadaşına baktı:
"Bir kişi bıraktınız bana be, insaf edin. O da ilk vuruşta gitti."
"Eh öyleyse atlara. Aramis de uzun zaman yaşayamaz. Belki çoktan ölmüştür bile."
Turgut sitemle Akbaş'a baktı:
"Onu bu halde bırakmaya hakikaten gönlün razı mı Akbaş?"
Akbaş sıkıntıyla başını salladı.
"Doğrusunu istersen pek değil, ama ne yapabiliriz? Herhalde yedeğe alıp İnegöl'e götürecek değiliz."
"Pekâla geriye götürebiliriz."
"Kim götürecek?"
"Mesela sen. Yakınlarda akıncılar vardır mutlaka. Onlara teslim eder ve Söğüt'e dönersin."
Akbaş çaresiz kabul etti. Turgut'un her sözünün dinlenmesi için Osman Beyden talimat almışlardı.
Akbaş Aramis'in yarasını kaba taslak sararak kan kaybını önledikten sonra atının sırtına bağladı. Söğüt'e doğru yüzgeri etti. Turgut ve Saltuk da İnegöl yoluna düştüler.

• • •

Gece hisar kapısının açılmayacağını bildiklerinden acele etmiyorlardı. Kapıda sabahı beklemek zorunda kalmaktansa yavaş gitmek daha iyi idi.
Buna rağmen yine de erkenden menzile ulaştılar. İnegöl

burçlarının karaltısı görünmeye başladığı zaman gün daha açmamıştı. Turgut,

"Namazlarımızı kılalım Saltuk," dedi. "Ondan sonra Bismillah, şehre gireriz."

Atlardan indiler. Kırbalarmdaki sudan abdest alıp büyük bir çardak ağacının altında namazlarını kıldılar.

Tekrar atlandıkları zaman ikisinin de yüzleri aydınlanmıştı. İbadetten gelen iç huzuru dış görünüşlerine aksetmişti. Uykusuz ve yorgun olmalarına rağmen, umursadıklan yoktu. Tek istedikleri bir an evvel işi bitirip yeni işler almak üzere Söğüt'e dönmekti.

Konuşmadan kale kapısına vardılar. Neredeyse açılacaktı. Bu saatlerde ekseriya halk dışarda bulunan arazilerine çalışmaya çıkardı. Saltuk:

Tanınırsak ne yapacağız?" diye sordu. Suali soruş tarzından iş olsun diye sorduğu belli idi. Biliyordu ki kanlarının son damlasına kadar dövüşecek, postu pahalıya satmaya çalışacaklardı. Bir tek akıncı yoktu ki ölümü göze almadan yola çıkmış olsun. Turgut,

"Allah nasıl takdir ederse öyle olur elbet," dedi. "Şimdiden bunu hayalleyip de ne olacak? O zaman karar veririz."

"Haklısın."

Sustular. Kapı kulakları tırmalayan müthiş bir gıcırtıyla açılıyordu. Yıllardır yağlanmadığı muhakkaktı. İki akıncı bakışıp gülüştüler. Sonra dışarı çıkan birkaç çiftçiye el salladılar. Bir şövalye gibi davranmaya çalışıyorlardı.

Kapının iki yanında ikişerden dört nöbetçi duruyordu. Turgut Alp tereddütsüz atını sürdü. Nöbetçilerin tam

önünde dizgini çekti. Sesine derin bir hürmet ifadesi vererek nöbetçilere sordu:

"Şanlı Tekfurunuzun konağı ne tarafta?"

Askerlerden biri mızrağının ucuyla ilerde bir yeri işaret etti.

"Şu tarafta şövalye."

"Bizi götürebilir misin acaba? Yabancıyız da. Yarhisar'dan geliyoruz."

Nöbetçi arkadaşlarıyla bir şeyler konuştuktan sonra iki arkadaşın önüne geçti:

"Beni takip ediniz efendim," diyerek yürüdü. İki arkadaş nöbetçiyi takibe koyuldular. Az sonra bir bahçe içine oturtulmuş kocaman konağı görmüşlerdi. Nöbetçiye teşekkür ederek savdılar. Turgut arkadaşına bir başarı işareti çaktıktan sonra:

"İşler iyi gidiyor," dedi. Saltuk tasdikle başını salladı.

"İnşallah sonuna kadar da öyle gider."

Bahçe bir adım boyu yüksekliğinde duvarla çevrilmiş, orta yerine işlemeli bir demir kapı takılmıştı. Kapının üstünde ise gümüş kakmalı bir çıngırak vardı.

"Herif antikanın biri galiba," diye konuştu Saltuk. "Baksana demiri bile tahta gibi işlettiğine göre Bizans mukallidi besbelli."

Turgut karşılık vermedi. Söz zamanı değil, iş zamanı idi. Atından indi. Çıngırağı birkaç kere hızlı hızlı çekti.

Önce hiç ses gelmedi. Ancak dördüncü çekişinde cevap verdiler:

"Geliyorum efendim, geliyorum."

Demir sürgüleri gıcırdatarak çektiler. Turgut her ıhta-

mele karşı birkaç adım gerileyerek vaziyet aldı. Sonra yaşlı, süslü giyimli bir saray uşağının kapı aralığında belirdiğini görünce gevşedi. Bu durumda kendi yerinde bir şövalye olsa ne yapacağını biran düşündü, şüphesiz çıkışırdı:

"Neredesin, sersem ihtiyar?" diye çıkıştı. "Bizi kapıda bekletmenin cezası idamdır. Tekfur'a şikâyet edeceğim."

Bu kadar bol keseden atması Saltuk'u bile hayrete düşürmüştü. Oynatıp oynatmadığını anlamak için arkadaşına baktı. Blöf yaptjğını anlayınca da kıs kıs güldü.

İhtiyar uşak neredeyse korkudan düşüp ölecekti. Bu gibi azarlamalara sık sık maruz kalmadığı aşikârdı.

"Şey... şey... şey!" diye birkaç defa kekeledi. Alelade şövalye kılığmdaki şu adamlann aslında Bizans'tan gelen imparator yakını prensler olduğunu yemin edebilirdi. Çünkü şu karşısındaki sivri sakallının asil duruşunu başıboş şövalyeler beceremezdi. Onların ekserisini tanımış, korkak olduklarını, hatta çoğunun kendisine yaltaklandıklarını görmüştü. Önlerinde iki kat eğildi:

"Affmızı dilerim asilzadelerim," dedi, hürmet dolu bir sesle. "Gelenin siz olduğunu nereden bilebilirdim, affediniz lütfen."

Bu sefer de Turgut şaşırdı, ama belli etmedi. Gösterişi fazla kaçırdığını anladı. Artık olan olmuştu. Devama karar verdi:

"Hadi çekil de girelim ihtiyar. Atlarımıza bak. Tekfura da haber ulaştır acele."

"Emredersiniz prensim, emredersiniz asilzadem."

Seğirtip atlan yulanndan tutarken Turgut ve Saltuk ciddi bir tavırla bahçeye girdiler. Şu andan itibaren gövdesi görünmez meçhul gözlerin büyük bir ihtimalle kendi-

lerini takip ettiğini bildiklerinden daha dikkatli davranmaya karar verdiler.

Bahçeye girer girmez iki asker peydahlanıp önlerine

düştü. Bunlar kapıcı ile aralarında geçen konuşmayı duymuş olacaklardı ki, hiçbir şey sormadan doğruca konağa yürüdüler. İki arkadaşı büyük bir salona aldılar ve hiç konuşmadan dışarı çıktılar.

Az sonra süslü elbiseler giymiş bir adam girdi. Yerlere kadar eğilerek selam verdi:

"Muhterem şövalyelerimi hürmetle selamlarım."

İki arkadaş da eğilerek Bizans usulü selam aldılar.

"Bendenizin adına şövalye Arkitista derler. Bizans'ın haşmetlü imparatoruna sadık bir kul, muhterem İnegöl Tekfuruna da Başkumandan olurum."

Bu uzun takdimden sadece adamın adının Arkitista olduğunu ve İnegöl şövalyelerine kumanda ettiğini anlayan iki arkadaş, aynı zamanda Bizans prensleri olma ihtimallerinin bunun kulağına kadar vardığını anlayarak manidar bir tarzda bakıştılar. Tesadüfen sahip oldukları bu unvan bir müddet için işe yarayabilir, hiç değilse tekfurla bir an evvel görüşmelerini sağlayabilirdi. Turgut sesine esrarlı bir eda vererek:

"Biz ise henüz ismimizi söylemeye mezun değiliz şövalye," dedi. "Önce Tekfur hazretlerini görmemiz gerekiyor."

Tekfur ihtimal akşama kadar uyanmazdı. Sabaha değin işret sofrasında kalmış, sonunda sızarak dört hizmetkâr tarafından yatağına taşınmıştı. Şimdi horul horul uyumakla meşguldü. Bir rahatsız edilirse ne yapacağı bilinmez, belki bir ters yanına rastlar, birkaç kişiyi ipe gönderebilirdi. Bu bakımdan şövalye tereddütle ne yapacağını zihninden geçirdi. Sonra hemen bir yalan kıvırdı:

"Sayın Tekfurumuz sabahlara kadar memleket meseleleriyle uğraştığı için henüz yattılar. Siz de uzun yoldan gelmişsiniz. Hele istirahat buyurunuz, emriniz akşam yerine gelecek. Tekfurumuz sizinle görüşmekten memnun olacaklar."

Fazla acele ters neticeler doğurabilirdi. Turgut hemen kararını verdi:

"Pekâla şövalye. Gerçekten biz de yıkılacak derecede yorgunuz, ama ne olursa olsun evvela iş görüşmek istemiştik. Madem ki Tekfur hazretleri sabahlara kadar memleket meseleleriyle uğraşmıştır, bu arada biz de gönül huzuruyla rahat bir uyku çekeriz. Umarım misafirlerinize verecek bir çift yatağınız vardır."

"Hiç meraklanmayın aziz misafirler" dedi. "Şanınıza lâyık yerlerimiz mevcuttur."

İki Türk akıncısını Bizanslı asilzade zannettiği için bunlara ne kadar yaranabilirse Tekfur nezdindeki yerinin o kadar sağlamlaşacağına kanaati gelmişti. Elbet bu iki asilzade Tekfura kendisinden bahsederlerdi. Böylece Ekizce savaşında Osmanlılara karşı uğradığı yenilgiyi bile

Tekfura affettirebilirdi belki.
Bunları düşündükten sonra bir kere daha eğildi. İstikbalini beline bağlamış, ne kadar eğilebilirse o kadar parlak olacağına inanmıştı. r «-»,
"Sizi ağırlamakla İnegöl şövalyeleri Başkumandanı şeref duyuyor azilzadelerim!" diye birşeyler geveledi. Önlerine düşüp salondan çıkardı.
Biraz yürüdükten sonra sonsuz bir hürmetle sordu:
"Acaba asilzadelerim ayrı ayrı odalarda mı yatmak isterler, yoksa iki yataklı bir odayı mı tercih ederler?"
Turgut tereddütsüz cevap verdi:

"Biz hiç ayrı odalarda yatmadık şövalye, iki yataklı bir oda varsa tercihimizdir."
"Emredersiniz."
Bir odaya alındılar. O kadar güzel döşenmişti ki, az daha Saltuk uzun bir ıslık öttürecekti. Bereket tam vaktinde kendisine hâkim oldu. Sanki alışlanmış gibi kuştüyü yatağı muayene etmeye koyuldu. Sonra Turgut'a,
"Fena değil," dedi. "Birkaç gece geçirebiliriz."
Turgut arkadaşının hilesini anlamıştı. Sadece,
"Güzel," dedi.
Şövalye adamakıllı şaşırmıştı. Bundan güzel bir yatak civar hisarların hiç birinde bulunmazdı. Ama karşısındaki adamlar Bizans sarayının haşmet ve debdebesine alışıktılar ne de olsa. Hürmeti bir kat daha arttı.
"Kapıda iki nöbetçi ile iki hizmetkâr bırakacağım asilzadelerim," dedi. "Bir emriniz olursa onlara söyleyebilirsiniz."
"Sağol!"
Turgut "sağol"u çekmişti ya Saltuk'un kamı çok açtı. Böyle aç acına uyuyabileceği şüpheli idi. Ne olursa olsun diyerek yemek istemeye karar verdi.
"Şövalye, uykudan evvel bir şeyler atıştırmak adetindeyiz, acaba dişe dokunur bir şeyiniz var mı?"
"Emredersiniz. Size en nadide kahvaltılarımı göndereceğim. Şarap ister misiniz?"
Saltuk bir pot kırmasın diye acele ile Turgut atıldı:
"Tabii, ama dikkat edin, yıllanmışlardan olsun."
Şövalye çıkar çıkmaz Saltuk, Turgut Alp'a yanaştı. Ters bir sesle,
"Umarım bu debdebe hoşuna gidip dinini değiştirmiş değilsin."

Turgut yıldırım çarpmış gibi sıçradı:
"Ne dediğinin farkında mısın sen, bunu bir başkası söylemiş olsaydı benden alacağı cevap kılıç olurdu."
Saltuk acı acı güldü:

"Benim yanımda senden başka biri şarap istemiş olsaydı, şarap yerine kanını akıtırdım," diye karşılık verdi. Turgut o zaman Saltuk'un ne demek istediğini anladı ancak. Koca İslâm mücahidi Turgut'un şarap istemesine içerlemişti. Güldü:

"Koca adam," dedi. "Ben de niçin sitem edersin diye düşünürüm. Meğer şaraba içerledin!"

"Hem de nasıl!"

"Delilik etme!"

"Deliliği eden sensin."

"Ben şarabı içmek için mi istedim sanıyorsun?"

"Hâşâ, elbet içmek için değil, peki ama niçin?"

Turgut bir kahkaha attı:

"Canım, herif bizi Bizans asilzadesi sanıyor, farkında değil misin?"

"Eee... Ne olmuş sanıyorsa?"

"Bizans asilzadeleri kahvaltıda bile şarap içerler, duymamış mıydm yoksa?"

"Duymuştum."

"Öyleyse biz de istemeliydik. İstemeliydik ki herif şüphelenmesin."

Saltuk bu kadarcık şeyi düşünemediği için kendi kendisine hayıflandı.

"Aptal kafam," diye başını yumrukladı.

"Bana su-i zan ettin."

"Hâşâ, aklımdan bile geçmedi ya, ne bileyim işte, lafını duyunca bile iğrenirim."

Turgut da iğreniyordu aslında. Ama en mükemmel şekilde yapmaları gereken zor bir iş vardı.

"Haklısın," dedi sadece. Kapının tıkırdadığını duyup sustu. Yüzünü kapıya çevirdi:

"Gir!"

İki hizmetçi ellerinde birer tepsi olduğu halde içeri girdiler. Turgut'un ilk fark ettiği şey tepsilerin tam orta yerine konmuş iki şişe şarap oldu. Yüzünü buruşturdu, içinin kabardığını hissetti.

"Şuraya koyun ve çıkın," diye emretti. Hizmetkârlar yerlere kadar eğilip iki arkadaşı selamladıktan sonra geri çıktılar. Saltuk arkalarından kapıyı kilitledi:

"Ne olur ne olmaz," diye söylendi. "Tekfur konaklarında şimdiye kadar az iş açılmadı başımıza."

Turgut müsbet manada başını salladı:

"Şimdi şarapları ne yapacağız onu düşünelim," dedi sonra.

"Önce karnımızı doyuralım da kafayı sonra çalışürırız," dedi. "Aç mide ile kafa çalışmaz."

Turgut alay etti:

'Tam bir tekfur gibi konuştun şimdi arkadaşım!"
Saltuk yüzünü buruşturdu:
"Allah bütün tekfurların cezasını versin, benzetecek birşey -bulamadın mı başka?"
İştiha ile yemeklerini bitirdiler. Saltuk ayağa kalkıp pencereyi araladı:

"Şu şişeleri buradan döksek fena olmayacak galiba, hazır bahçede kimsecikler de yok."
"Olmaz," diye kestirip attı Turgut. "Bakarsın birinin o anda geçeceği tutuverir, işi berbat ederiz. Bakalım döşemede birdelik filan bulunur belki."
Aradılar, taradılar, ama iğne deliği kadar bir delik bulamadılar: Saltuk ümitsizlikle başını salladı:
"Yok be," dedi. "Bizim çadırlar bunun için güzeldir işte. Mandayı kessen toprağa gömersin de kimsenin ruhu duymaz. Bu fare kapanında iki şişe şarap dökecek yer bulamıyoruz.
Birden gözleri parladı:
"Buldum galiba!" diye bağırdı. Odanın ortasındaki bir sehpanın üstünde duran çiçek ekili kocaman saksıya yürüdü.
Turgut arkadaşının yapmak istediği şeyi anlamakta gecikmedi.
"Bravo be. Bak, kafan işledi işte."
Saltuk Alp, şişeleri kaptığı ibi saksıya boca etti. Toprak hemen emivermişti.
"İhtimal bu çiçek eninde, sonunda kurur, ama biz buradan gidene kadar dayanır mutlaka," diye söylendi gülerek.
Çok yorgundular. Buna rağmen her zamanki gibi tilki uykusuna yatmaya karar vererek yatağa girdiler.

• • •

İnegöl Tekfuru altın sırmalarla işlenmiş elbiselerini çatlatacak kadar şişmandı. Yanakları tombul ve gözleri kanlı idi. Küt burnu üst dudağına değiyordu neredeyse. Yüzünde sakaldan nesne yoktu. Köse idi. Bunu tek kusuru ola-

rak görür, kendisinde olmayan bir şeyin başkalarında bulunmasını kıskanır, sakallıları pek sevmezdi. Buna rağmen huzuruna giren ve kendisine iki Bizans asilzadesi olarak tanıtılan iki akıncıyı ayakta karşıladı. Turgut'un sakalı ona pek tesir etmiş görünüyordu. Oysa başka bir sakallı görse mutlaka yüzünü buruşturur, hiç değilse başını öte yana çevirirdi.
İki arkadaş eşiği geçer geçmez, süslü odada birden aptallaştılar. Çok tekfur sarayı görmüşlerdi, ama böylesini ilk defa görüyorlardı. Ancak Tekfurun sesini duyunca

kendilerine gelebildiler.
"Buyurun dostlarım, buyurun asilzadelerim, acaba Bi~ zansımız bizden ne gibi hizmet bekler?"
Turgut birkaç adımda Tekfurun önüne vardı. Gözlerini elpençe bağlı bekleyen Başkumandan Arkitista'ya kaldırıp vakar ve ciddiyet akan bir sesle konuştu:
"Sayın Tekfur hazretleri, yalnız görüşmemiz mümkün müdür acaba?"
Tekfur itiraz etmeden Arkitista'ya döndü:
"Çık!" diye tek kelimelik bir emir verdi. Başkumandan kuyruğunu kıstırıp geri geri dışarı çıktı. O zaman Turgut tekrar söze girdi:
"Sayın Yarhisar Tekfurunun selamlarını getirdim. Selamlanyla birlikte bazı emirlerini de tabii."
Bu sözler Tekfurun üstünde bir şok tesiri yaptı. Baştan ayağa titredi. Yarhisar Tekfuru kim oluyordu da kendisine emrediyordu? O uyuz, o sersem, o kendini bilmez adam mı olmuştu şimdi? Kızgınlıkla ayağını yere vurdu:
"Yanlış mı duyuyorum yoksa!" diye bağırdı. Turgut koynundan çıkardığı deri muhafazalı mektubu uzatırken,

"Hayır Tekfur hazretleri, yanlış duymuyorsunuz," diye cevap verdi. "Kudretli Tekfurum aynı zamanda kaleyi kendisine teslim etmenizi de emir buyuruyorlar."
"Ne!"
"Takdir edersiniz ki, ben bir elçiyim, sizin de mukabil cevabınızı götürmekle görevliyim."
Tekfurun her yanı zangır zangır titremeye başlamıştı. Yarhisar Tekfurunun böyle küstahça bir istekte bulunmasını bir kaba sığdıramadığı belli idi. Buna nasıl cür'et ettiğine şaşırıyordu alabildiğine. Bir küçük kalesiyle, bir avuç kiralık askeriyle nasıl oluyordu da İnegöl'e meydan okuyabiliyordu? Yoksa işin içinde başka bir iş mi vardı? Yoksa birine mi güveniyordu.
Titreyen elleriyle mektubu açmaya çalışırken sordu:
"Yoksa Germeyanoğlu ile mi anlaşmış bu uyuz?"
Turgut gayet ciddi ve Tekfuruna çok bağlı bir şövalye edasıyla cevap verdi:
"Germeyanoğlu Ali Şir Mahmut Beyden daha kuvvetli bir müttefik bulduğunu Tekfurum söylemekliğimi emir buyurdular."
Tekfurun kızgınlığı aynı zamanda meraka dönüşmüştü:
"Konuş be adam!"
"Tekfurumun müttefiki yıllardır bütün Rum tekfurlarına kan kusturan, rüyalarına girip uykularından sıçratan, bir çok savaşlardan muzaffer çıkan, küçücük bir aşireti koca bir devlet olma yoluna koyan..."
Sözünü bitirmesine kalmadan Tekfur patladı:
"Osman Bey!"

Turgut başını sallayarak tasdik etti:

"Evet, Osman Bey!"

Tekfur allak bullak olmuştu. Ne diyeceğini, ne yapacağını şaşırmış, gözlerini fıldır fıldır etrafta dolaştırıyor, sanki kendisini bu kâbustan kurtaracak birini araştırıyordu. Neden sonra elindeki mektubu açmayı akıl etti. Alelacele bir göz attı. Tekrar iki akıncıya baktı:

"Demek böyle ha! Yarhisar Tekfuru olacak soyu batasıca, müşterek düşmanımızla ortak iş çevirmeye karar vermiş bulunuyor. Fakat şunu unutuyor ki, ben Osman Beyle her zaman dostane münasebetlerimi devam ettirmiş bir insanım. Osman Bey bana saldırmaz. Hem bunu yapması için bir sebep yok, hem de böyle bir macerayı göze alacak kadar hazır değildir."

Turgut sözün burasında müdahale lüzumunu hissetti. Ekizce'de Osman Beyin Karacahisar Tekfuru ile İnegöl Tekfurunun ortak ordusunu nasıl bir lahzada darmadağın ettiğini ve kesin bir zafer kazandığını söyledi. Sözlerinin sonunda daha da coşarak,

'Tekfur hazretleri bunu unutmuşa benzerler," dedi.

Tekfurun yanakları kızarmıştı:

"O çok eskidendi," diye mecalsiz bir sesle adeta inledi. "Aradan yıllar geçti. İnegöl ordusu artık eskisi gibi kuvvetsiz değildir."

Turgut güldü:

"Osman Beyin bu zaman içinde kazandığı kuvveti hesaba katmıyorsunuz sayın Tekfur hazretleri. Unutmayın ki Türkmenlerin çoğu Osman Beyle birleşti. Konya Selçuklu Devletinden kopanlar da Osman Beye katıldılar. Kuvveti hayli arttı. Artık istediği hisarı rahatlıkla alabilir. Yakında, Bursa'nın temellerini sarstıktan sonra, kısa bir gelecekte Bizans'a kadar ulaşacaktır."

Tekfur hiddetle kaşlarını çattı:

"Bir Osmanoğlu gibi konuşuyorsun!"

"Size öyle geliyor, ben hakikatleri gören herkes gibi konuşuyorum sadece. Tekfurum bunu bildiği için istikbali bakımından Osman Beyle birleşmeyi yeğ buldu. Böylelikle hiç değilse bir müddet daha hisarı elinde kalabilir."

"Sonra!"

"Kim bilir belki Osman Beye teslim eder. Ama bu ihtimal hepinizin inkirazından sonra varit olacaktır. Önce siz silineceksiniz, en sonunda Yarhisar."

Çok tesirli konuşuyordu. Aradan geçen uzun yıllar kılıcını işlettiği gibi dilini de işletmesini öğretmişti Turgut'a. Karşısındakini iyice tesiri altına aldığından emin, devam etti:

"Kurtuluşunuz için bir ihtimal kaldı Tekfurum.'
Tekfur ümitle sordu:
"Nedir o?"
"Ben de bunu arz etmek için yalnız görüşmeyi teklif etmiştim zaten. Eğer isterseniz arkadaşımla ben size bu yolu gösteririz."
Altının her şey olduğuna inanan Tekfur, hemen kesesine davrandı:
"Ne kadar istiyorsunuz?"
Turgut eliyle red işareti yaptı:
"Onu işi bitirdikten sonra konuşalım, daha iyi. Arkadaşımla ben daima işten sonra mükâfatlanmayı huy edinmişiz. Böylece iş sırasında bir Türk kılıcıyla ölüm mukadder olursa hiç değilse paramızı kurtarmış oluyoruz."
Tekfur bütün dertlerine rağmen bu düşünceyi takdir etti:

"Doğrusu çok akıllıca bir usul."
"Aynı zamanda Hıristiyanca da."
"Haklısın, ama söyler misin, bana nasıl yardım edeceksiniz?"
Turgut bir müddet durdu. Sanki karşısındakini satın almak istiyormuş gibi inceden inceye süzdü. O kadar ki, Tekfur bu bakışlardan sıkılmış, başını başka tarafa çevirme ihtiyacı duymuştu. Neden sonra söze başladı:
"Bakın Tekfur hazretleri. Kanaatimizce Yarhisar Tekfuru size blöf yapıyor. Henüz Osman Beyle bir anlaşmaya varmış değildir."
Sözünü bitirmesini beklemeden Tekfur gürültülü bir kahkaha patlattı:
'Tahmin etmeliydim," dedi. "Osman Beyin bu uyuz herifle birleşmeyeceğini tahmin etmeliydim."
"Durun, hemen sevinmeyin bakalım!"
"Daha ne var? Birleşmediklerini sen söyledin ya."
"Birleşmediklerini söyledim, ama birleşmeyeceklerini kim garanti edebilir?"
Tekfur elini çenesine götürüp kaşıdı:
"Doğru ya," dedi. "Kim garanti edebilir?"
Turgut göğsünü yumrukladı:
"Ben!"
Tekfur ümitle baktı karşısındakine:
"Sen mi?"
"Evet ben garanti edebilirim ancak. Şu anda Yarhisar'da Osman Beye gönderilecek elçiler hazırlanmaktadır. Eğer siz erken davranarak Osman Beye bağlılığınızı bildirirseniz oyunu bozabilirsiniz. Esasen Osman Bey senin saldırmandan çekiniyor."

"Demek benden çekiniyor?"
Turgut sözlerini daha ileri götürmeden düzeltmek ihtiyacını duydu. Yalancıktan bile olsa bu adamları okşamak elvermiyor, hemen horozlanıyorlardı. En iyisi devamlı surette korkutmaktı:
"Yani çekiniyor dedimse, Bursa'ya taarruzu kurduğu için şimdilik sizinle uğraşmak istemiyor. Yoksa dünyadan pervası yoktur. Eğer adamların Yarhisarlılardan evvel Söğüt'e varırsa bu iş olmaz ve kalen elinde kalır. Yoksa tehlike canlan çaldı demektir."
"Ya!"
Tekfur sıkıntılı sıkıntılı odanın ortasında bir süre dolaştı. Sonra tam Turgut'un önünde durdu:
"Peki, siz benim elçim olur musunuz?"
"Hayır Tekfur hazretleri. Bizim Yarhisar'a dönmemiz iktiza eder. Eğer gecikirsek bütün planlar mahvolur. Başka adam bulunuz."
Tekfur bir süre düşündü. Kafası geceden kalma şarapla uyuşuk olduğu için sadece düşünür gibi yapıyor, aslında hiçbir şey düşünemiyordu:
"Peki," dedi sonunda. "Söğüt'e bir heyet göndereceğim. Bu arada Yarhisar tarafına da bir müfreze asker tabii. Yarhisar köpeğinin fazla ileri gittiği muhakkak. Bir ders vereyim de aklı başına gelsin."
"İsabet olur!"
İki arkadaş ölesiye seviniyorlardı. Doğrusu Tekfurun bu kadar çabuk oyuna geleceğini ummamışlardı. Çaktırmadan bakışıp gülüştüler. Hatta Turgut arkadaşına bir basan işareti yapmaya bile fırsat buldu.
'Tekfur hazretleri, söyleyeceğimiz bundan ibarettir.

Eğer müsaade ederseniz hemen yola çıkmak isteriz. Kaleye gecikmemeliyiz."
Ve Tekfuru ürkütmek için kelimelerin üstüne basa basa ilave etti:
"İstikbaliniz bizim acelemize bağlıdır. Yoksa her şey bir anda mahvolabilir."
Bu ihtimal Tekfurun üstünde soğuk bir duş tesiri yaptı:
'Tabii dostlarım," dedi. "İstediğiniz anda gitmekte serbestsiniz. Bu hizmetinizin mükâfatına gelince..."
Elini kemerine aüp iki kese çıkardı:
"Şimdilik bu kadar. Sonra yine takviye ederiz. Ne zaman işiniz düşse çekinmeden bana gelebilirsiniz."
Turgut elini kaldırdı, Tekfurun havaya attığı keseleri havada kaptı. Bir tanesini de arkadaşına doğru fırlattı. Paraya çok ehemmiyet veren şövalye pozisyonunda sırıtarak kemerlerinin arasına koydular.
"Her zaman hizmetinizde olduğumuzu unutmamanızı

isteriz Tekfur hazretleri. İş arasında kendimizi takdimi bi-
le unuttuk. Arkadaşımın adına Kara Mozes derler. Benim adıma ise Şimşek Jones. Biz Mozes'le Jones her zaman hizmetinizdeyiz."

Tekfur sırıttı alabildiğine:

"Sağolun," dedi. "Bu hizmetinizi hiçbir zaman unut-
mam."

Geri geri giderek mükellef salondan çıktılar. Arkaların-
dan Tekfurun ellerini oğuşturup,

"Demek öyle Yarhisar'm çok saygıdeğer Tekfuru, demek öyle ha! Sana unutamayacağın bir ders vereyim de aklın başına gelsin," diye sırıttığını, sonra da kahkahalarla gül-
düğünü duymadılar, ama pekâla tahmin ettiler.

Bir müddet hiç konuşmadan yol alan iki arkadaş iyice emniyette olduklarını hissedince kahkahalarla gülmeye başlamışlardı.

Saltuk,

"Şu Rumlar amma da enayi be," diye bağırdı. "Hemen de yuttu adam. Şimdi Yarhisar'm canına okumak için sa-
man dolu kafasının içinde kim bilir ne türlü oyunlar çevi-
riyor."

Turgut kahkahalar arasında laf yetiştirdi:

"Onda oyun düzecek akıl ne gezer be Saltuk."

"Haklısın. Amma güzel oyundu ha! Önce Bizanslı asil-
zade pozisyonunda, sonra da Yarhisar elçileri rolünde, daha sonra ise..."

Sözü Turgut aldı:

"Parayla saün alınan iki ahlâksız şövalye durumunda. Doğrusu bu kadar iyi netice alacağımızı pek sanmıyor-
dum. Sür atını da müjdeyi bir an evvel Söğüt'e ulaştıra-
lım."

"Osman Beyi yine sevindirdik demektir yiğidim."

"Öyle olacak Saltuk. Ama daha evvel bizim hancıya uğ-
rayıp Yarhisar'm gerçek şövalyelerini de yanımıza alalım. Artık onların serbest kalmaları tehlikeli olur. Söğüt'e gö-
türür, sağlam bir yere kapatırız. Hiç değilse bahara kadar bu hilenin anlaşılmaması gerek."

Saltuk başını sallayarak tasdik etti:

"Öyle yapalım."

Atlarının başını çevirdiler.

Vakit ikindiye ulaşmak üzere idi. Hava pek soğuk sayıl-
mazdı. Gök bulutlarla kaplanmışü. Yağmur neredeyse başlardı. İki atlının hana ulaşabilmeleri için dört saate ihtiyaçları vardı. Hava kararmadan hana varmak için çok acele etmeleri lazımdı. Bir aksilik çıkmazsa gece bastır-
madan hana ulaşır, isterlerse geceyi orada geçirebilirler-

di.

"Geceyi handa geçirelim mi, ne dersin?"

Soruyu soran Turgut'tu. Saltuk başını iki yana salla-
makla iktifa etti.

"Acelemiz var demek istiyorsun, öyle mi? Halbuki işimiz
pek acele sayılmaz. Hatta istersek Karacahisar'a bile uğ-
rayabiliriz."

Saltuk müstehzi bir tebessümle arkadaşına bakü:

"Ne o, yoksa Bizanslı prensesi göreceğin mi geldi sahi-
den?"

"Allah'ın cezası," diye bağırdı Turgut. "Kaç kere söyle-
dim, ondan bahsetme diye."

Saltuk hâlâ gülüyordu:

"Ne Karacahisar'a uğrayacağız, ne de geceyi handa ge-
çireceğiz, anladın mı? Esirleri handan alıp yola devam
edeceğiz, o kadar."

Çatlatırcasına atlarını sürmeye devam ettiler.

Hava gittikçe kararıyor, şimşekler çakıyordu. Az sonra
da şiddetli bir yağmur başladı.

İki akıncı atlarının üstünde mümkün olduğu kadar
eğilmiş, hayvanlarının sağrısını kanatıncaya kadar mah-
muzluyorlardı.

Hana yaklaştıkları zaman yağmur da hızını arttırmış
bulunuyordu.

"Bereket, geldik," diye söylendi Turgut. "Ama sucuk gi-
bi de ıslandık hani."

Biraz daha gidince çığlıklar, küfürler duyarak atlarını
yavaşlattılar. Saltuk arkadaşına baktı:

"Bir terslik var galiba burada!"

"Olabilir, tedbiri elden bırakmayalım."

Yaklaştıkça sesleri daha net duydular. Arada Rumca
sözler de kulaklarına ulaşıyordu.

Nihayet gördüler.

Hanın dış duvarında bir sürü karalü kılıç tokuşturu-
yordu. Kimler olduğunu uzaktan anlamak mümkün de-
ğildi. Turgut,

"Yaklaşalım bakalım," diye teklif etti.

Avluya girene kadar kimse farkına varamadı. O kadar
dövüşe dalmışlardı ki, dünya yıkılsa umurlarında olma-
yacaktı. İlk gördükleri şey altı Bizans şövalyesinin üç
Türk akmasıyla kılıç tokuşturduğu oldu. Saltuk hayıf-
landı:

"Bizdeki talihe de bak," dedi. "Nereye gitsek bir cüm-
büşle karşılaşırız."

Turgut cevap vermedi. Adamlara doğru bağırdı:

"Hey! Ne oluyor burada?"

Bizans şövalyelerinin reisi sür'atle başını çevirip baktı.
Sonra bir kahkaha attı. Gelenlerin kılığına bakıp şövalye

zannetmiş ve bir an evvel Türk akıncılanm safdışı etmek için yardımlarını istemeye karar vermişti. Çatlak bir sesle,

"Soracağınıza gelin de yardım edin," dedi. 'Tepeleyelim şu uğursuzları!"

Saltuk dayanamadı:

"Ayıptır be. Karşınızdaki üç kişi nihayet, bizi bu işe bulaştırmayın."

Şövalye bu sözlerden alınmıştı:

"Kendine gel şövalye," dedi. "Karşında Bizans'ın meşhur silahşoru şövalye Pilatiyus vardır. Çabuk yardım edin."

Saltuk ona cevap vereceği yerde Turgut'a döndü:

"Ne dersin Delioğlan, herife yardım edelim mi?"

Turgut belli belirsiz güldü:

"Madem ki o kadar istiyor, edelim tabii."

İki arkadaş daha fazla beklemediler. Kılıçlarını çekip atıldılar. Turgut biraz evvel konuşan adamın arkasına geçti:

"Hey şövalye! Önündeki ile iki kişi uğraşıyorsunuz. Buyurun seninle de biz oynaşalım!"

Şövalye şaşkınlıkla döndü. Döner dönmez de Turgut'un enli kılıcıyla karşılaşü.

"Bu ne!"

Turgut bir kahkaha attı:

"Bilemedin mi şövalye. Türk kılıcı halis çelikten."

"Vay!"

"Haydi, söylenme de başla artık. İşi çabuk bitirmek isteyen sen değil misin?"

Adam şaşkınlıktan ne yapacağını şaşırmış, öylece bakakalmıştı.

"Kimsiniz?"

"Osman Gazinin iki fakir akıncısı."

Pilatiyus birden bocaladı. O gelenlerden yardım beklerken, tam tersi çıkmıştı. Çaresiz saldırdı:

"Sen de gebereceksin öyleyse, yoluna gitsen daha iyi edersin."

Turgut kıs kıs güldü. Pilatiyus'un taarruzunu savuşturup atağa geçti.

Aynı anda iki şövalye sandıklan adamların kendilerinden olduğunu anlayan üç akıncı rahat bir nefes aldılar. İçlerinden biri bağırdı:

"Allah canımı alsın ki bu Turgut Alp'tir."

Saltuk rakibine sert bir darbe indirirken karşılık verdi:

"Bu da Saltuk Alp!"

"Sizi Allah gönderdi arkadaşlar."

Turgut sesin sahibini tanımıştı:
"Hasan Alp sen misin?"
"He ya. benim. Yağmurdan kaçalım derken doluya tutulduk. Meğer şu adamlar kaşınırlarmış, şöyle bir parça kılıç tokuşturalım istediler."
"İyi, tokuşturalım öyleyse!"
Akıncılar beş kişi olmuşlardı böylece. Şövalyeler de beş kişi kalmıştı. Çünkü Saltuk işe çok hızlı başlamış, ilk anda rakibini devirmişti.
Teke tek dövüş pek uzun süreceğe benzemiyordu. Türk akıncıları karşısında şövalyelerin uzun müddet tutunabildiği görülmüş şey değildi. Nitekim kısa bir zaman sonra sıkışmaya başladılar. İçlerinden biri bağırdı:
"Çabuk atlara!"
Turgut bu sese kahkahalarla güldü. Pilatiyus'u ölümün eşiğine kadar götüren sür'atli bir vuruş çıkardıktan sonra,

"Acele ediyorsunuz," dedi. "Sabaha kadar daha vakit var. Gece yolda kaybolabilirsiniz."
Pilatiyus az daha kalbi deldirmek üzere olduğunu görüp soğuk soğuk terledi. Ağzının etrafı köpüklerle dolmuştu.
"Pis herif!" diye böğürdü. Atma doğıu gerilemeye başladı. Fakat Turgut'tan aman alamıyordu. Delikanlı hasmının kaçmak için fırsat kolladığını görüyor, alabildiğine sıkıştırıyordu.
Öbürleri de hasımlarını sıkıştırmışlardı)^a, yine de tek tek atlanmalarına mani olamıyorlardı. Turgut bir yandan da bu adamlarla fazla uğraşmanın lüzumsuz olduğunu düşünüyordu.
"Hey Hasan Alp!" diye seslendi. "Bunların size bir zararı dokundu mu?"
Karşılık hemen geldi:
"Yok be yiğidim, bu uyuzlardan bize ne zarar gelebilir? Handa gürültü çıkarmışlardı da kapıştık."
"Kaçmaya yol arıyorlar da!"
Aynı zamanda Pilatiyus'un açığını buldu.
"Seni öldürmeyeceğim Pilatiyus," diye bağırdı. Kılıcını sür'atle kaldırıp sağ eline indirdi.
"Fakat ömrün oldukça kılıç tutamayacaksın."
"Aaaah!"
Pilatiyus'un dehşetle açılan gözleri kesik bileğine düğümlendi.
"Bööö!" diye bir ses çıkardı. Acı ile fırladı. Karanlığa daldı. Böğüre böğüre gözden silindi, gitti.
Bu sesi duyup Pilatiyus'un kaçışını gören Saltuk,

"Artık dövüşemeyecek bir hale getirdin onu. Kasaba kasaba dolaşıp kahramanlık hikâyeleri anlatır ve para toplar bundan sonra. Elini uçurdun."

"Bırakın, öbürleri de gitsin!"

"Ama olur mu?" diye itirazı bastı Hasan Alp. "Daha şimdi tadı çıkmaya başlamıştı işin."

"Boş yere uğraşmaya lüzum yok. Madem kaçmak için yol gözlüyorlar, gitsinler."

Turgut'un konuşması gerçi Türkçe idi, ama içlerinde herhalde Türkçe anlayan biri vardı. Arkadaşlarına,

"Atlara!" diye emretti. Şimşek gibi fırladılar, atlarına atladıkları gibi peşlerinden şeytan kovalıyormuşçasma mahmuzladılar. Turgut arkalarından bağırdı:

"Hey, sinek şövalyeler, ormanda kolsuz bir arkadaşınızı bulacaksınız, yanınıza almayı unutmayın!"

Sesi gök gürlemeleri içinde eridi. Döndü, arkadaşlarına baktı:

"Eh," dedi. "Artık sıcak bir çorba ile bir ocakbaşı hakettik demektir. Sonra hancıya söyleyin, misafirlerimiz olacak burada."

Hancı avlunun bir köşesine yığılmış kalmıştı. Ayağa diktiler. Başına yediği bir kılıç tersinden gelen sersemlik hâlâ üstünde idi. Bir müddet nerede olduğunu kestirmek için dikkatle etrafına baktı. Sonra bir şey söylemeden hanına girdi.

Turgut yaşlı hancının perişan halini görünce ardından seğirtti:

"Ne oldu sana?"

Hancı kafasını işaret etti:

"Köpekoğullanndan biri başıma denk getirdi."

"Yaralı mısın?"

"Değilim galiba yiğidim. Osman Gaziye hakaret etmelerini hazmedememiş, atılmıştım. Başıma vurdu itler. Geberttiniz mi bari?"

Turgut'la birlikte diğerleri de güldüler, hancı dişlerini gıcırdattı:

"Yoksa gebertmediniz mi?"

Turgut yaşlı adamın sırtını sıvazladı:

"Geberen geberdi merak etme. Kalanı da öyle bir ders aldı ki, daha yaşadığı müddetçe buralara gelemez. Sen söyle bakalım, misafirlerimiz ne âlemde?"

Hancı gülümsedi acısına rağmen.

"İyiler," dedi. "Rahatlan yerinde. Ama doğrusunu isterseniz beslemekten bıkmıştım. Söz verdiğiniz günde gelmediniz."

"Eh bizim işler böyledir. Pek karar tutmaz."

• "Hemen görmek ister misiniz?"
"Önce sıcak bir şeyler içsek hiç fena olmayacak. Sonra alır gideriz."
Hancı ile birlikte Hasan Alp'in de ağzı bir karış açık kalmıştı. Hasan,
"Bu havada mı?" diye sordu. Saltuk kızdı:
"Ne var havada?"
"Yağıyor yahu."
"Allah'ın rahmeti be, kaçacağımızı mı sandın?"
Fırtına gittikçe şiddetini arttırarak devam ediyordu.
Ateşi canlandırıp kurulanmaya başladılar. Bir yandan da hancının getirdiği sıcak çorbayı kaşıklıyorlardı.

Hasan o zaman dikkatle iki akıncının kıyafetine baktı ve bir kahkaha attı:
"Gerçekten bu kılıkta sizi tanıyamamıştım yiğitlerim," dedi. 'Tepeleyecek iki şövalye daha çıktı diye sevinmiştim ilk anda."
Saltuk alay etti:
"Yahut tepeleneceğini zannederek titremiştin."
"Ne, ben mi?" Elini göğsüne vurdu. "Allah'in izniyle şuraya şimdiye kadar korkunun zerresi girmiş değildir."
Saltuk arkadaşının sırtını okşadı:
"Arslan!"
Çorbalarını içtiler. Turgut kapıyı açıp dışarı çıktı. Yüzünü buruşturdu:
- "Hakikaten fırtına sertleşti Saltuk. Çok müşkülat çekeceğiz."
Dönüp tekrar yerine oturdu:
"Sahi, şövalyelerle ne alıp veremeyeceğiniz vardı?"
Hasan Alp cevapladı bunu:
"Bir alıp veremeyeceğimiz yoktu ya, onların dertleri varmış. Geldiğimizde hancı ile münakaşa ederlerken bulduk. Zavallıcığı bir kılıç tersi ile yıktıklarını görünce de dayanamadık. Hancının dediğine göre, Osman Beye hakaret etmişler. Bunu daha önce bilseydim, tövbe olsun hiç birini sağ komazdım."
Bir süre daha sohbet edip fırtınanın dinmesini beklediler. Yatsı namazından sonra yağmur biraz hafifler gibi oldu. Turgut hancı ile birlikte, esirlerin bulunduğu odaya çıktı. Elindeki çırayı duvarda bir çıkıntıya bıraktı.
"Nasılsınız bakalım delikanlılar?" diye sordu. "Rahatınız iyidir umarım."

Tomas hepsinden evvel cevap verdi:
"Defol buradan!"
Turgut acıyarak delikanlıya baktı:

"Çok heyecanlısın Tomas, gerçek silahşor hislerini içine gömmeyi bilmelidir."

"Yüzünü görmek istemiyorum."

"Ama görmek mecburiyetindesin. Benimle birlikte geliyorsunuz. Hadi kımıldayın bakalım."

Bu sefer Nikola sordu:

"Nereye götüreceksin bizi?"

"Şöyle Söğüt'e kadar uzanacağız. Bazı işler bitene kadar misafirimiz olacaksınız."

"Kalleşliktir bu."

Turgut'un yüzü allak bullak olmuştu:

"Neden?"

"Beni bırakacaktınız, söz vermiştiniz."

Turgut dik dik Nikola'ya baktı:

"Öyle mi Palikarya? Arkama geçip kılıç vurmaya yeltenmeseydin, belki dediğini çoktan yapmış olacaktım, ama artık imkân kalmadı. Söylenmeyi bırakın da yürüyün bakalım."

Önüne katıp aşağıya indirdi. Hasan hayretle mırıldandı:

"Yahu nereden çıktı bunlar da?"

Saltuk gülümseyerek cevap verdi:

"Yukardaki bir odadan çıktılar."

"Peki, ama oraya nereden girdiler?"

Saltuk bir kahkaha attı:

"Ha, onu mu soruyorsun? Oraya şu bulunduğumuz odadan girmişlerdi; on beş gün kadar evvel."

Turgut,

"Gidiyoruz," dedi. Kapıya yürüdü doğrudan doğruya. Saltuk da kalkıp arkadaşını takip ederken Hasan'a,

"Siz herhalde Söğüt'e gelmiyorsunuz. Karacahisar'a gideceğiz."

Saltuk, Karacahisar lafını duyunca birden döndü. Hasan'ın kulağına bir şeyler fısıldadı. Göz ucuj'la Turgut'u işaret etti ona. Turgut bunu fark etmişti. Fakat görmezden geldi. Hancıya,

"Bize verebileceğin ödünç üç atın var mı acaba?" dedi. "Misafirlerimizi Söğüt'e kadar yürütemeyiz."

Hancı hemen koştu:

"Şimdi üç at eyerleyip size hediye edeceğim yiğidim," dedi. "Biraz bekleyin."

• • •

Az sonra atlarına atlamış, yola koyulmuşlardı. Esirlerini güzelce bağladıkları için kaçmalarından yana endişeleri yoktu. Bütün mesele bir an evvel fırünamn dinmesi idi. Bir ara Turgut Saltuk'a sordu:

"Hasan'm kulağına ne fısıldadın?"

Saltuk güldü:

"Senin gözünden bir şey kaçmaz mı be?"
"Beni alâkadar eden hiçbir şey kaçmaz."
"Nereden bildin seni alâkadar ettiğini?"
"Eh, bildim işte! Gerçeği söyle de rahatlayalım."
Saltuk yeniden güldü:
"Çok meraklısın, sadece birine selâm götürmesini söyledim."

"Kime?"
Turgut bu soruyu sorarken alacağı cevabı pekâla biliyordu. Saltuk ise marizleneceğini kuvvetle tahmin ettiğinden, her ihtimale karşı arkadaşından bir parça uzak durmayı tercih etmiş, atını yana sürmüştü. Cevap verdi:
"Senin selamını söyledim be. Bizanslı Prenses Meri'ye."
Turgut eskisi gibi kızmadı. Hatta o kadar sükunetle karşıladı ki, arkadaşı şaşırıp kaldı.
"Nasıl, kızmadın ha!"
"Neden kızayım? Kötü bir şey yapmadın ki."
Saltuk tehlike kalmadığından emin olunca atını tekrar yaklaştırdı:
"Onu seviyor musun kardeşim?"
Turgut başını müphem bir tarzda salladı:
"Biz dinimizi, vatanımızı severiz Saltuk. Meri hayaümı kurtardı. Üstelik kale kapışım da o açtı bize. Bu yüzden..."
Saltuk rahat bir nefes aldı:
"Ben de seviyorsun, evleneceksin diye üzülüp dururdum, ne ahmakmışım meğer. Bir akıncı yalnız dinini ve devletini sevmelidir Turgut. Kadın sevgisi belki altıncı, yedinci sırada gelebilir, bunun için daha erken. Evli adam iyi akıncı olamaz."
Bir daha bu mevzua dönmediler. İkisi de bir an evvel Söğüt'e ulaşmayı candan istiyordu.
Yağmur kesilmiş, gökten bulutlar temizlenmeye başlamıştı. Zaman zaman ay bulutlardan sıyrılıp parlıyordu. Saltuk,
"Allah bize yardım ediyor," diye mırıldandı. Kendi kendisine dua etmeye başladı.

UÇUNCU BOLUM
İnegöl elçilerinin geldiği haberi Osman Gaziye ulaştığı zaman, arkadaşlarıyla Söğüt dışında bir evde bulunu-. yordu. Yanıbaşmda oturan Abdurrahman'a,
"Turgut iyi becerdi," dedi. "İnegöl Tekfuru oyuna geldi, bize yaltaklanmaya çalışacaktır."
Hakikaten de öyle oldu. Tekfurun adamları sırf Osman Gaziye yaltaklanmak için gelmiş bulunuyorlardı. Başlan olan adamın,

"Büyük Uçbeyi Osman Şaha Tekfurumuzun hürmetlerini getirdik" diye başlayan nutku, belki bir saat devam etmiş, cümlelerinin içine uzun uzun methiyeler sokmuştu.

Elçi konuşurken Osman Gazinin arkadaşları zaman zaman bakışıp gülüşüyorlardı. Kuvvet karşısında Tekfurların yaltaklanması yeni değildi. Bu hareket düşmanın güçsüzlüğünü belirten bir mahiyet arz ediyordu onlara göre. Bahar gelince icabına bakmayı düşünüyorlardı.

Osman Gazi, adamlara, Yarhisar'la birleşmek niyetinde olmadığını, ama rahat durmazlarsa pekâla bunu düşüne-

bileceğini bildirip savdı. Elçiler çıkar çıkmaz da Turgut'a döndü:

"Aferin Delioğlan, yine yapacağını yaptın. Adamların yüreğini ürperttin. Korkuya saldın. Bu demektir ki, bahara kadar rahat hareket edebiliriz."

Herkes memnundu. Yarhisar'la İnegöl'ün birleşmesinin önüne geçmekle bir belayı savuşturmuş, kışı rahatça geçirme imkânına kavuşmuşlardı.

Ama baharla başlayacak yeni akınlara hazırlanmak için boş oturmamalan lazımdı. Temelleri yeni yeni atılan bir devletin mensupları atalet içinde değil, hareket içinde olmalı idi. Osman Gazi bunu hatırlatıyordu.

"Silah arkadaşlarım. Şimdilik Yarhisar ve İnegöl fitnesini savuşturmuş bulunuyoruz. İhtimal bu iki Bizans kalesi bundan böyle birbirlerini yiyeceklerdir.

"Arada biz rahatça hazırlık görebileceğiz. İdealimizi gerçekleştirmek için zamana ihtiyacımız vardı. Bu zamanı böylece kazanmış oluyoruz. Değerlendirmemiz gerek.

"Kuvvetlenmemizi hazmedemeyen tekfurlar yeni planlar peşinde koşacaklardır. Bizi sindirmek için tekrar ittifaka geçeceklerdir. Hazırlıklı olmak durumundayız. Hepiniz kendi çapınızda bu hazırlıklara nezaret ediniz. Kayılı gençler her sabah muntazaman kılıç kalkan oyunu yapsın, cirit atma ve ok gezlemeyi öğrensinler. Geleceğin devletini onlara emanet edeceğiz. İyi yetişirlerse gözümüz arkada kalmayacaktır."

• • •

Bu toplantıdan sonra Söğüt yine karınca yuvası gibi kaynamaya başladı. Günün her saatinde ata binmeyi, cirit atmayı öğrenen, kılıç sallayan henüz çocuk denecek yaşta olanlara tesadüf etmek mümkündü. Tecrübeli akın-

cılar bunları gruplar halinde toplamış, idare ediyor, her türlü savaş marifetlerini öğretiyorlardı. Bu arada gençlere maneviyat aşılamak için aralarında yarışmalar tertipleniyor, kazananlara hediyeler veriliyordu.

Böyle bir zamanda Harmankaya Hâkimi Köse Mihal Bey, Söğüt'e geldi. Aü yorgunluktan yıkılacak gibi idi. Hemen Osman Gazinin çadırı önüne gitti. Nöbetçiye,

"Geldiğimi Osman Beye haber ver" diyerek beklemeye başladı. Köse Mihal'in geldiğini gören Abdurrahman ve Turgut hemen yanına gittiler.

"Hoş geldiniz Mihal Bey, hangi rüzgâr aramıza attı sizi böyle?

Mihal Bey her zamanki tebessümünü dudaklarından eksik etmeden başını salladı:

"İyi bir rüzgâr değil, yiğitlerim, korkarım keyfinizi bozacağım."

Turgut güldü:

"Getirdiğin gaza haberi ise, keyfimizi tam yerine getireceksin, demektir Mihal Bey. Kaç aydır burada oyun oynamaktan başka bir şey yaptığımız yok, şöyle serhadlere doru açılmak isteriz."

Nöbetçi kapıya çıkıp Osman Beyin kendilerini beklediğini haber vermesiyle konuşmayı kestiler. Mihal Bey,

"Sonra bol bol konuşuruz yiğitlerim," dedi. "Şimdi Osman Beye söyleyeceklerim vardır."

Tam girmek üzere dönünce Osman Beyle burun buruna gelerek durakladı. Osman Bey misafirini kapıda karşılıyordu. Yüzü mütebessim, kartal bakışları okşayıcı idi. Kollarını açtı.

"Gel bakalım Mihal Bey, inşallah hayırlı haberlerin var-

dır, yoksa Harmankaya Kalesinin anahtarlarını mı getirdin?"

Osman Bey tabii şaka söylemişti. Fakat Mihal Bey ciddiye almış olacaktı ki, kucaklaştıktan sonra şöyle mukabele etti:

"Hisarımın anahtarlarını emrettiğiniz anda elinize teslim edebilirim Osman Bey, bunda bir an bile tereddüt etmem."

Turgut'la Abdurrahman bakıştılar. Osman Bey bir kahkaha attı. v

"Sağol Mihal Bey, ihtiyacımız olunca haber veririz. Şimdilik sende kalması daha faydalıdır."

Kenara çekildi:

"Buyurun, içeri girelim."

Turgut'la Abdurrahman işlerine dönmek için seğirttiler. Daha birkaç adım atmışlardı ki, Osman Bey arkalarından seslendi:

"Nereye gidersiniz bre, gelin buraya. Sizden gizlimiz olduğunu mu sanırsınız?"

İki arkadaş geri döndüler. Hep birlikte çadıra girdiler. Sedirlere güzelce bağdaş kurup yerleştikten sonra Osman

Gazi sordu:

"Ee, anlat bakalım Köse Mihal, seni böyle nefes nefese aramıza katan saik nedir?"

Köse Mihal hiçbir mukaddemeye lüzum görmeden damdan düşer gibi sordu:

"İnegöl'den size bir elçi gelmiş miydi?"

"Evet."

"Sizi çok metheden bir elçi kafilesi idi bu!"

"Tamamen öyle."

"Yarhisar'la düşman olduklarını da söylemişlerdi."

Osman Bey bunları Köse Mihal'e anlatmış değildi. Daha doğrusu Yarhisar elçileri Söğüt'e geldiklerinden beri Köse Mihal etrafta görünmemişti. Öyleyse nereden öğrenmişti? Hayretle,

"Evet..." diye tasdik etti. Mihal Bey güldü:

"Nereden öğrendiğimi merak ediyorsunuz herhalde dostum," dedi.

"Doğrusu öyle."

"Tekfur söyledi."

Osman Bey kızar gibi oldu:

"Lafı aşureye çevirme Mihal Bey, ne diyeceksen en kestirme yoldan söyle, bilirsin cerbezeden nefret ederim."

Mihal Bey yine güldü:

"Bilirim beyim, ama ben cerbeze yapmıyorum- Meseleyi sizin cihetinizden de değerlendirmem lazım. Anlatacağım şeylerin işe yaramayacak olanlarını böylece tahlil etme imkânına kavuşacağım için fuzuli şeyler dinlemekten sizi kurtarmış olacağım. Yarhisar'dan gelen elçilerden haberim vardır. Çünkü bunu İnegöl Tekfuru bizzat söyledi."

"Sonra?"

"Beni hâlâ kendilerinden sanıyorlar. Şahsınıza olan bağlılıklarını tekrar etmemi istedi. Birkaç gün evvel adamları Yarhisar taraflarını talan ettiler. Şayet adamlarınızla karşılaşırlarsa saldırmamanızı rica etmemi de sözlerine ilave etti."

Osman Beyin canı sıkılmıştı:

"Bu kadar mı?"

Köse yine mütebessimdi. Başını iki yana salladı:

"Bu kadar bir iş için tâ Harmankaya'dan kalkıp buralara gelir miyim beyim? İşin en tatlısı en sonunda."

"Nedir?"

Köse Mihal Bey bir süre durdu. Önce Turgut'a, sonra Abdurrahman'a baktı. Daha sonra tekrar Osman Gaziye döndü:

"Yiğidim," dedi. "Bilecik Tekfuru ile oğlu ihtilafa düştüler."

Bu iyi bir haberdi işte. Osman Gazi nicedir Bilecik'i almayı kuruyor, müsait bir fırsat kolluyordu. Yerinden sıçradı. Yüzü pırıl pırıl aydınlanmıştı:
" "Nereden bildin?" diye sordu, haberin sıhhat derecesini öğrenmek için.
"Bilirim beyim," diye cevap verdi Mihal Bey. "Bilirim, çünkü Bilecik Tekfuru ile aramız pek sıkı fıkıdır."
"Peki bu ihtilaf nereden doğdu?"
"Bir kız yüzünden."
"Kız mı?"
"Evet. Yarhisar Tekfurunun kızı Holofira'yı oğluna almak için Bilecik Tekfuru önce elçiler çkarmış, sonra da kendisi bizzat giderek kızı görmüş ve babasıyla da görüşerek muvafakaünı almışü. Ama Bilecik Tekfuru kızı görür görmez vuruldu. Oğluna almaktan vazgeçerek kendisi talip oldu. Bu hadise de oğluyla arasının açılmasına sebep oldu."
"Vay yavuz kâfir vay!"
"Ama kız gerçekten çok güzelmiş. Görenlerin anlattığına göre yaşı henüz on üçmüş, ama olgun bir kadın kadar da akıllı imiş. Gözlerine bakanın gözleri kamaşıyormuş."

Osman Gazi elini sallayıp muhatabını susturdu:
"Bırak elin kızını methetmeyi de esasa gel."
"Esası böyle beyim, şimdi baba oğul kanlı bıçaklı olmuşlar. Oğlu, başına topladığı çapulcular sürüsüyle babasına karşı çıkmış. Kıyasıya vuruşmuşlar, çocuk mağlup olup çekilmiş, ama babasının korkulu rüyası olmuş. Fırsat bulunca kale civarmı talan ediyor, kadınları dağa kaldırıyor. Hülasa rahat, huzur kalmamış kalede. Tam bir kargaşalık var. Tekfur ise ne yapıp yapıp kızı almaya niyetli. Kızı vermekten biraz vazgeçecek gibi olan YarhisarTekfuruna haber salıp kalesini başına geçireceği tehdidini savunnuş. Yarhisar Tekfuru korkusundan razı oluyor bu izdivaca. Hoş, onun için mühim olan Bilecik'le akraba olmaktır, gerisi vız gelir. Fakat kız kendisini parçalıyor, o domuza varmam, diye. İşin sonu nereye varacak bilemem."
Osman Bey bir süre düşündü. Sonra delici bakışlarını Köse Mihal'e dikti:
"Bilecik Tekfuru böyle işler yapacak karakterde görünmüyordu ya, insan belli olmuyor. Şimdiye kadar da bize karşı dostluk göstermiştir."
"Öyleydi, ama artık öyle değil. Sizin hakkınızda iyi şeyler düşünmüyor. Zaten Yarhisar Tekfuru kızını vermek için şart koşmuş ki, size karşı kendisiyle birleşsin."
"Vay!"
"Elbette."

"Kabul etmiş mi peki?"
"Etmiş ki, nasıl hem de. Holofira'ya karşı duyduğu aşk ona neler yaptırmaz, neler!"
Turgut Alp daha fazla dayanamadı.
"Bu tekfurlar zaten hep iki yüzlüdür" diye bağırdı otur-

duğu yerden fırlayarak. Osman Gazi gülerek Harmankaya Tekfuru Köse Mihal'e baktı:
"Seni istisna kabul ediyoruz Mihal Bey," dedi. "Alınmayınız."
Mihal Bey de gülümsedi:
"Biliyorum beyim," dedi. "Beni istisna kabul ettiğinizi biliyorum, ama yine de mensup olduğum ırkın ikiyüzlülüğünden utanıyorum."
Osman Bey, Köse Mihal'in yanına çöktü. Sağ elini sırtına hafifçe vurdu:
"O zaman gelin İslâm'da birleşelim Mihal Bey!"
Mihal Bey memnuniyet dolu bakışlarını Osman Gaziye çevirdi:
"İyi iş geç hasıl olur beyim. Hele biraz daha bekleyelim."
Abdurrahman söze karıştı:
"Bari o zamana kadar Azrail Aleyhisselâmla bir anlaşma yap ki, canını almasın. Yoksa balıklama cehenneme daldığın gündür."
Köse Mihal bunu şaka kabullenip gülmek istedi. Ama muvaffak olamadı. Sadece acı ile dudakları büzüldü. Başını ileri geri birkaç kere salladı.
Müslüman olmayı ne zamandan beri istiyordu. Müslümanları canı gibi seviyor, hayatını tehlikeye atarak Kayı aşiretine hizmete koşuyordu. Müslüman olduğu etraftan duyulacak, Rum tekfurları artık ona itimat etmeyecekti.
Oysa Mihal Bey daha uzun yıllar tekfur olmasından istifade ederek Osman Gaziye hizmet etmeyi düşünüyordu.
Bunlar zahiri sebeplerdi elbette. Aslında hidayete erişmedikten sonra bütün telkinler boşa idi. Ve Köse Mihal Bey şimdilik sadece bir İslâm dostu olarak kalacaktı.

Osman Gazi fazla ısrarın "Dinde zorlama yoktur" kaidesine aykırı düşeceğini hesaplayarak sözü değiştirdi.
"Hele birkaç gün bekleyelim," dedi. "Bakalım zaman ne gösterecek. Eğer Bilecik gerçekten bu durumda ise zafiyetinden başkalarına istifade ettirmek ahmaklık olur."
Üçü birden tasdik ettiler:
"Doğru söylersiniz beyim."
Osman Beyin bakışları bu sefer Turgut'un üstünde noktalandı.
"Sana da rahat huzur verdiğimiz yok Delioğlan, ama

neylersin ki, Kayı aşiretinin senin gibi gözüpek yiğitlere ihtiyacı vardır. Galiba yine yol görünür."

Turgut'un canına minnetti böyle bir teklif. Nicedir yeni bir vazife bekleyerek gün geçiriyordu. Gözlerinin içi güldü:

"Emrinizdeyim beyim!"

"Sen küffar içini en iyi bilen arkadaşımızsm. Hele bir yol Bilecik'e kadar git gel, bakalım durum nicedir? Baharda ona göre hareketimizi tanzim edelim."

Turgut çoktan ayağa kalkmıştı:

"Emredersiniz," diye tekrarladı. "Bilecik'e gidip geleceğim. Durumu tez elden öğrenip haber uçuracağım."

"Yanına kimi istersin?"

"Kimi münasip görürseniz beyim."

Bunu söylerken gözleri Abdurrahman'da idi. Onunla birlikte ne zamandır işe çıkmamıştı. Osman Bey bunu anladı:

"Yok," dedi. "Abdurrahman'ı bizden ayırma. Ona burada daha ziyade ihtiyacımız vardır. İstersen yine Saltuk'u al."

Turgut itiraz etmedi:

"Münasiptir beyim."

"Ne zaman yola çıkabilirsin?"

"Hemen şimdi beyim!"

Osman Bey arkadaşının sırtını sıvazladı.

"Pekala. Allah yardımcın olsun. Yolda Karacahisar'a da uğra. Kadı Dursun Fakih'e selamlarımızı söyle."

Bir süre sustu. İçi gülen gözlerini Turgut'un gözlerinin içine dikti:

"Bu arada Bizans Prensesinin sıhhatinden de haberdar olmak isteriz."

Abdurrahman bir kahkaha atarken, Turgut dışarı fırladı. Kim bilir peşinden söylenen alaylı sözleri duymamak için böyle acele etmişti belki. Hemen Saltuk'u buldu:

"Gidiyoruz," dedi sadece.

Atlandılar. Güneş ikindiye devrilirken Söğüt'ü terk ettiler.

S

DÖRDÜNCÜ BOLUM

Bilecik, dağ eteklerine sırt dayayan bir kale idi. Gayet iyi korunuyor, akşam olunca ne içerden dışarıya, ne dışardan içeriye kuş uçurulmuyordu. Tekfurun Bizans'la özel teması da vardı. Bunun için diğer kaleler ona karşı bir nevi hürmetle bağlı idiler. Bilecik Tekfuru da bundan azami istifade ile işlerini görmeye çalışırdı.

Osman Beye hiçbir husumetleri yoktu. Bu zamana ka-

dar gayet iyi geçinip gitmişlerdi, ama bunun daha ne ka-
dar devam edeceğini kestirmek güçtü. Osman Beyin gün
gün kuvvetlenmesi, Bilecik Tekfurunu da haliyle rahatsız
ediyordu. Bugün olmasa bile yarın kendi kapısını çala-
caklarını biliyordu. Sarıklı mücahitler birkere kale önün-
de göründükten sonra, oradan uzaklaştırmak mümkün
değildi. Onun için el altından Germeyanoğlu Ali Şir Beye
elçiler çıkarmış, Osmanlı tehlikesi hakkındaki düşüncele-
rini öğrenmeye çalışmıştı. Ali Şir Beyin de en az kendisi
kadar endişeli olduğunu görünce rahatlamıştı bir parça.
Esasında bu iki Türk kabilesinin birleşmesi halinde tek-
furlar için büyük tehlike doğmuş olurdu. Ama Ali Şir Bey
gururuna mağlup bir adamdı. Osman Beyin kendisinden

bunca yıl sonra ortaya atılıp, bu kadar yer fethetmesini,
hele Selçuklu Sultanı tarafından kendisinden daha mak-
bul tutulmasını, ona tuğ, tabi ve sancak gibi beylik
alâmetleri gönderilmesini hiç hazmedemiyordu.

Önce Yarhisar Tekfuruna açıldı. Yarhisar Tekfuru böy-
lebir teklif bekliyordu zaten, ama Turgut Alp'in oynadığı
oyun yüzünden İnegöl Tekfuru ile aralan açılmıştı ve Tek-
furun adamları kale civarına durmadan baskınlar veri-
yorlardı. Önce dış tehlikeye karşı kalesini müdafaa etmek
zorunda olduğunu ileri sürerek Ali Şir Beyin teklifini red-
detti. Aslında ise böyle bir maceraya girmeyi doğrusu gö-
zü kesmiyordu.Hem Germeyanoğlu da Türktü. Hiç umul-
madık bir anda Osman Beyle birleşiverir, bütün Tekfurla-
rın canına okumak üzere ittifaka girebilirdi.

Fakat, onda bu haslet nerede? Osman Beyi bir türlü
çekemiyor, zamanlı zamansız topraklarına baskınlar vere-
rek masum insanları öldürüyordu. Osman Gazi birkaç
kere kendisine haber gönderip yaptıklarının ancak bir
kâfire yakışacağını hatırlattı. Buna cevap olarak Ali Şir
Bey baskınlardan hisse istediğini, aldığı kalelerden bir
kısmının kendisine teslim edilmesi gerektiğini söyledi.
Osman Bey iyiden iyiye içerlemişti bu isteklere. Gelen el-
çileri huzurundan kovarak bağırmıştı:

"Hisse kılıç sallamasını bilenlerindir, buyursun alsın."

Bu bir ilan-ı harpti tabii. Ali Şir Bey de bunu anlamıştı,
ama tek başına Osman Gaziyi yenebileceğini sanmıyordu.
Onun içn Tekfurlara yanaşmaya çalışıyordu.

Bilecik Tekfuru onu en iyi karşılayanlar arasında idi.
Teklifine evet dememekle beraber, gayet müsait görün-
müş, elçileri özel sofrasına kabul ederek iltifatlar etmişti.
Böyle karşılanmaktan cesaret alan Ali Şir Bey daha sık
Bilecik'e elçi çıkarır olmuştu.

Yine büyük bir eğlence vardı. Zaten bütün Tekfur sa-

raylarında her akşam yeni bir eğlencenin temeli atılır, şaraptan uyuşan beyinler her sabah yeni yeni yanlış kararlar almaya hazırlanırdı. Bunun için millet işleri sadece dilde kalır, saray dışındakiler aç bî ilaç, zelil bir hayat sürerlerdi. Halk saraya içki yetiştirebilmek, saray kadınlarına ziynet olabilmek için çalışır olmuştu. Kazandıklarının hemen hepsini Tekfur aldığından, yılın yarısını aç geçiriyorlardı. Bıkkınlık çıkmış çıkmış, boğaza dayanmıştı. Bunun için Tekfurun oğlunu bir kurtarıcı olarak görmeye başlamışlardı. Gerçi çapulculuk yapıyordu, ama oğluna istediği kıza göz koyacak kadar alçalan babasından daha ahlâklı olduğu muhakkaktı. Bir an evvel kaleyi ele geçirmesi için dua ediyorlardı.

Bu gece eğlenceleri halkın kesesinden neleri götürdüğü bir yana, Tekfurun gece gündüz içkili kalmasını temin ederek işleri ters mecralara da sürüklüyordu. Adeta Bilecik şarap sofrasında idare ediliyordu.

Gecesini gündüzünü, aşiretini idare etmeye hasreden Osman Bey ve arkadaşlarının feragati önünde elbette karton kaleler gibi yıkılacak, bütün buralar Osmanoğullarının eline geçecekti. Osmanoğullan da Osman Gazinin yolundan gittikleri sürece, yani zevk ve sefahati değil, din, memleket ve milleti düşündükleri sürece yükselecek, Avrupa devletlerine diz çökertecek, Osmanlı hâkimiyetini dünyaya kabul ettirecekti.

Turgut Alp bir yamaçtan Bilecik'e bakarken, bunları düşünüyordu. İki günü yollarda geçirmiş, yorgun düşmüşlerdi. Kale şuracıkta idi. Batmak üzere olan akşam güneşi şehrin ortasındaki kilisenin kubbesine vurdukça parlatıyordu.

Mevsim sonbahar olmasına rağmen hava soğuk değildi.

Hatta iki arkadaş terlemişlerdi de. Şimdi havanın bir parça kararmasını bekliyorlardı. Geldiklerini Tekfurun duymaması menfaatlerine olurdu.

Gerçi Osman Gazi ile Bilecik Tekfurunun arasında belirli hiç bir hadise geçmiş değildi. Oldukça dostlukları da vardı. Ama son hadiseler Bilecik Tekfuruna ters yönden tesir etmiş görünüyordu. Söğüt'e ulaşan haberler iyi değildi. Köse Mihal Bilecik Tekfurunun fesat kazanı kaynatmaya başladığını söylemişti. Zaten Rum Tekfurlarının dostluklarına güven olmazdı. Barışta da, savaşta da bunların karşısında, hep tetikte durmak en akla yakını idi. Onun için iki arkadaş Bursa tacirleri kılığına girmeyi uygun bulmuşlardı. Ne olur ne olmaz diyerek de hava karardıktan sonra kaleye girmeyi düşünmüşlerdi. Tabii kale kapılarının kapanma saatini biliyorlardı. Yoksa bir geceyi daha dışarda geçirmek, ikisi için de iyi olmayacaktı.

Akşam namazını tepeciğin üstünde kıldıktan sonra yavaş yavaş kale kapısına doğru atlarını sürdüler. Birazdan kapıyı geçmiş ve bir han aramaya başlamışlardı.

Aradıklarını bulmakta da gecikmediler. Çünkü son günlerde Tekfurun oğlunun isyanı ile hanlar oldukça boşalmış bulunuyordu. Daha önceleri bütün tacirlerin uğrağı olan kale, şimdi hemen hemen yabancılardan tamamen arınmıştı. Yalnız sık sık Germeyanoğlunun adamlarına rastlamak mümkündü. Bu hal Turgut'un dikkatini çekmiş, burada ne aradıklarını merak etmişti,. Saltuk da aynı merakı duymuş olmalı ki, sordu:

"Bunlar ne arıyor dersin?"

Turgut başını iki yana salladı:

"Şimdilik bilmiyorum ya, yakında öğreneceğiz."

Han sahibi şişman, düşük omuzlu, kepçe kulaklı ve kı-

sa boylu bir ihtiyardı. İki Bursa taciri kılığındaki Osmanlı akıncılarını büyük bir memnuniyetle karşıladı. Bu sıra pek sık adam düşmediğinden her gelene azami iltifat etmeye bakıyordu. Hele Bursa tacirlerine daha büyük ilgi gösteriyordu. Kemerleri mutlaka şişkin olurdu böylelerinin ve ekseriya iyi para bırakırlardı.

"Buyurun asilzadelerim buyurun, şerefle geldiniz, atlarınızı en iyi ahırıma çektireceğim, en nadide yemlerimi yedireceğim."

Riyakâr bir tavırla, kalın dudaklarında sinsi bir gülüş olduğu halde eğilip doğruluyor, bir parça daha fazla bahşiş koparmak için akla hayale gelmeyen yaltaklanmalara tevessül ediyordu. Turgut ile arkadaşı atlarından indiler.

"Dediğin gibi ise mesele yok," dedi Turgut. "Ama eğer atlarımıza iyi bakmazsan kulaklarını keserim, haberin olsun."

Hancı, Bursa tacirlerini çok sert buldu. Hemen yamağını çağırarak gerekli talimatı verdi. Kendisi de iki akıncının önüne düştü:

"Buyurunuz beyzadeler, buyurunuz asilzadeler!"

Kocaman bir oda idi girdikleri yer. Duvar boyu kerevetler dizilmişti. Hava çok soğuk olmamasına rağmen içerde ateş yanıyordu. İki arkadaşın ilk bakışta dikkatini çeken şey Germeyanoğlunun dört adamı idi. Ocağın biraz açığında oturmuş, alçak sesle konuşuyorlardı. İki akıncının içeri girdiğini görünce sustular. Turgut neşeli bir sesle:

"Herkese selam!" diye bağırdı. "İki Bursa tacirini aranızda görmekle sevineceğinizi umarım. Size lâyık birçok eşyamız da vardır."

Saltuk birden afalladı. Yanlarında eşya filan yoktu.
Eğer bu adamlar muhayyel eşyaları satın almak isterlerse

durum berbat olabilirdi.

Bereket Germeyanoğulları aldırış etmeden sadece homurdandılar ve tekrar konuşmalarına döndüler. Turgut bu sefer hancıya döndü:

"Bunlar hep böyle somurtkan mı dururlar, hancıbaşı?"

Hancıbaşı ellerini çaresizlikle iki yana açtı.

"Somurkanlıkları bir yana asilzadelerim, parasızlar da üstelik. Tekfurumuz beş para almamaklığımı emrettiler. Güya masraflarım kendisi ödeyecekmiş."

"İyi ya işte, başka ne istiyorsun? Bol hesap çıkarırsın."

Hancı ümitsizlikle başını salladı:

"Nerede? Bu kaçıncı defadır böyle oluyor. Tekfur masrafları ödeyeceğini söylüyor. Listeyi götürünce yüzüme kahkahalarla gülüyor ve 'Birkaç kişiyi hanında misafir ettin diye para istemeye utanmaz mısın bre?" diye bağırıyor. Elim boş dönüyorum tabii. Yine de olacağı bu."

Turgut hayret etmiş göründü:

"Peki ama Tekfur hazretleri bunları neden koruyor?"

"Bilir miyim? Galiba son günlerde Germeyanoğlu Ali Şir Bey ile işi pişirmiş. Osman Gaziden mi korkar, yoksa oğluna karşı çıkmak için yardım mı isteyecek bilmem."

"Ha, oğlu meselesi var sahi! Doğrusu tekfurunuz iyi bir adam, ama bu işini beğenmedim."

Hancı sesini alçalttı:

"Kim beğenmiş ki beyzadem? Söz aramızda, oğlunun galip gelmesi için bütün kale dua ediyor."

Sonra biraz ileri gittiğini anlayarak sustu. İki eliyle ağzını kapadı:

"Dilim tutulsa da konuşamaz olsaydım, ne dediğimin farkında değilim ben, unutun söylediklerimi."

Turgut çoktan düşünmeye başlamıştı, bu adamdan nasıl istifade edebileceğini. Nihayet bir karara vararak sordu:

"Germeyanoğullanyla tekfurunuzun arası pek sıkı fıkı. Herhalde kaleye sık gelirler."

Fakat hancı cevap vermedi. Artık konuşmamayı tercih ediyordu. Turgut sualini tekrarladı ya, yine cevap alamadı. Hancının gözlerinin içine bakarak güldü:

"Eh, o zaman ben de söylediklerini Tekfura iletmekte asla tereddüt etmem. Belki mükâfatlandırır seni."

Evet, belki mükâfatlandınrdı söylediklerinden dolayı. Ama bu mükâfat, ya bir yağlı ip veya keskin bir balta olurdu mutlaka. Elini boynunda gezdirdi:

"Ben bir şey söylemedim" diye kekeledi.

Turgut hâlâ gülüyordu:

"İyi ya işte, bir şey söylemediğini kabul ediyoruz da,

şimdi istiyoruz ki, birşey söyleyesin. Tekfurun Germeyanoğlu ile ahbaplığı çok ilerde, öyle mi?"

Hancı iki taş arasında kalmış gibi ümitsizce etrafına bakındı. Germeyanoğlunun adamları hararetli bir sohbete dalmış bulundukları için köşede cereyan eden bu konuşmanın farkında bile değillerdi.

Hancı nihayet cevap vermek zorunda kaldı:

"Evet, aralarının hayli iyi olduğu söyleniyor."

"Bir anlaşmaları var mı dersin? Bursa Beyi merak ediyor da. Germeyanoğulları buralara doluşurlarsa işimize yarar. İyi ticaret yapacağız."

Hancı buna da bildiği kadarıyla cevap verdi:

"Bir anlaşmaları olduğunu bilmiyorum, ancak Germeyanoğlunun bir müttefik aradığı söyleniyor. Yarhisar'a başvurmuş, fakat oradan red cevabı almış."

"Red cevabı mı almış, neden acaba?"

"Çünkü Yarhisar bugünlerde İnegöl şövalyeleriyle uğraşıyor. Aman bulup böyle bir anlaşmaya giremez. Osmanlılardan da korkuyor üstelik."

"Vay! Bu ittifak Osmanlılara karşı mıymış?"

"Elbette, siz ne sanmıştınız ya!"

Turgut, Saltuk'a bile parmak ısırttıracak bir maharetle rol yapıyordu. Elini başına vurdu: x

'Tüh, tüh! Ben de Bursa'ya karşı bir ittifak sanmıştım da işlerim bozulur diye korkmuştum. Aman! Osmanoğullarma karşı ne yaparlarsa yapsınlar, bize ne? Aralarında çıkacak muhasebe benim malımı satmama engel olamaz."

Hancı da rahatlamıştı. Bir kahkaha attı:

"Yok be asilzadem, ne gam edersiniz, size göre bir tehlike yok. Bursa'ya saldırmayı kim göze alabilir?"

Turgut elini salladı. Bursa'nm ölüm kalımını umursamayan kozmopolit bir Bursalı gibi,

"Adaaam sen deee!" diye uzattı. "Bursa'yı değil, kendi ticaretimi düşünürüm ben. Tıpkı senin gibi. Nasıl Bilecik'i değil de hanını düşünüyorsan."

Hancı sinsi sinsi sırıttı:

"Öyle olmak lâzım" diye cevap verdi. "Önce kendimi düşünmek zorundayım."

Saltuk susmaktan bıkmıştı:

"İşler tıkırında mı bari?" diye sordu hancıya dönerek.

"Eskiden iyiydi ya, şimdi iş değişti. Tekfurun oğlundan korkanlar şehre gelmiyor. Gördüğünüz gibi bedavacı Germeyanoğlunun adamlarından başkası yok handa. Bu gidişle aç kalacağız. Oysa Tekfur her gece ayrı bir eğlence

tertipleyip sabahlara kadar neşeleniyor. Bizim sefaletimiz onun eğlencesi oluyor."

İki arkadaş bakıştılar. Turgut belli belirsiz bir işaret çaktıktan sonra tekrar hancıya âordu:

"Şu eğlenceleri yakından görmek isterdik. Bunun için yarım kese altın verebiliriz."

"Sahi mi?"

"Elbette sahi. Böyle birini tanıyor musun yoksa? Tanıyorsan bir yılda kazanacağın parayı burada bir anda kazanacaksın demektir."

Hancı hemen mutfağa doğru yürüdü. İki arkadaşa da işaret etti:

"Gelin peşimden!"

Birlikte mutfağa girdiler.

"Neci olduğunuzu bilmiyorum, ama neci olursanız olunuz umurumda değil, alacağım paraya bakarım ben. Burada rahatlıkla konuşabiliriz. Yardımcım sağır ve dilsizdir."

"Bizi eğlenceye götürebilir misin sahiden?"

"Elbette, hiç meraklanmayınız. Yalnız üstünüzdekileri çıkarıp hizmetkâr kılığına gireceksiniz."

"Hizmetkâr mı?"

"Evet, ben sizi yardımcım olarak saraya götüreceğim. Nasılsa yemekleri ben çıkaracağım. Siz de bana yardım edersiniz. Sofranın başından ayrılmazsınız hiç. Şarabı bitirene şarap, yemeği bitene yemek korsunuz, tamam mı?"

Şarap meselesi ikisinin de midesini kabartmıştı, ama bundan daha basit bir yol bulamazlardı. Hem böylece sofranın çok yakınına sokulacak, diledikleri malumatın belki de alâsını alacaklardı.

Turgut böyle düşünerek:

"Peki," dedi. "Bize hizmetkâr elbiselerini sen bulacaksın."

Hancı avucunu uzatü:

"Ondan daha kolay iş mi olur! Siz paradan haber verin."

Turgut kesesinden itina ile birkaç altın ayırıp hancının eline tutuşturdu.:

"Şimdilik bunlar elbise için," dedi. "Seni burada bekliyoruz."

Hancı kaşla göz arasında kaybolmuştu. Saltuk Turgut'a sordu:

"İtimat caiz mi şu kâfire?"

Turgut ellerini iki yana açtı:

"Bir riske girmek zorundaydık ve girdik. Hiçbir iş yüzde yüz garantili değildir. Meselâ adam bizden şüphelenmiş de olabilir. O takdirde birazdan burasını bir sürü asker çevirecektir."

Saltuk'un eli cübbesinin içine soktuğu enli kılıca gitti:

"Hele bir gelsinler de..."

Turgut güldü:

"Çok mu hararetlisin?"

Saltuk da tebessüm etti:

"Eh, bir parça!"

"Öyleyse şu Germeyanoğullarının üstünde neden denemiyorsun kendini?"

Saltuk'un gözleri bir anda parlamıştı:

"Sahi mi, müsaade ediyor musun buna?"

Turgut arkadaşını kolundan tuttu:

"Sakın ha! Şaka yaptım. Bir çuval inciri berbat etmek var işin içinde, yoksa ben de en az senin kadar içerliyorum şu adamlara."

Mutfaktan çıkıp bir kerevete iliştiler. Germeyanoğlunun dört adamı tekrar başlarını kaldırıp baktı. Sonra ehemmiyet vermiyormuş gibi tekrar sohbete daldılar.

Birazdan hancı göründü. Koltuğunun altında bir bohça vardı. İki arkadaşın hizmetçi kıyafeti bu bohçanın içinde bulunuyordu. Kimseye bir şey söylemeden odalara çıkan kapıya doğru yürüdü. Tam çıkmak üzere iken döndü, iki arkadaşa baktı. İkisi de aynı anda doğrulup hancının peşinden gittiler. Birlikte bir odaya girdiler. Hancı koltuğunun altındaki bohçayı yatağın üstüne bıraktı:

"İkinize de uygun kıyafet bulduğumdan eminim. Fakat tahminimden de pahalıya mal oldu. Dükkânı kapamış olduğundan Portis'i ikna edene kadar akla karayı seçtim. Tabii değerinden fazla fiyat istedi bunun için."

Turgut adamın yalan söylediğini bile bile kemerinden iki alün daha ayırarak yatağın üstüne attı:

"Şimdilik yeter mi?"

Hancı sırıtarak altınlara yapışü. Kaşla göz arasında kemerinin arasına soktu.

"Eh," dedi, "şimdilik yeter. Ama vaad ettiğiniz yarım keseni ne zaman vereceksiniz?"

"Çok peşincisin hancıbaşı. Vaad ettiğimiz keseyi vaad ettiğin yere götürdükten sonra vereceğiz, tamam mı?"

"Şimdi verseniz."

"Olmaz, biz garantili çalışmayı seven tacirleriz."

"Pekala, dediğiniz gibi olsun bakalım. Ama sizi oraya

götüreceğimden şüphe etmeyiniz. Yalnız işi ben idare edeceğim, aklınızda bulunsun. Bu saatten itibaren iki yamağım olduğunuzu unutmayınız. Size vereceğim emirlerden ötürü de kızmayınız sakın!"

Saltuk homurdandı:

"Kızmamaya çalışırız."

"Şimdi ben aşağı iniyorum. Germeyanoğullarını yemek

verme bahanesiyle mutfağa sokacağım. Bu arada siz de yeni kıyafetlerinizi giyip dışan çıkarsınız. Ahırın yanında beni bekleyiniz ve kimseye görünmemeye çalışınız."

Tamam."

Hancı kazanacağı alünların hayaliyle yalanarak dışan çıkü. İlci.arkadaş bir süre bakışıp gülüştüler. Sonra boh^ çayı açarak elbiseleri çıkardılar.

Hancının dediği gibi üstlerine üpatıp gelmişti. Endamlannı iyice beynine nakş etmişti herhalde. Bundan hancının görüldüğü kadar aptal olmadığı anlaşılıyordu.

Kıyafetlerini çeker çekmez aşağı indiler. Turgut kapıyı aralayıp büyük odaya baktı. Germeyanoğullarını göremeyince de arkadaşına bir işaret verdi. Birlikte dışan çıkıp söylenen yerde hancıyı beklemeye başladılar.

Fazla beklemelerine lüzum kalmadan hancı görünmüştü. Yanlarından geçerken başını bile çevirmeden,

"Beni takip ediniz," dedi. Birlikte yürüyerek konağa vardılar. Bütün tekfur konaklan gibi bunun da bir bahçe kapısı vardı. Hancı ükırdattı. Aralanınca içeri süzüldüler. Her taraf ışıklarla donatılmış olduğu için rahatlıkla yürüdüler. Birazdan merdivenleri çıkarak mutfağa girdiler. Mutfakta sürü ile adam çalışıyordu. Hancı şişman, patlak gözlü, beyazlar giyinmiş birine yaklaştı. İki arkadaşı işaret ederek,

"Yeni yardımcılanm," dedi. "Sofraya hizmet edecekler."

Adam ikisine de alıcı gözüyle baktı bir müddet. Sonra başını salladı tasvipkâr mânada.

"Peki," diye homurdandı. Turgut'la Saltuk verilen işlere koşmaya başladılar. Gerçi pek acemi idiler, ama zekâlan sayesinde açıklarını kapatmayı beceriyor, falso yapmadan verilen işi becermeye çalışıyorlardı. Sofrayı bir güzel donattıktan sonra ikisi iki yanındaki yerini aldı. Birazdan da kadınlı, erkekli gürültücü bir kalabalık sofranın başına üşüştü. Turgut tam Tekfurun ardına düşmüştü. Adam şiş göbeğini hoplata hoplata kahkahalar atıyor, halkının sefaletini hatırlamadan tıkmıyordu. Bir saatte içtiği şarap mübalağasız üç galon tutardı. Ağzı çarpılmış, gözleri kanlanmışü, ama hâlâ devam ediyor, bununla da kalmayarak etrafmdakileri durmadan içmeye teşvik ediyordu.

"İçiniz dostlanm, içiniz. Gelecek güzel günlerin şerefine içiniz."

Şarap kadehleri dolup dolup boşaldıkça kafalar da dumanlanıyor, abuk sabuk konuşmalar artıyordu. Saltuk'un önünde Lefke Tekfurunun baş silahşoru ile Germeyanoğlunun mutemet bir adamı düşmüştü. Bunlar oldukça az içiyor, aralannda fiskoslaşıp duruyorlardı.

Saltuk dikkat eder görünmüyordu, ama söylediklerini

can kulağıyla dinliyordu. Hele Germeyanoğlunun adamı bir ara Osman Beyden bahsetmeye başlayınca Saltuk nerede olduğunu bile unutarak öne doğru eğiliverdi.

"Azizim şövalye," diyordu Germeyanoğlunun adamı. "Osman Gazi denen zibidi artık çok ileri gitti, beyimiz dersini vermek için sabırsızlanıyor. Ancak çekindiği, daha doğrusu emin olmadığı bazı durumlar vardır. Osman Ga-

ziye saldırmayı Selçukluların nasıl karşılayacağını bilmiyor. Onun için doğrudan doğruya bir taarruza girmekten endişeleniyor. Eğer tekfurunuz böyle bir taarruza geçmeyi isterse beyim yardım etmeye herhalde hazır olacaktır."

Şövalyenin ağzı kulaklarına varıyordu. İşittiklerine inanmakta güçlük çekiyormuş gibi hayret dolu gözlerle muhatabına baktı:

"Elbette, bundan tabii ne olabilir? Osman Bey ikimiz için de tehlikelidir. Tekfur kuvvetleri birleşmeli ve bu tehlikeyi ortadan silrnelidir. Amcası Dündar Beyden gerektiği gibi istifade edemediniz ne yazık ki. Oysa ihtiyar kurt aşiretin başına geçmek için yeğeni Osman Beyi harcamakta zerrece tereddüt etmez."

Şövalye derin bir nefes aldı:

"Doğru söylersiniz, ama Dündar Bey de bir noktada Türk kanı taşıyor, karşısındaki adam ise öz yeğeni. Avlamaya çalıştık, bazı yardımlarını da gördük, ama artık böyle şeylere tövbe ettiği söyleniyor."

Germeyanoğlunun adamı kısık bir kahkaha attı. Elini dostça yanmdakinin sırtına indirdi:

"İnanma dostum," dedi. "Osmanoğullarına baş olmak caziptir. Dündar Bey gerçi bir kenarda oturmayı tercih ediyor, ama reisliğin cezbesinden hiçbir zaman kendini kurtarabilmiş değildir. Son aldığımız haberlere göre kendisi Yarhisar'da imiş. Karacahisar'dan kalkıp kaleye inmiş. Güya niyeti kışı orada geçirmek. Aslını sorarsan..."

Sustu. Bir süre etrafına bakmıp dinlenmediğinden emin olmak istedi. Nihayet kanaat getirmiş olacak ki tekrar devam etti:

"Evet, aslını sorarsan Yarhisar Tekfuru ile bazı prensip kararlarına varmak için oraya gitti. Aşireti ele geçirdiği

takdirde bazı kaleleri ona vermeyi taahhüt ediyor. Lefke Tekfuru Yarhisar'dan evvel davranırsa Dündar'ı pekala avucunun içine alabilir. Senin yapacağın yegâne iş doğru beyine gidip durumu haber vermen. Gerisi çocuk oyuncağı-"

"Haberi verdim diyelim, o zaman ne yapacağız?"

"Tahmin ederim Tekfurun böyle bir haberi mükâfatsız

bırakmaz. Osman Gazinin baharla birlikte tekrar savaş meydanlarında görüneceği muhakkaktır. Lefke ise fethe çok elverişli. Hem bir köprübaşı, hem de zayıf bir kale. Osman Gaziden evvel faaliyete geçmezseniz hava alırsınız, bilmiş olunuz."

Şövalye bir süre düşündü. Germeyanoğlunun ne derece doğru söyleyip söylemediğini bilmiyordu. Hakikaten Dündar Bey Yarhisar'da mı idi, yoksa palavra mı atıyordu adam?

"Dündar Beyin Yarhisar'da olduğunu nereden biliyorsun?"

Gerrheyanoğlu güldü:

"Biliyorum," dedi. "Biliyorum, çünkü üç gün evvel ben de orada idim."

"Ya!"

"Evet."

Şövalye ayağa kalktı:

"Öyleyse bunu tekfuruma iletmeliyim. Belki düşüneceği şeyler olacaktır."

Germeyanoğlu da ayağa kalktı:

"Yolun açık olsun şövalyem," dedi.

Şövalyenin çıkmak üzere olduğunu gören Bilecik Tekfuru seslendi:

"Hey!"

Şövalye dönüp baktı:

"Buyurunuz asil Tekfurum."

"Nereye gidiyorsun?"

"Şöyle bir hava alacağım. Şarap çok dokundu bana."

Tekfur bir kahkaha attı:

"Amma da şaraba karşı dayanıksızsın be!"

Kadehini kaldırdı. Sofradakilerin gözüne sokmak ister gibi burunlarına doğru uzattı:

"İçelim dostlarım," dedi. "Gelecek büyük zaferler şerefine içelim!"

Kadehler dolup boşaldı, kafalar biraz daha dumanlandı, gözler bir parça daha kanlandı. Herkesin kadehini dudağına götürmesini fırsat bilen Saltuk, arkadaşına Germeyanoğlunun mutemet adamını işaret etti.

Turgut arkadaşından gelen işareti aldıktan sonra Germeyanoğlunun adamına daha dikkatle baktı. Oldukça uzun boylu, sakallı bir adamdı. Şarap içtiğine bakılırsa Müslümanlıkla bir alâkası yoktu herhalde. Uzun burnu kadehin içine dudaklarından önce giriyordu.

Turgut zaten bu adamdan şüphelenmişti. Germeyanoğullarınm Osmanlılar için iyi şeyler düşünmediklerini bilmesi bir yana, Lefke şövalyesiyle ne zamandır devam eden us-ltılarmdan kuşkulanmıştı.

Böyle sofralarda, korkulu bakışlar ve endişeli el hareketiyle konuşulacak tek mevzu Osman Beydi. Hepsinin yüreği bu korku ile dolu olduğundan ister istemez ondan bahsediyorlardı.

Adamı daha dikkatle gözetlemeye karar vererek yine hizmetine devama başladı.

Bilecik Tekfuru yanında oturan kara gözlü iznik Şövalyesine bir şeyler anlatıyordu. Turgut önceleri hiç ilgi duymadı, ama sonra istemez kulak verdi. Çünkü bunların da bahsi dönüp dolaşıp Osman Gaziye gelmişti. İznik şövalyesi,

"Germeyanoğlu da bizim tarafı tutuyor. Gerekirse askeriyle bizi destekleyecek. Bu kadar kuvvetli olduktan sonra Osman Beyden korkmamız için sebep kalır mı?"

Tekfur menfî manada başını salladı:

"Elbette kalır. Biz böyle birleşirsek Osman Beye de yardım edecekler vardır. Konya Selçuklu Sultanı onu gözü gibi sever. Son gönderdiği fermanda söylendiğine göre, Osman Şah diye hitap etmiş. Demek oluyor ki, bu uç beyine çok ehemmiyet veriyor. Neme lâzım, Osman Bey buna lâyık bir kumandan."

"Ondanmışsınız gibi konuşuyorsunuz, Tekfur hazretleri."

"Sadece dos doğru konuşuyorum. Benim Osman Beyle bir ihtilafım yoktur. Karşılıklı saygı ve güven hislerimiz mevcut. Domaniç'e çıkarken ağırlıklarını hisarıma bırakır. Dönüşünde hediyeler verir. Onunla bu dostluğumuzu bozup başımı belaya sokmak istemem. Hem biliyorsun, evlenmek üzereyim. Dünya güzeli Holofira'mı saçma sapan savaş hikayeleriyle rahatsız edemem.

Turgut bunu duyunca içinden adamı alkışlan ve koca bir "aferin" çekti. Ama öbürünü hiç sevmemişti. Durmadan Tekfuru tahrik ediyordu:

"Osman Bey şimdilik sizinle iyi geçiniyor, çünkü sizden çekiniyor. Kaleniz hem tahkim edilmiş bir kaledir. Hem de şövalyeleriniz bu civarın en müstesna şövalyeleridir."

Tekfur bu methiyelerden oldukça kabardı. Şöyle ileri

geri yaparak güzelce yerleşti. Koca bir kadehi dudaklarına götürüp sonuna kadar içti:

"Vakıa öyledir ama," dedi. "Ben bu korkudan niçin istifade etmeyi düşüneyim? Benden madem ki korkuyor, rahat oturacağı zamana kadar aşiretinin başında kalabilir. Ama bir gün tutumunu değiştirir de hisarıma saldıracak olursa, o zaman sonu geldi demektir."

Oysa kalenin temelleri sarsılıyordu. Tekfurun oğlu söz-

lüsünü elinden alan babasını devirmek için başına adam topluyor ve kaleye akın etmeyi kuruyordu. Tekfur da bunu bildiği için kuvvetli görünmek işine daha çok geliyordu. Böylece hem kendisini avutuyor, hem etrafındakilere gözdağı vermiş oluyordu.

Elini sallayarak muhatabının yeniden söze başlama iştahını kursağına tıkadıktan sonra tekrar kadehe yapıştı:

"Bu gece burada politikadan bahsedilmeyecek dostlarım," diye bağırdı, peltek bir sesle. "Bu gece yenilip içilip eğlenilecek."

Kadehini kaldırdı.

"Müstakbel eşim dünya güzeli Holofira'nın şerefine kadehlerinizi kaldırınız."

Sabahı müjdeleyen horoz ötüşlerine kadar eğlence çılgıncasına devam etti. Tan yeri ağarmaya başladığı sırada misafirler üçer, beşer kişilir gruplar halinde evlerinin yolunu tutuyorlardı.

Bir ara ziyafet odası hemen hemen boşaldı. Yalnız yerinde uyuklamakla meşgul bulunan Tekfur ve yıkılacak gibi sarhoş olan Germeyanoğlunun adamı ile iki sarhoş şövalye kaldı. O zaman iki arkadaşı tekrar bakışarak işaretleştiler. Birkaç hizmetçi Tekfuru kollarından ve bacaklarından tutup çıkarırken, onlar da arkasından seğirttiler.

Dışarı çıktıklarında etrafın neredeyse ağarmak üzere olduğunu görüp hayret ettiler. Saltuk,

"Amma da erken sabah oldu ha!" diye söylendi.

Turgut kapının kuytu bir yerine doğru çekilerek arkadaşını da yanına çekti:

"Hele gel şöyle de dostumuzu görelim."

"Hangi dostumuzu?"

Turgut kısık bir sesle güldü:

"Germeyanoğlunun adamı; şövalye ile konuştuklarını bizimle de konuşur sanıyorum."

Saltuk sesini çıkarmayınca Turgut sordu:

"Yoksa bizim hakkımızda değil miydi konuşmaları?"

"Evet, bizim hakkımızda idi, ama sen nereden anladın?"

"Anlamak için kâhin olmaya lüzum yok, iki hilebaz bir araya gelince Osman Beyden bahsetmeleri normaldir."

"Ya!"

Sustular. Bir gölge konak kapısından bahçeye çıkmıştı.

Uzun pelerini ve sallantılı yürüyüşünden Germeyanoğlunu tanıdılar. Turgut arkadaşına bir baş işareti yaptı:

"Haydi!"

Takıldılar peşine. Birlikte bahçe kapısını geçip sokağa çıktılar. Artık bir kuytu yerde kıstırmaktan başka yapa-

cak şey yoktu. Çok geçmeden bu fırsatı yakaladılar. Halk daha uyanmadığı için sokak oldukça tenha idi. Arada sırada eğlenceden dönen birkaç kişinin geçtiği görülüyordu. Ama bu o kadar seyrek oluyordu ki, iki arkadaş işlerini rahatlıkla görebilirlerdi.

Turgut hemen adamın yanına yaklaştı. Üstündeki hizmetçi elbiselerinden istifade ile bir numara çevirebilirdi.

"Yardıma ihtiyacınız var mı acaba efendim?"

Germeyanoğlunun adamı böyle bir teklifi canına minnet saymıştı. Zaten zorlukla yürüyor, iki adımda bir durup dinleniyordu.

Cevap vermeden elini Turgut'un omuzuna attı, bütün ağırlığıyla abandı. Sızmışü.

Saltuk'u yanına çağıran Turgut,

"Hemen bizim hana taşıyalım şunu, orada istediğimiz gibi konuşturur, gerekirse de Söğüt'e götürürüz," dedi. iki tarafından kollarına girdiler. Sürüklemeye başladılar.

Daha birkaç adım atmışlardı ki, arkalarından bir ses çınladı:

"Hey, kimsiniz?"

Turgut omuzu üstünden geriye baktı. Akşam handa gördüğü Germeyanoğullarını alacakaranlığa rağmen tanıdı.

"İki hizmetçi," diye cevap verdi.

Dört kişiydiler. Sert adımlarla yaklaşarak tam önlerinde durdular.

İçlerinden biri parmağını sarhoşa dikti:

"Nereye götürüyorsunuz bunu?"

Turgut:

"Çok kaçırmış da hana götürüyoruz."

Alaylı bir kahkaha loş sokakta yankılandı. Peşinden istihza dolu bir ses duyuldu:

"Öyle mi?"

Turgut beynine bir kılıç yemiş gibi sersemlendi birden. Bu sesin sahibini bir yerlerden tanıyor olmalıydı. Ses kendisine hiç de yabancı gelmemişti.

Turgut'un yanındaki adamlar da şaşırmış, donup kalmışlardı. Çünkü az önceki sözler hiç birisinin ağzından çıkmamış, köşeden gelmişti. Ellerini kılıçlarına atmışlar, dikkatle etrafı gözlüyorlardı.

Nihayet sokağın başında pelerinli bir karaltı gözüktü. Ve aynı müstehzi ses tekrar çınladı:

"Demek öyle ha Turgut Alp!"

Aynı anda Turgut'un dudaklarından bir isim fırladı:

"Aramis!"

Tekrar tüyleri ürperten bir kahkaha alacakaranlıklar

içinde sönüp gitti:
"Evet, benim Turgut Bey! Artık sonun geldi, buradan kurtulamazsın."
Germeyanoğlunun adamları ne olduklarını şaşırmış, tanımadıkları iki kişinin atışmalarına şaşkınlık içinde şahit oluyorlardı. Ama karşılanndakinin ismi onlara çok şey ifade etmişti. Turgut Alp demek, Osman Bey demekti. İhtimal, yanındaki de onun kadar kıymetli bir akıncı olacaktı. Namlarını çok duymuşlardı, ama kendileri dört kişi idiler. Bir de yabancıyı hesaba katınca beş oluyorlardı. Elbette iki kişinin hakkından gelirlerdi. Şüphesiz Germeyanoğlu mükâfatlarını verirdi. Yahut şu pelerinli adamdan peşin bir karşılık isterlerdi.
Adamların niyetlerinin bozuk olduğunu anlayan Turgut ve arkadaşı kollarını Germeyanoğlunun koltuk altlarından çekmiş, adamın yere yuvarlanmasına aldırmadan elbiselerinin içindeki kılıçlara el atmışlardı. Aramis'in sesi tekrar duyuldu:
"Dikkat edin, tehlikelidir. Yakalarsanız mükâfatınız bol olacak."

Mükâfat sözünü duyan Germeyanoğulları yavaş yavaş ellerini kılıçlarına götürürken, Turgut Alp Aramis'e doğru bağırdı:
"Kafesten nasıl kurtulduğunu bilmiyorum Aramis, ama gel seninle bir kere olsun erce döğüşelim. Hep kahpelik yapa yapa dünya yüzünde de kahpelik bırakmayacaksın, kalleş herif!"
Buna cevap olarak şövalye dişlerini gıcırdattı. Sadece, "Seni gebertmeden bana rahat yok!" diye bağırdığı duyuldu. İki akıncı altın hırsıyla gözleri dumanlı Germeyanoğullarının tatlılıkla kurtulamayacaklarını bildikleri halde Turgut Alp yine de bir teklif yapmayı uygun buldu:
"Bana bakın, sizinle bir düşmanlığımız yoktur, hem ırk olarak da aynıyız, arkadaş olmamız gerekirken bir kâfirle birleşip bize kılıç çekmeniz doğru değildir."
Fakat hiç biri dinlemedi, üzerine gelmekte devam ettiler. Hatta içlerinden biri sinsi sinsi gülerek:
"Bizim için mühim olan altındır delikanlı," diye söylendi. Saltuk aynı anda kılıcını ileri uzatarak bacaklarını gerdi ve kızgınlıkla Turgut'a hitap etti:
"Ne yalvarırsın kudurmuş köpeklere bre, göster kılıcının marifetini, onlar ya altının dilinden anlar, ya kılıcın."
Turgut da müdafaa durumuna geçti:
"Haklısın Saltuk," dedi. "Sen haklısın!"
İki grubun karşılaşmasını Aramis kenardan seyrediyordu. Dudaklarında sinsi bir gülümseme vardı. Turgut'u nişanlısını elinden almış gözüyle gördüğü için derin bir

kin besliyor, aynı ırka mensup iki grubu birbirleriyle vuruşturmaktan müthiş bir zevk alıyordu.

"Hep böyle yapacaksın," diye mırıldandı. "Birini kandı-

racak, öbürünün üstüne saldırtacaksın. Yoksa Türkler bir ittifak ederse kolay mağlup edilemezler, kale gibi millet."

Turgut gerçi Aramis'in bunları düşündüğünü bilmiyordu, ama hakkında hiç iyi niyet beslemediğini tahmin ediyordu.

"Hey Aramis!" diye bağırdı. "Eğer şu adamları tepelersem elimden nasıl kurtulacağını hiç düşündün mü?"

Aramis bunu da düşünmüştü. Her ihtimale karşı atını hemen şu yakındaki evin köşesine bağlamıştı. Bilecik Tekfurunun ihtimal kendisini korumaya pek hevesli olmayacağını, çünkü Osman Gazi ile dostluğunu bozmayacağını biliyordu. İşler iyi gitmezse selâmeti atına atlayıp kaleyi terk etmekte bulacaktı.

"Öleceksin Turgut Alp," diye böğürdü. "Karşındakiler de Türktür."

Turgut esefle sesini yükseltti:

"Ahmak bir güruh!"

"Ne olursa olsun, gebereceksin."

"Bu hayali çokları taşıyor Aramis, ama benim ölümüm ancak Allah'ın emriyle olur, bir kâfirin emriyle değil!"

Aramis buna bir cevap verdi, ama Turgut duymadı. Çünkü iki kişinin birden havale ettiği kılıçlara kılıcını karşı çıkarmış, müthiş bir çınlama kulaklarda uğuldamıştı.

Hasımları bu taarruzun boşa gideceğini hiç akıllarına getirmemiş olmalıydılar ki, biri hayretle mırıldandı:

"Allah Allah!"

Turgut yankılar yapan bir kahkaha attı:

"Ne o canınız mı sıkıldı kuş beyinliler?"

Adamlar cevap vermeden tekrar atıldılar. Kılıçlar yine kuvvetle tokuştu, çınlamalar her yanı kapladı.

Kavga uzadıkça, gürültüye uyananlar oluyordu. Halk pencerele koşmuş, kıyasıya mücadeleyi seyre koyulmuştu. Bundan en çok endişelenen de Turgut ve arkadaşı idi. Tekfurun eline bir geçerse akşam sofrada ne aradığının hesabını sorardı ve en azından, zindana attırırdı belki.

İşler iyi değildi. Haber askerlere ulaşır da paçayı ele verirlerse Tekfurdan çekecekleri vardı. En azından zindanı boylarlardı.

"Haydi Saltuk, elini çabuk tut!"
Saltuk zaten böyle bir teşvik bekliyordu. Önündekilerden birini yere serdikten sonra bağırdı:
"Vur aslanım, vur şahbazım, vur koçum!"
"Vur tosunum, vur Saltuk'um, vur!"
Ve öyle müthiş bir kılıç indirdi ki, önündekilerden biri bir daha kalkamayacak şekilde devrilirken öbürü de küçümsenmeyecek bir yara aldı. Aramis bunu gördü:
"Bunlar şeytanın ta kendisi" diye söylendi kendi kendine. Yavaş yavaş atına doğru gerilemeye başladı.
Bu sefer de zaferi elde edemeyeceğini görüyordu. Artık beklemenin mânası yoktu. Bunların eline bir daha geçerse kurtulması kolay olmazdı. Hazır Turgut Alp burada meşgulken, Karacahisar'a gidip Meri'yi kaçırabilirdi.
"Yine görüşürüz," diyerek yumruğunu salladı. Sür'atle döndü. Atının bulunduğu yere koştu.
Turgut nal seslerini duyduğu zaman karşısındakini iyice sıkıştırmış durumda idi. Ancak bağırmaya fırsat bulabildi:
"Vay, yine kaçıyor köpoğlu!"

Kılıcım hızla indirdi:
"Aaah!"
"Ben size karşıma çıkmayın demiştim, gafiller sürüsü!"
Adam devrilmiş, yerde debelenmeye başlamıştı. Turgut arkadaşına seslendi:
"Haydi Saltuk!"
Saltuk hemen karşılık verdi:
"Geliyorum."
Ve o da rakibinin bir saldırısından kurtulmak için yana sıçrarken iyice öne doğru abanan adamın önüne kılıcını çıkardı.
"Kahrol!" diyen canhıraş bir feryat bir zaman yankılandı. Adam bütün ağırlığıyla kılıcın üstüne geçmişti. O kadar iti Saltuk kılıcını kurtarmak için bir süre uğraştı.
"Çabuk ol be Saltuk!"
Kızgınlıkla karşılık verdi:
"Acelen ne be delioğlan, geldik işte!"
Az sonra sokağın Tekfurun adamlarıyla dolacağını biliyorlardı. Çaresiz hâlâ sızmış halde yatan Germeyanoğlunun adamını bırakacaklardı. Alelacele uzaklaşmaları gerekiyordu. Turgut arkadaşını kolundan çekti:
"Çabuk gidelim buradan."
Koşar adım uzaklaştılar. Az sonra hanın kapısından içeri giriyorlardı. Hancı yarı uyuklar halde mutfak kapısında duruyordu. İki delikanlıyı görünce gözleri parladı:
"Bir ara gelmeyeceksiniz diye korktum, yiğitlerim."
Karşısındakileri çok yorgun bulmuştu, ilave etti:
"Sabaha kadar hizmet etmek sizi yormuşa benziyor, he-

le bir yıkanın, uyuyun, bir şeyciğiniz kalmayacak."

Bir yandan da açık avucunu ileriye uzatmıştı. Turgut adamın ne istediğini anladı, ama anlamamazlıktan geldi.
"Hemen odamıza çıkmak istiyoruz. Ha aklımda iken sorayım, buradaki dört Germeyanoğlu ne oldu? Yani para vermeden yiyip içenler."
Hancı yüzünü buruşturdu:
"Bilir miyim, herhalde yatıyorlardır."
"Bunlar dört kişi mi gelmişlerdi?"
Hancı bir süre alnını kınşürarak düşündü. Sonra cevap verdi:
"Galiba yanlarında iri yan, yarma gibi bir herif de bulunuyordu. Birlikte gelmişlerdi ya, o çekip gitmişti. Dediklerine göre arkadaşları Tekfurun misafiri olacakmış, palavra tabii. Ara sıra gelip bunlarla konuşurdu."
İki arkadaşın bakışlarını görünce de merakla sordu:
"Onlarla bir alıp veremeyeceğiniz mi var?"
Turgut cevap vermeden oda kapısına yürüdü. Hancı avucu hâlâ açık, peşinden gitti:
"Yiğitlerim, bir şey unutmadığınızdan emin misiniz?"
Saltuk Turgut'un kulağına fısıldadı:
"Şunun hesabını tamam edeyim mi?"
Turgut iyi biliyordu ki, arkadaşına destur verse hemen oracıkta adamın tepesine yumruğu indirecek ve birkaç saat konuşamaz hale sokacaktı. Böyle bir delilik yapmaması i jin elinden tutup çekti. Sadece,
"Yürü," dedi.
Hancı peşlerinden ayrılmıyor, onlarla birlikte merdivenleri tırmanıyordu. Bir yandan da sık sık tekrarlıyordu:
"Beylerim, bu fakire vaad ettiğinizi herhalde unutmadınız."

"Fakire vereceğiniz yarım kese..."
"Aman asilzadelerim, unutmadınız değil mi?"
Son suale doğru Turgut oda kapısından içeriye adımını atmış bulunuyordu.
"Unutmadık meraklanma," dedi. "Bizim gibiler verdikleri sözleri daima tutarlar."
Az daha boş bulunup, "Dinimizin emridir bu" deyiverecekti. Bereket kendisini tam zamanında tutmasını bildi. Hancının da içeri girmesini bekledikten sonra kapıyı arkasından kapadı. Elini kuşağına atıp keseyi çıkardı. Hancının önüne umursamaz bir tavırla fırlattı:
"Al bunu ve gece olup bitenlerden hiç kimseye bahsetme. Yoksa hayatın tehlikeye girmiş demektir. Bizim ha-

nında misafir kaldığımızı ve hele bir hile ile konağa götürdüğünü Tekfur bir duyarsa, derini yüzdürür, haberin olsun."

Hancının gözü iyice yılmıştı:

"Başüstüne," dedi. "Dilimi kesseler tek kelâm etmem. Müsterih olunuz."

"Ben senin hesabına düşünüyorum, yoksa dilersen söyle, bak o zaman dilini nasıl koparırlar."

Hancı elini ağzına götürüp tuttu. Başını menfi mânada salladı. Turgut memnun,

• "Pekala," dedi. "Şimdi doğruca aşağıya in ve bize bir desti dolusu su ile leğen getir. Su soğuk olursa daha iyi. Yatmadan evvel soğuk suyla ayaklarımızı yıkamak âdetindeyiz de."

Hancı sözü ikiletmeden seğirtti. Peşinden iki arkadaş bakışıp gülüştüler. Saltuk,

"İyi bir korkutma usulü buldun doğrusu delioğlan," dedi. "Adamı öldürseler tek kelâm etmez artık."

Arkadaşını düşünceli görünce de ilâve etti:

"Canını sıkan bir şey mi var?"

Turgut başını kaldırıp Saltuk'a baktı:

"Senin yok mu?" diye sordu.

"Doğrusunu istersen, Aramis'in Söğüt'ten nasıl kurtulduğuna şaşıyorum. Herhalde Osman Gazi cezasını kâfi bulup salmamıştır."

Turgut ters ters baktı:

"Böyle nasıl düşünebilirsin? Osman Gazi bizim arkamızdan bu şeytanı niçin salsın?"

"Ne bileyim, başka bir şey düşünemediğim için en kolayına müracaat ettim."

"Olmaz öyle şey, adam kaçmıştır mutlaka. Ama nasıl?"

Saltuk elini salladı:

"Kaçmak için o kadar bol usul var ki yiğidim, ama Söğüt'ten kaçmak doğrusu kolay değil."

"Öyle de, Aramis cin gibi bir herif unutma, bir dalavere çevirmiştir eminim."

Hancının kapıda belirmesiyle sustular. Turgut,

"Sağol," dedi. "Sen desti ile leğeni bırak oraya, biz alırız, başka bir şeye de ihtiyacımız yoktur. Olursa haber veririz."

Hancı iki büklüm dışarı çıktıktan sonra tekrar sözlerine döndüler. Turgut,

"En çok şaştığım, izimizi nasıl bulmuş olduğudur. Doğrusu meraka değer."

"Neyse bunları sonra düşünürüz. Namaz gitti gidecek,

hemen abdestlerimizi alalım da."

Turgut leğene doğru giderken,
"Haklısın," dedi.

• • •

Aramis hırsla kaleden ayrılırken bu sefer de yenildiğini düşünüyordu. Söğüt'ten kaçmakla OsmanoğuUarmı bir kere tuzağa düşürmüştü, ama bunu tekrarlayabileceği şüpheli idi. Ne iyi olmuştu da o planı hazırlamayı akıl etmişti. Hasta olduğunu söyleyerek kıvranmaya başlamış, ne olduğuna bakmaya gelen nöbetçinin kafasına daha önce hazırladığı demir parçasıyla vurmuş, onun elbiselerini sırtına geçirerek Söğüt'ten çıkmıştı. Hiç de zor olmamışü bu. Elbette sabah olunca kaçtığının farkına varmışlardı ve ihtimal takibe bile çıkmışlardı, ama kendisi o zamana kadar çoktan tehlikeli bölgeden çıkmıştı. Alabildiğine sırıttı:

'Türkleri tongaya bastırdım ya bana bravo," diye söylendi. Şimdi şu Turgut denen azgını da bertaraf edersem intikamımı tam almış olacağım."

Turgut'tan intikam almak istemesi özel sebeplere dayanıyordu. Yoksa bu istek memleketinin, milletinin başına türlü dertler açtığı için değildi. Meri'yi elinden aldığından büsbütün içerliyordu. Meri... Gerçi sevmiyordu, ama menfaati vardı onunla evlenmekten. Bizans sarayına girecekti, orada kendisini izzet ve ikbal bekliyordu. Ama şimdi? Sip sivri, terk edilmiş, şöhreti bile elinden alınmış, âciz bir şövalye idi. Dişlerini gıcırdattı:

"İntikamım zorlu olacak!" diye bağırdı. Sesi sık ağaçlık ormanların içinde yankılandı. Karşı kayalıklara çarparak aksiseda halinde tekrar geri döndü:

"İntikamım zorlu olacak!"

Doğruca Karacahisar'a gitmeyi ve Prenses Meri'yi kaçır-

mayı düşünüyordu. Orada bulunduğunu biliyordu Meri'nin. Acaba muhafaza alünda mı idi, yoksa kadınları gibi serbestçe dolaşabiliyor mu idi? Serbest idiyse kaçırmak pek zor olmayacaktı. Ama önce kendisine birkaç yardımcı bulmalıydı. Atını Harmankaya'ya çevirdi. Aradığı yardımcıları orada bulabileceğini biliyordu. Harmankaya'da dostları vardı. Para da temin edebilecekti.

Akşama doğru yolun sonuna gelmişti ya, yorgunluktan canı da çıkmıştı. Harmankaya'ya varmadan bir parça dinlenmeliydi. Atı neredeyse çatlamak üzereydi. Bunun için ilk önüne çıkan hana daldı. Hancıya,

"Bol param yok, ama dönüşte beni görünce memnun olacaksın," dedi. "Atıma ve bana iyi bak."

Hancı Osmanlı elbiseleri giymiş ve fakat elbiselerin üstüne uzun bir Bizans pelerini geçirmiş bu adamı tanıyamamışü tabii. Tanıyamamıştı, ama aksanından Osmanlı olmadığını da anlamakta gecikmemişti. Göz ucuyla ve dikkatle bir kere daha baktıktan sonra,

"Siz istirahat buyurunuz," dedi. "Atınıza ben bakarım. Paranın ehemmiyeti yok."

Hancının bakışlarından sıkılmış olan Aramis kuşkulu kuşkulu etrafına baktı. Ürkek adımlarla içeri girdi. Ocağın yanında uyuklamakla meşgul olan sırtı dönük bir adamdan başka kimseler yoktu. İçine bir emniyet yayıldı, doğruca ocağa doğru giderek sereserpe oturdu.

Az sonra hancı yemek olarak ne istediğini sorunca da rahatlıkla ve hiç çekinmeden,

"Domuz eti ile şarap istiyorum," dedi.

Hancının bakışları birden değişti:

"Aradıklarını Osmanlı topraklarında bulamazsın delikanlı, yanlış kapı çaldın sen."

Aramis küçümser bir tavırla hancıya bakıyordu:

"Karşında kim olduğunu bilsen dizlerin titrerdi ihtiyar."

"Öyle mi sanıyorsun? Senin gibi söyleyenleri çok patak-layarak gönderdim handan."

Aramis bu kadarına tahammül edemedi. Doğruldu. Bacaklannı gererek hancının önünde durdu:

"Beni tanımadığın belli," dedi. "Ben..."

Fakat hancı gür bir kükreme ile sözünü ağzına tıkadı:

"Anlatmana lüzum yok palikarya. Sen üstündeki elbiseleri çalan bir hırsızsın."

Aramis sür'atle elini kılıcına götürdü:

"Öleceksin pis Türk!"

Hancı bir adım geriledi:

"Benim ölümüm Bizans'ın kaderini değiştirmez palikarya. Bizans er veya geç bizim olacaktır."

Böyle idi onlar. Hancısından, hamamcısından, akıncısından beyine, kumandanına kadar hep aynı sözü bayraklaştırmış, hep aynı ismi tekrarlamışlardı:

"Bizans!"

Bizans bir mefkure idi, Bizans bir idealdi ve Bizans yaşamaları için gerekli hava idi, su idi, ekmek idi.

Diğer bütün kalelerin fethi onun fethine basamak olduğu için gerekli idi. Kılıçlar yarın Bizans içinde çarpışmak üzere bileyli tutuluyordu. Mızraklar Bizans İmparatorluğunun temellerini kazımak için sivriltiliyordu.

Aramis bir an duraladı. Bir hancının ağzından çıkan bu cümleler sarsmıştı onu. Gerçekten Bizans Türklerin eline mi geçecekti? Bütün ikbal ve servetlere veda mı edecekti? Bu olamazdı. Bizans'ı Türklere veremezdi. Çünkü kendi

istikbalini Bizans'ın yaşamasına bağlamıştı. Göz görerekten bunu kaçırmak istemezdi.

Ama Osmanoğulları. Bu, yalçın kayalar kadar sert, bu azmini ve sebatını dininden alan, ölümü şehadet diye bağrına basan aşiret, her tarafa kol salmış, bir zamanlar Rum tekfurlarına barınak olan kaleler birer birer ayakları alünda ezilmiş, beş yüz çadırlık aşiret, birkaç yıl içinde Rum ellerine sığmaz olmuştu. Kartal gibi açıyordu kanatlarını; yayılıyor, genişliyor, diz çökene merhamet ederek, baş kaldıranın başını kırarak büyüyordu.

Tekfurlar yer yer direnmiş, bütün kuvvetlerini Osman Beyin önüne çıkarmışlardı, ama netice ne olmuştu? Hüsran! Acaba bir gün Bizans da bu hüsrana uğrayacak mıydı? O dev gibi imparatorluk Osmanoğullannın atları altında ezilip büzülecek miydi?

Aramis eli kılıcında, çekip çekmemekte mütereddit kara kara düşünüyordu bunları. Zaafa düşmüştü nedense. Zaten Aramis neydi ki? Her adımı bir zaaf, hareketlerinde kuvvetsizlik, ataklarında kudretsizlik taşıyan bir şövalye. Osmanoğullannın karşısında her savleti bir hüsran oluyordu. Nişanlısını kaptırmış, kendisini yakalatmış, istikbalini kaybetmişti.

Bu hancı da durmuş, kendisini elbise hırsızı olarak itham ediyordu. Gerçi bu elbiseleri bileğinin gücüyle kazanmıştı o. Bir Osmanoğlunu hile ile yıkmış ve sırtından elbiselerini almıştı. Bir an düşündü. Acaba o nöbetçi eli kılıcında içeri girse ve kendisine bir kılıç verse, vuruşmaya cesaret edebilecek miydi? Şu anda karar veremiyordu. Doğrusu Türkler gerçekten müthiş adamlardı. En zayıf silahşoru bile en kuvvetli Rum şövalyesini yıkıyordu. Bu gücü nereden alıyorlardı acaba? Bu silah kullanmayı kimden öğreniyorlardı? Herhalde analarının karnından

usta silahşor olarak doğmuyordu bu adamlar! Peki ama o cesaret, o pervasızlık, o ölümle bile istihza eden soğukkanlılık! Bütün bunlar nereden geliyordu?

Aramis düşünmekte haklıydı. Nereden geliyordu bu üstünlük? İslâm dinini bilmediği için hayret ediyordu Aramis.

Manevi rütbenin huzurunu hiç duymayan bir adam için bu hayret elbette normaldi.

Her şeyi madde endazesine vuran ve dünyaya maddenin dar çerçevesi içinde bakan bütün Aramisler için, bu görüş çok normal bir görüştü. Fakat hemen o anda Turgut Alp bulunsa ve niçin mücadele ettiği sorulsa uzun uzun izaha lüzum görmeden iki kelimeyle cevaplardı

mutlaka:
''Dinim için!"
Ve hancı aşılmaz bir kale gibi dimdik, belki yüzde yüz
öleceğini bilerek şövalyenin karşısına bu dinin bir emrini
'Şarap içmeyiniz, domuz eti yemeyiniz" emrini ihya etmek
için dikiliyordu.
Aramis'in hiçbir hareket yapmadan karşısında durdu-
ğunu görünce dudakları istihza ile büküldü hancının:
"Daldın palikarya," dedi.
Aramis dalgınlıktan yavaş yavaş kurtuldu. Birkaç adım
geriledi. Tekrar ocağın başındaki yerine çekildi. Boğulur
gibi,
"Bana çorba getir," dedi.
Hancı sakalını sıvazladı. Ne zamandır gömleğinin için-
deki yerinde kuzu kuzu oynayan kılıcının kabzasını bı-
raktı. Bu kılıcı yıllar yılı serhadlerde sallamış, Osman Ga-
zinin babası Ertuğrul Beyle omuz omuza akınlar yapmış,

sonra da bir müddet Osman Gaziye hizmet etmişti. Ama
artık yaşlanmıştı. At üstünde uzun müddet dayanamadı-
ğını anlayınca beyden müsaade almış, Bilecik'le Karaca-
hisar arasında Harmankaya Hisarına yakın bir yerdeki
bu hanı açmışü. Niyeti, yaşlılığında da hizmetten ayrıl-
mamak, Türk akıncılarını misafir etmek, arada bir hana
düşecek Rum şövalyelerinin ağzından sır kopararak Os-
manlılara ulaştırmaktı. Bunda da iyi muvaffak oluyordu.
Hizmetleri unutulacak gibi değildi. Bu han Türk akıncıla-
rının da uğrak yeri olmuştu. Baba Temür'ün nefis kızar-
mış kuzusunu özleyen akıncıların yolu bu yana düşünce
uğramamazlık etmezlerdi hiç. Akıncıların hana geldiği
günler ise Baba Temür'ün en mesut günleri olurdu.
Yavaş yavaş mutfağa girdi. İstenen çorbayı sessiz seda-
sız hazırlayarak Aramis'in önüne koydu. Sanki aralarında
bir şey geçmemiş gibi sordu:
"Geceyi burada mı geçireceksin?"
Aramis bir an tereddüt etti. Acaba geceyi burada mı ge-
çirse, yoksa yola mı çıksaydı? Yakınlarda Harmankaya
Hisarı vardı. Belki etraf tamamen kararmadan oraya ula-
şabilirdi.
"Harmankaya Hisarına ne kadar yol var?"
"Yarım konak kadar. İstersen, git orada kal."
Ama öylesine yorgundu ki, canı hiç kımıldamak istemi-
yordu. Ne var ki hancının bakışları da hiç iyi şeyler söyle-
miyordu.
"Peki," dedi. "Oraya gideceğim."
Harmankaya Hisarı Köse Mihal'in hâkimiyetinde idi.
Köse Mihal ise Osman Gazinin sadık dostu idi. Aramis de
bunu biliyordu ve Köse Mihal'e diş biliyordu. Fakat çare-

sizdi. Bu handa kalmak onun için tehlikeli olabilirdi. Kim

bilir belki Turgut Alp ve arkadaşı da peşine düşmüşlerdi. Buralan onlar çok iyi bilirlerdi. Yıllardır bu ovalarda at koşturmuş, ok gezlemişlerdi. İhtimal kestirme bir oldan bile haberdardılar. Burada kalırsa yakalanabilirdi. Halbuki Harmankaya ne de olsa koca bir hisardı. Orada kendisini gözden saklayabilecekti.

Bunları düşündükten sonra ayağa kalktı. Çorbasını daha yanlamamıştı bile. Mutfakta çalışmakla meşgul olan hancıya doğru bağırdı:

"Aümı hazırla, yola çıkıyorum."

Hancı mütebessim bir çehre ile dışarı çıktı. Az sonra atının hazır olduğunu söyledi. Aramis gitmek üzere kapıya yürüyünce de peşinden seğirtti:

"İki alün vereceksin palikarya."

Aramis hırsla döndü:

"Dilini kesmemi istemiyorsan bana palikarya demekten vazgeç."

"Unvanından niçin hoşlanmıyorsun?"

"Benim unvanım şövalyedir anladın mı ihtiyar? Bana şövalye diye hitap et!"

Hancı açık avucunu şövalyenin burnuna kaldırdı:

"Pekala şövalye hazretleri, iki altın vereceksin."

Şövalyenin oysa peş parası yoktu. Bunu hatırlayınca kızardı:

"Neden? Neden?"

"İstirahat ettin, çorba içtin, atına arpa verildi. Bütün- bunlar parasız mı sanıyorsun?"

"Ama iki altın çok."

"Biz yabancılara iki misli ücretle hizmet ederiz, bu paranın yarısını da gazilerin silahına yatırırız."

"Ne demek bu?"

"Şu demek ki gazilerin silaha ihtiyacı var, sizden iki misli ücret alıp yarısını onlara veriyoruz. Böylece başınızı kesecek kılıcı paranızla satın almış oluyorsunuz. Bir nevi Osmanoğullanna hizmet ediyorsunuz."

Aramis afallamış, şaşırmıştı:

"Ne!" diye bağırdı. Sonra kendisini toparladı:

"Gerçekten param yok benim. Ama dönüşte tekrar uğrayacağım, o zaman fazlasıyla veririm."

Hancı açık avucunu indirmiyordu:

"Ben şimdi isterim."

Aramis tatlılıkla işi halledemeyeceğini çoktan anlamıştı, ama zorbalıktan da çekiniyordu. Hancının duruşundan,

takındığı tavırlardan ürkmüştü. Bu tavırları iyi tanırdı o. Yıllarca serhadlere emek vermiş yaşlı akıncılara has tavırlardı bunlar. Bir yandan da burada fazla vakit geçirmek işine gelmiyordu. Biraz sert olmaya karar verdi. Belki hancıyı korkutabilirdi:

"Çekil önümden ihtiyar, alimallah ezer geçerim."

Hancı hiç istifini bozmadı:

"Senin gibi palikaryaları çok ezmişim delikanlı," dedi. "Hakkımı almadan şuradan şuraya gitmem."

"Ama hakkın olmayanı istiyorsun."

Hancı bir kahkaha attı:

"Vazgeçtim hakkım olmayanı almayı, hakkımı istiyorum, bir altın vereceksin."

"Ama bende hiç para yok."

"Neden? Çok mu acele ayrıldın geldiğin yerden yoksa? Kaçtın mı?"

Aramis kolay kurtulamayacağını anlıyordu. Eli belindeki kılıca gitti:

"Defolacak mısın sen?"

"Önce paramı ver ve sen defol buradan. Yoksa gelip geleceğine pişman etmek boynuma borç olacak."

Aramis bir kere bu adamdan ürkmüştü. Eğer kendisini fazla uğraştırırsa başına iş açabilirdi. Takip edenleri varsa burada enseleyebilirlerdi.

Gözlerini aralık kapıya dikti. Atı hazırlanmış, öylece bekliyordu. Daha fazla durmadı. Kapıya atıldı. Aynı anda hancı entarisinin içine sakladığı enli palayı çekerek fırladı:

"Palikarya, nereye?"

Fakat ihtiyarlığı fazla seri hareket etmesine mani idi. Aramis çoktan atına atlamış ve mahmuzlan vurmuştu. Boğuk bir kahkaha attı.

Hancı kılıcını hırsla salladı:

"Geber palikarya, ama muradıma nail oldum ben."

Hancı muradına ermişti gerçekten. Onun gayesi ne adamla dövüşmekti ve ne de para çekmekti. Sadece oyalamak istiyordu. Yıllarca serhadlerde olgunlaşan zekâsı, ona Aramis'in Osmanlılar tarafından aranan bir adam olabileceği ihtimalini düşündürmüştü. Üstündeki elbiseler hileli bir işin üstünde olduğunu gösteriyordu zaten. Kim bilir, hangi Türk bahadırını öldürmüş ve firar etmişti. Mutlaka takip edenleri olacaktı. Bu yüzden oyalama taktiğine başvurmuş, bunda oldukça da muvaffak olmuştu.

Yavaş adımlarla hana döndü. Hâlâ uyuklar gibi duran ocak başındaki adamın yanına gidip oturdu. Adam o zaman başını kaldırdı ancak. İhtiyara gülümsedi:

"Kimmiş öğrenebildin mi?" diye sordu.
Hancı şöyle bir sertleşti:
"Bir palikarya kim olacak?" dedi. "Kılıçtan ödü kopan bir Rum yiğidi(!). Harmankaya'ya gidiyor."
"Üstünde Osmanlı elbisesi vardı. Hatta kılıcı da Osmanlı kılıcı idi, kınından tanıdım."
"Haklısın Targal, ben de buna dikkat ettim. Emin olmak için de kılıcını çektirmeye zorladım adamı, ama cesareti mi gelmedi nedir, bir türlü yanaşmadı. Neyse yine de belindekinin bir Türke ait olduğundan eminim. Acaba bu cinayeti nerede irtikâp etmiş?"
Bu sualin cevabı ikisi için de meçhuldü. Çünkü yanındaki genç adam uzun zamandır Söğüt'e uğramamış bir akıncı idi. Başını sallayarak ayağa kalktı:
"Onu takip etsem iyi olacak. Belki faydalı bir şeyler bulmak mümkün olur. Doğrusu merak ettim."
Hancı da ayağa kalktı:
"Ama çok yorgunsun yiğidim. Geldiğine daha iki saat olmadı. Yıkılacak gibi idin o zaman."
Akıncı gerindi:
"İki saat bir akıncının dinlenmesi için yeter de artar bile," dedi. "Yalnız bir parça uykusuzum. Onu da Harmankaya'da gideririz artık. Aümı hazırlasan çok iyi edersin."
Hancı akıncılarını huyunu iyi bildiği için fazla ısrarı lüzumsuz buldu. Dışarı giderken,
"Nasıl istersen Targal," dedi.
Az sonra Targal aüna atlamış, karanlığı delmek isteyen keskin bakışlarını ileriye dikerek Aramis'in peşine takılmıştı.

Hancı ardından bir kova su döktü:
"Sağlıcakla git yiğidim," diye bağırdı. Sonra kapının eşiği üstüne diz çöktü. Ellerini açü.
"Ya Rabbi, akıncılarımızın koluna kuvvet ver, kılıçlarını keskin eyle, tevhid sancağını bütün dünya yüzünde dalgalandırmak için cihada çıkan kullarını muzaffer kıl" diye içten gelen bir coşkunlukla dua etti.
Sonra öte beriyi toplamak üzere içeri girdi.
Etrafı temizlemeyi bitirince de akşam namazına durdu. Daha farzın ikinci rekâtında iken dışardan bir at kişnedi. Biri kapıya vurdu. Çok iyi tanıdığı bir ses,
"Aç Baba Temür!" diye bağırdı. Fakat namazını bozmaya gönlü elvermiyordu. Bir parça beklerse kıyamet kopmazdı ya. Devam etti acele etmeden. Dışardakiler birkaç kere daha kapıyı tıkırdattıktan sonra hancının bir şeyle meşgul olduğunu tahmin ettiler ve beklemeye koyuldular.
Hancı nihayet selam verip seccadeden kalktı. Kapıya seğirtip açtı.

"Behejr yiğitler, sizi hangi rüzgâr bu canibe attı?"
Turgut bu iltifata karşılık homurdanarak şöyle cevap verdi:
"Ne o, bizi cezalandırmaya mı karar verdin?"
"Namaz kılıyordum da yiğidim."
"Bozdun mu?"
"Yok, selam verdim."
"Pekala bitirmedinse namazına devam et. Zaten biz de abdestliyiz. Hemen bir seccade sersen iyi olacak."
"Hemen yiğidim."
Hancı acele adımlarla uzaklaşırken Turgut,

"Bizim Baba Temür hep aynı, nicedir tanırım, ihtiyarlamadı."
Saltuk,
"Kuvvetli bir ideale gönül verenler kolay ihtiyarlamaz, delioğlpn," dedi. "Bunu tecrübelerimle biliyorum."
Seccadeler serilmişti. Başka bir şey konuşmadan namaza durdular.
Birazdan hancı namazını bitirmiş, hemen yiyecek bir şeyler hazırlamaya koşmuştu. İki akıncının seccadeden kalktıklarını görünce yemeği önlerine koydu.
"Hava oldukça soğuk, size sıcak çorba getirdim."
"Allah senden razı olsun baba, hakkını nasıl ödeyeceğiz? Para da almıyorsun üstelik."
Saltuk perçinledi:
"He ya, para da almıyorsun!"
Hancı kızgın kızgın başını salladı:
"Biz hancılığı para için mi yaparız ki yiğitlerim?"
Turgut ihtiyarı gözleriyle okşadı:
"Biliyoruz biliyoruz, davana hizmet için yapıyorsun, ama aç durulmaz ki dünyada."
"Ne olacak Turgut oğlum? Bizim yiyeceğimizden ne çıkar? Masrafımızı arada sırada hana düşen keferelerden çıkarıyoruz. Bana ist bir tas çorba bir gün yeter. Nerede olsa bulurum bu kadarını. Ama palikaryalar bu sıra parasız nedense. Ha aklıma gelmişken, demin buradan çok acelesi olan bir palikarya geçti. Üstünde Osmanlı elbisesi ve kılıcı vardı. Ama pelerinli idi."
Turgut'la Saltuk bakıştılar. Turgut,
"Üstünde ne cins elbise olduğunu karanlıkta görmek

mümkün olmadı, ama bu adamın Aramis olma ihtimali var. Sen kısaca tarif etsene şunu."
Hancı kısaca istenen tarifi hayli uzun yaptı. Sonunda Turgut yerinden fırlarken,
"Tamam!" diye bağırdı, "Aramis bu."

Hancıya döndü:
"Nereye gittiğini de söyledi mi bari?"
"Evet yiğitim, Harmankaya'ya ne kadar çektiğini sordu."
"İyi öyleyse, demek oraya gidiyor. Kaleye girene kadar yetişirsek iş kolaylaşır. Haydi Saltuk, bize rahatlık yok bu dünyada. İnşallah ahirette rahatlarız."
"İnşallah Turgut, inşallah."
Saltuk da ayağa kalkarak Turgut'un peşine takıldı. Hancı,
"Hiç değilse çorbanızı içseniz yiğidim."
"Vaktimiz yok baba. Bu adamı yakalamadan değil çorba içmek, rahat nefes alamayacağım."
"Durun yiğidim, az daha unutuyordum, ihtiyarladık mı nedir?"
"Ne oldu?"
"Targal, Aramis dediğiniz adamın peşinden gitti."
Turgut hayretle bağırdı:
"Targal mı? Buralarda mı o?"
"Geldiği zaman yıkılacak gibi idi. İki saat istirahat etti ve dinlendiğini iddia ederek adamın peşine takıldı."
Turgut bir kahkaha attı:

"Öyledir o," dedi. "Bir aylık yorgunluğunu bir saatte çıkarır. Neyse biz de gidelim."

9 • •

Hancının da belirttiği gibi Targal Aramis'in peşinde at sürüyordu. Ne var ki Aramis oldukça arayı açmış durumda idi. Atı da cins bir hayvandı. Karanlığa rağmen yıldırım gibi gidiyordu. Bu durumda Targal'ın ona yetişmesi pek mümkün değildi. Delikanlı bunu birazdan anlamış, hiç değilse Harmankaya'da Aramis'i enselemeyi kurmaya başlamıştı. Ama halkın arasına bir karışırsa doğru dürüst yüzünü bil görmediği birini bulup çıkarmak, hayli müşkül olacaktı.
Bununla beraber hızını kesmeden takibe devam ediyordu.
Öte yandan Turgut Alpla arkadaşı Saltuk Alp atlarını çatlatırcasma sürüyor, avuçlarının içi gibi bildikleri bu yerlerde düşmanlarına yetişeceklerini sanıyorlardı. Yahut onu Harmankaya'da bulacaklardı. En kötü ihtimal bu idi. Çünkü bir deliğe girerse bulup çıkarmak hiç de kolay olmayacaktı.
Saltuk bu düşüncesini şöyle belirtti:
"Harmankaya Hisarına ulaşırsa işimiz güçleşecek yiğidim, bir an evvel kavuşmalıyız ona."
"İyi ama, bu hiç de kolay değil. Hem karanlık, hem hayli vakit kaybetmiş bulunuyoru. Dua edelim de Targal biz-

den önce ona kavuşmuş olsun. O takdirde işimiz kolaylaştı demektir."

Atlar birazdan yorulmuşlardı. Zaten dinlenmeye vakit bulamamış olan hayvanlar burunlarından soluyor, gittikçe takattan düşüyorlardı. Turgut,

"Bu kötü," dedi. "Hayvanlarımız yorgun, mola vermek zorunda kalacağız."

Karanlığa rağmen Saltuk ters ters arkadaşına baktı:

"Madem dinlenecektik de o işi handa niçin yapmadık?"

• • •

Targal kale kapısına varana kadar Aramis'i yakalayamadı.

"Tüh be," diye söylendi. "Adamı kaçırdık galiba. Ama dur bakalım, gece vakti kapıyı açarlar mı ona? Belki civarda bir yerdedir."

Bu düşüncelerle aramaya başladı. Ama Aramis meydanda yoktu. Aslında Targal yarmıyordu. Çünkü Aramis kendisine sık çalıları siper etmiş, hisar etrafında dolaşan Osmanlı yiğidini gözlerini dört açarak gözetliyor, dişlerini gıcırdatarak,

"Namussuzlar beni bura}^a kadar takip ettiler, ama yakalama}racaklar" diye söyleniyordu. Aramis akıncıyı evvela Turgut Alp sanmış, ama daha dikkatli bakınca aldandığını anlamıştı. Bu adamı tanımıyordu. Neden peşine takıldığını da bilmiyordu bu yüzden. Belki Turgut Alp'in işi vardı da peşine başka birini takmıştı. Öyleyse bu akıncı da Turgut kadar seri kılıç kullanan biri olmalrydı. Akıncılar umumiyetle iyi kılıç kullanırlardı. Meydana çıkıp teke tek vuruşmayı göze alması mümkün değildi. Zaten Aramis hiçbir zaman böyle bir vuruşmayı göze alabilmiş değildi. O, şöhretini daima aklına ve kaçmasına borçlu idi. Sonra da hayali kahramanlık hikâyeleri uydurmasına.

Rum şövalyelerinin ekserisi böyle idi. Onlar Osmanoğulları gibi cesaretle sahneye atılıp kılıç çalmaz, ya uzaktan okla iş görür veya hile ile şöhret temin ederlerdi. Denebilirdi ki en tesirli silahlan hile idi. Kuvvetin her zaman hile ile yenilebileceğine inanırlardı.

Aramis yanında ok taşımadığına bin esef ediyordu. Eğer ok ve yayı olsaydı ay ışığı altında kabak gibi bir hedef teşkil eden takipçisini bir okla yıkar, kollarını sallaya sallaya hisara girerdi. Ama şimdi ne yapacaktı? Adam hisarın etrafını dikkatle araştırıyordu. İçeri girse Aramis hayli rahatlayacaktı, ama böyle bir niyette görünmüyordu.

Acaba ona kapıyı açarlar mıydı? Açarlardı şüphesiz. Biliyorlardı Harmankaya Hakimi Mihal Bey ile Osman Be-

yin arasındaki dostluğu. Gece gündüz her istedikleri saatte Osman Gazinin adamlanna kale kapıları açılırdı mutlaka. Onlara açılırdı da kendisine sıra gelince aralanmazdı bile. Dişlerini alabildiğine sıktı:

"Sana gösteririm, Köse Mihal!" diye mırıldandı. En akıllıca iş yavaş yavaş buradan uzaklaşmaktı galiba. Madem Türkler peşinde idi, onlarla bir oyuna girmek ahmaklık olurdu. Üstelik Turgut'un omuzuna açtığı yaradan sonra eski kılıç ustalığı kalmamıştı. En iyisi, hissettirmeden yolu değiştirip Karacahisar'a gitmekti. İstediği adamları pekala oradan da temin edebilirdi. Hisarda kalmış Rumların arasında kendisine sadık dostları vardı. Hem para, hem adam temin ederlerdi mutlaka.

Kişnememesi için atının yelesini okşadı. Dizginlerinden çeke çeke geri götürmeye başladı. Targal hâlâ hisarın etrafını dolanıyor, biraz uzağında bulunan Aramis'ten habersiz onu arıyordu.

"Bu adam içeri girmiş olamaz," diye düşünüyordu. "Yerin dibine de geçmediğine göre, ya buraya gelmemiştir veya bir yerlerde beni atlatmıştır."

Birden aklına bir şey gelerek hisar kapısına doğru yürüdü. Sesi çıküğı kadar bağırdı:

"Hey kapıcıbaşı!"

Ses seda çıkmayınca ellerini boru gibi ağzına tutarak tekrarladı:

"Kapıcıbaşı heeey!"

Karşılık geldi:

"Kim bağırıyor?"

"Ben, Osman Gazinin akıncısı Targal, az evvel kapıdan giren oldu mu?"

Kapıcıbaşı Osman Gazi adını duyunca hemen toparlandı. Bu hususta beylerinin kesin talimatı vardı. Akıncıların kafiyen bekletilmemesini emretmişti. Kapı demirlerini çekti. Hafiften araladı.

Targal kapının açıldığını görünce yürüdü. Aralıktan başını uzatan adama tekrar sordu:

"Biraz önce kapıyı kimseye açtınız mı?"

Kapıcıbaşı hayretle başını salladı:

"Hayır, hiç kimseye açmadık."

"Emin misin?"

"Burada benim haberim olmadan kapı açılamaz."

"Kalenin başkaca girişi var mı?"

"Arkadan küçük bir kapı daha var. Huruç kapısı adıyla anılır. Dilerseniz oraya da bir soralım. Aradığınız bir Türk mü?"

"Yo, hayır, hayır, bir şövalye."

Kapıcıbaşı uzun bir kahkaha attı:

"Öyleyse boşa zahmet etmeyin yiğidim, gece vakti içeri-

ye hiçbir şövalye giremez. Tekfurumuz yalnız Osmanlılara kapıyı açmamız emrini vermiştir. Bunun dışında kimse giremez. Ne arka kapıdan, ne de buradan."

Targal bir soru daha sordu:

"Gizli bir geçit filan da yoktur içeri girmek için, değil mi?"

Adam tereddütsüz cevap verdi:

"Yok."

"İyi öyleyse, kusura bakmayın, rahatınızı bozdum."

Yüzgeri döndü. Kapıcıbaşının hayret dolu bakışları altında atma atladı. Karanlığa dalıp kayboldu. Arkasından kapıcıbaşı mırıldanıyordu:

"Şu Türk akıncıları ne yaman adamlar. Geceleri gündüzleri belli değil, hepsi de cevher vesselam!"

Aramis bu konuşmaların hiç birine şahit olamadı tabii. O çoktan atının başını Karacahisar'a çevirmiş, sür'atle yol almaya başlamıştı.

Targal bu ihtimali bilse mutlaka Karacahisar'a giderdi, ama gece vakti adamın nereye gittiğini nasıl bilebilirdi? Onun için tekrar hana dönmeyi uygun bulmuş, geldiği istikamette at sürmeye başlamıştı. Bir yandan da esefleniyordu:

"Kaçırdık tüh be! Kim bilir ne işler çevirmişti soytarı? Kimlerin canını yakmıştı. Ama dünya küçüktür. Ola ki yine karşılaşırız onunla."

Söylene söylene giderken birden nal sesleri duyarak dikkat kesildi. Birileri geliyordu. Atını kalın bir ağacın arkasına doğru sürerek kişnememesi için yelesini okşadı. Gözlerini yola dikti.

Az sonra iki karaltı gördü. Atlarını pek hızlı süremiyorlardı. İhtimal hayvanlar çok yorgundu. Karaltılar yaklaştıkça Targal kıyafetlerine göz gezdirdi, ikisinde de Türk akıncı kılığı vardı. Karanlıkta yüzlerini fark edemedi.

"Hey, durun bakalım!" diye bağırarak atını orta yere sürdü. Aynı anda iki atlı gemlerini kısarak durdular. Eller bir anda kılıçlara uzandı. Targal'ın niyeti arkadaşlarıyla alay etmekti. Tekrar bağırdı:

"Söyleyin hele nereye gidiyorsunuz?"

İki yolcu bakışarak güldüler. Ellerini kılıçlarından çektiler. Sesin sahibini tanımışlardı. Saltuk,

"Pek ateşli görünüyorsun delikanlı," dedi. "Fazla heyecanlılar uzun süre yaşayamazlar."

Targal da bu sesi tanıdı. Bir kahkaha attı:

'Türk akıncıları uzun müddet yaşamak yerine yaşadık-

ları süreyi değerlendirmek için yaşarlar delikanlı. Yoksa sen böyle düşünmüyor musun?"

Atını onlara doğru sürdü:

"Ha, böyle düşünmüyor musun?" diye tekrarladı. Atlılardan biri elini karanlığa doğru sallayarak cevap verdi:

"Sayende biz de öyle düşünmeye başladık, yoksa bu karanlık gecenin mihnetini kim çekerdi?"

Sonra birden ciddileşti?

"Adamı kaçırdın galiba?"

Targal'ın elleri iki yana düştü. Esefle başını salladı:

"Kaçırdık Turgut Alp, kaçırmak da denmez buna ya, yer yarıldı yerin dibine geçti herif, kaleye girmedi, dışarda da bulamadım."

"Öyledir onlar, gizlenmekte üstlerine yoktur, hayatlarını buna bağlamışlardır çünkü."

Saltuk söze karıştı:

"Nereye gitmiş olabilir peki?"

Targal boynunu büktü:

"Bilsem peşini bırakır mıyım hiç?"

Turgut düşünüyordu. Onun için Aramis'in nereye gittiğini tahmin etmek pek zor değildi. Yeni bir oyunun peşinde idi. Meri'ye bir kötülük etmeyi istiyor olabilirdi. Kendisini bir türlü hazmedemiyordu çünkü. Bizans sarayından gelecek mirastan mahrum kalma korkusu gözünü döndürmüştü. Kim bilir kızı kaçırmaya çalışacaktı belki de. Böylece Turgut'tan da intikam almış olacaktı aklınca. Çünkü Turgut'un Meri'yi sevdiğini sanıyordu.

Atını yavaştan sürmeye başladı:

"Peşimden gelin," diye seslendi. "Galiba Aramis'in nereye gittiğini ben biliyorum."

Targal hayretle,

"Aramis mi?" diye bağırdı.

Saltuk cevap verdi:

"Evet Aramis, neden hayret ettin?"

"Ama o Söğüt'te esir değil mi idi?"

"Öyleydi, ama kurtulmanın yolunu bulmuş baksana. Az daha Bilecik'te anamızdan emdiğimizi burnumuzdan getiriyordu. Yine bir kalleşlik yaptı ya, tutturamadı."

"Vay canına! Demek Aramis ha! Desene kuvvetli bir düşman karşısındayız."

"Yok canım," dedi Saltuk. "Aramis sandığın kadar kuvvetli değildir."

"Onu demek istemiyorum, elbet bileği kuvvetli değildir, ama Aramis'in dalavereleri dünyayı tutmuştur biliyorsunuz."

"Sökmez bize. Bulur buluşturur, dalaveresini de başına geçiririz bir gün."

Targal candan tasdik etti:
"Mutlaka öyle olur!"
Oldukça yorgun hayvanlarla sür'atli yol almak mümkün olmuyortçiue
Targal,
"Hayvanlarımız hayli yorgun," diye fikrini söyledi. "Bu durumda Karacahisar'a varamayacağız. Bir yerlerden at değiştirsek hiç fena olmayacak. Yahut bir handa mola vermemiz lazım."
Turgut bu fikri beğenmedi:
"Bizim hayvanlar yorgunsa Aramis'inki de yorgun demektir. O da en azından bizim kadar yol tepmiş, hatta daha fazla bile."
"Belki yolda mola verir."
"Eh, o takdirde yolda enseleriz kefereyi."
Daha bir şey konuşmadan yola devam ettiler.
Üç arkadaş Karacahisar'a vardığı zaman vakit öğleyi geçmek üzere idi. Atlan, yıkılacak kadar yorgundu. Turgut ilk önüne çıkan muhafıza hayanlan teslim ettikten sonra doğruca Meri'nin kaldığı eve yürüdü. Meri yanma verilen yaşlı bir kadınla birlikte kalıyordu. Turgut'un geldiğini haber verdikleri zaman yerinden fırlayarak kapıya koştu.
"Geldiniz mi?" diye mırıldandı. Genç adamın bir şey sormasına kalmadan da ilave etti:
"Aman Ya Rabbi, ne kadar yorgunsunuz, hemen içeri giriniz."
Turgut tam bir edep misali. Mütemadiyen yere bakıyor, başını kaldırmıyordu.

"Kalacak değilim," dedi. "Sadece hatırım sormaya geldim."
Meri hayal kırıklığına uğradığını belli eden bir sesle sordu:
"Sadece bu kadar mı Turgut Bey?"
Turgut bir süre cevap vermedi. Gelirken hep kötü şeyler düşünmüş, Meri'nin Aramis tarafından kaçırıldığını aklından bir türlü çıkaramamıştı. Şimdi karşısında görmekle rahatlamıştı, ama genç kızın bu ziyarete başka manalar vererek ümitlenmesinden korkuyordu. Neden sonra,
"Hayatımı kurtaran, Türklere yardım eden bir kızın hatırını sormak için geldim Meri," dedi. "Bu kâfi değil mi?"
Genç kız hafifçe gülümsedi:
"Artık Meri değil Turgut Bey, Meryem."
Turgut şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı. Karşısında bir örtü ile her tarafını kapatmış, yalnız gözleri görünen bir

kadın duruyordu.
"Meryem mi?" diye mırıldandı.
"Sizin haberiniz nereden olacak Turgut Bey, çoktandır Müslüman olduğumu nereden bileceksiniz? Bir kere olsun arayıp sormadınız ki!"
"Kusura bakmayınız. O kadar ki... İşler öylesine çok... Fırsat işte. Vakit bulup Karacalıisar'a gelemedik, kusura kalmayın."
Kekeliyordu. Genç kız bunun üstünde durmadı. Kapıdan çekildi:
"İçeri girmeyecek misiniz?"
"Girmeyeceğim Meryem, arkadaşlarım bekliyor. Bir yere gidiyorduk da geçerken uğrayalım dedim. Müslümanlığ'nı tebrik ederim."

"Sağolun, Turgut Bey."
Turgut gerçeği söyleyip kızı üzmek istemiyordu. Aramis'in buralarda olması herhalde Meryem'i çok tedirgin edecekti. f «
"Vakit bulunca gene uğrarım," dedi. "Şimdilik Allahaısmarladık."
Tam dönüp gidecekken arkadan yaşlı bir kadın sesi yetişti:
"Evladım, bize görünmeden nereye gitmektesin?"
Turgut dönüp baktı. Meryem'in yanında yaşlı bir kadın duruyordu.
"Nasılsın Hatice Nine? Umarım Karacahisar'da darlanmıyorsun?"
Hatice Nine Meryem'i kolundan tuttu:
"Böyle pırlanta gibi bir kızı olan kadın nasıl darlanır? Allah'a bin şükür, Müslüman da oldu. Vaktimizi Türk akmcılarma, Osman Beyimize dua ile geçiriyoruz."
Turgut Alp gülümsedi. Böjde piri fanilerin müstecab dualarını alan akıncıların sırtı elbette yere gelmezdi. Maddi gücün yanında bu manevi güç, kuvvet üstüne kuvvet oluyordu.
"Bana da dua ediyor musunuz Nine?"
Hatice nine Turgut'a biraz daha yaklaştı. Ağzım kulağına yaklaştırarak fısıldadı:
"Meryem'in duası sana yeter zaten. Benimkine ihtiyacın yok." '
Turgut kızardığını hissetti.
"Sağ olsun."
"Osman Beyimiz nasıl?"

"Hamdolsun, sıhhatleri çok iyi. Yakında Söğüt'ten buraya naklolacak herşey. Osman Gazi burada oturacak ar-

tık."

İhtiyar kadın ellerini semaya kaldırdı:

"Allah'ım, aşiretimizin başından Osman Beyi eksik et-
me. Akıncılarımızın kılıcını küffar üstünde müessir kıl.
Düşmanlara karşı din-i İslâmı zebun eyleme."

Meryem ile Turgut da ellerini açmışlardı.

"Amin!" dediler.

Turgut Alp müsaade istedi.

"İzin verirseniz gideyim artık. Arkadaşları beklettik,
ayıp olacak."

Yaşlı kadın sordu:

"Hisarda kalacak mısınız yiğidim?"

Turgut bir an tereddüt etti. Kalıp kalmayacağını kendisi
de bilmiyordu.

"Kale Kadısı Dursun Fakih hazretleriyle bir görüşme
yapmak gerek nine," dedi. "Kalıp kalmayacağımı ondan
sonra tayin edeceğiz."

"Kalırsanız şayet, bekleriz Turgut Bey, bir sıcak sütü-
müzü içersiniz hiç değilse."

"Allah razı olsun, gayret ederim inşallah. Şimdilik Al-
lah'a emanet olunuz."

Döndü. Köşe başında kendisini bekleyen, bir yandan
da kıs kıs gülen arkadaşlarına doğru yürüdü.

Yanlarına yaklaşır yaklaşmaz da çıkıştı:

"Bre utanmazlar, ne gözlersiniz?"

Saltuk aldırmadan gülmesine devam ediyordu.

"Yahu, şu Meri miydi kapıya ilk çıkan?"

"Evet."

"Kılığını değiştirmiş."

"Yalnız kılığını değil^dihini de değiştirdi."

"Deme!"

"Müslüman oldu, adı da Meryem!"

"Tamam, bu demektir ki iş olur artık."

Turgut hayretle arkadaşına baktı:

"Hangi iş?"

Saltuk bir yandan ellerini oğuşturuyor, bir yandan gül-
mesine devam ediyordu.

"İş işte canım."

Turgut Alp arkadaşının ne demek istediğini çoktan an-
lamıştı, ama anlamamayı daha uygun buldu.

"Bana bak," dedi. "Böyle şeyler düşünmekten vaz geç,
anladın mı? Benim kimseyle evlenmeye filan niyetim yok.
Niyetlenince sana haber veririm." ,

Saltuk müthiş bir söz duymuş gibi bir adım geriledi.

"Allah göstermesin," diye bağırdı. "Doğrusu senin ağ-
zından böyle bir haber duymaktansa ölmeyi tercih ede-
rim. Akıncıya evlilik gerekmez."

"Ya senin demek istediğin nedir o kinayeli sözlerinle."

"Vakıa onu demek isterim, ama şaka yollu tabii. Gerçekleşmesine kafiyen taraftar değilim."

"Eh, anlaştık o zaman. Kapa çeneni bundan sonra. Haydi yürüyün. Dursun Fakih'i ziyaret edelim. Hayır duasını alalım. Bu arada kapı nöbetçilerini de sorguya çeker, Aramis'in gelip gelmediğini öğreniriz."

Karacahisar Tekfurundan kalma koca konak, hisar Türklerin eline geçtiği günden itibaren depo olarak kullanılıyordu. Çok lüks ve debdebeli olduğundan hiç kimse orada oturmaya razı olmamış, Dursun Fakih'e konakta kalması rica edilince de şöyle cevap vermişti:

"Biz dünyaya debdebe için gelmedik. Cenab-ı Hakkın bize ihsan ettiği bir kadılık vazifesini alelade bir evde ifa edebiliriz. İstirahatımıza gelince; bir post bunun için yeter de artar bile."

Bir zamanlar, Karacahisar Rum Tekfurunun ziyafetler tertiplediği büyük bir şaşaalı salon nevale sandıklarıyla, eski kılıçlarla dolu idi. Eşyalar muntazam sıralar halinde dizilmişti. Yığınlar insan boyu yükseliyordu.

Gece yansını çoktan geçmiş, Karacahisar nöbetçilerinin dışında herkes derin bir uykuya dalmıştı. Halk çorak arazileri verimli bir hale getirmek için var gücü ile çalışıyor, yatsı namazını kıldıktan sonra da hemen uyuyordu. Yeni bir işgününe hazırlanmak için dinlenmeye ihtiyaçlardı vardı.

Eski konağın büyük salonunda uyumayan biri vardı yalnız. Eşya çuvallarının arasında uzun süre durmaktan beli tutulmuş, bacakları uyuşmuştu. Ağır ağır doğrularak meydana çıktı. Karanlığa alışan gözlerini etrafta dolaştırdı. Dudakları kısılmış, burnu koku almaya hazır bir tazınmki gibi ileri uzanmıştı. Sandıkların arasında durup bir süre etrafa göz gezdirdi. Dikkatle her yanı uzun uzun dinledi. Sonra gürültü etmemeye çalışarak birkaç adım attı.

Gizli geçitten konağa çıkmış, burasının depo olarak kullanıldığını görünce de sevincinden zıplamıştı. Ne zamandır sandıkların, çuvalların arasında oturuyordu. Bık-

mıştı. Dışarı çıkması ve harekete geçmesi lazımdı. Her halde pek zor olmayacaktı.

Bir kere üstündeçTürk kıyafeti vardı. Hele pelerini de attı mı kolay kolay kimse tanıyamazdı.

Köşedeki çuvalların birini sırtladı. Dudaklarında sinsi bir gülümseme olduğu halde çıkışa doğru yürüdü.

Konağı avucunun içi gibi bildiğinden kolayca kapıyı bulmuştu. Tek bir nöbetçi vardı. Aramis'in talihi yaver gi-

diyordu. Çünkü kapıdaki asker nöbetini yeni devralmıştı. İçerde adam olup olmadığını bilmiyordu. Birisinin çuval sırtında dışarı çıktığını görünce pek umursamadı. Sadece iş olsun gibilerden sordu:

"Nereye gidiyorsun?"

Aramis tereddüt etmeden cevap verdi.

"Mutfağa."

"Geç." e

Aramis'in dudaklannda o meşhur şeytanî tebessüm yine gelip oturmuştu. Kapıya geçti. Köşeyi döner dönmez de sırtındaki yükü bıraktı.

Acele ile yürüdü. Dikkatle bakmarak bir eve yanaştı. Hafif fiskelerle kapıyı tıkırdattı.

Üçüncü tıkırtısına ancak cevap geldi:

"Kimsiniz?"

Aramis kısık bir sesle:

"Aç Moris" dedi.

Moris, Karacahisar'ın Türkler tarafından fethi ile kaleyi terk etmemiş ve gerekli vergiyi vererek oturma izni almış bir Rumdu. Görünüşte işinde gününde çalışıyordu, ama aslında kalede olup bitenleri Lefke Tekfuruna ulaştırarak casusluk yapıyor, kesesini şişiriyordu.

Biri kısık sesle kapıyı açmasını isterse, bunun mutlaka kaçaklardan olduğunu, kendisine ya bir haber vereceğini veya bir haber almak isteyeceğini tecrübeleriyle biliyordu. Buna rağmen tedbirde kusur etmemek lazımdı. Bir daha sordu:

"Kimsin sen?"

Aramis sesini daha kıstı:

"Aramis!"

"Bir dakika, açıyorum."

Kapı aralandı ve Aramis gölge gibi içeri süzüldü. Moris bir süre bakışlarını etrafta dolaştırarak gören olup olmadığını araşürdıktan sonra kapıyı çekti, içerideki kol demirini vurdu.

"Gel," diyerek yürüdü. Aramis'i pancurlan sıkı sıkıya kapalı bir odaya aldıktan sonra sordu:

"Ben seni esir samyordum şövalye, nasıl oldu da buradasın?"

Aramis her zamanki riyakâr tavrıyla güldü:

"Buradayım işte Moris, yoksa sen Aramis'in kolay kolay kafese ükılamayacağını bilmiyor musun?"

"Biliyorum, bildiğim için de yakalanmana hayret etüm zaten. Sahi nasıl kurtuldun?"

Aramis umursamaz bir tarzda elini salladı:

"Birkaç Türk akıncısını kılıcımın önünde dize getirdikten sonra Söğüt'ü terk ettim. İstesem daha evvel de kur-

tulabilirdim ya, lüzum görmedim buna."

Moris ürkek ürkek bu palavraları sineye çektikten sonra şüpheci bir tavırla sordu tekrar:

"Peşindeler mi hâlâ?"

Aramis birden Turgut Alp'i hatırladı. Sıkıntıyla kımıldadı:

"Mühim değil," dedi. "Peşimde idiler, ama yolda hepsini safdışı ettim."

"Yani onları öldürdün mü?"

"Ya, ne sandın?"

Bu teminata doğrusu Moris pek inanmadı ya, açıkça şövalyeye söylemeyi de uygun bulmadı. Kuvvet bahsinde ne kadar titiz olduğunu biliyordu.

Zaten Aramis konuşmaya başladığı için başka şey sormaya da fırsat bulamadı.

"Beni iyi dinle Moris. Paraya ve adama ihtiyacım var. Bunları bana temin edebilir misin?"

Moris birden irkildi. Para bahsi midesini bulandırmıştı. O daima kazanmak isterdi ve birisine borç para vermekten nefret ederdi.

"Adam bulmak kolay ama," dedi.

Aramis yiyecekmiş gibi baktı:

"Ya para?"

"Doğrusunu istersen ben de geçim sıkıntısı çekiyorum."

"Atma Moris, külliyetli miktarda paran olduğunu biliyorum."

Moris telaşlandı:

"İnan olsun yanlış biliyorsun şövalye, ben fakir bir adamım. Bu sırada hiçbir iş de beceremedik. Doğrusunu istersen hisar Türklerin eline geceli beri bize geçim yollan iyiden iyiye kapandı. Kör boğazı zor doyuruyoruz."

Aramis'in sinsi ve müstehzi bakışları Moris'in kaim dudaklarına dikilmişti. Sözlerini sabırla dinletikten sonra dik bir sesle sordu:

"Yalan söylemediğinden emin misin Moris?"

"Meryem üstüne yemin ederim ki..."

Aramis birden yerinden fırladı. Karşısındakinin kımıldamasına kalmadan yakasına sarıldı.

"Benimle konuşurken Meryem'den, İsa'dan bahsetme Moris. Bilirsin, böyle şeylere inanmam. Papazların para kazanmak için uydurdukları korkunç cehennemle cazip cennet de beni hiç alakadar etmiyor üstelik. Şu anda bana para lazım ve bu sende vardır."

Moris soğuk soğuk terlemeye başlamıştı.

"İnan ki şövalye..."

Sert bir tokat yüzünde patlayınca sözünü kesmek zo-

runda kaldı.
"Devam etmemi istemiyorsan bana para bul Moris, yoksa halin dumandır. Şakaya gelmediğimi en iyi bilenlerden birisin sen."
Yakasını bıraktı. Tekrar dönüp sedire oturdu. Bir süre karşısındakinin yanağını oğuşturmasmı seyretti.
Neden sonra,
"Verecek misin parayı, Moris?"
Moris nefretle gözlerini büzdü:
"Doğru dürüst isteyebilirdin şunu be Aramis," dedi.
Sanki az awel para için kavga eden o değilmiş gibi elini kuşağının arasına att*. Çıkardığı dolu keseyi Aramis'e fırlattı.
"Para için münakaşaya girmek asaletimi zedeler. Hem eski dostuz biz. Her zaman ideal için çalışan insanlarız."
Aramis bütün ahlaksızlığına rağmen bu riyakârlığı yüzünü buruşturarak karşıladı. Ayaklarının altına düşen keseye göz ucuyla bile bakmadan konuştu:

"Yetmez bu Moris, bir tane daha lazım."
Moris'in gözleri faltaşı gibi açılmıştı.
"Sen çıldırdın mı?" r\^
"İşim aceledir, fazla beklemeye hiç tahammülüm yok."
Avucunu açıp ileriye doğru uzattı.
"Bir kese daha dedim."
Moris sapsarı kesildi, kekelemeye başladı:
"Ama buna... soygunculuk... derler."
"Nasıl istersen öyle kabullenmekte serbestsin. Hem niçin soygunculuk olsun? Biz de Türk akıncıları gibi paraya, pula ehemmiyet veren insanlardan değiliz. İdealimizi gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Bunun için iki kesenin ne ehemmiyeti olabilir?"
Aramis'in konuşna tarzından Moris tek bir şey anlamıştı. Parayı vermezse bu adam gözünü kırpmaz, kılıcı çektiği gibi boğazını delerdi.
"Pekala," dedi. "Yalnız üstümde başkaca para yok inan ki. Odama gidip getireyim."
"Pekala getir, ama ben de seninle birlikte geleceğim. Ta ki şeytana uyup kalleşlik yapmayasm."
Moris dişlerini sıktı. Bütün nefretini içine gömdü.
"Şüphelerin boşuna şövalye," dedi. "Böyle bir şey aklımın köşesinden bile geçmez."
Aramis eğilip ayak ucunda duran keseyi aldı. Avucunda şöyle okkaladıktan sonra kuşağının arasına soktu. Moris'in peşine düştü. Birlikte koridorun ucundaki odaya geçtiler. Burası bir yatak odası idi. Üstü tüllerle örtülü karyolanın içinde genç bir kız uyuyordu. Moris eşikte bir

süre durup Aramis'i içeri bırakmamaya çalıştı, ama hele

kızı gördükten sonra Aramis'in içeri girme arzusu bütün bütüne arttı ve Moris'i dirseğiyle itti. Büyülenmiş gibi kıza bakıyor, pis pis sırıtıyordu:

• "Kim bu peri kızı Moris?" diye sordu. Aynı anda genç kız da uyanmıştı. Odasında bir yabancının bulunduğunu görür görmez yorganı çekti. Başını bu örtünün altına sakladı. Aramis kısık bir kahkaha attı.

"Pek de mahcup şey!"

Moris çenesiyle karyolayı göstererek,

"Side," dedi. "Kızmadır, ölen karımın tek hatırası."

Aramis gözlerini karyoladan alamıyordu:

"Bu bir hazineye değer Moris. Bunu orada tutmakla akıllılık etmiyorsun."

Sesi ihtiras doluydu. Moris cevap vermedi. Odanın bir köşesinde duran konsolun alt gözünü çekti. Altından bir göz daha açtı. Bu herkesin göremeyeceği gizli bir gözdü. Aramis bir an bakışlarını o yana kaydırınca içinde dizi dizi keseler gördü. Dikkatini büsbütün o yana verdi.

"Doğrusu hayli servet edinmişsin Moris. Bir de benim istediğimi iki kese çok geliyordu."

"Ama çalışarak kazandım ben bunları."

"Palavra sıkma, bu kadar para alın teriyle biraraya gelmez, içine hile ve hurda karıştırılmadıktan sonra."

Moris bu arada keseyi çıkarmış, gözü sürmek üzere bulunuyordu. Aramis sesini alçaltarak,

"Bir dakika," dedi. "Orada çok kese var. Senin ömründe yemekle bitiremeyeceğin kadar çok. Halbuki ben gencim. Paraya da ihtiyacım senden ziyadedir."

Moris'in yüzü kül gibi olmuş, titremeye başlamıştı:

"Saçmalama Aramis!" diye mırıldandı. Ama bunun hiçbir işe yaramayacağını biliyordu. Bütün hileleri öğrenmişti de kılıç kullanmayı öğrenememişti. Şimdi bütün kalbiyle bunu esef ediyor, yavaş yavaş Aramis'in elinin kılıcına kaydığını soğuk soğuk terleyerek görüyordu.

Aramis eğildi, ağzını kulağına yapıştırdı.

"Canın tatlı değil mi senin Moris? Sonra bu güzel kızın kimsesiz kalacak."

Moris bu sefer nefretini içine gömmeye lüzum görmedi.

"Allah belanı versin!" diye tısladı. Bir kese daha çıkarıp şövalyeye uzatü.

"Ne oluyor babacığım?"

Moris kızının sesini duyunca yüzü aydınlandı.

"Hiç kızım," dedi. "Bir dostla sohbet ediyoruz."

Aynı zamanda Aramis'in yüzüne düşmanca bakışlarını mıhlamıştı.

Genç kız böyle vakitsiz misafirlere alışkın olduğu için başka bir şey sormadı. İki adam odadan dışarı çıktılar. Yalnız Aramis çıkarken bir kere daha döndü ve karyolaya bakü. Tekrar eski oturdukları yere döndükleri zaman da ilk sözü şu oldu:

"Doğrusu harikulade güzel bir güvercinin var Moris."

Moris şövalyenin namlı ahlaksızlardan ve menfaatperestlerden olduğunu çok iyi biliyordu.

"Bana bak şövalye," dedi. "Kızımdan uzak durmanı ihtar ediyorum."

"Yani tehdit mi?"

"Orasını sen düşün."

Aramis birden ciddileşti. Bulanık bakışlarla karşısındakine baktı.

"Bana bak boş çuval! İstersem bütün altınlarını ve kızını da birlikte alabilirim, bunu unutma. Ama şimdi kızından daha mühim işlerim var. Türklerden intikam almak için buraya geldim."

Moris'in yüzü bir parça rahatlamıştı.

"Biliyorum," dedi.

"Aramis hiddetle sordu:

"Ne biliyorsun?"

"Türkler'den niçin intikam almak istediğini."

Şövalye bir şey söylemeden bir müddet durdu. Hatta fiskelerle yanaklarını tokatladı. Saçlarını çekiştiri

Neden sonra başını kaldırdığı zaman gözlerinin içi şeytanî pırıltılarla dolu idi.

"Buldum!" diye bağırdı. Moris hayretler içinde sordu:

"Ne buldun?"

"Onu buraya çekeceğiz."

"Onu mu? Kimi yani?"

Aramis yine cevap vermedi. Bu sefer karşısındaki duvara gözlerini dikmiş, kırpmadan bakmaya başlamıştı. Moris inat olsun diye sükunetini muhafaza ederek oturuyordu. Aramis'in işinden meraka düşmediğini böylece anlatmış olacaktı aklınca.

Şövalye bakışlarını yeniden Moris'e diktiği zaman yine de iliklerine işleyen bir titremenin önüne geçemedi.

"Moris, kızının Meri ile bir dostluğu var mı?"

Moris iç çekti:

"Önceleri bir parça vardı ya, şimdi pek kalmadı."

"Neden, dargınlar mı yoksa?"

"Yok canım."

"Ya?"

"Meri çoktandır Meryem oldu şövalye, tabii bunu bilmiyorsun."

Şövalye bir iğnenin üstüne oturmuş gibi fırladı:

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani Müslüman oldu demek istiyorum."

Aramis'in gerilen yüzü yumuşadı:

"Boş ver. Din meselesi beni ilgilendirmez. Meryem oldu dediğin zaman, bir an için öldüğünü sandım. Malum, senin gibi budalalar ölümü, Meryem Anaya kavuşmak olarak görür."

Moris ne diyeceğini bilemez bir halde öyleca aval aval bakıyordu. Şövalyenin tekrar sedire oturuşunu bekledikten sonra,

"Bu sözlerinden ötürü bir gün gelecek çarpılacaksın Aramis," dedi. "Ama bakalım ne zaman?"

Aramis çok ciddi idi.

"Bırak peri masallarını Moris, ben senin beyninde öteden beri kuş kadar bile akıl olmadığını bilirim. Şimdi beni iyice dinle ve sakın isteyeceğim şeye itiraz etme."

Yeni istekler karşısında kalacağını duyan Moris'in yüzü tekrar allak bullak oldu. Acaba şövalye parayı aldığına göre daha ne isteyecekti?

"Başka ne istiyorsun benden?"

Şövalye sırıttı:

"Bu dava benim olduğu kadar senin de davandır. Hep para alarak hizmet edecek değilsin ya, bir de para vererek hizmet etmeyi deneyeceksin."

"Yani!"

"Söylediklerimden bir şey anlamadın galiba."

"Anlaşılacak gibi konuşsan."

Rahat bir tavırla arkaya yaslandı.

"Moris, kızın ne yapıp yapıp Meri'yi buraya getirecek. Gerekirse Müslüman olacağını söyleyebilir ona. Ne bileyim ben, onu çekmek için nasıl davranması icap ettiğini kendisi daha iyi bilir herhalde. Malûm, kadın kadını anlar."

"Sonra?"

"Sonrası bana kalmış bir iş, yalnız senden gözüpek dört adam istiyorum. Tabii bir o kadar da at."

Moris gözlerini başka tarafa çevirdi. Dehşetli bir şeyden bahsediyormuş gibi,

"Çok para," diye mırıldandı.

"Parayı ben vereceğim, merak etme. Kuşağım altın keseleriyle doludur."

Az önce Moris'ten aldığı keselere vurarak şakırdattı:

"Yoksa bilmiyor musun?"

"Düzenbaz herif."

Şövalye hırsla ayağını yere vurdu:

"Ağzından çıkan sözlere dikkat et Moris, her zaman sa-

bırlı bir adam değilimdir. Söyle, istediklerimi yapacak mısın?"

Moris yumuşadı.

"Çok tehlikeli bir oyuna girdiğinin farkında mısın Aramis? Osmanoğulları Meri'yi gözleri gibi koruyorlar. Onlara yardım ettiğini unutmuş değiller. Söylendiğine göre Turgut Alp isimli bir Türk akıncısına gönlünü kaptırmış."

Aramis bu ismi duyunca kaşlarım çattı:

"Ben de bunun için kızı kaçırmak istiyorum ya zaten, böylece intikamımı almış olacağım ondan. Sonra Meri'ye beni atlatmanın ne demek olduğunu da göstereceğim."

"Kızı ele geçirsen bile buradan çıkarman kolay olmayacak şövalye, her taraf Türk atlılanyla dolu, üstelik kapılar da çok iyi muhafaza ediliyor."

Aramis muhatabına korkunç bir bakış fırlattı.

"Üst yanı seni ilgilendirmez Moris, sen kızma söyleyeceksin ve Meri'nin bu eve gelmesini temin edeceksin, tamam mı?"

Moris bu adama karşı çıkamayacağını biliyordu.

"Başka çarem yok."

"Öyleyse anlaştık demektir. Şimdi bana odamı göster, istirahate ihtiyacım var, çok yorgunum."

Moris ayağa kalktı. Sendeleye sendeleye kapıya doğru yürüdü.

"Peşimden gel şövalye."

Birlikte çıktılar. •

• • •

Meri karşısında Moris'in kızı Side'yi görünce oldukça sevindi.

"Gel Side," dedi. "Eşikte ne duruyorsun yabancı gibi?"

Moris'in kızı sözü ikiletmeden içeri süzüldü. Gösterilen kerevetin ucuna ilişti.

"Rahat otur Side, yabancı kabul etme kendini. Evinde say."

Kendisi de geçip karşısında yerleşti.

"Anlat bakalım, ne var ne yok, epeydir görüşmemiştik."

Side yaptığı işin verdiğ sıkıntıyla başını önüne eğerek gözlerini kaçırdı.

"Şey, biraz işlerim vardı da Meri Abla, ziyaretine gelemedim."

Genç kız gülümseyerek tahsis etti:

"Artık Meri değil Meryem, Side. Çoktan dinimi de, ismimi de değiştirdim, biliyorsun herhalde."

"Evet abla biliyorum, doğrusu önceleri çok hayretle karşıladım. Ama şimdi..."

Meryem bir ümitle sordu:

"Demek şimdi artık hayret etmiyorsun?"
Genç kız başını kaldırıp baktı. Gözlerinde gerçek bir takdir ifadesi vardı.
"Hayır," dedi, "artık hayret etmiyorum. Türkleri tanıdık-tan, hal ve hareketlerini gördükten sonra İslâmm büyük bir din olduğunu ben de anladım. Önceleri sanıyordum ki bizi kendilerine peşkeş çekecekler, ama şu ana kadar bir Türk kapımızı çalmadı bile."
Meryem memnun memnun başım salladı:
"Kadınları rahatsız eden ancak şövalyelerdir kuzum," dedi. "Türkler böyle şey düşünmezler. Dinimiz harama bakmayı yasaklamıştır çünkü."
Side birden görevini hatırladı. Buraya İslâmiyeti meth etmek için gelmemişti. Daha başka işleri vardı.
"Meryem Abla."
"Söyle, Side."
"Ben..."
"Evet."
"Ben bu dinin yüceliğini anladıktan sonra, Müslüman

olmaya karar verdim. Çoktandır bu karan almıştım, ama babamdan çekmiyordum. Dün gece onu da razı ettim. Kendisini zorlamamam şartıyla evet dedi. O da esasen İslâmiyete karşı büyük bir muhabbet besliyor, ama bun-ca yıllık dinimi değiştirmem Siye inat ediyor yine de."
"Ne boş inat."
"Evet boş olduğunu ben de biliyorum, hatta kendisi de biliyor. Hiç değilse benim Müslüman olmama razı oldu ya, o da bir şey. Senden rica etsem acaba dinini öğretir misin?"
Meryem'in sevincina pâyan yoktu. Gözleri pırıl pırıl ya-nıyo, dudakları tatlı bir tebessümle kıvrılıyordu.
"Elbette," diye cevap verdi. "İstersen hemen şimdi baş-layalım."
Side bir tereddüt anı geçirdi.
"Yok, burada değil."
"Ya nerede?"
"Evimde. Evvela orasını senin evin gibi sade döşemek istiyorum. İslama girmeden evvel evimi Müslümanca do-natmak istiyorum."
"Acaip bir istek."
"Beni kurnazsın değil mi? Meryem Abla, ne olur yardım et."
Meryem hiçbir şeyden şüphelenmemişti. Side'nin iyi kalbli bir kız olduğunu bildiği için çirkin oyunlara alet olabileceğini esasen düşünmesi mümkün değildi.
"Peki Side. Ama evvela Hatice Nineye bir danışayım."
Odadan çıktı. Side bir iç mücadelesi veriyordu. Yaptığı işin çok çirkin bir şey olduğunu biliyordu. Üstelik Mer-

yem'i de çok seviyordu. Uzun süre bu hisarda birlikte bir-

birleriyle gerçek dost olarak yaşamışlardı. Ya şimdi? Bu dostluğundan istifade ederek onu kandınyordu. Kendisi için kurulan bir tuzağa düşürüyordu. Ama elinden başka türlü davranmak da gelmiyordu. Babası Aramis'in elinde idi. Bir falso verdiği takdirde boynunu uçurmakta tereddüt etmeyeceğini bağıra bağıra yüzüne haykırmıştı yola çıkarken. Mecburdu bu kötü oyunun son perdesine kadar rol yapmaya.

'Tamam Side, evinize gidebiliriz şimdi."

Side başını kaldırıp ürkek ürkek Meryem'e baktı. Örtüleri içindeki duruşu bile zarif ve cana yakındı. Bir an, içinde şiddetli fırtınalar çalkalandı.

"Meryem Abla!"

"Evet Side."

"Şey... Seni çok seviyorum."

Az daha boş bulunup açıklayacaktı. Çok sevdiği babasının tehlikede olan hayatını hatırlayarak bundan vazgeçti. Meryem bütün bunlardan habersiz tebessüm etti:

"Ben de seni seviyorum Side."

Birlikte çıktılar. Sokaklar Türk akıncıları ve muhafızlarıyla dolu idi. Side bunları görünce yeni bir tereddüt daha geçirdi. Herhangi birine yaklaşıp durumu izah etse belki işlerin rengi değişecekti. Türkler Aramis'i mutlaka yakalayacaklardı o zaman. Fakat Aramis yakalanmadan evvel babasını öldürürdü elbet. Dediğini yapan biri olduğunu duymuştu.

Bu düşüncelerinden vazgeçti. Meryem'in yanıbaşında yürümeye devam etti.

Meryem etrafına bakmadan yürüyordu. Önün için Turgut Alp'in kendisini gördüğünü fark etmedi. Kendi kendisine,

"Allah Allah, şu kadın Meryem'e ne kadar da benziyor," diye hayretle mırıldandığını da duymadı tabii.

Az sonra eve gelmişlerdi. Side önde, Meryem arkada içeri girdiler. Onları kapıda kimse karşılamadı. Side misafiri doğruca odasına götürdü. Karyolasını işaret etti:

"Şunun üstüne otur abla, ben de önüne diz çökmeden önce şu odayı bir şeye benzeteyim."

Alelacele öteyi beriyi toplamaya başladı. Meryem gülerek genç kızın hareketlerini takip ediyordu. Müslümanlığı kabul edeceği için mesuttu. Birinin daha ebedî saadete ereceğini tahayyül ediyor, içten gelen bir sevinç dalgasıyla sarsılıyordu.

"Side," dedi. "Önce şehadet getirsen de sonra toplasan olmaz mı?"

Side yaptığı işten başım kaldırdı:
"Neden abla? Aceleye lüzum var mı?"
"Tabii var kuzum, hayat kısadır. Ölümün ne zaman geleceği hiç bilinmez. Ecel kılıcını çekmiş, her an başımızı kesmek için arkamızda duruyor."
Side sap san kesildi. Meryem'in arkasındaki kalın perdenin arkasında Aramis'in elinde kılıcı ile durduğunu biliyordu. Sendeledi. Karyola başlığına tutundu.
"Meryem Abla" diye inledi. Genç kızdaki değişikliği Meryem de fark etmişti. Birden fırlayarak kollarından tuttu.
"Ne oluyor kardeşim?"
Bu hareket başındaki örtüyü uçurmuş, saçları meydana çıkmıştı.
Birden arkasından dolanan kuvvetli bir el ağzına bastırıldı. Çırpındı, kurtulmak için debelendi. Ama, el her saniye daha çok bastırdı. Neredeyse nefesi tıkanacaktı.

Meryem can havliyle meçhul bileği kavradı. Bütün kuvvetiyle asıldı. Ama çemberden kurtulması mümkün olmadı. Gözleri gittikçe karardı, gittikçe etrafım seçemez oldu. Sonra başına vurulduğunu hissetti. Belli belirsiz inledi. Kahpece bir oyuna getirildiği fikri kafasından şimşek gibi geçti. Ama uzun boylu düşünemedi. Bayılmıştı.
Aramis genç kızın ağzının üstünden elini çekti. Kollarından kavrayarak yatağa çekti, beyaz örtülerin içine attı.
"Oldu bu iş," diye mırıldandı.
Dudaklarında cellatlara has bir gülümseme vardı. Side bu gülüşü görünce iliklerinin donduğunu hissetti.
"Alçak!" diye bağırdı. Yumruklarını sıkarak üstüne yürüdü.
"Olduğun yerde kal Side. Küçük kuşların kartallara saldırdıkları nerede görülmüş? Ancak kartallar küçük kuşları avlar."
"Pis herif!"
"Ne dersen de, ama biraz daha ölçülü ol. Babanı düşün."
Side nefretle şövalyeye baktı. Sonra odadan çıkmak için kapıya yürüdü.
"Dışarı çıkma Side, buradakal."
Side öfkeyle döndü:
"Burası benim evimdir, istediğimi yaparım."
Aramis sinsi sinsi gülüyordu:
"Hey, artık burası muharebe karargâhımdır ve istediğini yapmana müsaade etmiyorum. Ben buradan gidene kadar uslu uslu şu karyolanın kenarında otur ve ablanı istediğin kadar seyret. Bak Meri hâlâ çok güzel."

Gözlerini Side'den ayırmıyordu.

"Ama senin kadar taze ve lâtif değil yine de."
Side müthiş surette tiksiniyordu bu adamdan. Yüzünü
gördüğünde midesi kabarıyor, kusacak gibi oluyordu.
Bununla beraber söyleneni yapü. Gitti karyola kenarı-
na ilişti.
"Hah şöyle bakalım küçük güvercinim. Kartalın lafını
uysal uysal dinle."
"Sen kartal değil, bir kara kargasın."
Aramis kısık bir sesle güldü:
"Çok doğru bir söz. Şimdiye kadar bana bundan güzel
bir lakap bulamamışlardı. Kara Karga, artık bu lakapla
anılacağım. Türkler bu lakaptan korkacaklar, duydukları
yerde titreyeceklerdir."
Gözlerini süzdü, çoksevdiği bir yemeğin ismini telaffuz
eden oburlar gibi ağzının suyu akarak tekrarladı:
"Kara Karga, Kara Karga, çok nefis bir isim, bunu la-
kap olarak seçiyorum Side, senin hatırın olduğu için de
hiç unutmayacağım."
Side bir an adamın deli olup olmadığını düşündü. Mut-
laka deli olmalıydı. Yoksa bunca saçma, akıllı bir adamın
ağzından çıkamazdı. Birden babası geldi aklına. Yoksa bu
adam ona bir şey mi yapmıştı? Yerinden fırladı.
"Babam, babam nerede benim?"
Aramis omuzundan bastırıp tekrar karyolaya oturttu:
"Babanı merak etme, emniyettedir. Kilere kilitledim
onu. Ama artık lüzum kalmadı. Hadi gel serbest bıraka-
lım."
Elini genç kızın bileğine uzatmışü. Side nefretle çekti.

"Ürkek güvercinim benim, bu halinle daha da hoşuma
gidiyorsun."
Genç kızın gözleri ateş püskürüyordu.
"Nefrete bile değmeyecek kadar adi herifin birisin," de-
di.
"O palavracı şairler gibi kelam ediyorsun güvercinim.
Ama unutma ki, her nefret bir sevginin başlangıcıdır."
Side, hayatında bu kadar yüzsüz bir adam daha tanıdı-
ğını hatırlamıyordu. Ondan bütün kalbiyle tiksiniyordu.
Yanına yaklaşmamaya çalışarak kilere gitti.
Babası içerde idi gerçekten. Bir köşeye büzülmüş,
uyukluyordu. Kapının açıldığını görünce başını kaldırıp
baktı. Bakışlarında ümitsizlik vardı önce. Sonra kızını gö-
rünce birden gözleri parladı:
"Kızım!" diye mırıldandı.
"Babacığım!" diye bağırarak babasının kollarına doğru
koştu. Kucaklaştılar. Aramis yüzünü buruşturdu:
"Aman ne dayanılmaz manzara, sanki ikisinin de ölüm-
den dönmüş gibi bir halleri var. Hey, ayrılın bakalım, ne

oluyor?"
"Kızımla kucaklaşmayı da yasak mı ettin Aramis?"
"Şimdi sırası değil, işleri bitirip pideyim de bol bol kucaklasın ondan sonra."
İkisi de cevap vermediler. Bu adamın kalbinde böyle sevgilere yer olmadığını biliyordu. O yalnız menfaatini düşünmüş, şahsî çıkarını herşeyin üstünde mütalâa etmişti. Side,
"Bizden daha ne istiyorsun?" diye sordu. Aramis,
"Gelin odaya gidelim, daha rahat konuşuruz," dedi. "Kafesten kuşun uçmasını istemem."

Kılıcı hâlâ elinde idi ve tehditkâr bir tavırla ileriye uzanmıştı. Çaresiz peşinden gittiler.
Meryem beyaz ipekliler içinde birleri kızı gibi yatıyordu. Yüzündeki hafif mor benler de geçmişti. Saçları yatağın üstünde gelişigüzel dağılmıştı. Side, Meryem'in nasıl sıkı sıkıya kapandığını hatırladı. Birkaç adımda yanma yaklaşarak başını örttü. Üstüne de bir örtü attı. Aramis,
"Vay vay vay!" diye alay etti. "Neler görüyorum neler."
Side karşılık vermedi. Tekrar karyolaya ilişti. Sakin görünmeye çalışıyordu, ama kalbi yerinden fırlayacakmış gibi vuruyordu.
Odanın içini derin bir sessizlik kaplamıştı. Kapalı perdelerin ardından sızan zayıf kış güneşi içerisini ıslamadığından oldukça soğuktu.
Sessizlik uzun süre devam etti. Neden sonra Aramis tekrar konuşmaya başladı:
"Kumrular gibi ne düşünüp duruyorsunuz baba, kız? Elinizden gelse bir kaşık suda boğacağınızı biliyorum beni, ama elinizden hiçbir zaman gelmeyecektir bu."
Kılıcının kabza kısmıyla Moris'in çenesini dürttü:
"Şimdi beni dinle Moris, bana dört adamla altı tane at bul. Orman eteğindeki dönemeçte beni beklesinler. Gündüz gözüyle kaleden çıkmaları zor olmasa gerek."
Moris başını sallayarak anladığını belirtti.
"Şimdi hemen çık git ve dediklerimi noksansız yapmaya bak, kızının elimde olduğunu da sakın aklından çıkarma. Güzelliği gerçi beni çok büyüledi, ama gerekirse..."
Kılıcı öbür eline aktarıp kızın böğrüne kaldırdı:
"Öldürmekte zerre kadar tereddüt etmem."
Moris sesini çıkarmadan ayağa kalkı. Kızına döndü:

'Telaşlanma kızım," dedi. "Ben gelene kadar uslu uslu otur."
Side'nin gözlerinde iki sıra yaş parlıyordu. Babasını bir daha göremeyecekmiş gibi kederle baktı. Boynunu büktü

ve başını salladı.
Moris bu sefer şövalyeye hitap etti:
"Aramis."
Aramis hiddetle adamın sözünü kesti:
"Aramis değil, Kara Karga."
Şaşkın şaşkın Moris'in baktığını görünce de ilave etti:
"Senin güzel kızın bana bu lakabı bağışladı. Bundan sonra böyle anılmak istiyorum."
Moris adamın deli olup olmadığını bir daha düşündü. Şüphe yok, bu adam çıldırmıştı. Yoksa bir insanın durup dururken Kara Karga lakabı alması başka türlü izah edilemezdi.
"Pekala Kara Karga, ben gidiyorum, istediklerini bulup, istediğin yere göndereceğim."
"Akıllılık edersin."
"Sen de akıllılık et de kızımın kılına dokunmaya kalkma, yoksa."
Aramis birden hiddetlendi:
"Ne yaparsın yoksa?"
Moris başını salladı:
"İntihar ederim."
"Ya! Doğrusu buna çok üzülürüm. Konsolun gizli gözündeki altınları yiyemeden ölmen hiç de hoş bir şey değil."
Alaylı halini üstünden attı:

"Hadi defol, gözüm görmesin."
Moris paytak adımlarla çıktı.

• • •

Turgut'un içi içine sığmıyordu. Bir yandan Meryem'e benzettiği kadını düşünüyor, bir yandan bütün soruşturmalara rağmen Aramis'in izine tesadüf edemediği için üzülüyordu. Sormadıkları adam, danışmadıkları nöbetçi kalmamış gibi idi kalede. Ama hepsi anlaşmışlar gibi başlarını iki yana sallıyor,
"Yok yiğidim," diyorlardı. "Böyle biri kafiyen kaleye girmiş değil."
Soruşturmalardan bir netice çıkaramayınca arkadaşı Saltuk'a,
"Belli ki, kâfir buraya gelmemiş," dedi. "Fazla beklemeye lüzum yok, derhal Söğüt'e dönmek gerek."
Ee, dönelim öyleyse, ne mâni var?"
Hakikaten dönmeleri için hiçbir mani yoktu. Fakat nedense Turgut biraz daha kalede kalmak istiyordu. İçinde tuhaf bir his kalmasını ihtar eder gibi idi. Bu hislerinde hiç yanılmamıştı o, ne zaman böyle bir his duymuşsa neticesini görmüştü. Ama bunu arkadaşlarına söylese ihtimal alay edeceklerdi.

"Hele Hatice Nineyi bir kere daha ziyaret edip hayır duasını alalım. Oradan da Dursun Fakih'e uğrar veda ederiz."

Saltuk'la Targal bakışıp gülüştüler. Turgut'un Hatice Nineyi ziyaretine başka mâna vermedikleri belli idi. Turgut anladı. Arkadaşlarının gülümsemelerine içerledi:

"Hep boş şeyler düşünürsünüz," diye çıkıştı. Ben de gitmekten vazgeçtim. Hatice Nineye uğramadan kaleden çıkacağız."

Targal itiraz etti:

"Hiç olur mu yiğidim? Yaşlı kadın, üstelik, sana annen kadar yakın. Duasını almadan gitmek olmaz."

Turgut'a Hatice Ninenin annesi kadar yakın olduğu doğru idi. Daha bebekken öz annesini kaybedince Hatice Nine himayesine almış, süt annelik yapmışü.

"İyi, ama siz alay etmekten vazgeçmiyorsunuz ki," dedi.

Saltuk gülümseyerek arkadaşına baktı:

"Sen bize bakma Turgut, bir savaş eriyiz. Dövüşe dövüşe gülmeyi unuttuk nerdeyse. Eh, böyle küçük fırsatlar da çıkmasa, yüzümüz Bizans şövalyelerininki gibi büzülüp gidecek, Allah korusun."

Bu sözlere Turgut da güldü:

"Madem istiyorsunuz, nineyi bir ziyaret edelim öyleyse," dedi.

Vakit ikindiye giriyordu. Üç arkadaş ağır ağır ağaçlıklı yolda ilerleyerek, Meryem'le Hatice Nineye ait evin kapısına vardılar. Turgut çmgırağı çekti. Her zamanki gibi kapıya Meryem'in çıkacağım sanarak başını öne indirmişti. Ama ninenin sesini duydu:

"Hoş geldin yavrum."

"Hoş bulduk ninem, içeri girmeyeceğiz. Şöyle gitmeden evvel uğrayıp duanı alalım dedik. Söğat'e dönüyoruzV'

"Ya, demek bir gece bile misafirim olmadan dönüyorsunuz öyle mi? Böyle bir evlada hangi anne sütünü helal eder?"

Turgut iliklerine kadar ürperdiğini hissetti. Başını kaldırıp karşısındaki yaşlı kadına baktı:

"Ninem," dedi. "Biliyorsun, içerde genç bir kız var. Benim erkek bulunmayan eve girmem doğru olmaz. Hisarda

yabancılar var, dedikodu çıkarırlar. Öyle olmasa bile erkeksiz eve girmeyi, kadınlarla sohbet etmeyi dinimiz mahzurlu kılmıştır. Yoksa ben her zamanki Turgut'un değil miyim? Yine dizinin dibinde oynayan Turgut'un!"

Nine o günleri hatırlamıştı. Gözleri uzaklara kaydı. Tâ ufukta ölen bir kadın gördü. Bu Turgut'un öz annesiydi. Son nefesini veriyordu. "Yavrum, Turgut'um" diye inliyor-

du. Sonra yan kapalı gözlerini hafifçe kaldırarak kendisine bakıyor,
"Yavruma yavrun gibi bak Hatice" diye son vasiyetini yapıyordu. Gözleri tamamen kapanıyor, kupkuru dudaklarının arasından son olarak "Allah" kelamı çıkıyor, teslim-i ruh ediyordu.
Hatice Ninenin gözleri yaşlarla dolu dolu oldu. Yemenisinin işlemeli ucu ile gözlerini kuruladı:
"Evet, yavrum," dedi. "Sen bana annenin yadigârısın. O muhterem kadın senin şimdiki halini göremeden öldü. Ne bahtiyarmışım İti, emek verdiğim çocuğun, sütümü içirdiğim bebeğin dinine, milletine faydalı bir insan olduğunu gördüm. Git çocuğum, yolun açık olsun. Bütün emeklerim helal olsun. Allah kılıcını keskin etsin. Seni milletine bağışlasın."
Turgut'un da gözleri yaşarmıştı bu sözlerle. Göstermemek için başını eğdi. Henüz duyulur bir sesle:
"Sağol ninem," dedi. "Allah senden razı olsun. Hayır dualarını ardımızdan eksik etme."
Yavaş yavaş döndü:
"Gidelim arkadaşlar," dedi.
Targal da Turgut'un peşine takıldı. Ama Saltuk acele etmedi. Ninenin yanma sokuldu. Turgut'un duymaması için sesini alçalttı:

"Meryem Hatun yok mu nine?" diye sordu. Yaşlı kadın hâlâ göz yaşlarını kurulamakla meşguldü. İhtiyarlık bir an Meryem'i unutturmuştu. Saltuk sormamış olsaydı ihtimal hiç hatırlamaycaktı. Feri sönmek üzere olan yaşlı gözlerini akıncıya çevirdi:
"Side ile birlikte gitti yiğidim," dedi. "Sabah gitti, ama hâlâ dönmedi. Oysa bu kadar uzun zaman kalacağını söylememişti bana."
Esasen Saltuk'un içinde de menşeini bilemediği bir iç sıkıntısı vardı. Aramis'i haürladı birden.
"Gitti mi, nereye?"
"Side'nin evine."
"Kim bu Side?"
"Tacir Moris'in kızı. Müslüman olacağını söyleyip Meryem'i davet etti. O da seve seve gitti."
Saltuk'un içine bir kurt düşmüştü.
"Ya!" diye mırıldandı. Alelacele ihtiyar kadına veda edip köşeyi dönmek üzere bulunan arkadaşlanna yetişti. Bir süre endişelerinin mahiyetini düşündü. Sonra Turgut'a söylemeye karar verdi:
'Turgut, Meryem Hatun evde yokmuş."
Turgut yine arkadaşının alay edeceğini sanarak aksileşti:

"Bana ne?"

Saltuk aldırmadan devam etti:

"Moris denen bir Rum tacirinin Side isimli kızı sabah gelip Müslüman olacağını söylemiş ve birlikte evine götürmüş. Hâlâ da dönmemiş."

Turgut yine aldırmadı.

"Ne yapalım?"

Saltuk gayet ciddi idi:

"Anlayışlı ol be, anlayışlı ol biraz. Alay filan etmiyorum. Bu Aramis denen köpeğin ne zaıriao, nereden çıkacağı, nerede ne yapacağı belli olmaz. Karacahisar Rumlarının ise halen dalavereli işler çevirdikleri malûm. Şu eve bir göz atsak hiç fena olmaz bence."

"Yani kısaca ne demek istiyorsun?"

"Bir şey demek istediğim yok. Meryem Hatun sabahleyin bir Rum kızıyla çıktı ve hâlâ eve dönmedi. Biz ise Aramis'in peşindeyiz. Bu adamın kaleye başka yollarla girmiş olabileceğini göz önünde bulundurmak zorundayız. Diyorum ki, Moris denen herifin evine bir göz atsak da Meryem'in orada olup olmadığını anlasak."

Turgut Alp bir an düşündükten sonra Targal'a sordu:

"Sen ne dersin?"

"Eh, bir soralım hele, kaybedeceğimiz bir şey yok."

"Peki öyleyse, gidip bir göz atalım da Saltuk rahatlasın."

"Ama evi bilmiyoruz, dönüp nineye tarif ettirelim."

"Lüzum yok, şurada kime sorsak bilir sanırım. Hey nöbetçi!"

Oradan geçmekte olan üç nöbetçiden biri hemen seğirtti:

"Buyurun yiğidim."

"Moris diye bir tacirin evini biliyor musun?"

"Kim bilmez? Buranın en zenginlerindendir. Ben sizi götüreyim."

"Sağol."

Nöbetçinin peşinde az sonra eve varmışlardı. Nöbetçi çıngırağı çekti.

O sırada Moris, Aramis'in istediği dört adamı ve beş atı bulup istenen yere göndermiş, evine dönmüştü. Kapısının önünde üç akıncının ve bir nöbetçinin beklediğini görünce birden telaşlandı. Kaçıp kaçmama arasında tereddüt etti. Sonra akıncıların hallerine bakarak telaşsız duruşlarından bir şey bilmedikleri neticesini çıkardı. Acele adımlarla yaklaştı:

"Buyurun yiğitlerim, bir emriniz mi vardı kulunuza?"
Targal ters ters baktı adama:
"Bize kul mu gerekmez, kul Allah'ındır. Sen ne istiyor-
sun?"
Moris'in cevap vermesine kalmadan nöbetçi durumu
izah e'tti:
"Ev sahibi Moris budur. Ben gidebilir miyim yiğitlerim?"
Turgut,
"Gidebilirsin," dedi. Moris'e döndü:
"Moris efendi, sabah buraya bir kadın gelmiş, hâlâ evde
mi?"
Moris sapsarı kesildi. Bir an ne cevap vereceğini bile-
medi. Sonra cebinden çıkardığı bir anahtarı kilide soktu.
"Şimdi öğrenir, size haber veririm yiğitlerim" dedi.
Şaşkınlıktan kurtulunca da ilave etti:
"Kızımla sabahleyin gelmişti evet, kızım Müslüman ol-
mak istiyordu."
Kapıyı açtı:
"Buyurun, siz de girin."
Turgut ve arkadaşları adamın tereddüdünü gözden ka-

çırmamışlardı. Bununla birlikte içeri girmeyi şimdilik lü-
zumsuz buldular.
"Yok," dedi Turgut. "Sen git-ve haber getir."
Moris bunu canına minnet saydı. Bir de içeri girmek is-
teseler ve hele evi aramaya kalksalar, hali haraptı. Bu ih-
timalleri savuşturmak için bir cesaret göstermiş ve üç
akıncıyı eve davet etmişti. İyi ki kabul etmemişlerdi.
Kapıyı geçer geçmez alnında biriken soğuk ter tanele-
rini elinintersiyle sildi. Derin bir nefes aldı:
"Oh be, şimdilik ucuz kurtulduk, hele bir de atlatabi-
lirsem."
İçeri girdi. Aramis'in bulunduğu odaya fırtına gibi daldı:
"Malvolduk Aramis!"
Aramis yerinden sıçradı:
"Ne var, ne oldu?"
"Kapının önünde üç akıncı duruyor."
"Ya! Ne istiyorlarmış?"
"Meri'yi!"
Meryem ayılmıştı, ama elleri bağlı ve ağzı da tıkaçlı bu-
lunuyordu. Sadece konuşulanları duyuyor, içi ümitle do-
luyordu. Burada esir olduğunu anlamaları için Allah'a
içinden dua etmekle meşguldü.
Aramis'in rengi belli bir şekilde sararmıştı. Elini sivri
sakalının üstünde gezdirip bir müddet düşündü. Durum
berbata doğru gidiyordu. Gece olmadan burada bulundu-
ğunu kimsenin anlamaması lazımdı. Yoksa hapı yutardı.
Gece olunca işi kolaylaşacaktı nasılsa. Tekrar depo halin-

deki eski konağa girecek, geldiği yerden dışarı çıkacaktı. Tabii Meri de yanında bulunacaktı.

Moris sabırsızlanıyordu:

"Ne diyeyim adamlara? Haber bekliyorlar."

Şövalye başını kaldırdı:

"Sen otur bakalım şuraya. Side sen kalk. Git adamlara de ki, Meri yanm saat kadar evvel buradan ayrıldı, eve giderken pazara uğrayıp alış veriş yapacağını söyledi."

Side nefret dolu bakışlarla şövalyeye bakıyordu.

"Kalk dedim kaltak!"

Aramis kılıcını çekmiş, Moris'in gırtlağına dayamıştı.

"Babanın hayatı sence ehemmiyetli değilse oturmana devam edersin."

Side isteksizce doğruldu, bir şey sormadan kapıya yöneldi.

"Dur sersem kız, sana hemen dışarı git diyen oldu mu? Evvela her yanını iyice ört. Müslüman olmak için Meriyi buraya çağırdığını unutma. Böyle cas cavlak Müslüman kadım nerede görülmüş?"

Side durdu. Etrafa bir göz attı. Karyolanın üstünde duran büyük işlemeli örtüyü aldı. İyice sarındı.

Aramis sırıtarak kızın hareketlerini takip ediyordu:

'Tamam, biraz acemice, ama yine de idare eder vaziyeti. Git söyle o sersem Türklere, burada kimse yok. Baban elimde bulunacak unutma. En küçük bir açık verirsen, gırtlağını delerim bu ihtiyarın!"

Side dışarı çıktı. Osmanlı akıncılarının yanına doğru yürüdü. Gereği kadar yaklaşınca durdu:

"Meryem ablam yok," dedi. "Yanm saat önce çıkü."

Turgut, Moris'i beklerken siyahlara bürünmüş bir kadını karşısında görünce hayli yadırgadı.

"Biz Moris'i bekliyorduk," dedi.

"Ben onun kızıyım. Müslüman oldum. Meryem ablam bana Müslümanlığı öğretti." r

"Bacı," dedi. "Meryem Hatunun yanm saat önce çıktığını söylersin, ama biz evinden geliyoruz."

Side öğretilen şeyleri sıraladı:

"Eve gitmeden önce pazar yerine uğrayacak ve alış veriş yapacaktı. Orada bulabileceğinizi umanm. Yolu bilmiyorsanız, ben sizi götüreyim."

Zavallı kız babasının hayatini düşünüyor, sırf bu yüzden Türk akıncılannı inandırmaya bütün gücüyle çalışıyordu. Akıncılar da inanmış gibi idiler. Ama Moris'in mütereddit tavırla nnı bir türlü unutamıyorlardı. Sanki bir

sırn varmış da saklamaya gücü yetmiyormuş gibi bir hal görmüşlerdi onda.

Turgut arkadaşlanna döndü:

"Görüyorsunuz ki boşuna geldik," dedi. "Eğleşmekte fayda yok. Şimdiye kadar evine bile dönmüştür belki."

Söylediklerine kendisi de inanmak istiyordu, ama içindeki tuhaf his azalacak yerde durmadan artıyor, onu rahatsız ediyordu. Bununla beraber döndü:

"Gidelim artık."

Genç kız kapıyı kapamak üzere davrandı. Ama vazgeçti. Akhna bir şey gelmişti. Üç yiğidi eve davet etse bütün şüphelerini silip götürmüş olacaktı. Babasının daha evvel bu hileye başvurduğunu bilmediğinden hemen teşebbüse geçti. Kapıyı ardına kadar açarak kenara çekildi.

"Bir tas ayranımızı içerseniz bizi ihya edersiniz yiğitlerim," dedi. "Buyurmaz mısınız? Ne zamandır birkaç akıncıyı ağırlamak istiyordum."

O zamana kadar hâlâ şüphe içinde bulunan Saltuk bile bu istek karşısında bütün şüphelerini atmak zorunda kaldı.

"Sağol bacı," dedi. "İnşallah başka birgün. Müslüman olduğuna sevindik. Allah mübarek etsin."

Döndü, Turgut'un yanma gitti:

"Doğru söylediği muhakkak," dedi. "Şüphelerimiz yersizmiş, dönelim."

Targal da yanlarına geldi. Birlikte dönmeye başladılar.

Yolda Turgut açılmak ihtiyacını duydu:

"Bilmem neden, içimde belli belirsiz bir sıkıntı var."

"Benim de," dedi Saltuk. "Bayağı rahatsız oluyorum doğrusu. Ama galiba havadan olacak. Bulutlar iyice sardı. Yağmur yağacağa benzer."

Targal umursamadı:

"İçinizdekileri kendinize saklayın dostlarım. Bana da müsaade gayri, yapacak bir sürü işim var. Abdurrâhman'la buluşacaktık handa. Çoktan gelmiş olması gerek. Birlikte şöyle etrafa bir göz atacağız."

Son sözü söylerken sağ gözünü kırptı ve gülümsedi. "Şöyle etrafa bir göz atmanın" ne mânaya geldiğini hepsi çok iyi biliyordu. Yine civara akınlar yapılacaktı. Saltuk,

"Eh," dedi. "Siz oynaşmaya devam ederken biz de Söğüt'te çürüyüp gideceğiz. Talih işte, ne denir?"

"Ne dersiniz? Bir kere daha Hatice Nineyi rahatsız edelim mi?"

"Neden icap etti bu?"

"Bilmem, içimde tuhaf bir his var dedim ya, Meryem'in başına bir şey gelmiş gibi rahatsız oluyorum. Önce pazar

yerine uğrayıp bir göz atalım. Sonra eve dönüp dönmediğine bakar, ondan sonra da yola çıkarız. Targal."
"Buyur Turgut Alp." <C
"Seni çok tuttuk. Madem işlerin var gidebilirsin. Abdurrahman'a selamlarımı söyle. Kılıcını keskin bilesin."
Targal gülerek cevap verdi:
"Söylerim yiğidim."
Kucaklaştılar.
"Yolun açık olsun kardeşim, gazilere binler selam, dua etsinler bize."
"Dualarımız müşterektir yiğidim, tek vücut halinde Allah katına ulaşır ve inşallah müstecab olur."
"Allah yolunu açık etsin."
"Sizin de."
Targal gittikten sonra iki arkadaş doğruca pazar yerine indiler. Tacirler bağıra çağıra mallarına müşteri çekmeye çalışıyorlardı. Yol boylan çeşitli eşyalarla dolmuştu. Türlü kıyafetler içindeki satıcılar, sıra sıra dizilmişti. Hokkabazlar milleti çevrelerinde toplamış, numaralarını gösteriyorlardı. Bunlar ekseriya civar hisarlardan gelen Rumlardı. Türkler böyle oyunlara itibar etmiyordu pek. Pazar yerlerinde vakit geçirmektense tarlada çalışmayı tercih ediyorlardı.
Her yanı iyiden iyi dolaştılar, ama Meryem'e benzeyen bir kadına rastlayamadılar. Esasen pazar erinde pek kadın yoktu. Ancak dört kadına tesadüf etmişlerdi. Bunların üçü de Rum karısı idi. Müslüman kadınlan mecbur olmadıkça sokağa çıkmazdı. Turgut bunu hatırlayınca Saltuk'u kolundan çekti:
"Meryem'in pazara çıkmaması gerekti," dedi.

Saltuk birden anlayamadı:
"Niçin?"
"Burada kadınlar kimsesi yoksa ve çok mecbur olursa pazara, iner. Oysa Meryem'in Hatice Ninesi var. Alış verişleri onun yapması lazım."
"İyi ama yiğidim, kırk yılda bir sokağa çıkmışken pazara da uğramış olabilir. Normaldir bu."
"Hayır, normal değil. Bunu daha evvel niçin düşünemedim, hayret. Madem ki buraya kadar geldik, tekrar nineye gidelim. Meryem'i orada bulacağımızı sanmıyorum, ama yine de gidelim de iş garanti olsun. Endişem boş yere değil Saltuk, yanılmıyorum. Meryem'in başına bir felaket gelmiş. Hislerim beni yanıltmaz. Aramis'in burada olduğu muhakkak."
"Burada, yani kalede mi?"
Başka bir şey konuşmadılar. Yanyana hızla yürüyerek ninenin evine gittiler. Çıngırağı Turgut çekti. Kapıya çı-

kan yaşlı kadına Meryem'in dönüp dönmediğini sordu.
İhtiyar kadın tekrar akıncıları karşısında görünce hem sevinmiş, hem hayret etmişti. Ama Meryem'i sorduklarında o da endişelendi:
"Dönmedi yiğidim," dedi. "Hayret ediyorum, niçin dönmedi hâlâ? Hiç bu kadar gecikmezdi."
Turgut bir sual daha sordu:
"Meryem Hatun pazara alış verişe çıkar mıydı nine?"
"Müslüman olduktan sonra hiç çıkmadı."
Akıncıların endişeyle bakıştıklarını görünce telaşlandı.
"Bir şey mi oldu Meryem'ime yiğidim, kızıma bir şey mi oldu yoksa?"

Turgut, yaşlı kadına hiçbir şey anlatmamayı daha uygun buldu:
"Yok nine," dedi. "N£ olabilir? Bu hisarda Meryem Hatun da, sen de emniyetlesiniz. Kaçür rahatsız ediyoruz, kusura kalma ninem, Allah'a emanet ol."
"Allah'a emanet olunuz oğul."
Acele adımlarla ayrıldılar.

• • •

Aramis şiddetle rahatsız olmuştu. Odanın ortasında bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, dudaklarını ısırıyordu. O kadar ki alt dudağı kanamıştı. Fakat aldırdığı yoktu. Turgut Alp kendisini her an keşfedebilirdi. Onu iyi tanıyordu. Bir işin peşini kolay kolay bırakacak yaradılışta değildi. Hele işin içinde Meri bulununca çok tehlikelere göğsünü seve seve gerebilirdi. Aramis Turgut'un Meriyi sevdiğini sanıyordu hâlâ. Mutlaka inceden inceye arayacaktı pazar yerini. Sonra ihtimal, tekrar Meri'nin oturduğu eve gidecek, gelmediğini görünce de...
"Allah kahretsin!" diye bağırdı.
Sesi o kadar korkunç çıkmışü ki, köşeye büzülmüş oturan Moris sıçradı. Kısık gözlerle şövalyeye baktı. O da durumundan endişe ediyordu. Bu işlere karıştığı anlaşılırsa başı omuzlarının üstünden düştü demekti. Paralarına da, kızına da, işine de, dünyaya da veda etmesi gerekecekti. Oysa dünyaya o kadar sıkı sıkıya bağlı idi ki, ölüm ona korkunç bir kâbus gibi görünüyordu. Gerçi papazlar iyi bir Hıristiyanın cennete gideceğini vaad ediyor, birkaç altına cennet anahtarı dağıtıyorlardı, ama Moris bu anahtarların Cennet kapılarına uyacağından her zaman şüphe etmişti. Kaldı ki kendisinin buna hakkı olmadığına inanıyordu. Ömrü boyunca dürüstlüğün ne demek

olduğunu tatmamıştı hiç. Hep kirli işler çevirmiş, insanları menfaat için arkadan hançerlemişti.
"Allah kahretsin!" diye mırıldandı. Sesi öylesine zayıf

çıktı ki kendisi bile zor duydu.
Side yine Meryem'in yattığı karyolanın kenarına iğreti oturuyordu. Sanki her an yerinden fırlamaya hazırdı. Köz üstünde oturuyormuş gibi bir his duyuyordu. Babasının hatırı için bile olsa bu pis işlere karıştığına bin kere pişman olmuştu. Ama artık geri dönmesi mümkün değildi. Bir kere akıntıya kendisini kaptırmıştı, ister istemez sürüklenecekti. Meryem'e acıyordu. Onun nasıl pırlanta gibi bir kalb taşıdığını biliyordu. Hele Müslüman olduktan sonra büsbütün müşfikleşmiş, hep iyilik düşünür olmuştu. Böyle bir kızı tuzağa düşürdüğü için kendisinden nefret ediyordu Side. Gözlerini çevirip bakmaya bile cesareti yoktu. Bakışlarından ürküyordu. Ama biliyordu ki, her şeye rağmen, Meryem'in kendisine dikilen bakışlarında nefretten eser yoku yine de. Sadece acıma duygusu vardı. Gerçekten Side acınacak bir durumda olduğunu biliyordu. Aramis gibi bir pis şövalyenin oyunlarına alet olan insana acınmaz da ne yapılırdı? O artık bir kukla idi. İradesini elinden almışlardı veya bir hayat uğruna bundan kendisi feragat etmişti.
"Allah kahretsin!" diye mırıldandı o da. Fakat bunu babası kadar yavaş söylememişti. Aramis duydu. Başını çevirip kıza baktı. Gözlerinde vahşice pırıltılar oynaşıyordu. Yılanın gözleri gibi idi tıpkı. Atılmaya, paralamaya hazır koca bir yılanın. Side tiksintiyle başını öte yana çevirdi. Bu sefer de Meryem'in bakışlarıyla karşılaştı. Bu gözler dolu dolu idi. İçinde korkudan ziyade utanç vardı. Hâyâ akıyordu. Galiba biraz da şefkat.
Side gözlerini kapadı. İki sıra yaş göz pınarlarından taşarak yanaklarına doğru süzüldü. Yumruklarını sıktı.

Bütün vücudu kasıldı. Hıçkıra hıçkıra ağlamak, dizlerini dövmek geliyordu içinden. Ama bunun bir fayda getirmeyeceğini de biliyordu. Biliyordu, ama elinde değildi ki, dayanamıyordu. Kendisine duydöğu nefret hissi içini kemiriyordu. Başını ellerinin arasına aldı. Gözyaşlarını bıraktı.
Aramis delici bakışlarını kızın yüzünden deminden beri ayırmamıştı. Ağladığını görünce kızdı:
"Sersem tavuk," diye bağırdı. "Bir de seni mi dinleyeceğiz. Kes be!"
Fakat Side ağlamayı kesmek bir yana, daha da arttırdı.
"Kes dedim, yoksa..."
Side artık sarsüa sarsıla ağlıyordu. Şövalyenin tehditleri sanki boşalmasını kolaylaştırıyordu
Aramis'in gözlerinde şimşekler çaktı. Merhametten yoksun kalbi gaddarane birkaç tik takla vurdu. Genç kıza yaklaştı. Ellerini tutup yüzünden çekti.
"Sana kes dedim!"

Şiddetli bir tokat şaklattı.
"Emrime karşı gelinmeyeceğini öğrenirsin bundan sonra."
Side başını kaldırdı. Sanki mıknatıslanmıştı. Alabildiğine açılan gözleri şövalyeye dikilmiş, korkmadan, kırpmadan bakıyordu.
"Ne bakıyorsun be? Yetmedi mi?"
Side cevap vermedi.
"Sana ne bakıyorsun dedim."
Side yine sustu.
Aramis hiddetten kuduracak gibi idi. Tekrar vurmak

için elini kaldırdı. Moris birkaç adımda yetişti. Şövalyenin kalkan bileğine yapıştı:
"Merhamet ediniz Aramis."
Aramis döndü. Sırıtarak Moris'in yüzüne baktı:
"Bir şövalyenin tokat vurmak için kalkan eli boşa inmez Moris," dedi. Tokadı Moris'in yüzüne patlattı:
"Bunu da sen al. Şövalye kanununda böyle yazar."
Moris bunu beklemiyordu. Sendeledi. Ayağı kilime takıldı ve yere yuvarlandı.
Aramis bırakmadı. Yakasından tutup ayağa kaldırdı:
"Şimdi çarçabuk bir sandık getir buraya. Bir insanın içine girebileceği kadar büyükçe bir sandık."
Moris hırsından dudaklarını dişlemiş, kanatmıştı. Cevap vermemeyi tercih etti.
Aramis yakasını biraz daha sıktı.
"Sana bir sandık getir diyorum Moris, kaybedecek vaktim yok."
Şiddetle itti. Moris geri geri sendeleyerek başını duvara çarptı.
"Çabuk Moris, sabrım tükenmek üzere."
Sür'atle hançerini çekip Side'nin boğazına, yaklaştırdı.
"Yoksa tez elden kızının al kanı döşemeleri kirletecek. Buna razı olamazsın herhalde."
Moris boynunu oğuşturarak odadan çıkarken, Aramis arkasından seslendi:
"Ha, bir de uşak esvabı bul, ama çabuk ol."
Ellerini oğuşturup sinsi sinsi sırıttı:
"Şu Osmanoğullanna bir oyun oynayayım da!"

Moris, şövalyenin ne düşündüğünü pek anlamamakla birlikte, yine bir şeytanlık tasarladığını tahmin ediyordu. Onun için mümkün olduğu kadar sür'atli hareket ederek, anasmın çeyiz sandığıyla bir takım eski uşak esvabmı odaya taşıdı. 0
"Aferin Moris, sür'atli hareket etmeyi öğrendin nihayet."
Moris, merakından değil de, işin ucu yine kendisine do-

kunacağından korktuğu için sordu:
"Ne yapacaksın bunlarla?"
Aramis kılıcını çektikten sonra, hançerini Moris'e uzattı:
"Al şunu ve sandığın bir yanma üç delik aç."
Moris isteneni yaparken, Aramis sırıtarak anlatmaya başladı:
"Birlikte bu evi terkedeceğiz. Sandığı bir katıra bağlayacaksın. Ben uşağın rolünde olacağım. Güya Yarhisar'a satmak için mal götüreceğiz. Tabii sandığın içinde Meri bulunacak. Bu açtığın delikler hava almasını kolaylaştıracağı için uzun müddet içinde kalabilir. Kaldı ki bizim derdimiz ormana girene kadar. Nasılsa orada dört adamım bekleyecek. Sonra ver elini Lefke."
Moris yaptığı işe ara vererek Ararnis'e baktı.
"Bu olamaz Aramis."
Aramis hiddetle ayağını yere vurdu:
"Bunu Kara Karga diyeceğini unutma, yoksa sırf bunun için canını cehenneme gönderebilirim. Kırk yılda bir aradığım lakabı kızından aldım, kaybetmek istemem."
Moris küçümseyen bakışlarla baktı.
"Pekala Kara Karga, bu iş olamaz."

"Olacak."
"Olamaz, çünkü kapıdaki nöbetçiler sandığa bakarlar."
Aramis bir tereddüt geçirdi:
"Sanmam," dedi. "Sonra seni burada iyi tanırlar. Sandığını açmazlar."
"Açarlar."
Aramis yine tereddüt geçirdi.
"Bir kese işi halleder Moris, o zaman açmazlar."
Moris acı acı güldü:
"Sen, Türklerle Rumları karıştırıyorsun şövalye. Türkler rüşveti haram sayarlar. Çalışmadan bir kuruş bile kabul etmezler. Para için her şeyi göze alan, babasını bile ipe çekmekten çekinmeyen biziz."
Aramis kaşlarını kaldırdı:
"Kendi milletini küçültmekten utanmıyor musun?"
"Gerçeği söylemekten niçin utanayım?"
"Sen delikleri aç sandığa, gerisin bana bırak."
"Sen bilirsin."
Tekrar işine koyuldu.
Birazdan üç delik açılmıştı sandığa. Moris alnında biriken ter tanelerine aldırmadan,
"Tamam Kara Karga," diyerek tekmil verdi.
Aramis elini salladı:
"Haşşöyle, yola gel bakalım. Elbette Kara Karga ya! Bu lakap dünyayı sarsacak, şöhreti önünde milletler dize ge-

lecek. Hele şu işi bir bitireyim."
"Şimdi ne yapacağız?"
Aramis bu soruya cevap vermeden Side'ye döndü:

"Git, ne kadar yeni esvabın varsa al gel."
Side kımıldamadı bile.
"Sana ne diyorsam yap SideV Acelem var."
Kılıcı yavaş yavaş boynuna uzandı. Moris,
"Haydi, Side," dedi. "Ne diyorsa yap. Başka çaremiz yok."
Aramis'in dudakları incelmiş, bir bıçak yarası şeklini almıştı. Birini öldürmeye karar verdiği zaman hep böyle olurdu. Kılıcını biraz daha uzattı. Sivri ucu genç kızın gırtlağına değiyordu. Dişlerinin arasından tısladı:
"Gidecek misin güvercinim?"
Moris kızının yanına gitti. Yalvaran bir sesle:
"Git Side. Hadi git kızım."
Side yavaş yavaş doğruldu. Karyolasının altından birkaç sandık çekti. Kuşağından çıkardığı anahtarla açtı bunları. İçinde bir sürü ipekliler sıralanmıştı. İnciler, pazubentler ve diğer süs eşyalarını çıkarıp döşemenin ortasına yaydı.
"Hah, bunlar daha iyi."
Aramis kılıcını beline soktu. Meryem'in yattığı karyolanın başına geçti.
"Haydi Moris, sen ayaklarından tut, şu kızı sandığa tıkalım."
Moris itirazın faydasız olduğunu biliyordu. Söyleneni yaptı. Meryem'e sandık biraz kısa gelmişti. Bacaklarını yukarı bükerek bu işi hallettiler. Aramis halinden memnundu.
"Sanki boyuna göre yapılmış. Şimdi üstüne şu ipeklileri yığın bakalım. Daha üstüne de incik boncuklan. Hah iyi!

Kapağını da örtün. Kilitleyin iyice, tamam. Şimdi Moris, ahırında bir katır vardır herhalde. Sık sık sandıklı seyahatlere çıktığına göre."
"Var."
"Tut sandığın kulpundan. Ama dur. Evvela uşak kılığına gireyim."
Üstündekileri çıkarıp uşak elbisesini giydi. Şöyle bir baktı üstüne başına.
"İyi olmuşum ya, şu sakalı da kökünden kazımak gerek. Çabuk bir makas."
İş yine Side'ye düştü. Makası bulup Aramis'e uzattı. Hep başka tarafa bakıyor, şövalye ile göz göze gelmemeye çalışıyordu. Çünkü kendisini tutamayıp üstüne atılacağmdan korkuyordu.

Tiksiniyordu da şövalyenin bakışlarından. Midesi kabarıyordu. Genç kız makası uzatırken Aramis çenesinden tuttu.

"Yüzüme baksana güvercinim. Sakalımdan çok hoşlandığını biliyorum, ama ne çare, şimdi kesmek gerekli onları. Sonra senin hoşuna gitsin diye yine uzatırım. Aklından çıkarma Side, bir gün mutlaka dönecek ve sana sahip olacağım. Kim bilir, hoşuma gidersen evleniriz de."

Side tiksiniyle yüzünü buruşturdu. Az daha kusacaktı. Kendisini zor tuttu. Sadece içinden,

"Pis herif!" diye geçirdi.

Aramis çoktan makası çenesinde işletmeye başlamıştı. Biraz sonra tam yolunmuş tavuğa döndü. Ne bıyık kalmıştı, ne sakal. Gülerek Moris'e yüzünü uzattı:

"Nasıl?"

Moris bu yüzü tokatlamak arzusuyla doldu. Kendisini

zor frenledi. Böyle bir şey yaptığı takdirde boynunun uçacağını biliyordu, onun için, ^°

"İyi," dedi. "Anan görse tanımaz."

"Anamdan bana ne? Türkler tanımasın kâfi."

Şövalye Aramis ilk planını boş yere değiştirmiyordu. Karanlık basana kadar bu evde kalmayacağına aklı kesmişti. Turgut Alp madem ki araştırmaya geçmişti, ne yapar yapar, kendisini bulurdu. Herhalde buradan ayrıldıktan sonra önce pazar yerine bakacak, bulamayınca tekrar Meri'nin evine uğrayacaktı. Tabi dönmediğini görünce de...

Bu durumda havanın hemen kararmasını bekleyemezdi. Geldiği dehlizden dışarı çıkması için önce depo halindeki eski Tekfur sarayına girmesi lazımdı. Bu da güpegündüz olacak işlerden değildi.

Ne yapacağını kara kara düşünürken birden aklına kızı sandıkla kaçırmak gelmişti. Kendisi de uşak kılığına girer, Moris'in yardımıyla kale kapısını rahatça geçebilirdi.

• • •

Aramis'in bilmediği bir şty vardı yalnız. Moris'in evi gözetleniyordu. Turgut Alp'la Saltuk Alp karşı evin bir odasında idiler. Göz kırpmadan bakıyorlardı.

Bir ara Saltuk,

"İçerde kimsecikler yok galiba," dedi. "Şimdiye kadar birinin çıkmaması tuhaf."

Turgut da aynı fikirde idi. Ama biraz daha beklemeyi düşünüyordu. İki defa Meryem'in evine adam göndermiş, kızın hâlâ dönmediğini öğrenmişlerdi. Nine hayli endişeli idi. Meryem'in başına bir şey gelmesinden korkmaya başlamıştı.

Bir süre daha beklediler. Vakit ikindiyi geçiyordu. Oysa daha namazlarını kılmış değillerdi. Turgut:

"Sen namazını kıl Saltuk," dedi. "Sonra da ben kılarım. Evi gözden uzak etmeyelim."

"Bence boş yere bekliyoruz Turgut. Meryem belki bir komşusunu ziyarete gitti. Olabilir ya."

"Olabilir de, olmayabilir de. Emin değiliz ki. Tek tek bütün evleri arayamayız. Ninenin söylediklerini de dikkate almak gerek. Hiçbir zaman böyle gecikmemiş."

Saltuk pencerenin önünden ayrılırken,

"İyi," dedi. "Bekleyelim bakalım."

Namazını bitirdikten sonra pencere önüne döndü.

"Hadi, şimdi de sen kıl namazını."

Turgut seccadeye doğru gitti. Bir an bütün düşüncelerini aklından sildi. Allah'ın huzurunda bulunduğunu tahayyül etti. O her şeyi bilen, her şeyi gören, her şeyi en ince teferruatına kadar aksaksız ve noksansız tanzim eden büyük Yaratıcının huzuruna, bütün düşüncelerinden arınmış, yalnız inanç ve ibadet aşkıyla dolu olarak el bağladı.

Henüz farzın ikinci rekâtına gelmişti ki, Saltuk'un sesini hayal meyal duydu.

"Vay canına!"

Turgut yine kendisini Allah'a yöneltti. Bu kadarlık bir dünya kelâmı duymaktan bile esef etti.

Saltuk pencere önünde sırf dikkat kesilmişti. Ağzı bir karış açık, Moris'le uşak kılıklı bir herifin çıkardığı koca sandığa bakıyordu. Sandığın bir katıra yüklenmesini bekledikten sonra,

"Bu adamlar akşam vakti bir iş çeviriyorlar, ama bil-

mem nice bir iştir?" diye söylerıdi kendi kendisine. Sonra Turgut'un yanına geldiğini görürice izah etti:

"Şu koca sandığı evden çıkardılar. İçinde ne olduğunu anlamak isterdim.

Turgut gülümsedi:

"Kolay o!"

"Nasıl kolay?"

"Var git, hisar kapısını bekleyen nöbetçilere söyle; içini iyiden iyiye arasınlar."

Saltuk,

"İyi akıl," diyerek yerinden fırladı. Koşar adım kapının yolunu tuttu.

Turgut Alp bir süre daha gözetledi. Moris ve adamının atlara bindiklerini, katırı da peşlerine taktıklarını gördü.

"Şu adamları takip etmek lazım ya," dedi. "Hele Saltuk dönsün."

Pencereden çekildi. Odada bir aşağı, bir yukarı dolaş-

maya başladı. Sıkıntısı bir türlü geçmiyor, daha çok artıyordu. Demir bir el kalbini sıkıyordu sanki. Ev sahibinin odaya girdiğini ancak konuşmaya başladığı zaman fark etti:

"Yiğidim, yemek hazır, sofraya buyurun."

Saltuk'u odada göremeyince de sordu:

"Saltuk ağam nerede?"

Turgut gözlerini ev sahibine kaldırdı:

"Saltuk biraz sokağa çıktı," dedi. "Neredeyse döner."

Tekrar pencereye gidip baktı. Moris'in evinin önünde bir kadın duruyordu. Turgut bu mesafeden Side'yi tanıyamadı. Ama aklına bir fikir geldi. Moris'in evine bir göz atsa ne olurdu? Hiç değilse rahatlamış olacaktı.

Ev sahibine döndü:

"Saltuk gelirse burada beklesin. Ben bir yere kadar gidiyorum."

"Yemek yemeyecek misin yiğidim?"

"Şimdi acelem var!"

Hemen evden çıktı. Sür'atle Moris'in evine yollandı. Kız hâlâ kapı önünde duruyordu. O kadar dalgındı ki, Turgut'un yanma geldiğini fark edememişti. Sesini duyunca korkuyla zıpladı.

"İyi akşamlar!"

"Ay!"

Turgut gülümsedi:

"Korkuttum galiba. Moris'le görüşecektim de."

Side Türk akıncısını karşısında görünce belli bir şekilde sarardı. Bir an tereddüt etti. Sonra toparlandı. Kesin karar vermiş insanların haliyle,

"Yiğidim," diye konuştu. "Acele ediniz. Aramis Meriyi kaçırdı."

Turgut beynine bir balyoz yemiş gibi sarsıldı.

"Ne!"

"Acele edin. Babamı yanına kattı. Şayet bir şey söylersem babamı öldüreceğini söyledi. Ne olur, Meriyi kurtarınız. Babamı da. İkisini de seviyorum. Daha kaleden çıkmamışlardır belki, acele ederseniz yetişirsiniz."

Turgut sözün üst yanını dinlemedi bile. Aramis'in adını duyması kâfi gelmişti fırlaması için. Hemen eve koştu. Saltuk dönmüş, kendisini bekliyordu. Merakla,

"Nereye gittin?" diye sordu. Turgut ter içnde idi.

"Acele et Saltuk," dedi. "Hemen atlara!"

Saltuk hiç itiraz etmedi ve bir şey sormadı. Ev sahibinin şaşkın ve takdir dolu bakışlan^ütında dışarı çıktılar. Az sonra atlarının sırtında idiler. Turgut o zaman durumu bildirdi:

"Meryem'i kaçırıyorlar Saltuk. Doğru kapıya!"
Saltuk şaşırmış kalmıştı:
"Kim kaçırıyor?"
"Aramis."
"Ya! Peki ama nasıl? Aramis kalede mi imiş?"
"Öyleymiş. Moris'i de yanma almış tehditle. Taşıdıkları sandığm içinde mutlaka Meryem vardı."
Saltuk bu kadarını aklına sığdıramadı:
"Olamaz," diye bağırdı. "Nöbetçi sandığabaktı, gözlerimle gördüm. Moris bir uşağıyla birlikte idi. Aramis filan yoktu yanında."
Side acele ve heyecandan Aramis'in uşak kılığına girdiğini, sakal ve bıyığını kestiğini söylemeyi unutmuştu. Turgut bir tereddüt geçirdi:
"Emin misin?" diye sordu.
"Elbette eminim."
"Olsun. Biz şu sandığa bir göz atalım. Hiç değilse içimiz rahat eder. Şu Rum kızı yalan mı söyledi acaba?"
"Yalan onlarımı katığıdır yiğidim."
"Boş boğazlık yapacağına sür atını."
"Ondan başka bir şey yapmıyorum ya ben de."
Ok gibi gidiyorlardı. O kadar ki oynamakta olan bir çocuğu Turgut az daha ezecekti. Saltuk,
"Dikkat yiğidim," diye ikaz etti.

Birazdan kapı önüne gelmişlerdi. İlk nöbetçiye Turgut sordu:
"Sandık yüklü katır yedeklerinde olduğu halde iki atlı buradan çıktılar mı?"
Nöbetçi hürmetle cevap verdi:
"Evet, Moris ve hizmetçisi çıktı. Ticaret eşyası götürüyorlar."
"Ne biliyorsun?"
"Biliyorum, çünkü sandığı muayene ettik."
"Emin misin?"
"Elbette eminim. Saltuk ağam muayene etmemizi istemişti, açıp baktık. İncikler ve kadın elbiseleri vardı."
Turgut iyiden iyiye şaşırmıştı. Demek Rum kızı kendisini yanıltmak için yalan söylemişti. Ama niçin yapmıştı bunu? Herhalde bir sebebi olmalıydı. Yoksa kendisini yanlış yola sevk ettikten sonra mı Meryem'i kaçıracaklardı?
"Döneüm mi?"
"Hayır," dedi. "Hele şu sandığı bir de biz görelim. Ama önce yapmam gereken bir şey var."
Nöbetçiye emretti:
"Hemen Aydın Beye git, Turgut Alp'in selamım söyle. Moris isimli Rum tacirinin evini sargıya alsın."

"Başüstüne, şimdi gidiyorum."
Daha eğleşmediler. Ok gibi hisar kapışım geçtiler.
Vakit akşama dayanıyordu. Hava neredeyse karara-
caktı.
"Kısa zamanda yetişemezsek hapı yuttuk." diye söylen-
di Turgut. "Karanlıkta takip zor olacak."

Saltuk cevap vermedi. Atına bir mahmuz darbesi daha
\oırdu.

• • •

Aramis o sırada ormana varmış, kçndisini orada bekle-
yen dört adamına ulaşmıştı. Doğrusu nöbetçiler sandığın
açılmasını istedikleri zaman hayli soğuk terler dökmüştü,
ama artık umursamıyordu. Moris'e:
"Sen dönebilirsin Moris," dedi.. "Hizmetinin mükâfatını
sonra ödeyeceğim. Güzel güvercinime selam söyle."
Moris homurdanarak geri dönmeye başladı. Hırsını bir
türlü alamıyordu. Hem kendi şahsî işlerine alet etmiş,
hem de birkaç kese altınını yürütmüştü. Teşekkür etmesi
bir yana, üstelik kızını da, kendisini de tokatlamıştı.
"Namussuz, düzenbaz, şövalye bozuntusu. Kara Kar-
ga!"
O kadar hızlı söyledi ki bu sözleri, Turgut'la Saltuk
duydu.
"Birileri var buralarda."
"Şöyle kenara çekilelim, bakalım kimdir?"
Sık ağaçlığa doğru sürdüler atlarını. Moris sayıp dök-
meye devam ediyordu:
"Serseriler kralı, domuz oğlu domuz. Hem işlerini gör-
dürdü, hem para vermedi. Vermek de ne, alıp götürdü
üstelik. Dinsiz, imansız kerata! Bir gün kıstırırım elbette,
dünya bu. Koz benim de elime geçer."
Moris'in sözleri açık seçik iki arkadaşa ulaşıyordu. Gü-
lümseyerek bakıştılar. Turgut fısıldadı:
"Moris bu, ta kendisi!"
"Ne yapalım?"

"Sandığını ne yaptığını soracağız elbet."
"İyi fikir."
Atlarını orta yere sürdüler. Turgut bağırdı:
"Hey, Moris!"
Moris ağaçların arasından çıkan iki atlıyı görünce müt-
hiş bir paniğe kapıldı:
"Ha!" diye bir ses çıkardı. Tiril tiril titremeye başladı.
İki arkadaş bu korkunun nereden geldiğini anlama-
makla beraber, yine de kirli işler çevirmekte olduğunu
tahmin ediyorlardı.
"Söyle bakalım Moris, kime sövüp sayıyordun öyle?"

Moris kurnaz bir adamdı. Panikten çarçabuk sıyrıldı. Hiç sevmediği Aramis'ten intikam alabileceği gibi paralarını da kurtarabilecek üstelik kendi suçsuzluğuna iki akıncıyı inandırabilecekti.

"Ah başıma gelenler! Hiç sormayın yiğitlerim, Aramis köpeği zorla beni kirli bir işin içine soktu. Meri'yi kaçırmasına yardım ettirdi. Dört kese altınımı alıp savuştu."

Turgut, atını doğruca Moris'in üstün sürdü:

"Nerede şimdi o?"

Moris parmağını ormana dikti:

"Şurada. Şimdi çoktan hazırlanmış ve yola düzülmüştür."

"Yalnız mı?"

"Hayır, yanında dört kişi daha var. Bir de Meri!" Saltuk sabredemedi:

"Sandığın içinde ne vardı Moris?"

Moris elleriyle başını yumrukladı:

"Anamın çeyiz sandığı. İçinde kızımın bir sürü kıymetli incisi, boncuğu, ipekli elbiseleri ve en altında da Meri vardı."

"Ne!"

Bu feryat Turgut'un ağzından bir çığ gibi fırlamıştı.

Saltuk onun kadar heyecanlı değildi. Moris'e,

"Ne tarafa gidiyorlar?" diye sormayı akıl etti.

"Yarhisar'a. Aldanmayın yiğitlerim. Aramis köpeğinin sırtında uşak elbiseleri var. Bıyığını, sakalını kesmiştir."

Turgut,

"Mahmuzla Saltuk," diye bağırdı.

Mahmuzlar atların sağrısını kanatıyordu. Cehennemi bir sür'atle gidiyorlardı şimdi.

Aramis, Meryem'i çoktan sandıktan çıkarmış, kollarını bağladıktan sonra bir ata bindirip yedeğine almıştı. Dört adamıyla birlikte mümkün olan sür'atle atlarını sürüyor, bir an evvel buradan uzaklaşmaya çalışıyorlardı. Gerçi arkalarında bir tehlikenin mevcut olmadığına Aramis yüzde yüz inanıyordu, ama yine de Türklerin işine akıl ermez gözüyle bakıyordu. Umulmadık yerlerde önlerine çıkabilirlerdi. Yarhisar'a sağ varmak için onlarla karşılaşmamayı uygun buluyordu.

Yüzünde istediğini yapmış olmanın sevinci, bakışlarında ise sinsilik vardı.

Meryem'e bakü. Kolları arkaya bağlı ve ağzı hâlâ tıkaçlı idi. Kızın bağırıp çağırarak ortalığı velveleye vermemesi için Aramis bu tedbiri almıştı.

"Ee, sevgili nişanlım," dedi. "Tekrar kavuştuk birbirimize. Ne kadar memnun olduğunu tahmin ediyorum. Bilirim beni seversin."

Tabii Meryem cevap vermiyordu. Sadece nefretle bakıyordu adama.

"Benden ayrı kaldığın günlerde ne kadar ıztırap çektiğini biliyorum sevgili Meri. Ben ise bütün o yapayalnız günlerini seni düşünerek süsledim. Söğüt'te karanlık bir odaya kapatıldığım zamanlar bile bir an aklımdan çıkarmadım. Hep böyle bir günü bekledim. Seni yedeğime alıp kaçırdığım günü. İşte şimdi o gündür Meri. Artık elimdesin."

Tebessümü dudaklarında dondu. Bakışları bulandı. Yüz hatları gerildi:

"Sersem tavuk!" diye bağırdı. "Osmanoğullanyla işbirliği yapmanı pahalıya ödeteceğim. Daha başındayız işin. Hele bir Yarhisar'a varalım, seni daha neler bekliyor. Kaçıp kurtulacağını sandın ha! Kara Karga'nm elinden kolay kurtulacağını mı zannediyorsun. Kara Karga kim biliyor musun?"

Göğsünü yumrukladı:

"Ben, Kara Karga benim. En az senin kadar sevdiğim bir güvercinin haürası bu isim. Tanıyorsun Side'yi. Hani Müslüman olacağım diye seni evine çeken güzel kız. Doğrusu hakkını yememek lazım, seni getirdiğine çok pişman oldu. Ama elinden ne gelirdi güvercinin?Babasını rehine tutuyordum. Sonra babası da bana yardım ettiğinden pişman. Hoş, para versem pişman olmazdı ya."

Bir kahkaha atü:

"Para vereceğimi sanmıştı serseri. Kara Karga para vermez. Dört kesesini aldım. Şimdi kuşağımda. Nasılsa çalışıp kazanmış değildi. Haydan gelen huya gitti işte."

Bir ara sustu. Kendi hayallerine daldı. Sonra tekrar konuşmaya başladı:

"Artık evlenebiliriz. Usulen tabii. Yoksa ben kimseye bağlı kalamam. Evleniriz ve servetini paylaşırız. Bizans'a gideriz. Orada benim için ikbal var. Senin kocan olarak saraya girmiş olacağım, çünkü bir prensessin sen. Böyle kurtardığımı da anlayınca daha bir*itibar edecekler bana. Hülasa Bizans sarayının baş köşesine kurulacağım, ihtimal başkumandan falan da yaparlar beni. Ama saray narızı olmayı tercih ederim. Yahut Anemas Zindanları komutanı. İşkenceden hoşlanırım ben."

Dudakları sadist bir gülümseyişle kıvrıldı:

"Bunu önce sana tatbik edeceğim."

Meryem'in gözlerinde korkudan eser yoktu. Kaderine teslim olmuş bir hali vardı. İçinden Allah'a dua ediyordu, durmadan bildiği âyetleri tekrarlıyordu.

İki akıncı peşlerinden at sürüyorlardı. Canlarını dişlerine takmış, kestirmeden önlerine çıkmak için var güçlerini harcıyorlardı. O kadar ki Saltuk endişelenmişti:

Turgut, galiba sağ kesemeyeceğiz önlerini."
"Neden?"
"Başımıza bir şey gelecek bu süratle. Yer de kayalık üstelik. Atlar bir sürçerse parçamız sağlam çıkmaz."
"Ya! Sen yatakta akıncılık yapmak mı isterdin?"
Bu söz Saltuk'a dokundu:
"Kusura bakma, ama bazan çok kinci oluyorsun. Bunca yıllık arkadaşını tanıyamamışsın daha."
"Belki çok iyi tanımışım da sana öyle geliyor. Baksana arkadaşımı nasıl kızdırmam gerektiğini bile biliyorum."
Saltuk gülmek zorunda kaldı:
"Yine laf cambazlığına boğdun vesselam."

"Sür atını koçum, az kaldı, neredeyse önüne çıkacağız keratanın."
Hakikaten kaybettikleri zamanı kestirmeden gitmekle telafi etmişlerdi. İkisi de bir zamanlar buralarda cenkleşmiş olduğundan, araziyi çok iyi biliyorlardı. Aramis ve yanındakiler de biliyorlardı gerçi, ama tehlikeli yerlerden at sürmeyi sıhhatları bakımından zararlı bulduklarından, daima düz yolları tercih ediyorlardı.
Hava gittikçe kararıyordu. Üstelik ay da yoktu. Bulutlar gökyüzünü kaplamıştı. Ama ne olursa olsun, iki akıncı azimle yollarına devam ediyor, bir an evvel düşmanlarının yolunu kesmek için insan üstü bir gayret gösteriyorlardı.
Biraz daha gittiler dörtnala. Sonra yavaş yavaş anayola doğru dizginleri çektiler. Bir dönemece gelince de pusuya girdiler.
"Burası gayet iyi bir yer," dedi Turgut, "önlerinde bulunuyoruz, şüphe yok. Doğrusu bir an evvel Aramis'i tepelemeye can atıyorum. İyice zıvanadan çıktı. Yaşadığı müddetçe bize rahat yok."
"Ben de aynı şeyleri düşünüyorum. Ama korkarım, ne yapar yapar, yine uçar gider elimizden."
"Korkun boşuna Saltuk, gerçi Aramis cin gibi bir adam, ama artık elimizden kurtulamaz. Onunla ben dövüşeceğim."
"Dövüşü kabul ettireblirsen bravo sana."
"Haklısın. Kaç kere karşılaştımsa hep kavganın açığında kalmayı tercih etti. Yalnız bir keresinde kıstırabildim. Omuzunu deldim. İçeri tıkdırdım. Yine bir yolunu bulup sıvıştı. Ben o yaradan sonra artık kılıca veda etmek zorunda kalacağını sanıyordum. Kuvvetli çıktı doğrusu. Ama şimdi son defa karşılaşacağız. Elimden kurtalamaz. Doğru üstüne süreceğim atını. Kaçabilirse kaçsın!"

"Peşinden gidecek misin?"

"Tabii. Dört silahşor düşer o zaman senin hissene. Onları Allah'ın izniyle hallettikten sonra Meryem'i alır, Karacahisar'a dönersin. Orada buluşuruz."

"İnşallah." ^°

• • •

Aramis, kaleden hayli uzaklaştıktan sonra iyice rahatladı. Takip edildiğine dair bir emarenin mevcut olmayışı ise ayrı bir huzur veriyordu. Her şeye rağmen takip edileceğini sanmıştı zaman zaman. Ama artık endişeli değildi. Kaleyi çok gerilerde bırakmıştı. Keyiflenmiş, neşelenmiş, yanındakilerle şakalaşmaya ve uydurma bir kahramanlık hikâyesi anlatmaya başlamıştı:

"Böyle bir gece idi. Yalnız başıma at sürüyordum. Baktım, yirmi kadar Osmanoğlu yolumu kesti. Osmanlılara şöyle bir baktım. Yirmi atlı, hepsi de tepeden tırnağa silahlanmışlardı. Bağıra bağıra adımı söyledim. Söyledim ya, keşke söylememiş olsaydım, dövüşme zevkinden mahrum kaldım."

Dört adamdan biri merakla sordu:

"Dövüşmediniz mi?"

Aramis eseflenir gibi başını salladı:

"Maalesef, çünkü ismimi duyunca hepsi atlarını ters yüz çevirip dörtnala kaçmışlardı."

Aramis'in kahkahası gür bir sesle noktalandı:

"Atma Aramis!"

"Ne!"

Aramis hiddetle döndü. Dört atlıya baktı:

"Hanginiz konuştu?"

Onlar Aramis'ten daha şaşkın durumda idiler. Çünkü ağızlarından tek kelime çıkmış değildi.

"Bi... bi... bilmiyorum!"

Aramis daha beter köpürdü:

"Kim konuştu dedim? Cevap verin."

"Ben konuştum Aramis."

Aramis bu sesi hatırlıyordu. Unutmasına imkân olmayan birine aitti. İçi ürperdi. Eli kılıcına gitti. Sesin sahibini görmek için karanlığı delercesine baktı:

"Kimsiniz?"

İlerden cevap hemen geldi:

"Kaçırttığını söylediğin yirmi Osmanlı akıncısından sadece ikisi. Kılıcını üstümüzde denemek ister misin?"

Aramis belki bunu isteyebilirdi, ama Turgut'un sesi bütün mukavemetini silmişti. Omuzunda bir yanma duyar gibi oldu. Bir zamanlar Turgut Alp'in kılıcıyla delinen yaralı omuzunda. »

"Kahrolsun şeytanın soyu!"

Turgut bir kahkaha attı. Atını meydana sürdü:

"Sen şeytanın soyu falan değilsin Aramis, ta kendisisin; ama bu sefer elimden kurtulamayacaksın. Yanındakilerin canlarını bağışlayabilirim, senin asla! Derhal Meryem Hatunu buraya gönder. Kozumuzu erkek erkeğe paylaşalım."

Aramis'in adamları yol kesenlerin yalnız iki kişi olduğunu anlayınca rahatlamışlardı. Aramis madem ki yirmi Türk akıncısını sadece ismini söylemekle kaçırtmış bir şövalye idi, bunları nasılsa tek başına halledcek, kendilerine de tatlı tatlı seyretmek kalacaktı. İçlerinden biri,

"Hadi şövalyem, gösterin kendinizi," diye teşvik etti.

Fakat Aramis çoktan soğuk terler dökmeye başlamıştı. Kaçsa, nereye gidecekti? Arkasında alabildiğine Türk toprakları uzanıyordu. İleri gitmesine imkân yoktu. İki Osmanlı akıncısı kale gibi yol üstünde dikiliyordu. Meri'yi kaçırmak suya düşmüş, bunca errîöc havaya uçmuştu. Yine mühimsemiyordu. Yalnız hayatının tehlikede olması canını sıkıyordu. Vaziyet hiç de parlak değildi.

"Çekil yolumdan pis serseri," diye bağırdı korkutmak için. "Çekil, yoksa ezerim!"

Bu sert karşılık Aramis'in adamları tarafından cesaret örneği olarak kabullenildi ve gönülden alkışlandı:

"Bravo şövalye!" diye bağırdılar. "Bildir haddini şunlara."

Aramis hiç o fikirde değildi. Adamlarına emretti:

"Kovun şu adanılan yol üstünden!"

Dört adam şaşkın şaşkın bakışırken, Turgut Alp'in yeni bir kahkahası yol boyu yayıldı:

"Konuşacağına gel de kendin kov şövalye bozuntusu. Teke tek vuruşalım."

"Senin için elini kılıcıma götürmeyi fuzuli zahmet sayarım Turgut Alp, adamlarımdan biri halleder bu işi."

Dört adam tekrar bakıştı. İşin ucu gele gele kendilerine dayanıyordu. Turgut:

"Adamlarının üstüne yıkma meseleyi Aramis, hesabımız birbirimize karşı, onların satılık adam olmaktan başka suçları yok."

Aramis dişlerini gıcırdatıyor, öfkesinden çıldıracak gibi oluyordu. Adamlarına döndü:

"Ne duruyorsunuz, atılın be!"

Adamlar yine de bunu beklemiyorlardı. Çok cesur zannettikleri şövalyenin işi tek başına halledeceğine öylesine inanmışlardı ki, içlerinden biri sormaktan kendisini alamadı:

"Şaka mı ediyorsunuz şövalyem?"

Bir yandan da sırıtıyordu. Şövalye kızdı, bağırdı:
"Ne şakası ahmak herif. Atılın dedim."
İki akıncı zaten hazırdılar. Arrmis'in teke tek bir kavgaya girmeyeceğini biliyorlardı. Hatta hiç mücadele etmeden ?sıvışmak isteyeceği muhakkaktı. Turgut bunu önleyebilme ümidiyle şövalyeyi tahrik etmeye çalışıyordu:
"Gelsene Aramis, neden korkuyorsun?"
Aramis cevap vermedi.
"Hadi şövalye bozuntusu, gel de hayatında bir kere olsun erce dövüş."
Şövalye tekrar adamlarına bağırdı:
"Hâlâ söyletiyor musunuz?"
Adamlar kımıldadılar çaresiz. Kılıçlarını çekip yavaş yavaş iki arkadaşın üstüne doğru atlarını sürdüler.
Saltuk kılıcını elinde şöyle bir tarttı.
"Gelin bakalım uğru sürüsü, gelin!"
Turgut ise Aramis'i üstüne çekme çarelerini araştırıyor, belki kızdırabilirim ümidiyle hakaret yağdırıyordu.
"Uzakta mı duracaksın yine Aramis? Korkaklığın bu kadar mı ilerledi?"
Aramis'in gözlerinde şimşekler çakıyordu. Aünı Meryem'in atma biraz daha yaklaştırdı. Her ihtimale karşı kızı kalkan olarak kullanmaya ve onunla birlikte kaçmaya çalışacaktı.

Dört adam iki Türk akıncısının önüne gelir gelmez kavga başlamıştı. Saltuk önce,
"Vur yiğidim, vur bahadırım!" diye bir nara atü. Bunu Turgut'un gür sesi takip etti:
"Yallah savulun!"
Sert çelikler tokuştu. Kıvılcımlar karanlık gecenin içinde yıldız böcekleri gibi uçuştu. Tok sesler ağaçlıklarda yankılandı.
Her birine iki palikarya düştü. Kıyasıya dövüşüyorlardı. Turgut birinci rakibini kısa zamanda yaralayarak safdışı ettikten sonra ikincisine bağırdı:
"Boş yere direniyorsun delikanlı, sen de arkadaşının akıbetine uğrayacaksın. Ama şövalyen hiç rahatını bozmuyor."
Adam sanki bu sözü bekliyormuş gibi atını çevirdi. Ters yüz ederek kaçmaya başladı.
Nal sesini duyan Saltuk şüphelenmişti:
"Yine Aramis mi kaçıyor Turgut?"
Turgut kahkahayı bastı:
"Yok be yiğidim, kaçan benimkilerden biri."
"Eh, benimkiler de niyetleniyorlar galiba."
Hakikaten Saltuk'un rakipleri arkadaşlarından birinin devrilip birinin tabanları kırdığını görünce ve hele şövalyenin hiç istifini bozmadığına şahit olunca kaçmayı kur-

maya başlamışlardı. Her biri fırsat kolluyordu. Ama Saltuk coşmuş, aman vermiyordu.

"Doğru dürüst kılıç sallasanıza be palikaryalar, ne kırıtıp duruyorsunuz."

Turgut yavaş yavaş Aramis'e doğru ilerlemeye başla-

mıştı. Kaçamadan enselemeyi düşünüyordu. Ama Aramis bunun farkında idi. Atını geriletmeye başladı.

"Nereye Aramis?"

"Pis köpek!"

"Köpek senin gibi olur, bir köpek kadar bile cesur değilsin leş kargası."

Aramis durmadan geriliyordu. Fakat bunun bir kurtuluş olmadığını da biliyordu. Başka bir usule başvurdu. Yakalanmaktansa yeni bir kahpelik yapmak onca en iyi yoldu. Kılıcını Meryem'in sırtına dayadı:

"Bir adam daha atarsan kızı ölmüş bil Osmanoğlu."

Turgut gemleri kıstı. Bu adamdan her şey beklenirdi. Elleri bağlı bir kadını bile rahatlıkla hançerleyebilecek yaratılışta olduğunu çok iyi biliyordu. Ne yapacaktı? Aramis'i göz görerekten kaçıracak mı idi? Bir teklif yaptı:

"Kızı serbest bırak, buradan gitmene izin vereyim Aramis. Yoksa ne yapsan kurtulamazsın."

Aramis bir kahkaha attı:

"Öyle mi sanıyorsun genç horoz? Aramis'i hâlâ tanıyamamışsın anlaşılan."

Turgut ne yapması gerektiğini düşündü. Cevap vermedi. Saltuk'un bir an evvel işini bitirip sezdirmeden şövalyenin ardına geçmesini candan arzuluyordu. Ama bunu Saltuk'a nasıl söyleyecekti? Aramis çok iyi Türkçe bilirdi. Turgut için Aramis'le bir anlaşmaya girmekten başka çare yoktu. Nasılsa yeniden karşılaşacaklardı bir gün.

"Bak Aramis, kızı bırak ve defol git. Sana bir şans daha tanıyorum."

Aramis oralı olmadı:

"Kıstın değil mi soysuz akıncı? Birazdan ayaklarıma kapanacaksın."

"Dinle Aramis..."

"Avucunu yala, ben kızı alıp gideceğim buradan. Sana bırakacağımı mı sandın? Eğer peşimden geldiğini sezersem yavuklunu ölmüş biltTamam mı?"

Atını yavaştan sola çevirdi. Niyeti orman içinden geçip tekrar yola inmekti.

Saltuk bu arada rakiplerinden birini cansız bırakmış, birini de bütün ihtimamlarına rağmen elinden kaçırmıştı. Kızgınlıkla peşini takıldı.

"Bırakmam seni soysuz palikarya," diye dişlerini gıcır-

data gıcırdata atını sürdü. Tabii Aramis'in de aynı istikamette at sürdüğünü bilmiyordu. Onun için az sonra Aramis'le yüz yüze gelince afalladı. Onu Turgut'un hallettiğini sanıyordu.

"Vay vay vay! Demek Turgut'un elinden savuştun yine. Şeytan mısın be adam? Benim elimden kaç da göreyim şimdi."

Aramis bir an tereddüt etti. Ama çarçabuk toparlandı. Kılıcını kızın sırtından eksik etmeyerek konuştu:

"Kılıcım kızın sırtındadır, bilesin delikanlı. Bir atak yapayım deme, gözünün yaşma bakmam şişlerim."

Saltuk bu kadar kalleşçe bir davranışı Aramis gibi hileyi meslek edinen bir şövalyeden bile beklemiyordu. Yere bir tükürük attı:

"Yazık be," dedi. "Kılıç taşıyan bir adamın bu kadar alçalması, gerçekten çok yazık."

"Ne söylersen söyle, ama bir adım ileriye çıkayım deme, kız ölür."

"Pekala, git bakalım. Nasılsa yine karşılaşacağız."

Meryem bütün bu konuşmalara tabii şahit oluyordu.

Kendisini kurtarmak isteyen iki yiğide nasıl yardım edebileceğini düşünüp duruyordu nicedir. Birden aklına geldi. Kendisini kaldırdığı gibi attan aşağı attı.

Şövalye kızın böyle bir hareketini hiç beklemiyordu. Bir anlık tereddüt geçirdi. Ama bu çok kısa sürdü:

"Allah'ın cezası!" diye bağırdı, atını kayalıklara sürdü.

Karanlığa rağmen hayret verici bir çeviklikle tırmandı. Tepeye ulaştı. Hemen peşine takılan Saltuk burnundan soluyor, kendi kendisine öfkeleniyordu. Ama hiçbiri işe yaramadı. Karanlık, Aramis'i koynuna almıştı. Yalnız uzaktan uzağa kahkahasını duyar gibi oldu.

"Bu adam Bizans şövalyelerine kaçma hocalığı yapsa dünyanın servetini biriktirir," diye söylendi. Meryem'in yanma döndü.

Turgut Alp da gelmişti, nefes nefese,

"Nerede o?" diye sordu.

Tek kelime ile cevap verdi:

"Kaçırdık!"

Hayıflandı Turgut:

"Allah kahretsin!"

"Üzülme, nasılsa gene karşılaşacağız."

"Gene de kaçmanın bir yolunu bulacak, tilki gibi herif!"

"Meryem Hatun ne oldu?"

Sesinde bir kırıklık belirmişti. Acaba Aramis onu da götürmüş mü idi?

Saltuk bir sözle Turgut'u endişelerinden kurtardı:

"İşte orada yiğidim."

Turgut mırıldandı:

"Sağoli"
Gitti, kızın yanma diz çöktü. Kollarını çözdü, ağzındaki tıkacı çıkardı.
'Turgut Bey, sizsiniz değil mi?"
"Benim, Meryem Hanım, yaralı değilsiniz ya!"
"Değilim Turgut Bey, ama çok korktum, gerçi mutlaka kurtaracağınıza inanıyordum, ama..."
"Ayağa kalkabilir misin?"
"Deneyeyim."
Kalktı. Turgut'un karşısında durdu. Karanlıkta göz bebeklerini aradı. Sessiz bir itiraf yapmak istiyordu. Ama ay bulutlarla örtülmüştü, etraf zifiri karanlıktı.
"Benim yüzümden oyalandınız Turgut Bey," dedi. "Kimbilir ne çok işiniz vardır."
Turgut Alp başım iki yana salladı:
"Hayır Meryem Hatun, böyle düşünmeni istemiyorum. Kadın Müslümanın namusudur. Biz namusunuzu korumak için bu kılıçların ağırlığını çekeriz. Kadın namustur, vatan namustur, silah namustur! Bize vaktiyle böyle öğrettiler."
"Sağ olun."
"Şimdi gidelim artık, çok karanlık, sabaha ancak varırız."
Atlandılar. Gök gürlemeye, yağmur taneleri serpiştirmeye başlamıştı.
• • •
"Ne dersin Turgut, yolumuz üstünde iken Köse Mihal'ı bir ziyaret edelim mi?"
Turgut Alp dalgın dalgın at sürüyordu:

"Ha?"
"Ne oluyor sana anlamıyorum, bunca üzüntüyü Aramis'i kaçırmaktan dolayı çekmiyorsun herhalde?"
Turgut gülmeye çalıştı:
"Aldırma bana, "bu sefer yakalayacağıma öylesine kendimi inandırmıştım ki.. Ne bileyim, çok tesir etti. Nasıl kaçırdık anlamıyorum."
"Çok karanlıktı, sonra kız da vardı. Asıl gayemiz tahakkuk etti. Meryem Hatunu kurtardık."
"Evet kurtardık, ama Aramis'i kaçırdık. İhtiyarlıyoruz galiba Saltuk, eskisi gibi tuttuğumuzu koparamıyoruz artık."
"Hadi canım, daha yirmi beşine bile girmedin, saçmalama!"
"Ne diyeyim başka. Kaçtır bu herif elimizden kurtuluyor. Bir kere içeri tıkabildik, bir yolunu buldu yine sıvıştı.

İn midir, cin midir, düşünür oldum."
"Sinirlerin bozuk senin, hadi çevir atının başını. Harmankaya'ya uğrayacağız. Köse Mihal'in ayranı meşhurdur, sinirleri yatıştırmak için bire birdir."
Turgut Alp arkadaşına kızgınlıkla baktı, ama yine de peşinden ayrılmadı.
"Mihal Bey sevinecek," dedi.
Gerçekten iki akıncıyı karşısında bulunca Mihal Bey, dünyalara sahip olmuş gibi sevindi. Kollarını açtı, ikisini de sim sıkı kucakladı.
"Aslanlarım, benim mert, benim koç yiğitlerim; ne iyi ettiniz de geldiniz, beni ihya ettiniz, kâinatı bağışladınız."
Bunca iltifat karşısında ne yapacaklarını bilemediler. Turgut bir-iki öksürdü. Saltuk gözlerini yere çevirdi:

"Mihal Bey, sizi göreceğimiz gelmişti. Söğüt'e dönerken bir hatırını soralım dedik."
Turgut ilave etti: ^_^
"Ayranınızın şöhreti yöreyi velveleye verir, hele bakalım, söylendiği kadar var mı?"
"Elbette yiğitlerim, istediğiniz kadar içebilirsiniz."
Emretti, tas tas ayrın getirildi, kupalar boşaldı, yürekler serinledi. Turgut'un keyfi de böylece yerine geldi:
"Mihal Bey, hisarda kesif bir faaliyet göze çarpıyor, herhalde bize saldırmayı düşünmüyorsunuzdur."
Mihal Bey başını iki yana salladı:
"Ben hiçbir zaman düşünmem, ama maalesef düşünenler var yiğidim. Tekfurlar yine kazan kaynatıyor."
Saltuk anlayamadı?
"Ne kazanı?"
"Tabii fesat kazanı! Osman Beyi bu kazanın içine sokmak isterler. Amcası Dündar Beyle tekrar arayı düzelttikleri söyleniyor. Tekfurların bütün gayesi Dündar Beyi aşiretin başına geçirmek. Tabii bu gerçekleşirse Osman Beyin fethettiği yerleri tekrar elde edebilirler."
"Dündar Beyin böyle bir sözü mü var?"
"Olduğu söyleniyor. Tekfurlar yine birleşti, bunu bildirmeye gelecektim. Bir tuzak hazırlıyorlar ya, mahiyetini iyi bilmiyorum. Bana bütün bildiklerini söylemiyorlar. Osman Gazi ile aramızdaki dosluk giderek onları ürkütmeye başlıyor. Şimdi bir düğün hazırlığı içindeyim, hisanmdaki faaliyet bu yüzden."
"Düğün mü? Hayrola, evleniyor musunuz Mihal Bey?"
Mihal Bey kahkahalarla güldü:

"Benim evlenecek halim mi var dostlarım? O hatayı bir kere işledim, hâlâ iflah olmuyorum. Karım öldükten son-

ra bir boşlukta gibiyim."

Gözleri daldı:

"Evet, boşlukta."

Turgut Alp,

"Çok seviyordunuz anlaşılan," dedi.

Köse Mihal iç geçirdi:

'Tahmin edemeyeceğiniz kadar çok."

Birden miskinliği üstünden attı, silkindi:

"Şimdi biricik kızımı evlendiriyorum, namuslu bir beyoğlu buldum. Bir tekfurun oğlu gerçi, ama hiçbir zaman tekfur olamayacak kadar dürüst ve saf."

"Buna çok memnun olduk, damadınla başımızın derde girmesini istemeyiz."

"Açık sözlülüğünüze bayılıyorum, düşündüğünüzü söylemeniz ne kadar güzel."

Turgut Alp itiraz etti:

"Her düşündüğünü söylemek güzel değildir Mihal Bey, sözün makbulü odur ki, mantığın süzgecinde süzüldükten sonra dudaklardan çıksın."

Saltuk Alp gülümsedi. Turgut'u işaret etti:

"Arada bir alimliği tutar," dedi.

Turgut diklendi:

"Ne sandın, Şeyh Edebali Hazretlerinden ders almışım."

Osmanlı akıncılarının şaka ile karışık münakaşalarını çok iyi bilen Köse Mihal Bey takdirle başını salladı:

"Birbirinizi kırmadan münakaşa da ediyorsunuz, kavga

da! Bu çok güzel. Bir zaman kılıç kılıca gelmiş iki Osmanlı akıncısını gördüm. Mesele neymiş biliyor musunuz? Osman Gaziyi sen çok seviyorsun, ben çok seviyorum. Sonunda kucaklaştılar. İkimiz de çok seviyoruz diyerek anlaştılar, nasıl şaşırmıştım o an bilemezsiniz, daha Türklerin tabiatını iyi bilmiyordum."

"Şimdi artık biliyorsunuz Mihal Bey," dedi Turgut, "bizim kadar bizden oldunuz. Eh, düğününüze herhalde davet etmemezlik yapmazsınız."

"O nasıl söz yiğidim, yanınıza mutemet adamımı katacağım. Tarafımdan Osman Beyi davet edecek, bütün tekfurları toplamaya çalışacağım. Böyle tantanalı bir düğün yapmayacaktım, ama belki öğrenebileceğim bazı şeyler var diye düşündüm. Her halde bir araya gelince ağızlarını sıkı tutmayacaklardır."

"Onu şüphe yok, tekfurlar geveze insanlardır."

Turgut, bakışlarıyla Saltuk'u susturdu. Köse Mihal uzun uzun güldü, sonra gözünde biriken yaş damlalarını silerek konuştu:

"Bu söz tartılmamış bir söz işte dostlarım," dedi. "Be-

nim tekfur olduğumu unuttunuz."
Saltuk çam devirdiğini neden sonra anladı. Ama aldırmadı.
"Ne de olsa Edebali Hazretlerinden ders almadım ben," dedi. "Mihal Beyi tekfurlardan saymadığım için böyle konuştum, o bizdendir."
Mihal Beyin gözleri bu sefer sevinçten yaşardı. Saltuk'un dizini okşadı:
"Sağol yiğidim, beni ihya ettin."
Turgut Alp ayağa kalktı:

"Bize destur Mihal Bey, yol uzun, vakit öğleye girdi. Gitmemiz lazım. Söğüt gözümüzde tütüyor."
"Geceyi burada geçirmenizi çok isterdim, yolunuzdan alıkoymaya sakınırım, mühim işleriniz vardır, bilirim. Osman Beye söylemeyi unutmayın, tedbirli bulunsun. Tek başın ava filan çıkmaktan sakınsın. Hilebaz tekfurların ne yapacağı bilinmez. Ha, Germeyanoğlu da gizli gizli yardıma hazırlanıyor. Bunu da söyleyin."
"Meraklanma, bütün anlattıklarını bir bir tekrarlayacağız, yanımıza katacağın adam hazır mı?"
"O her zaman yola çıkmaya hazırdır yiğitlerim."
Ellerini çırptı, içeri gören nöbetçiye,
"Çabuk Batista'yı bana çağır," diye emretti.
"Tuhaf bir isim," diye hayret etti Turgut, "sizin taraflarda bu ismi ilktir duyuyorum."
"Ona bu ismi ben verdim yiğitlerim," dedi Köse Mihal. "Elimde büyüdü, babası iyi dostumdu."
Az sonra Batista geldi. Cüce denecek kadar kısa boylu idi. Sırtında küçük bir kamburu vardı. Sanki yuvarlanarak Mihal Beyin önüne gitti, eğildi:
"Emrinizdeyim baba."
Mihal Bey iki arkadaşı işaret etti:
"Bunlarla birlikte Söğüt'e elçi gideceksin. Osman Gaziyi düğünümüze davet edeceksin."
Kalktı, dolabı açtı. İçinden çok değerli bir kılıç çıkardı:
"Bunu da selamımla birlikte taxdim edeceksin,"
Batista kılıcı aldı:
"Anladım babacığım."
Anormal olan bir şey daha vardı bu cücede: gözleri. Bir

insanınkinden çok atmaca gözlerine benziyordu. Atmacamnki kadar san idi. Ama bakışlarında sadakattan başka bir şey okunmuyordu.
Hep birlikte dışan çıktılar. Turgut Alp, Saltuk ve elçi Batista atlanna bindiler. Mihal Bey onlan kapıya kadar

geçirdi.
"Yalanda gelmek istiyorum," dedi. "Osman Beyi özledim. Ama bakalım, düğün hazırlıklanndan başımızı kaldırabilirsek."

Vedalaştılar.

Eller son bir defa kalktı, boşlukta sallandı. Atlar mahmuzlandı. İki akıncı ile cüce Batista kalenin büyük kapısını sür'atle geçip ovaya çıktılar.

• • •

Söğüt'e ziyaretçilerden biri gidip biri geliyordu. Bunlann arasında Germeyanoğlu Ali Şir Beyin adanılan olduğu gibi, İznik Rum Beyinin ve Bursa Beyinin adamlan da vardı.

Şövalye Aramis, nişanlısını kaybettikten sonra daha beter hırslanmış. Türklere karşı kini kat kat artmış, bu arada tekrar tekfurların gözüne girmek için ihtiyar Dündar Beyi kandırmayı üstüne almıştı.

Bir akşam vakti Söğüt'e girdi. Hafif yağmur çiseliyordu. Atından iner inmez kapıdakilere Dündar Beyi göreceğini söyledi ve ismini verdi. Kabul edildikten sonra da kandırmak için ne kadar hüneri vardıysa ortaya döktü:

"Bakınız Dündar Bey, bu bizim olduğu kadar sizin de meselenizdir. Bir haksızlığa uğradığınız meydanda. Ertuğrul Gazi aşiret reisliğini, sizin hakkınız olduğu halde oğluna devretti. Gasp sayılır. An'anelerinize göre reislik

ailenin yaşlısına geçmek icap eder. Oysa Osman kardeşlerinin de en genci idi. Bunu tamir etmek gerek. Biz böyle bir vaadle Söğüt'e geldik."

Dündar Bey bir süre düşünceye daldı. Teklif hiç de yabana atılır cinsten değildi. Tekfurlar ittifakla kendisini Kayı aşireti reisliğine getiriyorlardı. Ancak bunun için bir istekleri olacaktı elbette. Babalarının hayrına kendisine yardım etmeyeceklerini bilmeyecek kadar toy değildi. Ağır ağır başım kaldırdı:

"Bunun için ne rüşvet istiyorsunuz?" diye sordu.

Şövalye Aramis birden afalladı. Bu kadar açık konuşma beklemiyordu.

"Şey... yani..." diye kekeledi.

Dündar Bey elini Aramis' doğru sallayarak müphem bir işaret yaptı:

"Boşuna gayret etmen yersiz şövalye," dedi. "Kimse kimseye menfaati olmadan yardım etmez. Hele Rum beyleri. Beni reis yapacaklar, güzel, ama bunun için ne istiyorlar? Elbet bir dilekleri vardır."

Aramis neden sonra toparlanabildi:

"Küçük bir şey," dedi. "Küçücük bir istektir bu. Hiç de zor olmayan bir istek. Kabul edeceğinizden eminiz."

Dündar Bey acı acı güldü:
"Bu küçücük istek sakın Osman Beyin kılıcıyla aldığı yerlerin iadesi olmasın şövalye?"
Dündar Bey tekrar bir el hareketiyle muhatabının konuşmasını önledi:
"Alçaklığımı biliyorum. Bu toprakların kılıç hakkı olduğunu, geri verilmeyeceğini de biliyorum. Ama ne çare! Aşiret reisliğini özlüyorum. Bu benim için vazgeçilmesi

mümkün olmayan bir sevda oldu. Keşke şimdi ölmüş bulunsaydım da senin karşına çıkmamış olsaydım."
"Bu ne biçim söz beyim, Allah saklasın!"
"Öyle deme şövalye. Bir ihanet içinde olduğumu biliyorum. Buna rağmen bu ihanetimi frenleyecek gücü kendimde bulamıyorum."
Yüzü gerildi:
"Acı, çok acı bir şey bu!"
"Ama aşiret reisliği sizin hakkınız."
"Öyle bile olsa Osman Bey şüphesiz daha layıktır buna. Aşiret benim elimde bulunsaydı şimdiye kadar eski halinde kalacaktı belki. Dalaverelerinize aldanıp belki de büs bütün kaybetmiş bulunacaktım. Yeğenim onu yüceltti. Bir devlet çekirdeklerini attı. Şimdi ben tekrar çekirdekleri toprağın içinden söküp almak sevdasıyla size müttefik olacağım."
Başını indirdi:
"Pekala şövalye, bu ihanet yolunu da bir deneyeceğim. Bakalım nereye kadar gidebileceğiz. Sizinle birlik olduğumuzu efendilerine söyleyebilirsin. Kimi temsilen geldin?"
"Yarhisar, Bilecik, İnegöl ve diğer bütün tekfurları. Ayrıca Bursa ile Eskişehir beylerini de temsilen huzurunuzdayım efendim."
Dündar Beyin dudaklarında müstehzi bir gülümseme dolaştı:

"Ya, demek bütün bu beyler senden başka gönderecek adam bulamamışlar huzuruma ha! Demek bu haldedirler?"
Şövayle Aramis sarardığını hissetti:
"Ama..."

"Sus şövalye, niyetim hakaret etmek değildir. Ama seni çok iyi tanıdığımı da unutma. Dalaverecinin tekisin. Böyle senin gibilerle iş gören beyler yıkılmaya mahkumdurlar bilesin."
Sonra bir sual sordu:

"Nişanlınız prenses nasıllar?"
Şövalyenin sararması geçti, yüzünü birden bir ateş bastı. Hiddetle ayağa fırladı:
"Beni tahkir ediyorsunuz Dündar Bey!"
Dündar Bey de yavaş yavaş doğruldu. Delici bakışlarını şövalyenin gözlerine mıhladı.
"Ya tebrik mi edeceğimi sanıyordun? Bir nişanlısını elinden aldıran adam, birleşik Rum kuvvetlerini temsil ediyor. Ne gülünç!"
Şövalye renkten renge giriyordu. Şu Türk beylerini bir türlü anlayamamıştı. Ne zaman ne yapacakları o kadar belirsizdi ki, önceden tahmin etmeye imkân yoktu. Eli gayri ihtiyari kılıcına gitti. Karşısındaki yaşlı adamı tepeleyebileceğine aklı yatmıştı.
Sonra birden durdu. Burada niçin bulunduğu aklına geldi. Az daha bir çuval inciri berbat etmek üzere idi. Elini çekti. Gülümsemeye çalıştı:
"Gazap buyurmayınız beyim," dedi. "Kemter kulunuz belki dediğiniz gibidir, ama buraya bir müjde vermek için gelmiştir. Size aşiret reisliğini vaad eden bir adamı tahkir etmemeliydiniz. Neyse, bizimle bir olduğunuzu ve riyasetiniz gerçekleşince Osman Beyin aldığı yerleri iade edeceğinizi tekfurlara söylemek üzere hemen hareket edeceğim. Müsaadenizle."
Dündar Bey, şövalyeyi çadır kapısına kadar gözleriyle takip etti. Tam çıkmak üzereyken,

"Dur bir dakika," diye seslendi. Aramis durdu, yavaş yavaş arkasına döndü:
"Bir emriniz mi vardı?"
Dündar Bey ittifaka katılmayacağını söylemek için adamı durdurmuştu. Ama birden bu fikrinden caydı. Şeytan yine içine girmiş, koca aşireti idare etme zevki kalbini ürpertmişti. Hem aşireti elde ettikten sonra verdiği sözde durmasa ne lazım gelirdi. Küffara karşı verilen sözün tutulmaması halinde bir vebal yoktu ki.
"Pekala," dedi. "Efendilerine kendileri3rle birlikte olduğumu, tekliflerini kabul ettiğimi söyleyebilirsin. Ancak bunun çok gizli kalması lazım."
Aramis yerlere kadar eğildi:
"Hiç merak etmeyin beyim, uçan kuşun bile haberi olmayacaktır, siz kalbinizi müsterih tutunuz."
"Gidebilirsin."
Şövalye çıktı. Dündar Bey hırsla ayağını }'ere vurdu:
"Kendimden iğreniyorum!" diye mırıldandı.
Şövalye Aramis Yarhisar'a uçarcasına dönüp haberi Nikefor'a ulaştırdığı zaman Tekfur ağzı kulaklarına varırcasına sırıttı:
"Oh ne âlâ," diye el çırptı. Gitti, Aramis'i kucakladı.

"Sen harikulade bir şövalyesin dostum, tebrik ederim, iyi iş becerdin."

Şövalye hürmet ve riya ile eğildi.

"Tebriklerinize layık olmakla şeref duyarım Tekfur Hazretleri."

Nikefor bu karşılığı duymamıştı bile. Çoktan yeni bir şeyler düşünmeye başlamıştı. Aramis kendisine ehemmiyet verilmediğini görünce köşedeki bir sedire ilişiverdi. Ni-

şanlısını elinden aldırdığından beri eski itibarını hayli kaybetmişti. Adeta sıradan bir şövalye seviyesine düşmüştü. Eğer tekfurları birleştirmede gereken rolü oynayabilirse eski durumunu kazanacağına inanıyor, onun için canla başla çalışıyordu.

Nikefor neden sonra başını kaldırdı. Gözlerini odada dolaştırarak Aramis'i buldu. Ona doğru yürüdü:

"Dostum," dedi. "Yeni bir hizmet yolu daha açılıyor sana. Dündar Beyi ikna ettiğin gi_i onu da ikna edebilirsen dile benden ne dilersen. Büyük kızımı da sana veririm istersen."

Şövalyenin gönlü öteden beri Holofira'nın büyüğü olan Hanofer'e akıyordu. Ama Meri onun için istikbal, ikbal demekti. Hanofer ise sadece kendisini getiriyordu. Bir de Yarhisar ordusu başkumandanlığı filan getirebilirdi belki. Bizanslı prenses Bizans'ta konacağı bütün servetlerle birlikte çekip gitmişti. Yeni durumuna razı olmalıydı. Zaten Meri'nin peşinden koşmak beladan başka ne getirmişti ki?

Gülerek Nikefor'a bakü:

"Beni ebediyen minnettar edersiniz tekfurum."

Nikefor durmadan smüyordu. Beş parmağındaki peş alyansı pencereden süzülen güneş ışıklarına tutup bir süre parlattıktan sonra,

"Artık genç değilsin şövalye," dedi. "Saçlarında beyazlar artmaya başladı. Evlenme çağın geçti, geçiyor. Hani kızım diye demiyorum, ama Hanofer gerçekten güzel ve alımlı. Onu Bursa Rum beyine vermeyi düşünüyordum ya, senin hizmetin fazla olursa..."

"Adam sen de" der gibi bir işaret yaptı. Şövalye bir daha eğildi:

"Sadakatim ömür boyu olacaktır aziz tekfurum."

"Peki öyleyse, gidip Harmankaya Tekfuru ile görüşeceksin. Onu davamız lehine kandıracaksın."

Şövalye apışıp kalmıştı: Q_p

"Mihal Beyi mi?" diye sordu yan kekeleyerek.

"Ne o, cesaretin gelmiyor mu? Elbette Mihal Beyi. Mihal gerçi Osman Beyin dostudur, ama babasının oğlu değil

ya nihayet. Mesela Osman Beyi hallettikten sonra Kara-
cahisar'ı kendisine vereceğimizi vaad edebilirsin. Başka
şeyler de vaad et istersen, nasılsa yerine getirecek deği-
liz."

Ararnis Mihal Beyden hiç hazzetmezdi. Sevmediği
adamların en başında o gelirdi hatta. Ama çaresiz gide-
cek, isteneni yapmaya çalışacaktı.

"Ama," dedi. "Mihal Bey Osman Gazi ile canciğer."

"Ne çıkar bundan? Şimdi Osman Gaziden yardım görü-
yor, yahut ilerisi için böyle menfaatine geliyor. Korktu-
ğundandır. Osman Gaziyi bertaraf edeceğimize inanabilir-
se bizimle birleşeceğinden eminim."

"Demek emin olabiliyorsunuz?"

"Elbette olabiliyorum. O da bizim ırkımızdan değil mi?
Menfaati için babasını bile satar."

"Kusura bakmayın tekfurum, ama müsaadenizle, Mihal
Beyi tanımadığınızı söylemek istiyorum."

"Ne, ben mi Mihal'ı tanımıyorum? Ayol birlikte büyü-
dük onunla."

"Zaten burda aldanıyorsunuz ya. Mihal birlikte büyü-
düğünüz Mihal değildir artık. Köseliğinden gayri her şeyi
değişti. Adeta Osmanoğullarından biri olup çıktı. Bu yüz-
den bizimle birlik olacağını sanmıyorum."

"Öyle mi dersin?"

"Evet."

"Öyleyse kızım Hanofer'e ömrünce sahip olamayacaksın
demektir şövalye. Bense kızımın hatın için üstesinden
gelmeyeceğin iş olmadığını sanıyordum, yanılmışım."

"Yanılmadmız, gerçekten Hanofer için yapamayacağım
şey yoktur. Ama, doğrusunu isterseniz bunu başarabile-
ceğimden emin değilim."

Nikefor elini şövalyenin omuzuna koydu.

"İstediğin şeyleri başarabileceğini biliyorum şövalye.
Boşuna tevazu gösterisi yapmaya kalkma. Git ve Har-
mankaya tekfuru Köse Mihal'i bizimle birlik olmaya çağır.
Bütün sırrımızı söyleme. Şimdilik Osman Beye karşı birli-
ğe muhtaç olduğumuzu belirtmen kâfi. Bizimle birleşmeyi
kabul ederse Osman Beyi ortadan kaldırmak için hazırla-
dığımız planı anlatırız. Sen onu en iyisi buraya getirmeye
ikna et yeter, gerisini bana bırak."

Nikefor şövalyenin koltuklarını kabartıyordu ya, yalan
söylediğini ikisi de biliyorlardı. Şövalye hele, son aylarda
iyice itibarını kaybetmişti çünkü.

"Bir deneyeceğim tekfurum," dedi.

"Aferin sana."

"Müsaadenizle tekfurum."

"Güle güle şövalyem."

Çıktı. Tekfur ellerini oğuşturarak yaldızlı sedire oturdu.
"Bu iş de oldu bitti."

• • •

Mihal, düğün işleriyle uğraşırken, hisarına şövalye Aramis'in geldiği haberini aldı. Bu adamın hayırlı bir iş için gelmeyeceğini iyi bilirdi.

"Bakalım bu sefer ne yumurtlayacak hilebazlar şahı?" diye geçirdi içinden. Konağına giderek içeri almalarım söyledi. <-

Aramis bütün riyakârlığıyla mükellef salona girdiği zaman Köse Mihal dikkatle yüzüne bakıyor, anlatacaklarım yüzünden okumaya çalışıyordu.

"Siz aziz Tekfurumuza Nikefor hazretlerinin selamlarını getirmekle şeref duyarım."

Mihal Bey hafifçe doğruldu.

"Selama selam!" dedi. Şövalyeye yer göstererek oturttu. Sonra da sordu:

"Gelişinizin sebebini öğrenmek isterim şövalye, kusura bakmayın, bu sıralar çok meşgalem var. Bildiğiniz gibi, biricik kızımı evlendiriyorum."

Şövalye, bundan gerçi haberdardı, ama ehemmiyet vermiyordu.

"Doğrusu, iyi bir damat seçtiğinizi söylemek isterim. Bir cevherdir o, bulunmaz bir cevherdir."

"Biliyorum," dedi Köse Mihal. "Babası gibi kalbi fesatla dolu değildir ve gerçek Türk dostudur. Zaten bu evliliği bunun için istedim."

"Ya!"

"Niçin şaşırdınız, benim Türklere olan sıhriyetimi biliyorsunuz umarım."

"Biliyorum şüphesiz, kim bilmiyor ki. Ama dindaşlarınızı da unutmadığınıza inanıyorum. Şimdi huzurunuzda onları temsil etmekteyim."

"Onları mı, kimleri?"

Şövalye sıkıntılı bir tavırla kımıldadı.

-

"Aslında bütün Hıristiyanlık âlemini, Yarhisar'ı, Bilecik'i, İnegöl'ü ve dolayısıyla da Bursa'yı."

Mihal Beyin dudaklarında müstehzi bir tebessüm gölgelendi.

"Ya! Görmeyeli çok yetkiler almışsınız şövalye. Bunları temsil hakkını size kim verdi, sorabilir miyim?"

"Bunları temsil hakkını bizzat kendilerinden aldım. Bütün Rum hisarlarının mutemet adamıyım. Sözlerim onların sözleriyle eşittir."

Mihal Bey sedirin arkalığına yaslandı. Rahat bir tavır takındı.

"Peki, Tekfurlar benden ne istiyor?"

"Gayet basit. Kayı tehlikesi gittikçe bizi tehdit eder bir mahiyet arzediyor. Buna karşılık birleşmeye davet ediyorlar sizi. Yahut Yarhisar'a teşrif ediniz bunları kendileriyle konuşunuz."

"Yarhisar'a gelmeyi ben de isterdim. Ne var ki düğün hazırlıklarından vakit bulamıyorum, ama yakında düğün münasebetiyle hepsini hisanma davet edeceğim. Teşrif ederlerse memnun olacağım. Bu meseleyi de etraflıca konuşma imkânı buluruz."

Şövalye bu teklifi canına minnet bildi. Yarhisar'a döndüğünde Köse Mihal'ı Tekfurları düğününe davet etmeye kendisinin ikna ettiğini Nikefor'a anlatır ve kızını almaya mutlaka hak kazanırdı.

"İyi bir teklif," dedi. 'Tekfurların geleceğini şimdiden garanti edebilirim size."

"Öyleyse anlaştık. Yüz yüze iyi konuşabiliriz. Aklıma gelmişken söyleyeyim. Osman Bey de düğünde hazır bulunacak."

Aramis belirli bir şekilde sarardı.

"Ya!" r

Köse Mihal Aramis'e bakıp kıs kıs güldü:

"Normal değil mi şövalye? Osman Bey benim dostumdur, kızımın düğününde bulunmasından daha tabii ne olabilir?"

Aramis kendini toparlamaya çalışıyordu.

'Tabii, tabii," diye kekeledi. "Birden tuhaf geldi de."

Aramis düğüne Turgut Alp'in da gelip gelmeyeceğini sormak için can atıyordu, ama buna imkân yoktu. Mihal Bey mutlaka kendisiyle alay eder, gidip duyduklarını Turgut'a bile anlatırdı.

"Anlaştık aziz Tekfurum," diye ayağa kalktı. "Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Düğün günü görüşürüz."

Bir an sustu. Sonra da ilave etti:

"Tabii bendenizi de davet etme tenezzülünde bulunursanız."

Köse Mihal de ayağa kalktı:

"Ne demek," dedi. "Hıristiyanlık âlemine büyük hizmetler yapmış gerçek bir şövalyesiniz. Kapım her zaman açıktır."

Şövalye eğildi:

"Teveccühünüz efendim. Müsaadenizle."

"Güle güle şövalye. Nikefor'a selamlarımı söyleyiniz.

Düğüne mutlaka bekliyorum. Gelecek hafta sonunda hisanma teşrif etsinler."

Şövalye tekrar eğildi:

"Geleceklerdir tekfurum."

Sinsi sinsi gülerek kapıyı geçti.

• • •

Osman Bey haberi duyunca hiç hayret etmiş görünmedi. Sadece başını salladı:

"İttifak, ittifak, ittifak," diye mırıldandı. "Bu kaçıncıdır? Son derslerini verme zamanı geldi de, geçiyor bile."

Bakışlarını arkadaşlarına çevirdi. Bütün dikkatlerini teksif etmiş, ağzından çıkacak kelimeleri dinlemeye hazırlanmışlardı. ;

"Bu ittifakı zaten bekliyorduk, hatta biliyorduk," diye devam etti. "Ama bir taarruz mu, yoksa bir müdafaa mı olduğunu hâlâ bilmiyoruz. Bunu öğrenmemiz gerek."

Turgut köşeden seslendi:

"Müsaade eder misiniz beyim?"

"Konuş Turgut Gazi."

"Köse Mihal Bey bunu üstüne alıyor. Düğün gecesi herşeyi öğrenecekmiş."

Osman Bey bir müddet düşündü.

"Acaiptir ki, tekfurlar hâlâ bizim Köse Mihal'e güveniyorlar. Bizden yana olduğunu bilmemeleri mümkün değil. Halbuki gidip ittifaka dahil olmasını teklif ediyorlar. Acaba onun sayesinde bizi tuzağa mı düşürmek isterler? Tek dilekleri başımızı almak mı?"

Osman Bey doğru konuşuyor, doğru düşünüyordu. Tek istedikleri onun başı idi. O olmazsa idarenin Dündar Beye geçeceğini, bu ihtiyarın elindeki aşiretin ise kısa zamanda sukut edeceğini tahmin ediyorlardı.

Karamürsel'e döndü:

"Sen ne dersin Karamürsel?"

'Tekfurlar bizimle bir mücadeleye girişmeye sanmam ki cesaret edebilsinler beyim. Bunun yerine sizi öldürmek daha kolaylarına gelmiş olabilir."

Bütün hazırdakiler bir ağızdan,

"Allah korusun!" diye bağırdılar. Karamürsel devam etti: f-*

"Allah korusun beyim. Ama bizim başımız ne güne duruyor? Küffar eğer böyle bir sevdaya kapıldıysa peşinen bilmelidir ki, Karamürsel'in başı omuzlarının üstünde durdukça Osman Beyin kılına halel gelmeyecektir."

Turgut ile Saltuk aynı anda ayağa fırladılar:

"Bizim başımız ne güne durur bre."

Sonra Osman Gazinin diğer silah arkadaşları,

"Bizim de başımız feda."

Aşiret reisinin gözleri yaşarmıştı. Bunu göstermemek için başını kapıya çevirdi. Orada Orhan Bey duruyordu. Girmek üzere iken heyecanlı bağırtıları duymuş ve durmuştu. Babasının yaşlı gözlerini görünce dayanamadı:

"Bilsinler ki benim de başım omuzlarımın üstünde durdukça muhterem pederimin kılma kimse halel getiremeyecektir. Ölüm Allah'ın takdiriyle olur. Pis birkaç kâfirin dileğiyle değil."

Herkes başını kapıya çevirdi. Orhan Bey yavaş adımlarla odaya girdi. Beyleri selamlayarak gitti, babasının önünde durdu. Vakar ve ciddiyetle,

"Baba," dedi. "Kulağımıza cenk sözleri erişir. Nicedir Abdurrahman ağamla Turgut ağamın yanında cirit ve kılıç talim ederiz. Anamız bizi cenk ninnileriyle büyüttü. Ama daha doğru dürüst kılıcımızı denemedik bile. Süs olsun diye belimize astıysak o başka. Yok, memleket, millet için işleyecekse vakti değil midir?"

Gözler takdirle parlıyor, Orhan Beyden Osman Beye, Osman Beyden, Orhan Beye gidip geliyordu. Kalbler se-

vinçle dolmuştu. Oğulun babadan hiç de geri olmadığını görmekten doğan huzur umumi bir neşe getirmişti. Yaşlı bir bey yanındakine,

"Babasını aratmayacak," dedi. "Nasıl ki Osman Bey babasını aratmamıştır."

Bu sözleriyle istikbalin Rumeli Fâtihini alkışladığını acaba biliyor muydu?

Osman Bey oğlunu omuzlarından tuttu. Elbisesinin içinde kuvvetli adaleleri gerilmişti. Bunu hissetti.

"Az daha sabret oğul" dedi. "Kılıcın yanında oyuncak olmaktan çıkacak ve küffar üstünde dolaşmaya başlayacak, hele biraz daha sabır."

Orhan Bey başka kelam etmedi. Lafı uzatmayı saygısızlık saydı. Turgut Alp'in yanma ilişti.

Osman Gazi arkadaşlarına hitap etti:

"Hepinize minnettarım dostlarım. Omuzlarınızda Kayı aşireti yükseliyor. Bu azim ve feragatle çalıştığımız müddetçe âti bizimdir. İnanıyorum ki Bursa da, Bizans da atlılarımızın ayakları alünda dize gelecek. Bursa'yı payitaht yapacağız. Bütün emelim oraya gömülmektir."

Başını oğluna çevirdi:

"İyi duyuyor musun Orhan? Bütün emelim Bursa'ya gömülmektir. Eğer onu fethetmeye ömrüm yetmezse, vasiyetim budur ki, mutlaka Bursa'yı alasın ve beni oraya hâkim bir tepe üstüne defnedesin."

Tekrar arkadaşlarına döndü:

"Sizler de şahit olunuz!"
Osman Beyin ölüm ihtimali soğuk bir rüzgâr gibi esti. Başlar öne düştü. Dudaklar bıçakla kesilmiş gibi büzüldü. Birkaçı:

"Allah geçinden versin!" diye mırıldandı. Osman Bey gülümsüyordu:
"Niye mahzunlaştınız birderr?0 Niye sustunuz arkadaşlarım? Her fani gibi bir gün bu acizin de toprak olacağı muhakkak! Dünya, Hz. Süleyman gibi bir hükümdara kalmadıktan sonra ben gibi bir acize mi kalacak ki? Öleceğiz."
Sangını çıkardı:
"Saçımızda beyazlar giderek çoğalıyor. Habercidir bunlar, ölümün habercisi. Allah yaşa göre baş vermiş. Bir gün ecel mukarrerdir. Ancak dileğimiz oldur kim, yaşarken vazifemizi noksansız ifa edelim. Allah'ın iyi kulu, Peygamberin ümmeti olalım."
Orhan Bey dayanamadı, ayağa fırladı. Gidip babasının ellerine sarıldı:
"Bursa'ya birlikte gideceğiz babacığım."
Osman Bey oğlunun börkünden taşan saçlarını okşadı:
"İnşallah oğul," dedi, "inşallah!"
Toparlandı. Zayıf görünmek zamanı değildi. Orhan Beyi hafifçe itti.
"Arkadaşlarım," diye tekrar söze başladı. "Küffar ittifak ile canımıza kasteder. Verdiğimiz dersleri unutmuşa benzerler. Haklan da var! Uzun zamandır cihada çıkmadık. Kılıçlar kınlannda uyudu. Bekledik ki Selçuklu Devleti bir hal olsun. Bu dev hâlâ can çekişini tamamlayamadı. Öbür taraftan Moğol da sarsılıyor. Çatılar çoktan çatırdamıştır. Bina çökmek üzeredir. Kuvvetli olmaya, pek durmaya mecburuz. Tam birlik ve beraberlik içinde olduğumuz sürece yıkılmayız. Bekleyelim. Yakında istiklalimizi ilan edeceğiz. Ama daha evvel de söylediğim gibi önce ci-

vardaki tehlikeleri bertaraf etmek gerek. Bu ittifak ekmeğimize yağ sürecektir. Hele Köse Mihal'in düğününe gidelim. Ondan sonrasını görüşürüz. Bakalım, ne çeşit bir yol takip edecekler? Tekfurlar bizi öldürmek için nasıl bir hile tasarlarlar? Şimdilik ağzımızı sıkı tutalım. Sözlerim buradan dışarı taşmamalı. Biliyorsunuz, etraf casus doludur. Elçi hüviyetinde biri gelip biri gidiyor. İttifaklarından haberdar olduğumuzu bilirlerse planlarını değiştirirler. İşimiz hayli güçleşir. Sonra Köse Mihal Beyin de durumunu sarsmış oluruz. Şimdilik bu kadar arkadaşlar. İsteyen gidip uyuyabilir."

Fakat kimse gitmek istemedi. Daha saatlerce oturdular. Geçmişi ve geleceği konuştular. Söz dönüp dolaşıp Bursa'ya ve Bizans'a dayanıyor, her hatırlayışta gaziler derinden bir iç çekiyorlardı.

Ancak sabaha karşı dağılıp evlerine çekildiler.

^

BEŞİNCİ BÖLÜM

Osman Bey, ağabeyi Gündüz'ü birkaç sürü koyun ve çeşitli hediyelerle birlikte Harmankaya'ya gönderdi. Gündüz Beyin yanında Turgut Alp, Saltuk ve Targal üçlüsü de vardı. Hisara giderken halk yolun iki yanına dizilmiş, Osman Beyin düğün hediyesi olarak gönderdiği yüklü kervanı uzun uzun alkışlamıştı.

Tekfurlar iki gün önce kaleye gelmiş bulunuyorlardı. Doğrusu bu erkenciliği Mihal yadırgamıştı, ama sesini çıkarmamıştı.

Hepsi memnun duruyorlardı. En süslü elbiselerini giyiyor, kadınlar gibi kaşlarını yoluyor, birbirlerine sükse yapmaya çalışıyorlardı. Tekfurlarla bir arada bulunduğu sıralar Mihal Bey için işkence oluyordu. Tekfurluğundan nefret eder olmuştu.

Bilecik Tekfuru, tekfurların arasında en süslü püslü olanı idi. Düğüne, sözlüsü Holofira'nın da geleceğini bildiğinden gelinler gibi süsleniyordu. Şiş göbeği ile patlak gözleri olmasa bir genç kız sanılabilirdi. Yerli yersiz, zamanlı zamansız kahkahalar atıyor, ikide bir,

"Osman Bey bizim dostumuz, aramızda hiç ihtilaf çıkmış değil, Domaniç'e çıkarken ağırlıklarını hisarıma bırakır, iki kardeş gibiyiz" diye övünmeyi alışkanlık haline getirmişti. Tabii sözlerinde samimiyetten eser yoktu. Maksadı ya Köse Mihal veya herhangi biri tarafından sözlerinin Osman Beye duyurulması idi. Böylece itimadını çekecekti aklı sıra. Çevirdiği dolaplardan Kayı aşiretinin haberi olmadığını sanıyor, bunda da çok aldanıyordu.

Diğer tekfurlar da Osman Beyi methetmede pek ondan aşağı kalmıyorlardı. İşin içyüzünü bilmeyen biri konuşmalarım dinlese, insanın insanı bu kadar sevmesine belki hayret ederdi.

Turgut Alp ve iki arkadaşı hisarın en kuytu köşelerine kadar sokuluyor, Osman Bey aleyhine bir tuzağın kurulup kurulmadığını öğrenmeye çalışıyorlardı. Henüz görünürlerde bir şey yoktu, üç arkadaş oldukça rahatlamışlardı.

Şövalye Aramis de gelmişti. Mihal Bey bu adama fazla yüz vermedi, ama kovamadı da. Bunca tertiplerini bildiği halde nezaketsizlik edemedi. Çaresiz katlanacaktı. Ama

bunu Kayı dilâverlerine bildirmeden rahat edemezdi.
Turgut Alp'i bulup kulağına fısıldadı. Turgut'un yüzü karıştı:
"Yok be," dedi. "Ne biçim adam bu yahu?"
Targal, Köse Mihal'ın ne fısıldadığını merak ediyordu. Uzaklaştıktan sonra Turgut'a yanaştı:
"Bana söylemek istediğin bir şey yok mu Turgut?"
"Şimdilik yok."
"Belki sonra söylersin."
"Belki, hadi gidelim."

Saltuk,
"Nereye?" dedi.
"Yürüyün." C-i

• • •

Fellik fellik Aramis'i aramaya başladı hisarda. Her tarafa baktı, ama bulamadı. Bir deliğe girmiş olacaktı, herhalde kafasında iyi düşünceler taşımıyordu.
Turgut böyle düşünmekte haksızdı, çünkü Aramis büyük düşmanının varlığından haberdar değildi. Bu yüzden neşesi yerinde idi. Yarhisar Tekfuru Nikefor'u kandırmış, Holofira'nın ablası Hanofer'i kendisine vermesi için ikna etmişti. Bizanslı Prenses Meri ile izdivacı suya düşüp Bizans başkumandanlığı hayaline veda etmek zorunda kalınca tevazu göstermiş, Yarhisar başkumandanlığına fit olmuştu. Bunun en kestirme yolu da tekfurun kızıyla evlenmeden geçerdi. İşte bu yolu tutmuştu. Belki ilerde Yarhisar'a Tekfur da olurdu, bilinmezdi bu işler.
O sırada mutfakta bulunuyordu. Aşçı ile hayli çekiştikten sonra bir tavuk budunu elde etmeyi başarmış çoban köpeği iştihasıyla kemirmeye koyulmuştu. Aşçı dışarı çıkmasını isteyince keyfi kaçtı:
"Canın cehenneme," diye söylenerek kalktı.
Turgut Alp aramaktan bıkmıştı. Zaten arkadaşları da mızmızlanıyordu. Hele Targal gençliğinden gelen bir merakla sıkıştırıp duruyordu:
"Yeter, ayaklarımıza kara sular indi, neyin peşinde olduğumuzu bile bilmiyoruz."
"Aramis'in," dedi Turgut.
Dikkat kesildi:
"Yanlış mı duyuyorum?" H

Turgut lakayt görünmeye gayret ediyordu.
"Yoo," dedi. "Aramis burada."
"Köse Mihal onu mu fısıldamıştı kulağına?"
'Tabii."

Saltuk elini kılıcının sapma attı:

"Arayalım," diye tısladı dişlerinin arasından.

Turgut alp omuzlarını kaldırdı:

"Aradık işte, yok."

Targal:

"Olmaz, yine arayalım!"

"Ayaklarına kara sular inmişti ya."

Targal arkadaşını kolundan çekti.

"Şimdi iyiyiz, hadi aramaya devam."

Turgut Alp gülerek arkadaşlarını takip etti.

Mutfağın önüne kadar yürüdüler. Aramis kapıdan çıkıyordu. İlk gören Saltuk oldu, arkadaşlarını bir evin çıkıntısına doğru çekti:

"Bakın, bakın!"

Turgut'un dudakları yandı.

"Aramis!"

Targal:

"Ta kendisi!"

"Şunun bir ödünü koparmak boynuma borç," dedi Turgut, "beni az uğraştırmadı. Siz burada bekleyin."

Aramis önlerinden geçmişti. Tavuk budunu ağzından eksik etmiyor, iştiha ile kemiriyordu. Hiçbir şeyin farkında olmamıştı.

Turgut Alp sessizce peşine düştü. Birkaç adımda yetişti. Hafifçe omuzuna dokundu:

"İyi akşamlar şövalye!" r^

Şövalye ağır ağır döndü:

"İyi ak..."

Birden Turgut'u tanıdı, cümlesi dudaklarında takılı kaldı. Tavuk budu elinden kayarak yere düştü:

"Sen!"

Turgut Alp bir şey söylemedi. Döndü, sakin adımlarla uzaklaştı.

Aramis cin çarpmıştan beter bir durumda idi. İrileşmiş gözlerle bir süre delikanlının ardından baktı. Neden sonra sarsak adımlarla oradan ayrıldı.

Targal bir kahkaha attı:

"Herif şeytan görse bu kadar çarpılmazdı."

Saltuk bu fikirde değildi:

"Aramis şeytanın ta kendisi," dedi. "Şeytan onu çarpmaz. Melek görünce çarpılır."

Bu sözler Turgut'a iltifattı aslında, anlamamış göründü:

"Yarın Osman Bey hisara gelecek," dedi. "Hazırlıkları gözden geçirmeliyiz. Bakalım, Köse Mihal ne yapıyor?"

Beraberce konağa girdiler.

• • •

Gün sakin geçti. Gece de öyle. Yalnız Aramis sabaha kadar uyuyamadı. Kılıç elde, odada dolaştı durdu.

Ertesi sabah pırıl pırıl bir güneş vardı. Harmankaya'da son hazırlıklar gözden geçiriliyordu.

Öğleye doğru Osman Bey ve maiyetinin hisara yaklaştığı haberi geldi. Umumi bir heyecan doğdu. Kadınlı, er-

kekli bir kalabalık Türk akıncılarını ve hele reislerini yakından görmek isteğiyle yolları doldurdu. Mihal Beyin askerleri sükûneti teminde hayli güçlüklerle karşılaştılar. Zavallı Mihal Bey yolu açmaları için kalabalığa ne kadar yalvardıysa da dinletemedi. Sonunda atını Turgut Alp'in yanma sürdü:

"Ben bittim yiğidim," dedi. "Baş edemiyorum. Şu coşkunluğa bak. Askerlerim yolu açamıyor, aciz kaldık. Bütün mesuliyeti size aktarıyorum Beyinizi siz koruyunuz."

Turgut Alp teminat verdi:

"Üzülmeyiniz Mihal Bey, reisimizi korumasını da, geçeceği yolu açmasını da biliriz. Rahatınıza bakın."

"Karşılamaya gidiyor musunuz?"

"Elbette."

"İyi, ben de geliyorum sizinle."

Çıktılar.

Turgut ve iki arkadaşı yol boyunca her şeye dikkat ederek at sürdüler. Durum sakin görünüyordu. Menfur bir suikastın rahatsız edici havası yoktu.

Az sonra bir tepeceğin üstünde idiler. Buradan Osman Bey ve maiyeti gayet rahat görülebiliyordu. Osman Bey haşmet ve azametle kır atına kurulmuştu. Göz kamaştırıyordu. Kaşları her zamanki gibi çatıktı. Değirmi sakalının üstünde taze tarak izleri vardı. Başına yeşil bir sarık sarmış, sırtına kenarları kürklü sırmalı kaftanını geçirmişti. Sağ elinde altın uçlu mızrağı bulunuyordu.

Mihal Bey dayanamayarak bağırdı:

"Hay yiğidim, aslanlar aslanı!"

Sağında oğlu Orhan Bey vardı. Doru atını ustalıkla sürüyor, babası ile arasındaki mesafeyi hep aynı tutuyordu.

Akıncı bölüğü atlarını hoplata hoplata Osman Beyin ardından geliyordu. Üç sırada toplanmışlardı. Güneş mızrakların ucunda oynaşıyordu. \

Osman Bey, Mihal Beyi fark edince elini sallayarak selamladı.

Mihal Bey atını sürdü, gaziler açılarak yol verdiler.

"Safalar getirdiniz Osman Bey, sizi hisarımızda görmek beni çok sevindirir."

Osman Bey şakalaştı:

"Henüz hisarında değilim Mihal Bey, kapının dışındayız."

Turgut'a döndü:
"Nasılsın delioğlan, işler yolunda mı?"
"Yolunda beyim, her şey çok iyi."
"Güzel."
Maiyetine bir göz attı:
"Gaziler, bir kısmınız önümüze geçsin."
Emir derhal yerine getirildi.
"Şimdi ileri!"
Dörtnala hisar kapısına yaklaştılar. Sonra yavaşladılar. Kapıdan girdiler. Kendiliğinden iki yana açılan kalabalığın arasına girdiler.
Önce şaşıran, dalgalanan kalabalık birden çılgınca alkışlamaya,
"Yaşasın Osman Bey, yaşasın Kayı aşireti!" diye bağırmaya başladı.
Orhan Bey, kartal bakışlarını kalabalıktan ayırmıyor, elini altın saplı hançerinin üstünden eksik etmiyordu.

Pencereden kafileyi seyreden iki genç kızın dikkatini çekmişti. Hayran hayran bakıyorlardı.
Bunlar Yarhisar Tekfuru Nikefor'un kızları idi. Küçüğü Holofira Bilecik Tekfurunun nişanlısı sayılıyordu. Ablası Hanofer ise Aramis'e sözlü idi. Bu yüzden talihlerine alabildiğine küskündüler. Babaları bir menfaat evliliği yaptırıyordu, eşya gibi satıyordu adeta.
Holofira ablasını dirsekledi:
"Abla, şu doru atın üstündeki genç kim acaba?"
"Hani şu elini hançerinden eksik etmeyen delikanlı mı?"
"Evet abla o."
"Osman Beyin oğlu olduğunu anlamak için tanımaya ihtiyaç yok, baksana at üstünde bile babası gibi duruyor."
"Uçbeyinin oğlu ha?"
"Evet yavrucuğum. Uçbeyinin oğlu."
"Güzel çocuk doğrusu."
Hanofer kızkardeşinin saçlarını okşadı. Aralarında fazla bir yaş farkı yoktu gerçi, ama annesiz büyüdüklerinden Hanofer hep Holofira'ya anne muamelesi yapardı. Derin bir iç geçirdi:
"Ama senin nasibine ihtiyar bir tekfur, benimkine de hilekâr bir şövalye düştü kuzum," dedi esefle.
Ellerini çaresizlikle iki yana açtı:
"Kader işte, çare yok katlanacağız."
Holofira'nın gözleri isyanla parlıyordu:
"Babamın menfaati için kendimizi feda etmemiz şart mı abla?"

Ablası hayretle baktı:
"Bu soruyu ilk defa soruyorsun Holofira/"
"Ne bileyim abla. Uçbeyinin oğlu galiba beni böyle düşündüren."
Hanofer gülmeye çalıştı:
"Aşık olayım deme sakın, aşk bizden fersah fersah uzak."
"Yani abla, sevmek yasak mı bize?"
Başını salladı:
"Yasak Holofira, yasak benim çiçeğim; hem nasıl yasak! Kalbimizin etrafı tel örgülerle çevrilmiş. Hiçbir sevgi oradan içeri bırakılmıyor."
Holofira elini kalbine bastırdı:
"Bu tel örgüler parçalandı galiba ablacığım. Kalbime sıcak duygular, şimdiye kadar hiç duymadığım sim sıkı duygular doluşuyor."
Gözlerini yarı kapadı:
"Bunu hissediyorum âbla!"
Hanofer irkildi, kardeşini sim sıkı kucakladı:
"Aman kuzum, kendine gel, bu sevgi sadece ıztırap getirir sana, Tekfurla evlenmeye mecbursun. Nasıl ki ben şövalye ile evlenmeye mecbursam. Alıştıralım kendimizi."
Holofira boynunu büktü. Patlak gözlü Tekfurla evleneceğini düşündükçe kendisini şu pencereden atası geliyordu. Sustu. Gözlerini tekrar Orhan Beye dikti. Delikanlının pencereye başını kaldırıp baktığını görünce mendilini salladı. Orhan Bey gülümsedi. Yanında at süren Turgut Alp'a pencereyi işaret etti çenesiyle.
"Turgut ağam, şu pencereye baksana."

Turgut başını kaldırdı.
'Tanıyor musun o kızı?"
Turgut gülümsedi:
"Kim tanımaz ki! Holofira denen kız odur işe. Hani Bilecik Tekfurunun nişanlısı. Nikefor'un kızı, dünya güzeli dedikleri kız."
"Ya!"
Turgut birşeyler sezdi. Orhan Gazinin gönlü herhalde bu Rum güzeline lakayt değild. İlerde bundan arkadaşlarına bahsetmeye karar vererek şimdilik sustu.
Türklerin girişi alkışlar arasında sürdü. Atlarından inip Tekfur konağına girinceye kadar bu alkış tufanı gittikçe artarak devam etti. Osman Bey elini sallayarak halkı selamladı.
Aramis bir köşeye saklanmış, manzayarı içi titreyerek seyrediyordu. Bu elli altmış dilaverden tekfurların hayli

korktuğunu yüzlerindeki ifadeden anlamak mümkündü. Bir ara Nikefor müstakbel damadı, Bilecik Tekfurunu kolundan çekti:

"Daha fazla görmeye tahammülüm yok dostum," dedi. "Korkunç adamlar bunlar. Planlarımızı tatbik hayli zor olacağa benzer."

Bilecik Tekfuru ümitli idi. Plandan ziyade, Osman Beyin öteden beri kendisine beslediği iyi niyete güveniyordu. Sırıttı.

"Zor işler güzeldir aziz dostum," diye karşılık verdi.

Osman Bey konağa girer girmez, Harmankaya Tekfurunun boynuna sarılarak alnından öptü.

"Bütün kalbimle tebrik ederim Mihal Bey," dedi. "Sizi beklettimse özür dilerim."

Mihal Bey sevincinden uçuyordu:

"Geldiğinize çok sevindim beyzadem, dünyalar bağışladınız bana, öyle özlemiştim ki."

"Sağol Mihal Bey."

"Emrederseniz tekfurların bulunduğu salona geçelim."

"Tabii, ben hazırım."

Osman Bey ve arkadaşlarının içeri girdiğini gören Tekfurlar hürmetle kalktılar. Önce Bilecik Tekfuru koşup Osman Beyin ellerine sarıldı:

"Safalar getirdiniz Osman Bey, şu günlerde sizi bizzat ziyareti düşünüyordum ya, işlerden vakit bulup bir türlü gelemedim. Zatınız nasılsınız daha?"

Osman Bey merasimi kısa kesmek için,

"Sağolun," dedi.

Diğer tekfurlar ve şövalyeler de elini sıktılar. Hepsi senakâr sözler söyledi. O kadar ki Turgut Alp orada olmuş olsaydı, hayretinden küçük dilini yutacak, bu insanların nasıl olup da bu derece riyakâr olabildiklerine akıl erdirmeye çalışacaktı.

Şövalye Aramis de içerde idi. Gözlerini daima Osman Beyden kaçırıyordu. Osman Bey bunu hemen fark etti. Gülerek Aramis'e hitap etti:

"Şövalye ne zamandır etrafta görünmüyorsunuz? Bir aksilik mi oldu yoksa?"

Aramis kekelemeye başladı. Neredeyse şaşkınlıktan yere düşecekti. Bereket, Mihal Bey imdadma koştu:

"Şövalyenin mühim işleri vardı beyim. Yoksa sizi ziyareti her zaman istediğini bana söyler durur."

Osman Bey belli belirsiz gülümsedi:

"Eminim."

O sırada kapıdan Turgut ve üç arkadaşı giriyordu. Ara-

mis'in gözleri gayri ihtiyari onlara takılınca daha beter sardı. Turgut sanki hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi doğruca Aramis'in üstüne gitti. Önünde durdu:

"Hürmetler şövalyem!"

Köse Mihal tekrar araya girdi:

'Turgut Bey, demek Şövalye Aramis'le tanışıyordunuz. Kendisi dostumuzdur."

Turgut da arkadaşları da alabildiğine gülümsediler. Turgut,

"Şövalye bizim eski dostumuzdur," dedi. "Mağaralarda, ormanda, orman içlerinde geçen hayli tatlı hatıralarımız vardır."

Bu sözden sonra Aramis Turgut'un kılıcını çekip kendisini ikiye biçeceğini zannederek gözlerini kapadı. Böyle bir yerde bunun imkânsız olduğunu düşünemeyecek kadar korkmuştu.

"Ben... ben..." diye anlaşılmaz bir şeyler geveledi. Saltuk Turgut'u kolundan çekerek salonun bir başka tarafına götürdü:

"Yeter ettiğin gayri be, herifin kalbini durduracaksın."

Turgut gülüyordu:

"Bu kadar eğlenceyi çok mu gördün arkadaşım? Onun bize yaptıkları az mı?"

• • •

Mihal Bey kızı ile damadını getirerek misafirlerin ellerini öptürmeye başlayınca Osman Bey sıkıntıyla kımıldadı. Dini, namahrem kadınların elini tutmayı yasaklamıştı. Bunu yapamazdı. Bazı tekfurlar Müslümanlığın bu usu-

f

lünü bildikleri için merakla Osman Beyin hareketlerini gözlemeye, sinsi sinsi sırıtmaya başlamışlardı. Eğer Osman Bey kuvvetli bir sebep ile bunu savuşturmazsa konuşmalarıyla iğneleyeceklerdi.

Aynı zamanda haber, kadınlar arasına da yayılmıştı. Balkondan salonun içi merakla gözleyenler vardı. Acaba Osman Bey nasıl davranacaktı?

Sıra Osman Gaziye gelince tereddüt etmeden ayağa kalkü. Sağ elini kaftanının cebine soktu. Yeni evlilere dirseğini uzattı:

"An'anelerimize göre dirsek öpülür," dedi. Sesi vakur ve kuru çıkmıştı. Tekfurlar titrediklerini hissettiler. Genç gelin kaftanın kolunu öptü. Osman Bey o zaman elini cebinden çekti. Pırıl pırıl çok kıymetli bir elmas yüzüğü damada uzattı.

Gülerek,

"Bunu zevcenin parmağına ellerinle tak, size küçücük bir hatıram olsun," dedi.

Damat yüzüğü aldı. Kızın parmağına geçirirken salon alkıştan yıkılıyordu. Osman Gazi tekrar yerine oturdu. Tekfurların ağzı bir kanş açık kalmışü. Onlar gerçi birçok hediye göndermişlerdi, ama bu sırada böyle bir hediyeyi kimse akıl edememişti.

Osman Bey bir kere daha onları alt etmişti. Elini öptürmediği için alay edeceklerini zannedip sevinirlerken, kıymetli bir hediye takdim ettiğini görünce apışıp kalmışlardı. Başlan önlerine düştü.

Aynı zamanda kadınlar birbirlerini dürtüp Osman Gaziyi işaret ettiler. Birkaçı,

"Ne kadar nazik bir adam," dedi.

Biraz sonra nikâh kıymak için kiliseye doğru yola çıkıldı. Konakta yalnız Osman Bey ve arkadaşları kalmışlardı. Bahçeye çıktılar. Osman Gazi,

"Şimdilik bir tehlike olduğunu sanmıyorum," dedi. "Ama biz yine tedbiri elden bırakmayalım."

Gözleriyle Turgut'u arayıp buldu:

"Deli oğlan, Aramis'i attan düşmüşten beter ettin. Aferin sana."

"Siz gördünüz mü beyim?"

"Zavallının halini görmemek için kör olmak lazımdı, ama şunu söyleyeyim ki senin hakkında hiç iyi şeyler düşünmüyor."

Turgut da güldü.

"Onun hakkımda ne düşündüğü beni pek alakadar etmiyor da, benim onun hakkındaki düşüncelerim çok komik. Kaür kuyruğuna bağlayıp yerlerde sürüyeceğim keratayı!"

"Belli olmaz."

Turgut bu sözü söyleyen Abdurrahman'a baktı:

"Olur mu olmaz mı, yakında anlarsın!"

Alay kiliseden dönünce Harmankaya Tekfuru Mihal Bey Osman Gazinin yanma gitti:

"Sizi yalnız bıraktığıma üzüldüm beyim, şimdi çok sevdiğim Buzlupmar mevkiine gideceğiz. Düğünün kalan kısmını orada kılıç, kalkan, güreş, cirit ve yarış oyunlarıyla geçireceğiz. Muvafık mı?"

Osman Bey başını salladı:

"Muvafıktır Mihal Bey."

Sorgu dolu gözlerini hiç ayırmadan Mihal'e dikti. Köse

Mihal Osman Beyin ne sormak istediğini anlamıştı. Kurnaz kurnaz gülümsedi.

"Bu gece herşeyi öğreneceğim beyim," dedi.

Az sonra Buzlupınar'a varılmıştı. Orman eteğinde oldukça geniş bir meydan vardı. Cirit oyunları ve at yarışları için hazırlanmış olduğu anlaşılıyordu. Meydanın dört yanını tahta basamaklar çevreliyordu. Seyirciler bu basamaklardan rahatça oyunları seyredebileceklerdi.

Osman Bey, yakın arkadaşlarıyla birlikte kendisine ayrılan yere yerleşti. Tekfurlar da yerlerini aldılar. Sakiler buzlu şerbetlerle misafirlerin arasına yayıldı.

Bir tesadüf mü, yoksa Köse Mihal'in bir şakası mı neyse, Turgut'la Aramis'in yerleri birbirine çok yakın düşmüştü. Aramis rahatsızdı bundan, ama Turgut memnundu. Sık sık Aramis'e bakıyor, gülümsüyordu. Aramis ise gülümsemelerden bir mana çıkaramadığından terliyordu.

Önce cirit oyunu başladı. Kendisine güvenen meydana çıkıyor ve rakip diliyordu. Dileyen kapışıyor, yenilen gidiyor, galip tekrar er diliyordu. Osman Gazinin dilaverleri bu ilk oyuna iştirak etmek istemiyor, Harmankaya şövalyeleriyle Yarhisar şövalyelerinin mücadelesini seyrediyorlardı. Neticede Yarhisarlılar galip çıktı.

Nikefor'u bütün tekfurlar tebrik yağmuruna tutmuşlardı. Adamın koltukları iyiden iyiye kabarmış, vücudu kasıldıkça kasılmıştı. Göz ucuyla durmadan Osman Beye bakıyor, ne düşündüğünü anlamaya çalışıyordu. Osman Beyin çehresi nedense mütebessimdi. Nihayet Nikefor'a döndü:

"Tekfur hazretleri," dedi. "Silahşörleriniz Harmankaya şilahşörlerine nazaran daha iyi dövüşüyor."

Nikefor gururla güldü:

"Yalnız o kadar mı Osman Bey?"

Osman Bey adamın ne demek istediğini anlamıştı. Tekfur, silahşörlerinin Türk dilaverlerinden de üstün sayılmasını arzu ediyordu. Osman Bey kaşlarım kaldırdı:

"Evet," dedi. "Yalnız bu kadar."

Nikefor daima dolambaçlı yollardan iş yapmayı seven hilekâr bir insandı. Sesine aşırı bir hürmet ifadesi vererek konuştu:

"Türk dilaverlerini de er meydanında seyretmek isterdk Osman Bey, mümkün mü acaba? Bizimkiler çok kabardılar, yere yuvarlanmadan rahat duracak gibi görünmüyorlar."

Hakikaten galip üç cirit aücısı atlarını şaha kaldırıp, halkı selamlıyor, sık sık kadınlar tarafına dönerek nara üstüne nara atıyorlardı.

Osman Bey, kartal bakışlannı bu adamlara dikti. Tek tek hepsini süzdü, sonra bakışlarını Nikefor'a çevirdi:

"Küçüklerin mücadelesi bir şey halletmez tekfur hazreteri, dilerseniz meydana birlikte çıkalım."

Tekfur sarardı sonra kıpkırmızı kesildi:
"Şey..." dedi. "Yani... Ben..."
Osman Bey müstehziyane güldü. Arkasında yer alan Abdurrahman'a işaret ederek başını yaklaştırmasını istedi. Bir şeyler fısıldadı. Abdurrahman ayağa kalktı. Üçü birden aşağı indiler.
Aramis bulunduğu yenle ûiernktan çatlıyor, kıpır kıpır kıpırdıyordu. Dilaverlerin ne fısıldaştıklarını bilmek için belki hayatının yarısını verirdi. İçinde defedemediği bir sıkıntı giderek arüyor, onu şiddetle rahatsız ediyordu. Bu arada Osman Beyle gözgöze gelmesi onun için büyük ta-

J
lihsizlik oldu. Çaresiz bakışlarını indirdi. Bir daha o yana bakmamaya gayret etti.
Ama merak direk direk genzine tıkanmıştı. İkide bir meydana bakıyordu, galiplerin önüne hâlâ bir rakip çıkmadığını görerek seviniyordu. Nikefor da kasıldıkça kasılıyordu. Yanında oturan müstakbel damadı Bilecik Tekfuruna:
"Gördün ya azizim," dedi. "Üstümüze çıkacak silahşor anasından doğmamıştır daha."
Osman Beye yan gözle bakıyordu bunları söylerken. Osman Beyin dudaklarında tuhaf bir tebessüm gördü. Damadının kulağına endişeyle fısıldadı:
"Bu adam bir şeyler yapmak istiyor. Nedir bilmiyorum."
Bilecik Tekfuru, müstakbel kayınpederine meydanı işaret etti:
"Şuraya bak!"
Nikefor endişeyle baktı.
Meydana üç Kayı akıncısı çıkmıştı. Herkes sustu. Dikkatle üç yiğidin üstünde toplandı.
Ellerinde ciritler vardı. Galip üç Yarhisar silahşorunun karşısına çıkacakları anlaşılıyordu.
Sessizliğin elle tutulur bir hale geldiği sırada tellalın sesi çınladı:
"Şimdi galip Yarhisar silahşörlerinin karşısında Türk akıncıları dövüşecek. Abdurrahman Gazi, Turgut Alp Gazi ve Targal Gazi."
Üç atlı Osman Beyin bulunduğu locaya doğru atlarını sürdü. Önüne gelince durdular. Abdurrahman sesini yükseltti:
"Beyim, destur verirseniz meydanda oynaşmak isteriz."

Osman Gazi eliyle bir hareket yaparak gülümsedi. Bu-

nunla müsaade ettiğini belirtiyordu. Atlılar ayrıldılar. Hâlâ meydanda dönüp dolaşıp etrafa temennalar yağdıran Yarhisar süahşörlerine doğru gittiler. Herbiri birisinin önünde durdu. Bir müddet bakıştılar. Sonra atlarını oynattılar. Nihayet birbirlerine girdiler.

İlk hamleler boşa gitti. Yalnız Turgut'un hasmı bir parça muvazenesini kaybetmiş, attan yıkılacak gibi olmuştu, ama çabuk toparlanmıştı. Bu kadarlık gösteriyi bile halk candan alkışlıyor, etraf yıkılacak gibi oluyordu.

İkinci hücumda, Abdurrahman Gazi rakibini çok zor durumda bıraktı. Türk akıncıları daha hazırlanmadıkları halde Yarhisar şövalyelerinin güç durumlara düştüğünü gören Osman Gazi dudaklarından müstehzi tebessümünü eksik etmiyordu. Bir ara Tekfur Nikefor'a döndü:

Tekfur hazretleri," dedi, "adamlarınızın durumu hiç de iç açıcı değil."

Nikefor'un sevinci de kursağında kalmıştı. Hakikaten o da adamlarının yenileceğine inanmaya başlıyordu. Türklerin sahneye çıkmasını istemekle büyük bir ahmaklık ettiğini anlamıştı, ama iş işten geçmişti. Dişlerini gıcırdatmakla iktifa etti, cevap vermedi.

Türkler gittikçe hızlanarak cirite devam ediyorlardı. Mızraklarının çelik ucu bezle sarılı olduğu için ölüm ihtimali pek yoktu. Ne var ki Kayıklar zaman zaman öyle sert çıkışlar yapıyordu ki üç Yarhisarlı hayatlarından endişeye düşüyorlardı.

Hele Turgut, rakibiyle alay ediyordu. Kolaylıkla yıkabileceğine aklı yattığı halde, işi mahsus uzatıyor, kedinin fare ile oynaması gibi oynuyordu.

"Hop palikarya, yine ıskaladın. Geliyorum kolla!"

Atılıyor, sıyırıyor, ya da ciriti hasmının göğsüne isabet ettiriyordu.

Adamlar tam galibiyet elde etmişken üç Türkün karşılarına çıkmasını şanssızlık sayıyorlardı. Bu müthiş adamların ciritte ne kadar usta olduklarını duymuşlardı. Hele Abdurrahman'm rakibi bir kere Türklerle harb etme talihsizliğinde bulunmuş, bereket baldırını deldirmekle kurtulmuştu.

Türk akıncılarını şiddetle alkışlayan halk, bir yandan da teşvik ediyordu.

"Haydi yiğitler, gösterin kendinizi!"

"Kabartmayın Yarhisarlılan!"

Yıkın da bitsin bu iş gayri!"

"Atılın be!"

Nikefor ayağa fırladı. Gırtlağının elverdiği nisbette adamlarına doğru bağırdı:

"Pısırıklar, yıkın Türkleri."

Kendisini tutamamış, bağırmasını önlemeyemişti. Os-

man Gazi delici bakışlarla Tekfuru süzdükten sonra:
"Boşa gayret Tekfur hazretleri," dedi. 'Türkler bu oyunu çok iyi bilirler. Adamlarınız yenilmeye mahkumdurlar."
Nikefor içi kan çanağına dönmüş gözlerini Osman Gaziye kaldırdı.
"Belli olmaz," diye mırıldandı.
Osman Beyin cevabı kısa oldu.
"Şimdi belli olacak, bakın!"
Sanki Osman Beyi duyuyormuş gibi Turgut atıldı. Atını şaha kaldırdı. Hasmının üstüne sürdü:

"Savul bre!"
Rakibi savuşamadı, sivri ucu sarılı mızrak şiddetle göğsüne çarptı. Atlar kuvvetle tosladı. Yarhisarlı muvazenesini kaybedip yıkılırken,
"Yezit!" diye böğürdü.
Hasmını ilk yere seren Turgut olmuştu. Doğruca Osman Beyin bulunduğu locanın önüne gitti. Kollarını göğsünde kavuşturarak selamladı.
Osman Bey Nikefor'a doğru döndü, gözlerini aradı. Ama o inatla önüne bakıyordu.
Halk çılgınlar gibi ayakta alkışlamaya başlamıştı. Hele kadınlar kısmı tam bir ana baba günü idi. Birbirlerini ezercesine Turgut'u görmeye çalışıyorlardı.
Nikefor bitkindi. Birinin peşinden ikincisinin, onun peşinden de üçüncüsünün devrildiğini görünce büsbütün sarardı. Elini alnına götürüp terini sildi.
"Şeytanlar!" diye mırıldandı. Osman Gaziyi görmemek için başını Bilecik Tekfuruna doğru çevirdi.
Cirit oyunu Türklerin zaferi ile sonuçlandı. Fakat Turgut'un yüzü neden asıktı? Gözleriyle Aramis'i arıyordu. Bulunca memnun memnun gülümsedi. Sonra tekrar Osman Gaziye döndü:
"Beyim, bana mahsus bir oyun için müsaade eder misiniz?"
Osman Gazi Turgut'un yüzünü kara çıkarmayacağını biliyordu. Başını sallayarak müsaade ettiğini belirtti. Turgut atını birkaç adım sağa sürdü. Tam Şövalye Aramis'in önünde durdu. Üzengilerin üstünde ayağa kalktı. Kalabalığa bağırdı:
"Şimdi bir kement oyunu seyrettireceğim size davetliler.

Bunu en az benim kadar bilen birini meydana davet ediyorum."
Parmağını şövalyenin üstüne dikti:

"Arkadaşım ve dostum Şövalye Aramis, lütfen buyurunuz."

Aramis bu sözleri duyunca üstüne bir kazan kaynar su boşalmış gibi oldu. Yüzü renkten renge girdi. Ter bastı. Anlaşılmaz bazı sözler mırıldandı.

Halk coşkunlukla alkışlıyor, tempo tutuyordu:

"Aramis... Aramis... Aramis..."

Aramis güç durumda kaldığını anladı. Gerçi kemendi hiç fena kullanmazdı, ama rakibini iyi tanımıyordu. Yenilirse kalan şöhreti de sönüp gidecekti. Ya meydana çıkmazsa. .. Yine durum aynı idi. Bir akıncıdan korktuğu bütün bölgeye yayılacak, herkes alay edecekti.

Herkesin ne diyeceğini yine de umursamayacaktı, ama nişanlısı güzel Hanofer'in kadınlar kısmında kendisini gözetlediğinden emindi. Kement oyunu ile birlikte Tekfur kızının kalbini de kazanabilirdi belki.

"Geliyorum!" dedi.

Arkasına dönüp adamına atını getirmesini emretti.

Yarhisarlılar avuçlarını patlatırcasına alkışlıyorlardı. Tekfur Nikefor memnuniyetinden biraz evvelki hezimeti bile unutmuştu.

"Aslan Aramis!" diye bağırıyor, teşvik ediyordu.

Aramis Turgut'un yanma indi. Meydana getirilen atına atladı. Bir süre kementlerini hazırlamakla uğraştılar. Bu iş bitince bakıştılar. Turgut müstehzi bir sesle,

"Yine karşı karşıyayız şövalye," diye konuştu. "Bakalım, şimdi önümden nereye kaçacaksın? Ne üstüme saldırta-

bileceğin adamlar, ne de imdat isteyebileceğin şövalyeler var. Baş başayız."

Aramis hiddetle dişlerini sıktı:

"Seni yeneceğim Turgut Alp!"

"Bir defa olsun erkekçe dövüşmeyi denemiş misin, bilmem Aramis? Sana bugün bu fırsatı veriyorum. Kalleşliğe tevessül edersen canın çıkana kadar atımın ardından sürüklerim, haberin olsun."

Aramis kaşlarını çattı. Bu adamla ne laf yarıştırmakta başa çıkabiliyordu, ne kılıç sallamakta. Bir kere de kement kullanmayı deneyecekti. Talihi yaver giderse ikbal yolları açıldı demekti.

İki müsabık önce şeref misafiri Osman Beyi, sonra da tekfurları selamladılar. Tezahürat yapan halka el salladılar. Şövayle kurum satmak istiyordu ya, sonundaki rezilliği hesaba kattığı için bundan kaçmıyordu.

Atlarım meydanın orta yerine sürdüler. Az evvel yenilen Nikefor'un şövalyelerinden biri henüz toparlanabilmiş, sallana sallana sahayı terk ediyordu. Turgut bunun kendi rakibi olduğunu anlamakta gecikmedi. Yanından ge-

çerken,
"Ayak altında dolaşma pire şövalye, ezilirsin," diye alay etti.
Aramis'e döndü sonra. Aralarında beş at boyu kadar bir mesafe vardı. Yüzyüze idiler. İkisi de kementleri hazırlamış, bir ucunu sıkı sıkıya kollarına bağlamışlardı.
"Hadi şövalye, şimdiye kadar bütün saldırılar senden gelmişti. Usulü bozmayalım, ne dersin?"
Aramis kemendi başının üstüne kaldırdı. Atını yavaş yavaş Turgut'a doğru sürdü. Etrafında dönmeye başladı.

"Avlayacağım seni Osmanoğlu."
Turgut ancak hasmının duyabileceği şekilde bir kahkaha attı:
"Ava giden avlanır şövalye."
Fakat tedbiri de elden bırakmıyordu. Sahnede kendisi idi, ama arkasında koca bir Kayı aşireti vardı. Osman Bey vardı. Yenilirse tüm aşiretin boynu bükülürdü. Küffar memnun olurdu. Onlara bu memnuniyeti tattırmamalıydı.
Şövalyenin kemendi fırlattığını gördü. Atının üstünde eğilerek atlattı bunu. Sonra bağırdı:
"Tutturacağım şeytan herif!"
Yine birbirlerinin etrafında dönmeye başladılar. İkisi de urganları başlarının üstünde tutuyor, müsait fırsat kolluyordu.
Şövalye Aramis bu fırsatı bir ara yakaladığını sandı:
"Al!" diye bağırarak Turgut'un üstüne kemendini savurdu. Turgut beklenmeyen bir çeviklikle atını yana sürdü. Kıl payı kurtardı kendisini.
"Yine ıskaladın şövalye!"
Turgut boş yere kolunu yormaktansa şövalyeyi yormayı uygun buluyor, durmadan tahrik ederek üst üste kement atmasını sağlıyordu. Aramis beşinci ataktan sonra yorulmaya başlamıştı. Turgut'un kement atmamasını bilgisizliğine veriyor, her kement savuruşta kendisini alkışlayan halkın teşvikleriyle de coşarak şımanyordu, yeni hamlelere geçiyordu.
Turgut eğiliyor, savuşturuyordu.
"Al sana!"
Yana sıçrıyor, boşa çıkarıyordu.

"Al bunu!"
Ve şövalye yine ıskalıyordu. İyice yorulmuştu. Burnundan soluyordu. Turgut müsterihti. Bir ara arkadaşlarının bulunduğu tarafa el sallayarak onları selamladı.

Arkadaşları endişesizdiler. Aramis'i nasılsa devireceğine inanıyorlar, o dakikayı sabırla bekliyorlardı. Osman Bey ise zaman zaman tekfurlara göz ucuyla bakıyordu. Kaşları yeniden çatılmıştı. Tekfurlar bunu adamının yenileceğini tahmin ettiği şekilde yorumluyorlardı, ama Osman Beyde endişeden eser yoktu. Aramis'in yalnız hile iş gören korkak bir herif olduğunu biliyor, er meydanında uzun müddet kalamayacağına inanıyordu. Yine de Turgut'un işine akıl erdirememişti. Delioğlan neden hep müdafaada kalıyordu da, kemendini bir kere olsun sallamıyordu?

Nikefor, Osman Beye döndü. Keyfi hayli yerine gelmiş, yüz ifadesi düzelmişti.

"Osman Bey, sanırım bu müsabakayı kaybedeceksiniz."

Osman Bey hiç istifini bozmadı. Nikefor'a bakmadı bile. Sadece cevap verdi:

"Türk durur durur ve sonunda vurur dostum!"

Seyirciler Turgut'u harekete geçirmek için yapmadıklarını bırakmıyorlar, alabildiğine, ağızlarını yırtarcasma bağırıyorlardı, ama delikanlı bunlara aldırmıyordu. Biliyordu ki alkışlarla hareket edenin sonu mağlubiyet olur. Dövüşte her zaman akılla hareket etmeyi prensip edinmiş ve bunun çok faydalarını görmüştü. Rakibinin giderek yorulduğu gözünden kaçmıyordu. Artık kolu zor havada durabiliyor, attı kementler uzağından geçiyordu.

"Ne o şövalye, yoruldun mu? Ne yapalım, hep yorulduğun yerde elinoğlu sana han yapmaz, biraz daha gayret!" diyerek alay etti.

' J

Turgut yeni başlamış gibi zinde idi. İstediği anda kemendi şövalyenin başına geçirebileceğini biliyor, ama mahsustan müsabakayı uzatıyordu. İstiyordu ki, halk şövalyeyi biraz daha alkışlasın ve zafer kendisine gelince afallayıp kalsın.

Seyirci bağırıyordu:

"Osmanoğlu, fırlatsana kemendini!"

"Haydi fırlat!"

"Hep onu mu bekleyeceksin be?"

Turgut bağrışmalara kulak vermedi. Biraz daha bekledi. Aramis'le arasındaki mesafeyi iyice hedeflemeden kemendi alelusul fırlattı.

Tabii kement boşa gitmişti. Turgut'un niyetini ilk anlayan Saltuk oldu:

"Delioğlanın canı oynaş istiyor!" dedi.

Doğru tahmin ediyordu. Delioğlan Aramis'le oynaşmak, onu halk içinde kepaze etmek istiyordu.

Aramis hasmının gerçekten hedefi tutturamadığını san-

dı, ümitlendi:
"Iskaladın Turgut Alp!"
Turgut güldü:
"Ümitlenme Aramis! Şimdiye kadar yaptıklarının bir kısmını burada ödeteceğim sana."
Kemendini başının üstünde döndürmeye başladı. Atını şaha kaldırdı. Aramis'in etrafında iki tur attı. Üçüncüde, "Kolla!" diye bir nara savurdu, kemendi Aramis'in üstüne fırlattı.
Aramis vaktinde davranamamıştı. Kement omuzlarını aşıp kollarını da çembere aldı. Atından aşağı yuvarlandı.

Turgut atını mahmuzladı, şövalyeyi sürüklemeye başladı. Aramis böğürüyor, Turgut atını dörtnala sürüyordu. Osman Gazinin önüne kadar geldi. Halk çılgınca alkışlıyor, "Gebert onu, gebert onu," diye bağırışıyorlardı. Osman Beyin önüne gelince selama durdu. Aşiret reisinin gözü gülüyordu. Ama bakışları... Turgut'u azarladığı belli idi, Aramis'i meydanda sürüklemesini hoş karşılamamıştı. Turgut bunu anladı. Başını önüne indirdi.
Arkadaşları arasına çıktığı zaman ilk işi Abdurrahman Gaziyi bulmak oldu. Sarılmasını fırsat bilip kulağına fısıldadı:
"Gördün mü, sözümü tuttum."
Abdurrahman çoktan unutmuştu.
"Hangi sözünü?"
"Hani Aramis'i katır kuyruğunda sürükleyeceğime dair verdiğim sözü. Katır yerine at kuyruğunda sürükledim. O kadarını da affedersin herhalde."
Abdurrahman kahkahasını zor bastırdı:
"Yamansın delioğlan," diye sırtını sıvazladı.
Nikefor dizlerini dövüyor, dudaklarını kemiriyordu. Bütün ümidini bağladığı Aramis'in köpek gibi yerlerde sürüklendiğini görmesi, biraz düzelir gibi olan moralini kökünden yıkmıştı. Hastalandığını bahane ederek kaleye çekildi.
Osman Bey Nikefor'un ardından bakıp arkadaşlarına hafif bir işaret yaptı.
Aramis'in kımıldayacak hali kalmamıştı. Bitkin, yan baygın bir halde yatıyordu. Aslında bu kadar kendisini koyvermeyecekti, ama ayağa kalkarsa seyircilerle ve hele nişanlısryla yüz yüze gelmesi gerekecekti. Bu, onun için

dünyanın en zor işi idi. Kımıldamıyor, birilerinin kendisini kaldırıp buradan götürmesini candan istiyordu.
Turgut'a duyduğu kin kat kat artmıştı. Eline fırsat ge-

çerse bir kaşık suda boğacaktı. Bütün ihtiraslarını şu anda bir yana itmiş, tek gayesini Türk akıncısı Turgut Alp'i öldürmek olarak tesbit etmişti. İki koluna girdiklerini ve yerden kaldırdıklarını görünce sevindi. Düşüncelerine ara verdi. Bir sedyeye koydular. Sahadan dışarı taşıdılar.

Nişanlısı Hanofer'in parmağını uzaüp,

"Kıvıra kıvıra sahaya gelen kahraman nişanlım büyük şövalye, sedyede çıkıyor!" diyerek, ardından alay ettiğini duymuş olsaydı, kim bilir kahrından ölürdü belki de...

Daha sonra gösteriler devam etti. Türklere güreşte hiçbir hisardan rakip çıkmadığı için kendi aralarında tutuştular. Halka eğlenceli anlar yaşattılar. O kadar ki birçoğu,

"Şu Türkler düğüne gelmemiş olsaydı sıkıntıdan patlayacaktık," diye itiraz etti. Vakit ilerleyip gece bastırınca Osman Gazi, müsaade dileyerek maiyetiyle birlikte kalktı. Köse Mihal'in daha evvel hazırladığı namazgaha gitti. Buzlupmar'dan abdestlerini aldılar. Osman Gazi imamlığa geçti. Dilaverler ardında saf bağladılar. Akşam namazını orada, halkın gözleri önünde huşu içinde kıldılar.

Herkes sesini kesmiş, sanki büyük bir gösteri seyrediyormuş gibi dikkatle namazı takip ediyordu. Ömründe ilk defa görenler hayretle mırıldanıyor, başlar takdirle sallanıyordu. Yalnız Bilecik Tekfuru başını öte yana çevirdi:

"Böyle eğilip doğrulmak da neyin nesi oluyor canım?" diye küçümsedi. Ama en yakınında oturan Harmankayalı öyle bir bakış fırlattı ki susmak zorunda kaldı.

Namaz bitene kadar Köse Mihal ellerini bağlayıp cemaatın arkasında öylece kımıldamadan durmuştu. Ancak

dualar da bitip eller yüze sürüldükten sonra yürüdü. Osman Beye yaklaştı.

"Allah kabul etsin beyim," dedi.

"Sağol Mihal Bey, biz erken istirahete çekilmek isteriz. Yarın sabah yola düşmemiz gerekiyor."

"Emredersiniz beyim."

Osman Bey Köse Mihal'in bileğini sıktı:

"Bu gece iyi haberler bekliyorum Mihal Bey, bakalım, bizim hakkımızda ne düşünülür, hepsini bilmek isterim."

"Öğreneceğim beyim."

"Sen iyi bir kardeş olacaksın, Mihal Bey!"

Mihal şaşırdı:

"Ya, demek daha olamadım, yazık!"

Osman Gazi güldü:

"Eseflenme, ancak Müslüman olunca bize gerçek kardeş olacaksın, şimdilik iyi bir arkadaşımızsın."

Mihal Bey de güldü:

"Bu da benim için büyük bir şeref Osman Bey, layık olmaya çalışacağım."

Sonra sordu:
"Beyim, isterseniz hisarda yatar, dilerseniz, buraya kurdurduğum çadırlarda istirahat edersiniz, arzunuz nedir?"
Osman Gazi arkadaşlarına baktı:
"Ne dersiniz yiğitlerim?"
Abdurrahman Gazi,
"Nasıl arzu edersen öyle olsun beyim," dedi. "Sizin isteğiniz bizim isteğimizdir."

Diğerleri de hemen ona yakın sözler etti. Osman Bey,
"Pekala," dedi. "Öyleyse çadırlarda kalacağız. Hem madem tekfurlar da burada kalacaklar, onlardan ayrılmak olmaz."
Köse Mihal emir almış gibi tekrarladı:
"Başüstüne beyim, istirahatinizi temin için emrinizdeyim."
"Estağfurullah Mihal Bey, o nasıl söz! Biz arkadaş değil miyiz? Burada yatacağız. Üstümüze bir çadır yeter. Pöstekiye yatmaya alışkın insanlarız biz. Bize 'Göçerevlü Türkler' derler."
"İstediğiniz çadır emrinizdedir, Osman Bey."
"Tamam, bize göster hemen. Senin seçtiğin benim için makbuldür."
Mihal önlerine düştü. En süslü çadırı Osman Beye gösterdi.
"Şanınıza layık düşmez beyim, ama yine de dostluğumuzun haürı için kabul ediniz."
"Ne dersin bre Mihal, yabancı gibi konuşursun, süslü çadırları tekfurlara sakla, bize mütevazi bir örtü yeter."
"Ama beyim, Mihal Türklere hürmet göstermedi, onları saymadı diye laf ederler. Bu tekfurların ne riyakâr şeyler olduğunu benim kadar bilirsiniz siz de."
Mihal haklı idi. Osman Bey tasdik etti:
"Pekala dostum, istediğin gibi olsun. Bu çadıra yerleşiyorum. Kapıda yalnız iki adamım bekleyecek. Öbür adamlarını etrafındaki çadırlara taksim edersin."
"Tamam beyim."
Herkes çadırına yerleşti. Yalnız Abdurrahman'la Tur-

gut, Osman Gazinin yanında mıhlanmış gibi duruyorlardı. Buna dikkat eden Osman Bey,
"Sizler yorgunsunuz aslanlarım," dedi. "Dinlenmiş iki yiğit gönderin bana, nöbeti onlar tutsun."
Abdurrahman başını salladı:

"Yanınızda bulunmazsak zaten gözümüze uyku girmeyecek. Öyle uykusuz kalacağımıza böyle kalalım."
Osman Bey dayanamadı, ikisini de kucakladı.
"Benim kahraman silah arkadaşlarım, büyük insanlar."
Üçü birden çadıra girdiler. Çadırın içi Osman Beyin hiç arzu etmediği ve sevmediği şekilde tantanalı döşenmişti. Bunu görünce yüzünü buruşturdu:
"Şu Mihal Bey bir türlü eski huylarından vazgeçmiyor vesselam. Şu hale bakın, cennetten bir köşeye benzetmeye çalışmış."
Kaşlarını çattı:
"Ama hiç de benzetememiş."
Oturdular. Sedirler rahat ve gösterişli idi. Ama üç de rahatsızdı. Böyle yerlerde oturmaya alışık değillerdi. Yüzleri asıktı. Osman Gazi kuştüyü sedirden kalktı. Sonra bağdaş kurup yere serili hasırın üstüne oturdu:
"Oh be, böylesi gibi rahatlık var mı?"
Turgut'la Abdurrahman'ın canına minnetti. Zaten ıkınıyor, sıkmıyor, fakat Osman Bey alay eder diye ses çıkarmıyorlardı. Onun yere bağdaş kurduğunu görünce hemen aynı şeyi yaptılar. Yüzleri aydınlandı. Rahatladılar.
Gece hadisesiz geçti. Yalnız Aramis çok halsiz olmasına rağmen geceyarısına doğru altı adamını peşine takarak hisardan ayrıldı.

J

Ertesi sabah Türkler'in hisardan ayrılışı yine bir bayram vesilesi oldu. Halk yolun iki yanına sıralanarak çılgınca alkışladı, tezahüratta bulundu.
Harmankaya Tekfuru Mihal Bey halkının Türklere gösterdiği ilgiden çok memnundu. Osman Beyin yanında at sürüyordu.
"Beyim," dedi. "Halkım benden çok sizi seviyor. Kale anahtarlarını ister misiniz?"
Osman Bey muhabbetle baktı:
"Yok Mihal Bey, şimdilik kalsın. Böylesi daha faydalı."
Mihal Bey asıl mevzuya girdi:
"Be}am, şimdilik sizin için bir tehlike yok. Ama ilerde bazı şeyler tasarlıyorlar. Beni tekrar birleşmeye davet ettiler. Başınıza kasdettikleri belli."
"Peki, yerime kimi düşünüyorlar?"
Mihal Bej' tereddüt etti.
"Söylesene Mihal Bey, kimi düşünüyorlar? Yoksa Kayı aşiretini başsız mı komak isterler?"
"Yok beyim, kendilerine faydalı olacağına inandıkları amcanız Dündar Beyi getirmek isterler. Onunla anlaşmışlar."
"Ya!"

"Bana söylenen bunlar, haberin doğruluk derecesini bilmiyorum. Üstelik bana da Karacahisar'ı vaad ettiler."
Yüzünü buruşturdu.
"Ne pis işler."
Osman Bey dalgındı:
"Peki bizi ne zaman ve nasıl ortadan kaldırmak isterler Mihal Bey?"

"Bu hususta kesin bir şey söylemediler beyim. Ama Nikefor bir ara sarhoş olunca ağzından kaçırdı: 'Bu düğünde yapamadığımızı bizim düğünde pekala yapabiliriz' dedi. Müstakbel damadı Bilecik Tekfuruna hitap ediyordu. Herhalde sizi düğünlerine davet edecekler ve orada..."
"Başımızı uçuracaklar, öyle mi?"
Birden bir kahkaha attı:
"Bakalım, kim kimi faka bastıracak? Hele onların da düğünlerini görelim."
Mihal Bey şaşkınlıkla sordu:
"Gidecek misiniz beyim?"
"Elbette."
"Ama bir zarar eriştirebilirler."
"Ölüm mukadderse gelir, Mihal Bey."
Mihal boynunu büktü:
"Siz iyisini bilirsiniz beyim."
Kapıdan çıkmışlardı. Bozkırda at sürüyorlardı şimdi. Mihal Bey maiyeti ile bir konaklık yere kadar Osman Beyi selametledi. Sonra yakında Karacahisar'ı ziyaret edeceğini vaaz ederek yanından ayrıldı.

• • •

Osman Bey kafilesini yavaş yürütüyor, arkadaşlarıyla sohbet ediyordu. Yolda soğuk pınarların başında mola verildi. Namazlar kılındı.
Akşam bastırmıştı. Abdurrahman, Turgut ve Saltuk öne geçtiler. Her ihtimale karşı yol boyunu gözetleyeceklerdi.
Üç arkadaş bir geçidin içinde ilerliyorlardı. Yolun iki yanında sarp kayalar yükseliyordu. Geçit ancak iki atlı-

nın yan yana geçebileceği bir genişlikte idi. Biraz ilerde bir ağaç kütüğünün yolu kapamış olduğunu gördüler. Abdurrahman,
"Allah Allah!" diye hayretini belirtti. "Gelirken bu kütük yoktu, fırtına da çıkmadı."
Atlarından inip güçlükle kütüğü kenara çektiler. Yollarına devam ettiler. Tam geçidin sonuna ulaşacakları sırada birden sağ taraflarından bir gürültü geldi.

Turgut can havliyle bağırdı:
"Dikkat! Bir kaya koptu."
Atların gemine asılıp tam vaktinde durdular. Az daha geç hareket etmiş olsaydılar koca kaya üstlerine düşecekti. Turgut dişlerinin arasından tısladı:
"Ah, Aramis!"
Abdurrahman keskin bakışlarını alaca karanlığın içinde dolaştırdı, dikkatle tepelere baktı.
"Ne o delikanlı," dedi, "hayal mi görüyorsun?"
Turgut'un gözleri de karanlıkları araştırıyordu. Aramis'in yakınlarda olduğuna dair bir his vardı içinde. Koca kaya kendiliğinden geçide yuvarlanmış' olamazdı.
"Sen ne dersen de, ben Aramis'in bu civarda olduğundan eminim."
"Neye istinaden bunu söylüyorsun?"
"Bu kaya sence kendiliğinden mi geçide düştü?"
"Mümkündür."
"Hayır, mümkün değildir."
"Eh, öyle olsun bakalım. Ben Aramis'in buna cesaret edebileceğine hiç ihtimal veremiyorum, yine de..."
"İyi tanımıyorsun Aramis'i Abdurrahman, o ihtirasla-

rından vazgeçemediği gibi intikamından da vazgeçemez. Sen dön, Osman Beye durumu bildir. Ben şu kayayı yerinden koparanları merak ediyorum. Saltuk'la birlikte takip edeceğiz."
Abdurrahman Gazi atını çevirdi:
"Allah yardımcınız olsun," dedi. Sürdü gitti gerilere doğru.
Turgut ile Saltuk da tepeye tırmandılar. Kayanın koptuğu yere vardılar. Ama karanlık gittikçe koyulaşıyordu. Araştırma yapmaları imkânsızdı.
"Çok karanlık," dedi Saltuk. "Kayanın nasıl koptuğunu anlamamız mümkün değil. İstersen biraz dinlenelim. Sabahı bekleyelim. Hatta nöbetleşerek bir parça uyku kestirelim. Sabah olsun hayrolsun."
Turgut da aynı kanaatte idi:
"Ben de öyle düşünürdüm, şu düzlükte mola verebiliriz."
Atlarından indiler. Abalarını bir ağacın altına götürüp serdiler. Turgut,
"Önce sen bir parça uyu," dedi. "Sonra da sıra bana gelir."
"Peki, yalnız uyandırmazlık etmeyesin ha!"
"Hele uyu sen!"
'Tekrarlıyorum, uyandırmamazlık etme sakın, sonra hakkımı helâl etmem."
"Canım, uyandırırım, merak etme."

Saltuk inanmıyordu. Kaç kere böyle uyutmuş, sonra da sabaha kadar kendisi nöbet beklemişti. Arkadaşının huyunu bildiğinden teminat istedi.

"Söz ver uyandıracağına."

"Uyuşana!"

"Söz vermezsen uyumam, hep böyle yaparsın. Bana acıdığından sabaha kadar kendin beklersin."

"Peki peki, uyandırırım."

"Söz."

"Söz, tamam!"

Saltuk abasına sarındı:

"Allah rahatlık versin."

"Sana da."

Turgut uyumamak için gezinmeye başladı. Gözleri devamlı surette uzakları tarıyor, muhtemel bir düşmanın izini bulmaya çalışıyordu. Ama her taraf öylesine karanlıktı ki, beş metre ötesini görmek mümkün değildi.

Birden ayağı bir şeye takılarak sendeledi. Az kalsın düşüyordu. Ne olduğunu anlamak için yokladı. Koca bir ağaç dalı idi.

"Allah Allah!" diye söylendi. "Kendiliğinden mi koptu bu?"

El yordamıyla muayeneden geçirdi. Keskin bir şeyle kesilmiş olduğunu anlayınca da gülümsedi:

"Tamam, kayayı yuvarlayanların işi bu. Ağaç destekleri buradan temin ettiler demek."

Uzaklardan kurt ulumaları geliyordu. Hafif bir rüzgâr çıkmıştı. Ağaçların yapraklan hışırdıyordu.

Turgut fikir yürütüyordu:

"Kılıçla kesildiği belli. Burada yer yumuşak, iz sürebileceğimizi zannediyorum. Hiç değilse düşmanın, yahut daha kuvvetli bir ihtimalle düşmanların ne tarafa gittiklerini kestirebileceğiz."

Sonra düşünceleri başka tarafa kaydı:

'Tekfurlar ittifak ederler. Bir yandan da Osman Gazinin amcası Dündar Bey entrikalar çevirmekte, düşmana âlet olmakta. Konya sarayı çökmek üzere, Moğol giderek fakattan düşüyor. Derme çatma bu imparatorluğun daha uzun müddet payidar olması şüpheli. Biz ise gepe genç bir aşiretiz. Devlet olma yoluna girdik. Yarın, öbür gün daha da büyeyeceğiz. Şu tekfurları bir temizlesek. Bu çok lüzumlu, yoksa onlar bizi temizler gözümüzün yaşına bakmadan... Osman Gazi Bursa'yı almayı düşünür. Sonra da Bizans'ı. Ah Bizans, çok güzel bir beldeymiş, anlata

anlata bitiremiyorlar. Bizim olmalı o topraklar, denizinde yıkanmalıyız, sularında atlarımızı sulamalıyız, burçlarında sancağımızı dalgalandırmalıyız. O ne güzel beldedir."

Öylesine dalmıştı ki, her taraf aydınlanınca ancak kendisine gelebildi. Düşünmekten beyni, gezinmekten bacakları yorulmuştu. Etrafına bakü:

"Hay Allah'ım, sabah olmuş, oysa Saltuk'u uyandırmaya söz vermiştim, ne olacak şimdi?"

Korka korka yanma sokuldu. Hafiften dürttü:

"Saltuk, Saltuk!"

Saltuk yerinden fırladı, elini alışkanlıkla kılıcına götürdü:

"Dur yahu, acele etme, bir şey yok."

Saltuk, önce kızıllaşmış tan yerine, sonra Turgut'a baktı, yüzünü ekşitti:

"Artık sözünde de durmaz olmuşsun, yazıklar olsun sana be!"

"Bak Saltuk, inan ki dalmışım, yani düşüncelere dalmışım. Günün ağardığmı hiç fark etmedim."

"Fark etmedin ha, külahıma anlat bunları."

"İnan ki böyle Bizans'ın fethini düşünüyordum."

Saltuk'un gözleri parladı, arkadaşının sırtını okşadı:

"İnanırım o zaman," diye güldü. "İnanırım, çünkü her Kayılı bu günlerde Bizans'ı hatırlayınca dünyasını unutuyor."

Turgut memnundu:

"Ne dersin, gün gelip bizim olacak mı oralar?"

"Bundan hiç şüphen olmasın yiğidim, yeter ki bir ve beraber hareket edelim, aramıza nifak karıştırmayalım."

"Dündar Bey?"

"O çok ihtiyar artık, bir fesat çıkarmaya gücü yetmez."

Yavaş yavaş doğruldu:

"Eh, namaz vakti geldi."

Atının bağlı bulunduğu ağaca gitti. Sırtında asılı kırbayı çıkardı. Birden gözleri ağacın gövdesine takıldı:

"Hey, baksana şuraya!"

"Ne var?"

"Gel hele."

Turgut arkadaşının yanına seğirtti:

"Evet."

"Şu ağaçta ne görüyorsun?"

"Vay canına."

İki arkadaşı hem hayrete düşüren, hem sevindiren şey ağacın kesik dallan idi. Keskin bir aletle çalışılmıştı.

"Kılıçla kestiler galiba," dedi Turgut. "Ya da bir balta ile."*

"Balta olamaz, çünkü bu dallar baltanın iki, üç darbesiyle kesilebilir. Oysa pörtüklere bakılırsa en azından her

birine on darbe indirilmiş."
"Kılıç yani!"

"Evet kılıç, kılıçla kesilmiş bu dallar. Ne yaptıkları da aşikâr."
"Kayayı yuvarlamak için kullanmışlardır."
Tabii."
"Hele namazımızı kılalım da, iyisini öğreneceğiz nasılsa."
Abdestlerini aldılar. Sünnetten sonra sıra farza gelmişti. Turgut arkadaşını öne itti:
"Hadi imam ol bakalım."
Saltuk itiraz etti:
"Olmaz, her zamanki gibi kur'a çekeceğiz."
Çektiler. İmamlık Saltuk'a kaldı. Birlikte bütün dünyayı unutup Allah'ın huzuruna durdular.
Ellerini yüzlerine sürüp ayağa kalktıkları zaman her tarafa iyice aydınlanmıştı. İbadet etmenin huzuru yüzlerini pırıl pırıl parlatıyordu. Gülümseyen gözlerle bakıştılar. Turgut,
"Allah kabul etsin," dedi.
"Allah kabul etsin, yiğidim."
Toparlanarak abalarını atlarına bağladılar. Sonra tekrar ağacın altına gittiler. Şuraya buraya yapraklar, küçük dal parçaları atılmıştı. Kenarda da bir sırık duruyordu. /
İzleri takip ederek kayanın koptuğu yere vardılar. Tahmin ettikleri gibi kaya zorla koparılmıştı. Dört tane daha sink vardı yerde. Tek tek incelediler. Etrafta dolaşıp*at izleri araştırdılar. Saltuk,
"On kişi kadar olmalılar," diye fikrini söyledi. "Bence doğuya gittiler."
Turgut tasdik etti:

"Öyle görünüyor. Doğuda Bilecik var, oraya doğru gitmiş olmaları muhtemel."
"Göreceğiz bakalım, öküzün boynuzuna girseler artık elimizden kurtulamazlar. Bu kahpeliğin hesabını soracağım."
Atlandılar, dörtnala sürdüler.

• • •

Gerçekten tuzağı hazırlayan Aramis'ti. Yanına aldığı altı adamının yardımıyla bu işi becerebilmişti. Kendisi atının üstünde zor durabiliyordu. Turgut'un at kuyruğunda sürüklediğini unutamıyor, şurası burası sızlayınca daha da beter köpürüyordu:
"Seni geberteceğim!" diye ikide bir söyleniyordu.

Taşı yuvarlayıp bir netice alamadığını görünce hırsından adamlarını kamçılamaya başlamıştı. Çılgın gibi olmuş, bir süre dönüp durmuştu. Sonra kendisine gelmiş, ağzının iki yanında toplanan köpükleri elinin tersiyle silerek,

"Sersemler," diye bağırmıştı. "Bir iş becerebildiğiniz yok, haydi Bilecik'e gidiyoruz."

Her tarafı acıdığından atını sür'atle süremiyordu. Adamları da ona uymak zorunda kaldıklarından yedi kişilik kafile hayli yavaş yol alıyordu. Sabaha karşı ancak Kestel'e varabilmişlerdi. Hemen bir hana indiler.

Germeyanoğlu Ali Şir Yakup Beyin iki adamı handa bulunuyor, önlerindeki çorba taslarına iştiha ile kaşık sallıyorlardı. Biri Aramis'i tanıdı, arkadaşını dürttü:

"Baksana, şu yedi kişinin en önünde yürüyen adam Aramis değil mi?"

"Ben tanımam ki!"

Birinci adam kaşığını olduğu gibi bıraktı.

"Vallahi Aramis bu, ama ne oldu acaba, güçlükle yürüyor."

"Belki taarruza uğramıştır."

"Ohooo, sen şövalye Aramis'i gerçekten tanımıyorsun. O yorgun düşmeden, her dövüşten sıyrılmasını bilir, çünkü dövüşü hep uzaklardan takip eder. Sununla bir konuşacağım."

Beriki omuzlarını silkti:

"Sen bilirsin."

Adam yerinden doğruldu. Yavaşça Aramis'e sokuldu. Aramis bacaklarını uzatmış, kerevetin üstüne sere serpe yayılmıştı. Uzun kılıcı yere değiyor, kımıldadıkça tangırdıyordu.

"Hoşgeldiniz şövalye Aramis."

Aramis gözlerini aralayıp kendisine hitap eden adama baktı:

"Ne istiyorsun?"

"Beni tanımadınız galiba?"

Aramis'in kızgınlığı üstünde idi:

"Canın cehenneme," diye bağırdı. "Defol, uyuyacağım!"

Aramis'in adamları ellerini bellerindeki kılıçlara atmış, tanımadıkları bu adama dik dik bakmaya başlamışlardı. Germeyanoğlu Ali Şir Yakup Beyin adamı sedirin önünde diz çöktü. Hafif bir sesle,

"Dündar Beyden haberlerim var şövalye," diye fısıldadı.

Aramis bir anda ağırlığından kurtulmuş gibi doğruldu. Kurnaz bakışlarını önündeki adama dikti, emreder gibi,

"Ne biliyorsun?" diye sordu.

"Şimdi yanından dönüyorum."

Aramis homurdandı:

/
"Anlat!"
Şövalyenin adamları bir adım daha yaklaştılar. Yabancı, bir bir hepsinin yüzlerine baktıktan sonra tekrar Aramis'e döndü:
"Şu adamlarınızı çekin ki rahat edeyim, canımın emniyette olmadığı yerlerde konuşmak âdetim değildir."
Aramis, adamın ne demek istediğini anladı. Mutfak olarak kullanılan bölmede tabak çanak takırdatan hancıya doğru bağırdı:
"Hey, hancıbaşı!"
Hancı hemen gözüktü, iki büklüm yaklaştı:
"Buyurun şövalyem, bir emriniz mi vardı?"
Şövalye şöyle bir kasıldı, önünde eğilenlere üstten bakmaktan her zaman zevk duyardı. Ama dik duranbaşlaıın önünde de hep kendi eğilmişti. Turgut Alp'i hatırladı. Hatırlamasıyla şiddetli ağrıların bütün vücuduna yayılması bir oldu. Yüzünü buruşturdu:
"Sersem, ne dikilip duruyorsun? Bize boş bir oda bulacaksın."
Hancı ezile büzüle özür diledi:
"Boş odamız yok şövalyem, bütün misafirlerim uyuyor şimdi. Uyansınlar, emrinize tahsis ederim."
Aramis adamlarına döndü:
"Şu hancıyı bacaklarından tavana asın. İkiniz de gidin bir odayı boşaltın."
Hancı sapsarı kesilmişti:
"Kıymayın bana," diye inledi. "İnanın boş odam yok."
Kılıçla dürttüler:
"Zırlanma da yürü."

Bağırta bağırta bacaklarından tavana asarlarken iki kişi de odalardan birinin kapısını takırdattı:
"Kalkın bakalım, sabah oldu."
İçerden bir homurtu geldi:
"Kimsin be, defol oradan!"
"Kalk ve kapıyı aç."
"Defol dedim."
Tekmelemeye başladılar. Biraz sonra kapı açıldı. Aramis'in iki adamı yalın kılıç içeri daldılar.
"Şövalye Aramis'in adamlarına karşı gelmeye cüret edersin ha!"
Odanın ortasında genç bir adam duruyor, pencereden giren ilk gün ışıklarından yüzünün bir tarafı aydınlanı-

yordu. Elinde eğri bir Osmanlı kılıcı vardı. Bacaklarını germiş, atılmaya hazır bir panter gibi duruyordu.

"Hangi köpeğin enikleri olduğunuzu bilmiyorum, ama zamansız öttünüz delikanlılar, zamansız öten horozu keserler bizde."

Aramis'in adamlarında şafak atmıştı. Böyle yalın kılıç karşılanacaklarını akıllarından geçirmiyorlardı. İşi alttan alıp halletmeyi denediler.

"Bak delikanlı, bu odayı meşhur şövalye Aramis kendisine istiyor, var git? canınla oynama!" ,-

Delikanlı bir kahkaha attı:

"Hay düztabanoğulları, demek şövalye Aramis denen hilebazın köpeklerisiniz, söyleyin şövalyenize, başka yerde zıbarsın, benim uykum var şimdi."

Şövalye gürültüleri duymuş, işin uzamasına içerlemişti:

"Hâlâ ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı.

Adamlardan biri karşılık verdi:

^>

"Bir Türk var burada, çıkmak istemiyor."

Şövalye Türk kelimesini duyunca irkildi. Yine Turgut Alp'i hatırladı. Yine bütün vücudu sızladı. Hancıyı bağırta bağırta tavana astıktan sonra altına geçip alay etmeye başlayan diğer adamlarına baktı:

"İçerde bir Türk varmış," diye söylendi.

Odadaki münakaşa adamakıllı kızışmış, kılıçlar tokuşmaya başlamıştı. Ustalıkla eğri kılıcını oynatan' Türk delikanlısı,

"İki kişi iseniz eseflenirim," diyordu. "Gönlümce dövüşemeyeceğimden."

Ve sür'atle bir hamle çıkardı.

"Al bakalım, bunu Turgut ağam öğretti."

Rakiplerinden biri keskin bir feıyat kopardı. Yüzü baştan başa yarılmıştı. Çenesinden aşağı kan sızıyordu. Öbürü korkuyla geriledi ve avazı çıktığı kadar bağırdı:

"Yetişin bre!"

Delikanlı alay etti:

"Acele ediyorsun tabansızlar şövalyesi, ama arkadaşların varsa daha da hoş olacak bu iş."

Aynı zamanda dört kişi içeri daldı. Arkadaşlarından birinin kân içinde yerde debelendiğini görünce hınçla atıldılar.

"Bize karşı gelmek ha!"

"Sen bizi tanımıyorsun."

"Bize Lefkeli derler."

"Şövalyemiz Bizans arslanı Aramis'tir."

Delikanlı bu laf kalabalığına bıyıkaltı güldü. Durumunun hayli güçleştiğini biliyordu, ama madem ki o bir ide-

alin adamı idi, madem ki dini, aşireti için dövüşüyordu, ölüme bile gülerek gidecekti. Çekinmeden karşılık verdi:

"Bizans arslanı dediğiniz Aramis'in köpekliğini çok iyi bilirim. Siz de o soydansınız demek."

Bu sözlerden daha beter kuduran Aramis'in adamları delikanlıyı çembere almak için harekete geçtiler. Fakat genç akıncı daha erken davranıp arkasını duvara verdi. Kılıcı sür'atle inip kalkıyor, yanma kimseyi yaklaşurmıyordu. Coşmuştu:

"Haaayt! Beyim dünya arslanı Osman Gazi, atam Demirbilek Yahya, ustam küffarm korkusu Turgut, adım Baysungur, savulun!" diye bir nara atü.

Bu ses bir bomba gibi hanın içinde patladı. Aramis'in kulaklarına ulaştı. Aramis titredi. Bu ismi pek duymamıştı. Yine de en az üç-dört adamını öbür tarafa götüreceğinden emindi. En toy Kavı akıncısının en iyi Bizans şövalyesinden daha iyi dövüştüğünü bilirdi. Yerinden doğruldu. Sırtı ateş gibi yanıyordu. Hafifçe inledi. Topallaya topallaya dövüşün devam ettiği odaya yürüdü.

Şimdi adamlarından ikisi yerde yaüyordu. Türk akıncısına baktı. Kılıcını hâkim bir tarzda salladığını gördü. Pek de toy olmasa gerekti. Kendi canı tehlikeye girebilirdi. Tekrar geri döndü. Ali Şir Yakup'un adamına,

"Şimdi bizimkilere yardım edin de sonra konuşuruz," dedi.

Adam başını salladı:

"İçerde kaç Türk var?"

Şövalye tereddüt etti:

"Kaç kişi?" diye tekrarladı.

"Evet, kaç kişi var içerde?"

Kaçamak yapmayı daha uygun buldu:

"Canım, ne yapacaksın, kaç kişi olursa olsun, işi bir an evvel halledersek daha iyi olur."

Adam ayağa kalktı. Aramis'e dik bir nazar fırlattı:

"Şövalye, şövalye, bir Türk'ün üstüne altı kişi gönderdiniz, hâlâ yardım aramaktasınız, ben kime yardım edeceğimi biliyorum."

Kılıcını sür'atle çekti. Bir köşeden dalıp olup bitenleri seyreden arkadaşına doğru seslendi:

"Peşimden gel. Türklüğümüzü bir kere olsun burada ispat edelim."

Aramis'in şaşkın bakışları altinda kavgaya girdiler.

Aramis başını iki yana salladı:

"Kolay olmayacak bu iş," diye söyledi."Şu Türkler ne kadar birbirlerine düşman olsalar yine düşman karşısın-

da birleşebiliyorlar. Öyleyse Germeyanoğlu bizim gerçek dostumuz olamaz."

O söylenedursun, iki Germeyanoğlu paldır küldür kavgaya dalmış, çala kılıç girmişlerdi. Baysungur yeni yardımcıların geldiğini görünce memnuniyetle bağırdı:

"Hoşgeldiniz dostlarım."

"Hoş bulduk delikanlı. Bir sürü çakalın bir kurdu kıstırdığını görünce gönlümüz elvermedi."

"Salla kılıcını öyleyse."

"Vur palanı küffara."

"Vur ha!"

Aramis'in adamlarından zaten dördü sağlam kalmıştı. Onların birinin de omuzu yarılmış, güç kılıç sallıyordu. Kuvvet hemen hemen müsavi olmuştu. Rahatlıkla dövüşüyorlardı.

Aramis yine kısıldığını anladı. Nereye gitse bir Türkle

karşılaşıyordu, ondan sonra beklenmedik hadiseler peşi peşine geliyordu.

"Bizdeki de talih mi be?" diyerek yere tükürdü.

Aklına kaçmaktan başka bir çare gelmiyordu. Ama acaba Germeyanoğlu'nun adamı Osman Gazinin amcası Dündar Beyle ne konuşmuştu? Dündar Bey eğer Germeyanoğullarıyla anlaşabilirse tekfurlar için de iyi neticeler çıkacaktı. Bunları öğrenebilse iyi olurdu şüphesiz. Fakat şimdilik canını kurtarmak zorunda idi.

Böyle düşünüp tereddüt ederken kapıdan adamlardanbirinin fırladığını gördü.

"Dur, nereye?" diye bağırdı.

Ama adam şeytan görmüş gibi koşarak kapıdan fırladı. Peşinden biri daha aynı sür'atle çıktı.

Aramis için artık burada eğleşmek olmayacaktı. Tatlı canı tehlikeye girmiş bulunuyordu. Öylesine de yorgundu ki. Yorgundu, ama ölüm korkusu içine sinmiş, can derdi onu canlandırmıştı. Kapıya fırladı. Bereket, atının eyeri çıkarılmamıştı daha. Acele ile üstüne binmek istedi. Ancak korkudan ö kadar acele ediyordu ki, iki defa sırt üstü yere yuvarlandı, eski acılarını tekrar duydu. Duyunca da Turgut'u hatırladı. Ve intikamını...

Yeni bir gayretle sıçradı. Bu sefer aün sırtına binmeyi becermişti. Mahmuzlarını hızla vurdu. Kapının önünden uzaklaşırken adamlarının birinin daha kanlar içinde dışarı fırladığını gördü.

"Korkaklar!"

Kendi korkaklığını örtmenin en iyi çaresi başkalarını korkaklıkla itham etmekti. Aramis, Türklerin yenilmezlik iksirini bir türlü keşfedememişti. On kişinin önünde bir Türk kavgayı kazanıyordu. Bu işin içinde olsa olsa bir si-

ST^>
hir olacaktı. Aşın kuvvet ve cesaret veren bir ilaç mı yok-
sa? Bilmiyordu. Ve bilmediği için de ömrünün yarısı kaç-
makla geçiyordu.
Baysungur ile iki Germeyanlı hanın kapısına vardıkla-
rında Aramis'in uzaklaşmakta olduğunu gördüler. Ger-
meyanlılardan biri:
"Nafile," dedi. "Gerçi kımıldayacak hali yoktu, ama yine
de kaçmayı becerdi. Canını çok seviyor kerata. Benim ve-
recek haberlerim vardı oysa."
Baysungur sordu:
"Adınızı bağışlamadınız daha yiğitlerim, size kim der-
ler?"
Adam karşılık verdi:
"Kardeşiniz sayılırız delikanlı. Bize Germeyanoğlu der-
ler. Benim adım Mesut, arkadaşımınki ise Yusuf."
Baysungur ikisini de kucakladı:
"Yardımınıza teşekkür ederim dostlarım. Siz olmasay-
dınız halim haraptı. Allah razı olsun."
Mesut, Baysungur'un omuzunu okşadı:
"Biz dindaşız Baysungur," dedi. "Birbirimize sıkışık za-
manımızda el uzatmazsak, kim el uzatacak?"
Böyle söylüyordu bir yandan, ama bir yandan da Ara-
mis'le görüşmek istediğini, hatırladığı için üzülüyordu.
Germeyanoğlu Ali Şir Yakup'un emriyle Söğüt'e gitmiş ve
Dündar Beyle görüşmüştü. Ali Şir Yakup, Dündar Bey-
den yardım istiyor, bunun mukabilinde Osmanlı Beyliğini
vaad ediyordu.
Mesut'un yüzü buruştu. Müslüman Müslümanın kuyu-
sunu kazıyordu. Hangi lanet kuvvet bu iki Müslüman
Türk beyliğini karşı karşıya getirmişti. Dayanamadı:
"Baysungur," dedi. "Ben Söğüt'ten geliyorum."

Baysungur hiç şüphelenmedi. Elâ gözlerini kırparak
sordu:
"Ne var ne yok oralarda?"
"İyidir, hoştur, ama Dündar Bey bazı şeyler düşünür."
"Nasıl şeyler?"
Baysungur'u içeri çekti.
"Nasıl şeyler?"
Birlikte girdiler. Hancı hâlâ tavanda sallanıyordu.
Mesut,
"Vay canına," dedi. "Hancıyı unuttuk gitti, adamın bey-
ni uyuşmuştur."
Önce onu çözdüler. Zavallı o kadar memnun oldu ki,

birinin ellerinden, öbürünün ayaklarına atıldı. Teşekkür üstüne teşekkür etti.

Başlarından güç hal savdıktan sonra bir köşeye çekildiler. Baysungur Mesut'a döndü:

"Sizi dinliyorum."

Mesut bağdaş kurup oturdu. Güzelce yerleşti. Arkadaşına baktı. Onun da tasvibini aldıktan sonra anlatmaya başladı:

"Biz Germeyanoğlu Ali Şir Yakup'un hizmetindeyiz. Beyimizin emri üzerine Söğüt'e gittik. Orada Osman Beyin amcası Dündar Beyi görüp beyimizin dileklerini sunduk. Bizi iyi karşıladı. Ama nedense çok düşünceli görünüyordu. Bir şeylerden rahatsız olduğu belliydi. Sıhhatini sorduk, iyi olduğunu söyledi. Beyimizin kendisinden yardım beklediğini duyduğu zaman y üzünü acı ile buruşturdu. Bir zaman çadırın kapısını gözledi, sonra tebessüm etti: 'Kiminle birleşip birleşmeyeceğimi ben de şaşırdım' diye mırıldandı. Tekfurlar da bir yandan birlik isterler, hem duyarım ki, kendi aralarında ittifak ederler. Yeğenim

6^

Osman Gazinin kılına halel gelmesine billâh rızam yoktur. Bu böyle biline.' _

"Dedim ki:

'Muhterem efendim, beyimiz yeğeninizi öldürtmeyi aklından bile geçirmez. Sırf onu aşiret idaresinden atmayı ister. Sizi o makama daha münasip görür.'

"Bir kahkaha attı:

Tekfurlar da öyle düşünür zahir,' dedi. 'Nedense herkes benim uçbeyi olmamı ister. Çünkü bilirler ki, bu ihtiyar kollarım artık kılıç sallayacak güçte değildir. Yoksa babasının hayrı için kimsenin bana yardımcı olmayacağını çok iyi bilirim.'

"Yine gözlerini kapıya dikti:

'Ne yazık, onlarla anlaştığım gibi sizinle de anlaşmak mecburiyetindeyim,' dedi. 'Bir kere bey olmayı kafamıza koyduk, şeytana uyduk, artık bu arzudan vaz geçmek irademiz dahilinde değildir. Var beyine söyle, yardımlarını kabul ettim. Ancak şimdi harekete geçmenin zamanı değildir. Madem ki tekfurlar Osman Gaziye karşı ittifaka girdiler, bekleyelim. Onlar başaramazlarsa biz icabına göre hareket ederiz.' "

Baysungur gözlerini fal taşı gibi açmış, Mesut'u dinliyordu. Söz buraya gelince dayanamadı, yerinden fırladı:

"Vay be!" diye bağırdı, elini kılıcının kabzasına götürdü:

"Şunu bilin ki, kim Osman Gaziye karşı kötü niyet taşırsa, nasibi kılıcım olacaktır."

"Vay be delikanlı, bu ne hararet!"

Baysungur başını sür'atle sesin geldiği tarafa çevirdi.

Han kapısı aralıktı sadece, kimseler görünmüyordu.

"Kim var orada?"

Kapı bir tekmede açıldı, iki kişi içeri süzüldü. Baysungur heyecanla haykırdı:

Turgut ağam, Saltuk ağam!"

Turgut Alp gülerek Baysungur'a bakıyordu:

"Çok heyecanlısın delikanlı. Kendine hâkim olmasını öğren evvela."

Saltuk, delikanlıyı mahcubiyetten kurtarmak için,

"Ne diyorsun be Turgut," dedi. "Baysungur'un kanı kaynar, sen de böyle değil misin sanki? İhtiyarladın mı ne?"

"Galiba," diye karşılık verdi Turgut. "Eski ataklarım artık pek kalmadı."

Sonra Baysungur'un kulağına eğildi. Göz ucuyla iki Germeyanoğlunu göstererek,

"Bunların burada işi ne?" diye sordu.

"Dostlarımdır. Birkaç palikarya odada kıstırmışlardı beni, yardımları sayesinde kurtuldum."

Turgut iki adama döndü:

"Sağ olun. Arkadaşımıza yardım edenler bizim de dostlarımızdır."

Oturdular. Baysungur bir an önce söze girmek için sabırsızlanıyordu. Ama Germeyanoğullarının yanında bunun münasip düşmeyeceğini düşünüyordu. Turgut sordu:

"Kimlerdi seni kıstıranlar?"

"Aramis ve adamları!"

Turgut yıldırım gibi doğruldu:

"Yaaa!"

"Niye şaştın yiğidim?"

Turgut Saltuk'a işaretini çoktan vermişti. O da doğrul-

du. Birlikte kapıya yürüdüler. Baysungur peşlerinden koştu:

"Nereye, size anlatacaklarım vardı."

Turgut ardına bakmadan cevap verdi:

"Acelemiz var Baysungur, sonra anlatırsın."

"Ama bu da acele."

Handan çıkmışlardı. Turgut Alp, Baysungur'a döndü:

"Neymiş söyle bakalım. Ama çok kısa anlat."

"İçerde gördüğün iki Germeyanoğlu var ya."

"Evet."

"Bazı şeyler anlattılar."

"Söyle."

"Beylerinin emriyle Söğüt'e gitmişler. Dündar Beyle gö-

rüşmüşler."
Turgut Alp birden ilgilendi:
"Ne hususta?"
"Germeyanoğlu Ali Şir Yakup Bey, Dündar Beyden yardım istiyor. Osman Gaziyi halletmek için."
"Başka?"
"Dündar Bey, tekfurlarla da aynı hususta sözleştiğini bildirmiş."
"Osman Beyin başını uçurmak için mi?"
Baysungur başını iki yana salladı:
"İhtiyarın böyle bir niyeti yok. 'Osman Gazi yeğenimizin kılına halel gelmesine billâh rızamız yoktur,' demiş."
"Ee, peki ne yapmaya beyliği ele geçirmek istiyorlar? Bilmiyor mu ki, bitmiş, tükenmiş bir ihtiyar ancak aşiretini felaketlere sürükler?"
"Kendisi de zaten bunu itiraf ediyor. 'Ancak, ne yapayım ki bu arzu bende hastalık derecesine geldi,' diyor."

Saltuk ata binmiş, Turgut'u bekliyordu. Konuşmanın uzadığını görünce bağırdı:
"Hey, işi uzatıp durmayın."
Turgut, Saltuk'a elini salladı. Baysungur'un kolunu tuttu, alelacele,
"Şimdi sen doğruca Karacahisar'a git ve duyduklarını Osman Gaziye anlat. Bizden de selam söyle. De ki, Aramis'i takip ediyoruz."
"Başüstüne ustam."
'Tamam, o iki Germeyanlıya da söyle, bize dostluk gösterdikleri müddetçe onların dostuyuz. Şunu bunu bir tarafa bırakıp bizimle birleşsinler. Germeyan Beyliği de yakında nasılsa çökecektir."
Cevap beklemeden sür'atle döndü. Bir hamlede atının üstüne bindi. Kendisini hayran bakışlarla seyreden Baysungur'a el salladı. Sonra atını mahmuzlayarak Saltuk'la birden gözden silindi.

• • •

Neden sonra Aramis hakkında gerekenleri sormadığını hatırlayan Turgut Alp esefle başını salladı.
"Hey Allah müstahakımı versin, Baysungur'u toylukla suçladım, ama Aramis'in ne tarafa gittiğini sormamakla serapa toyluk ettik. Çocuğu küçük görmenin cezası olacak bu."
Saltuk mırıltıları duymuştu.
"Bir şey mi söyledin?"
"Sadece sesli düşünmeye başladım."
"E, ne düşündün öyleyse?"
"Ne düşüneyim istiyorsun? Yeni akmcılığa çıkmış delikanlılar gibi Aramis adını duyunca o kadar heyecan-

landık ki, ne tarafa gittiğini sormayı bile unuttuk."

Saltuk o zaman ^meseleyi kavradı.

"Yahu sahi be!"

"Geçti artık, ne yapalım, biz bulmaya çalışırız."

"Bulmaya çalışıp vakit kaybedeceğimize hemen geri dönmek daha akla yakın olmaz mı? Zaten topu topu yola çıktığımız ne kadar oldu ki?"

"Haklısın, haydi öyleyse gerisin geri."

Döndüler. Bir süre dört nala atlarını koşturdular. Az sonra hana vardılar. Baysungur kapıda atını eyerlemekle meşguldü. İki akıncının dönüşünü görünce afalladı:

"Hayırdır inşallah," dedi. Turgut Alp'in atının dizginlerine yapıştı. Yüksek sesle:

"Bir şey mi oldu usta, niçin döndünüz?"

Turgut başını eğdi:

"Önce hakkını helal et Baysungur, fazla heyecanlısın, falan gibi laflar etmiştim, bu yüzden Allah beni cezalandırdı, dönmek zorunda kaldım."

Baysungur apışıp kalmıştı, tek kelime edemiyordu. Turgut, devam etti:

"Şimdi söyle bakalım. Aramis ve adamları ne tarafa gitti?"

Delikanlı o zaman kendisini toparlayabildi, gülümsedi:

"Adamlarından üçü içerde yatıyor," dedi. "Biri öbür dünyayı boyladı, ama ikisi hâlâ sağ. Hancı yaralarını tımar ediyor. Aramis'e gelince şu yoldan şeytan kovahyormuş gibi kaçtı."

Doğu tarafını gösteriyordu. Turgut Alp başını çevirip baktı.

"Ya, demek doğuya gitti. Bilecik'e gidiyor galiba."

"Zannetmem ki ulaşabilsin."

"Neden? Onu da mı yaraladın yoksa?"

Baysungur ellerini iki yana açtı:

"Kavgaya girmedi ki yaralansın. Ancak attan düşmüşten bir hali vardı. Yıkılacak gibi idi. Ne olduğunu ben de bilmiyorum."

Turgut bir kahkaha attı:

"Ben biliyorum, her neyse fazla oyalanmadan şu yaraladıklarından birini sorguya çekmem lazım."

Yere atladı. Baysungurla birlikte hana girdi. İki Germeyanoğlu hâlâ içerde idi. Selam verip doğruca hancının bulunduğu tahta perdeli kısma geçti.

Hancıbaşı az evvel hanını terk eden müşterisini karşısında görünce hayret etti:

"Ne oldu beyzadem?" diye sordu.

Baysungur'a Turgut bir bakış fırlattı. Delikanlı hancıya yaklaştı.

"Hancıbaşı, yaralılar nerede?"

Hancı kaşlarını çattı. Yüzünü ekşitti. Bacaklarından tavana asıldığını bir türlü unutamıyor, hatırladıkça içi kinle doluyordu.

"Sağlam bir odaya kapadım onları. Yarası hafif olanı amma da debelenip duruyor ha!"

"Bizi yanlarına götür."

"Hay hay beyzadelerim."

Hancı önde, onlar arkada iki kat merdiven çıktılar. İhtiyar büyük bir anahtarla kapıyı açtı. Keskin bir küf kokusu koridora yayıldı.

"İşte burada."

Yaralılar eski sandıkların, taburelerin ortasında bir şiltenin üstünde yan yana yatıyorlardı. Birisi zaten kendi-

sinde değildi. Öbürü ise kollan bağlı olduğu halde tepmiyordu.

İki arkadaşı fark edince korkuyla büzüldü.

"Korkmana lüzum yok," diye teminat verdi Turgut. "Soracaklarıma dos doğru cevap verdiğin takdirde mesele kalmaz."

Derin bir nefes aldı. Gözlerini adamın gözlerinin içine mıhladı.

"Şimdi söyle bakalım. Geçide kayayı yuvarlayan sizdiniz değil mi?"

Adam bu sefer tiril tiril titremeye başlamıştı.

"Yemin ederim, İsa aşkına, Meryem aşkına, benim bir suçum yok.

"Aramis'in emriyle yaptınız bunu."

"Yemin ederim..."

Turgut'un sesi odada bomba gibi patladı:

"Sana doğru cevap ver dedim palikarya, daha beter bir hale korum yoksa."

Büs bütün rengi sararan adam fazla mukavemet etmedi.

"Hep Aramis'in kabahati," diye konuştu. "O yaptırdı bütün bunları. Yoksa biz Osman Gaziyi severiz."

Turgut dayanamadı, bir tokat aşketti:

"Pis riyakâr, doğru söylemiyorsun."

Adam bu seferde sözlerini çevirdi:

"Sevmesek bile korkarız Osman Gaziden. Türklerden korkarız. Sizden yani! Çok kuvvetlisiniz. Bize Aramis dedi ki, istediğiniz kadar para vereceğim, beni koruyacaksınız. Biz de razı olduk. Hay olmaz olaydık, ne bilelim Türklerle uğraştığını."

"Şimdi ne tarafa gitti?"

"Bilecik'e, ama gidebileceğini sanmıyorum. Müthiş yorgundu. Her tarafı sızlıyor. Harmankaya'da yarışırken attan düşmüş söylediğine göre."

Turgut belli belirsiz gülümsedi:

"Öyle olmuş zahir, attan düşmemiş de kuyruğunda sürüklenmiş."

Ayağa kalktı.

"Ben gidiyorum Baysungur, Karacahisar'a bu haberleri de götür. Germeyanoğlu'nun casusları boldur. Ola ki, beyimize bir kötülük eriştirirler. Mukayyet olasınız."

"Merak etme ağam."

"Allah'a emanet ol şimdilik."

"Allah selâmete ulaştırsın ağam."

Geniş adımlarla avluya çıktı. Saltuk atının üstünde idi:

"Amma da eğleştin be," diye sitem etti.'İnsan bunca zaman içinde bir orduyu yener."

Turgut cevap vermeden atma bindi. İkisi birden mahmuzlarını vurdular.

S>

ALTINCI BÖLÜM

Beyaz bulutlar gökyüzünde yer yer kümelenmişti. Güneş bazan bulutların ardına girip soluyor, bazan çıkıp parlıyordu.

Hava çok soğuk değildi. Taze toprak kokusu her yanı sarmıştı.

Yorgun olduğu ilk bakışta anlaşılan bir atlı Bilecik şehrini dört yandan saran yüksek surların geniş kapısını geçerek ilk önüne çıkan nöbetçiye bir şeyler söyledi. Nöbetçi saygılı bir tavır takındı. Önünde bir kere eğildi. Süvarinin atını tuttu:

"Çok yorgun görünüyorsunuz şövalyem."

Şövalye başını sallayarak tasdik etmekten başka bir şey yapmadı. Nöbetçi devam etti:

"Demek Bilecik şövalyeleri başkumandanı Arastidi Monteskö'yü görmek istiyorsunuz. Umarım kendisini tanıyorsunuzdur."

Şövalye inler gibi karşılık verdi.

"Dostumdur."

"Pekala, sizi ona götüreceğim, ancak çok kızgın olduğunu şimdiden söyleyeyim. Arkadaşı da olsanız tedbiri elden bırakmayın."

Şövalye sebebini sormadı ya, nöbetçi anlaşılan gevezi-

nin biri idi:

"Kızgındır, çünkü Harmankaya'ya onu götürmediler. Çok istiyordu duyduğuma göre. Tekfur hazretleri gittikten sonra burada yapmadığını bırakmadı. Bizi de sırayla kırbaçtan geçirdi."

Yere eğildi. Bir taş alıp, sokağı dönmekte olan köpeğe doğru attı.

"Hoşt vire," diye bağırdı. Sonra tekrar şövalyeye döndü, sırıttı:

"Bu köpekler de son zamanlarda arttı adamakıllı. Eskiden oklardık bunları. Bilmem niçin, Tekfur hazretleri bir emirle yasak etti bunu. Askerin tayınından keserek sokak köpeklerini besliyor."

Ağzını yaydı.

"Bunun için çok dedikodular çıktı. Söylenenlere bakılırsa Tekfur hazretleri güzel nişanlısı Holofira'nın hatırı için köpeklere merhamet duyarmış. Çünkü Holofira köpekleri çok severmiş."

Başını kaldırıp yorgun biniciye baktı:

"Gerçekten böyle mi acaba? Herhalde siz bileceksiniz."

Yere bol bir tükürük attı.

"Böyle de olsa askerin tayınını kısmaya kimsenin hakkı yoktur değil mi şövalyem? Kadının güzel hatırı için bile olsa kim aç kalmak ister? Bütün bunlar sabrımızı taşırıyor."

Birden çok konuştuğunun farkına vararak sustu. Ama çenesini fazla tutamadı:

"Galiba fazla konuştum şövalyem, affınıza sığınırım. Ben böyle gördüğünüz gibi işte, konuşmadan duramam. Ağzım yırtılsaydı da konuşamaz olsaydım derim bazan,

ama yine de fırsat çıkınca kaçırmam. Alışkanlık, ne yapayım!"

Şövalye sadece,

"Korkma," dedi.

"Sağolun şövalyem, yüreğime su serptiniz. Hani kendim pek şikâyetçi değilim, ama asker mırıldanmaya başladı çoktan. Köpeklerle rızkını bölüşmek istememesi normal değil mi sizce? Bence normal. Çünkü bir taarruz olursa köpekler kaleyi korumayacak ki, biz koruyacağız. Dediklerine göre Osman Bey hazırlanıyormuş. Bütün kaleleri yerle bir edecekmiş. Türklerin bir girdikleri yerden bir daha çıkmadıklarını iyi bilirim. Doğrusu cesur adamlar neme lazım, düşmanın cesuru makbuldür derler ya, işitin de inanmayın şövalyem. Benim için korkak düşmandan daha makbulü yoktur."

Parmağını önlerindeki büyük eve kaldırdı:

"Nah, zaten Aristidi Monteskö'nün konağına da geldik. Sahiden arkadaşınız mı? Ya ben almış, ayağına düşmanı-

nı götürüyorsam? Ama şu halinizle sizin gibi bir düşmandan zarar gelmez insana. Doğrusu yıkılmış bitmişsiniz. Türklerle mi karşılaştınız yoksa?"

Aramis dişlerini sıkmakla yetindi. Nerede bir Türk sözü geçse hep Turgut Alp'i hatırlar, kemiklerinin sızladığını duyardı. Hem kemiklerinin, hem de kalbinin. Zira eski nişanlısı Meri'yi Turgut'un kaçırdığına hâlâ inanıyordu. Onu bir ele geçirirse çiğ çiğ yiyebilirdi. Papazlar buna ne derlerdi acaba? Bir Türkün çiğ çiğ yenmesine herhalde ses çıkarmazlardı. En büyük düşmanları idi çünkü. Hele bir elde etse papazlara filan boş verirdi ya, neyse. Bunları düşümnenin sırası değildi. Zaten beyni öylesine uğulduyordu ki, derin düşüncelere giremiyordu.

"Geldik mi?" diye sordu.

"Geldik şövalyem, beni mazur görünüz. Yanınızdan ayrılmak zorundayım. Kumandan Aristidi ile karşılaşmak istemem. Bir bahane bulur, kemiklerimi kırdırır."

Atın dizginini bıraktı. Dudaklarındaki sırıtığı muhafaza ederek Aramis'in önünde eğildi.

"İyi günler şövalyem!"

Şövalye sesini çıkarmadı. Adam alay ediyormuş gibi geliyordu ona. Acaba gerçekten...

"Allah kahretsin, şöhretimizin yıkıldığı yetmezmiş gibi bir de köpeklerin maskarası olduk!"

Önünde büyük, demir bir kapı vardı. Üstüne başkumandanlık alâmetleri işlenmişti. Bir ok, bir yay ve iki çapraz kılıç.

Aramis bu alâmete uzun uzun baktı. Kendi evinin kapısına hiç böyle şeylerden konmayacak mıydı? Hoş evi de yoktu ya! Ne zamandır Hıristiyanlık âlemine hizmet ettiği halde başı boş şövalye olmaktan öte bir işe yaramamış, başka resmî bir unvanı olmamıştı. Artık genç değildi. Bir yere kapılanması gerekti. Hep gezerek hayatını kazanırsa, eli ayağı tutmayınca aç kalacak demekti. İhtiyarlığında aç kalmış nice şövalye tanıyordu. Hem onların çoğu sonuna kadar şöhretlerini muhafaza edebilmiş kimselerdi.

Başını salladı. Bu gidişle aç kalacaktı. Ama bir kahramanlık daha gösterip şöhretini tekrar elde ettikten sonra belki bir kapıya yerleşebilirdi. Şöyle başkumandanlık falan olabilirdi. Yahut Yarhisar Tekfurunun büyük kızı Hanofer'i alabilirse bu unvan açıktan gelebilirdi. Ama at kuyruğunda sürüklendiğini görünce Tekfur, kızı vermekten caymış olabilirdi pekala. Hakkı da vardı şüphesiz.

Atından inmeden kapı çıngırağına uzandı. Tokmağı

^
kavrayarak çekti. İçerde çan sesleri yankılandı. Ayak sesleri kulağına geldi.

Kapı hafiften aralandı. Önce iki sivri mızrağın ucu göründü. Sonra da tolgalı iki baş uzandı.

Aramis gülmeye çalışarak,

"Dostum Aristidi içerde mi?" diye sordu.

Nöbetçi kırbaç yemiş gibi yüzünü buruşturdu. Aramis'i tanımamıştı.

"Bana bak," diye bağırdı. "Muhterem şövalye, büyük kumandan Aristi Monteskö cenaplarını soruyorsan şunu bil ki, o senin gibi atının üstünde durmaktan aciz moruk-ların arkadaşı değildir. Bir daha ismini saygısızca anarsan kelleni şu mızrağın ucuna takar, şiş kebap yapıp yerim, haberin olsun. Şimdi söyle bakalım, kimi arıyorsun?"

Şövalye afallamış kalmıştı. Bir an eski günlere döndü.

O zamanlar Aristidi küçücük bir çocuktu. Aramis'in atına bakar, pabuçlarını kalıplardı. Yüzünün güldüğü hiç görülmemişti. Uzun burnu da daima sümüklü dururdu. Aramis bazen öylesine iğrenirdi ki ondan, tokatlar, sofrasına almazdı. Ama yine de hizmetinden memnundu. Ona silah kullanmasını, ata binmesini öğretir, boş kaldığı saatleri değerlendirirdi. Delikanlı yirmi yaşına geldiği zaman yanından kaçtı. O günden sonra kâh Harmankaya'da çiftçi, kâh Yarhisar'da asker, kâh İnegöl'de tüccar olarak göründü. Son olarak asker yazılmış ve Bilecik'e yerleşmişti. Sür'atle yükselmiş olacaktı ki, şövalyeliğe terfi ettirilmiş, oradan da başkumandanlığa tırmanmıştı.

Aramis başını kaldırıp nöbetçiye baktı. İçinden,

"Burnu daha da büyümüş olmalı," diye geçirdi. "Böyle kalabalık isimler aldığına göre iyice büyümüş olmalı. Ama merak ediyorum, hâlâ sümüğü akıyor mu acaba."

Sesini yükseltti:

"Ben muhterem şövalye büyük kumandan Aristi Monteskö cenaplarını arıyorum."

Ve dayanamayarak içinden ilave etti:

"Sümüklü Aristidi'yi."

Hizmetinde bulunduğu sıralarda ona hep sümüklü derlerdi. Şimdi de bunu hatırlamıştı. Belli belirsiz güldü.

Nöbetçi bu gülüşü görünce kızdı. Kapıyı ardına kadar açarak dışarı süzüldü. Mızrağını tehditkâr bir tarzda şövalyenin göğsüne uzattı:

"Kimsin! Niçin başkumandan cenaplarını görmek istiyorsun?"

Aramis'in tahammülü kalmamıştı artık. Çok yorgundu ve bir an önce istirahate ihtiyacı vardı. Harmankaya'daki

eziyetten sonra bir de bunca yol tepmek zorunda kalmış, Baysungur'un peşinden geldiğini sanarak alabildiğine at sürmüştü. Bu insanüstü bir gayretti gerçekten. Kaçışta gelen gayretin en fevkalâdesi idi.

"Beni efendine götür, ona söyleyeceklerim var."

"Haşmetli efendim şimdi istirahatteler, senin için keyfini bozamam."

Aramis takat getirebildiği kadarıyla bağırdı:

"Sana emrediyorum, beni efendine götür."

Adamın yüzü allak bullak oldu bir anda. Gözlerini kısarak Aramis'e baktı:

"Sen kimsin ki, bana emredersin!"

Şövalye büyük bir gayretle üzengilerin üstünde doğruldu:

"Bana bak," dedi. "Bana adıyla, sanıyla şövalyeler şövalyesi, Bizans İmparatorluğunun çekilmiş kılıcı, Türklerin korkulu rüyası Şövalye Aramis derler!"

İnadına künyesini alabildiğine uzatıyor, karşısındakine efendisinden daha yüksek olduğunu göstermek istiyordu. Nöbetçi şaşırdı, afalladı, üvanlar karşısında eğilmeye alışıktı. İki büklüm oldu.

"Afedersiniz muhterem şövalyem," dedi, "tanıyamadık. Şimdi efendime haber veririm. Siz buyurunuz."

Yanındakine bir baş işareti yaparak atın yularını tutmasını emretti. Sonra geri geri çekildi. Demir kapıyı geçti. İki nöbetçi atı çeke çeke bahçeye girdi.

"Şövalyem, burada inebilirsiniz."

Aristidi uyanmış, temiz havayı galon galon ciğerlerine çekmek için pencereye girmişti. Yorgun süvarinin bir nöbetçisinin yardımıyla atından indiğini gördü. Atıyla bahçeyi geçmeye müsaade ettiklerine göre herhalde mühim biri olacaktı. Gözlerini kısarak baktı:

"Vay canına!" diye söylendi. "Bu bizim eski efendimiz değilse sakalımı kökünden keserim."

Eski günleri hatırlıyordu. Az mı dayağını yemişti Aramis'in? Acaba niçin gelmişti buraya? Bir isteği mi vardı? O takdirde yardım etse mi, yoksa savsa mı daha hayırlı olacaktı? Aramis'in her girdiği yerde uğursuzluk getirdiğini biliyordu. Bir an evvel kaleden çıkıp gitmesi için ne isterse yapmaya karar verdi. Geniş, sırma işlemeli cübbesini sırtına geçirdi. Bir parça gösterişli dursun diye kürklü kuşağını sardı. Gümüş saplı bir hançeri beline soktu. Yakasını çekiştire çekiştire salona yürüdü.

Birkaç adım atmıştı ki, nefes nefese gelen bir nöbetçi ile karşılaştı:

"Acelen ne?" diye sordu.

"Affınızı dilerim efendimiz, aşağıda bir arkadaşınız bekliyor."

Bilmez gibi sordu:

"Kim?"

"Şövalye Aramis."

"Ya! Onu kabul odasına alınız, ben orada olacağım."

"Başüstüne."

Nöbetçi uzaklaşırken geniş adımlarla salonu geçti. Kabul odasına girdi.

Biraz sonra kapı açılmış ve içeri Aramis girmişti. Yüzü bitkin ve perişandı. Sallantılı yürüyor, bir iki adımda durup dinleniyordu. Aristidi onu ayakta karşıladı.

"Ooo, dostum şövalye, hoş geldiniz."

İnadma dostum diyordu, bir zamanlar önünde iki büklüm eğildiğini unutmamıştı.

Aramis yüzünü buruşturdu:

"Hoşlukla daim kal. Meryem seni korusun başkumandan."

Aristidi Monteskö birkaç adımda Aramis'in yanma gitti. Koluna girerek sedire oturması için yardım etti.

"Doğrusu haliniz dokundu bana, ne oldu, niçin bu kadar yorgunsunuz?"

"Uzun yoldan geldim."

Başına gelenleri anlatmasına imkân yoktu. Rezalet daha buralara kadar gelmiş değildi bereket.

"Çok uzun yoldan," diye tekrarladı. 'Türklerle karşılaştım, arslanlar gibi dövüştüm, ama çok kalabalıklardı. On kişi, belki de yirmi, iyi sayamadım."

Aristidi, şövalyelerin palavralarından bıkmış, usanmıştı. Şimdi duyduklarına da inanmıyordu, ama bozmak istemedi.

"Ya," dedi, "demek o kadar kalabalıktılar ha!"

Aramis bir el hareketi yaptı:

"Kalabalıktılar Aristidi, kalabalıktılar dostum."

Aristidi işlemeli sedire oturdu. İyice yerleşti:

"Karnınız aç mı?"

"Vakıa açım, ama intikam hislerim öylesine ayağa kalkmış ki, yemeği düşünemiyorum bile. Buraya beni takip ederek gelecekleri muhakkak."

Aristidi bir karış havaya sıçradı:

"Gelecekler mi, kimler?"

"Türkler."

"Ya!"

"Evet, tabii. Peşimde olduklarından eminim. Nal sesle-

rini duymadım, ama yine de inanıyorum. Onlar kolay kolay benden vazgeçmezler."
"Yaaa!"
Bu seferki "ya" daha uzun çıkmıştı. Biraz da titrekti üstelik. Aristidi Monteskö korkuyordu. Hem Tekfur da kalede değildi. Bu durumda Türklerle karşılaşması hiç de hoş olmayacaktı.
Aramis'e doğru eğildi. Endişeli gözlerle baktı:
"Emin misiniz?" diye sordu.
Aramis mindere gömüldü:
"İsmimin Aramis olduğundan emin olduğum kadar. Türkler tuttukları işi kolay kolay yarım bırakmazlar. Geleceklerdir mutlaka."
"Peki, ne yapmamı istiyorsun? Bu durumda kaleye gelmemeli idin."
Aramis karşısındakine öfkeli bir bakış fırlattı:
"Böyle diyesin diye mi sana bunca emek verdim, Aristidi? Unutma ki ben yetiştirdim seni."

Aristidi başını havaya dikti. Azametle geğirdi:
"Beni sen yetiştirmiş olabilirsin, ama bu seviyeye kendi çalışmalarımla ulaştım. Şimdiye kadar yanında kalsam ne olacaktı sanki? Sadece basit bir at uşağı kalacaktım. Yahut da olsam olsam senin gibi serbest şövalye olurdum. Serbest ve beş parasız."
Umursamaz bir tavırla elini salladı. Bu hareketiyle Aramis'i küçümsemek istiyordu. Aramis elbette anladı. Ama anlamaz görünmek şimdilik daha işine geliyordu.
"İtoğlu, adam olmuş da..." diye içinden geçirmekle birlikte, düşündüğünün tam aksini söyledi.
'Tabii şahsî çalışmalarının büyük faydasını gördün. Ne olursa olsun, onun çekirdeğini benim attığımı unutmamalısın. Öğrettiklerim, elde ettiklerine temel olmuştur. Temelsiz bina yapıldığını sen hiç gördün mü Aristidi?"
Aristidi temelsiz bina görmemişti, ama kabiliyetsiz şövalye çok görmüştü. Başkumandan bile.
"Oraya kadarı tamam," dedi. "Gerçekten temeli siz attınız."
Şövalye birden canlanır gibi oldu. Hafiften doğruldu:
"Anlaştık öyleyse Aristidi?"
"Anlaştık mı? Ne üstüne?"
"Bana yardım edeceksin!"
"Böyle bir şey söylemiş değilim."
"Olabilir, ama benim yetiştirmem olduğunu itiraf ettin, her halde sende büyük emekleri olan birini, yani beni eli boş çevirecek kadar duygularını kaybetmiş değilsin."
Bu muhakeme tarzına Aristidi hiç yabancı değildi, nasıl

kapana kısıldığının kendisi de farkında olmamıştı. Aramis gerçi öteden beri iyi konuşurdu. Şimdi anlıyordu ki, görmeyeli bu kabiliyetini daha da ilerletmişti. Belki kılıcı-

nın işe yaramadığı yerde lisanından istifadeyi düşünerek bunu ilerletmişti. Yahut ihtiyarlayınca bir kale ele geçirip hükmetme hülyasını koruyprdu.

"Aristidi, senden bir şey isteyeceğimi biliyorsun, zaten bunu kabul etmiş de sayılırsın."

Aristidi homurdandı:

"Söyle."

"Peşimden gelirlerse..."

Sustu. Aristidi'nin korkuyla bakmdığını farketmişti. Öne doğru eğildi:

"Peşimden gelirlerse onları yakalamanı istiyorum."

Aristidi bir süre kırmızı sakalını kaşıyarak düşündü. Gözlerini pencereye dikerek bir zaman baktı:

"Kaç kişi bunlar?"

"Bir de olabilir, beş de. Ama beşten fazla olamaz."

Başkumandanın rahatlayan yüzü çirkin bir tebessümle gerildi:

"Yaa," dedi. "Ben ise çok fazla tahmin etmiştim."

Aramis sevinçle sordu:

"Kabul mü?"

"Elbette kabul, Türkleri ben de mağlup etmek istiyordum ne zamandır. Birkaçını yakalamaktan zevk duyacağını. Ancak..."

Tekrar sakalını kaşıdı:

"Ancak bunu Tekfur duyacak olursa durumum kötüleşir. Biliyorsunuz, o Kayılılarla bozuşmak istemez. Hele bugünlerde."

Aramis halsiz olmakla birlikte gözleri parladı. Seviniyordu. Hiç değilse birkaçını yakalatacak, intikamının bir kısmını alacaktı.

"Nereden haberi olacak canım?" dedi. "Hele yakalayalım da."

"Mükemmel. Şimdi vakit kaybetmeden harekete geçmek kalıyor."

Ayağa kalktı:

"Siz yatıp istirahatınıza bakmız.Ben gereken tedbirleri alınm. Yalnız düşmanlarımızın hangi istikametten geldiğini söyleyin yeter."

"Kestel'den sanıyorum."

Gerçi çok yorgundu, bitkindi. Ama istirahate çekilip bu tarihî hadiseyi görmemeye gönlü razı değildi.

"Ben de geleceğim," dedi.
Aristidi şaşırdı:
"Ama yorgunsunuz, dinlenmelisiniz."
"Olsun. Vakıa gerçekten at kuyruğunda sürüklenmişçesine yorgunum, ama ehemmiyeti yok bunun. İntikamımın almış saatini gözlerimle görmek istiyorum."
Aristidi eski efendisinin ısrarına daha fazla itiraz edemedi. Omuzlarını kaldırdı.
"Sen bilirsin."

• • •

Turgut ve arkadaşı Saltuk atlarının kan ter içinde kalmasına bakmadan sürüyorlardı. Hava daha da bulutlanmış, tek tük yağmur taneleri düşmeye başlamıştı.
Bazan çobanlara rastlıyor, Bilecik'e kestirme yol olup olmadığını soruyorlardı.
Adamakallı yorulmuşlardı. Saltuk,
"Atlan çatlatmak istemezsin herhalde," dedi. "Şurada azıcık mola versek."
"Sırası değil şimdi, vur mahmuzu."

"Çatlayacak, hayvana yazık!"
Turgut cevap vermedi. Hayli arayı açmıştı. Saltuk da atını mahmuzlamaya çalıştı. Fakat zavallı hayvan o kadar yorgundu ki, mahmuz darbelerine boyun kırarak karşılık veriyordu.
"Hey, bekleşene beni!"
Turgut arkaya bakmadan cevap verdi:
"Yetiş!"
Acelesi boşa değildi. Hava kararmaya yüz tutmuştu. Biraz sonra gece olacak, kale kapılan sıkı sıkıya kapanacaktı. Ondan sonra şehre girebilmek için ertesi sabahı beklemek zorunda kalacaklardı.
"Sür atını," diye bağırdı.
Saltuk başını iki yana sallayarak,
"Hay delioğlan, hay!"
Turgut arkadaşının haline acıdığından bir parça yavaşladı. Yetişmesini bekledi. Sonra,
"Sürsene biraz," diye çıkıştı.
Saltuk cevap vermeden atından indi. Hayvanı işaret etti:
"Hal mi kaldı zavallıda. Ama istersen seninle değişebiliriz."
Turgut bir kahkaha attı:
"Seni kurnaz seni."
Fakat arkadaşının yaya, kendisinin atlı olmasına gönlü elvermedi. Atından atladı. Gemini tuttu. Birlikte yürümeye başladılar.
"Bu gidişle akşama ulaşacağız. Geceyi kale eteklerinde bir yerde geçinnemiz gerekecek."

Saltuk omuz silkti:
"Ne yapalım, dışarda geçiririz biz de."

"Acaba Aramis kalede mi dersin?"
"Öyle gerekiyor. Hâlâ izine rastlıyoruz. Bak, bak. Burada bile izler var."
Turgut Alp eğilerek yumuşak toprağı inceledi. Yer yer yağmur damlalanyla beneklenmiş olmasına rağmen nal izleri yine de belli oluyordu.
"Buradan yakında geçmiş olacak. Atlarımızı çatlatırcasma sürdük, ama hayli de yaklaştık kerataya."
Birden Turgut'un atı kişnedi.
"Hey, rahat dursana!"
Hayvan eşiniyor, ileri gitmek istemiyordu. Birazdan Saltuk'un aü da ona uyunca durdular. Turgut,
"Galiba bir tehlike sezinlediler," dedi.
"Ne olabilir?"
"Çok şey. Bu kalleşin ne zaman ne yapacağı bilinmez ki."
"Bizi tuzağa mı bastırmak ister?"
"İhtimal. Dikkatli olalım. Ağaçları mümkün olduğu kadar kendimize siper edelim. Açıklığa çıkınca da atları siper eder yürürüz. Ne olur, ne olmaz."
Birden bir tavşan fırlayarak orman içine daldı. Saltuk derin bir nefes aldı:
"Hayvanlarımız tavşan kokusunu almış olacak."
Tufgut o fikirde değildi:
"Zannetmem. İşin içinde tavşan değil de tazı var gibime geliyor. Bu tavşanı ürküten bir tazı."
Kalın bir ses duydular:
"Hey durun bakalım!"
İki arkadaş aynı anda sesin glediği yanabakülar. Aristidi Monteskö sırıtarak yüzlerine bakıyordu. Saltuk,

"Bu da kim?" diye hayret etti. Turgut başını salladı:
"Süslü zırhına bakılırsa bir asilzade olmalı, bunu bir yerlerden hatırlıyorum ya, aklıma gelmiyor."
Sesini yükseltti:
"Ne istiyorsun?"
'Teslim olmanızı istiyorum."
Saltuk atıldı:
"Şuna haddini bildireyim."
Turgut kolundan tutup arkadaşına mâni oldu:
"Rahat dur, bu adam yalnız olsaydı böyle pervasız konuşamazdı. Mutlaka güvendikleri var."

"Onları da haklarım."
Turgut arkadaşına karşılık vermedi. Aristidi'ye döndü:
"Kimsin sen?"
Adam kahkahalarla karışık bir karşılık verdi:
"Bu toprak]arın hâkimi!"
Turgut da bir kahkaha attı:
"Öyleyse seni topraklarından ayırmayalım. Buraya gömüveririz."
Aristidi bu haşin cevap karşısında sarsıldı. Peşinde elli seçme asker vardı, ama yine de korku hissini içinden atamamıştı. Başını çevirmeden emretti:
"Yakalayın!"
Ağaçların arasından yalın kılıç adamlar fırlayıp bir anda iki arkadaşın etrafını sardı. Saltuk,
"Vay kahpeler!" diye bağırdı.
Kılıçlarını çektiler. Turgut zaten bunu beklediği için fazla şaşırmamıştı. Ama Saltuk'un öfkesi burnuna çıkmış, alabildiğine bağırıyordu:

"Kalleşler, arkadan vurmaktan başka bir şey bildiğiniz yok. Erseniz beşer beşer gelin."
Fakat herşey boşuna idi. Elli kişi ile vuruşup sağ kalmak imkânsızdı. Turgut bunları düşündükten sonra Saltuk'a döndü:
"Heyecanlanma bakalım, niyetleri nedir? Bizi öldürmek istiyorlar mı?"
Sanki buna cevapmış gibi tanıdık bir ses kulaklarına geldi:
"Diri istiyorum onları!"
Turgut dudaklarını ısırdı:
"Aramis!" diye homurdandı. Sesini yükseltti sonra. "Erkeksen çık da hesaplaşalım."
Aramis Aristidi'nin ardından peydahlanmıştı. Tek atla çekilen bir arabanın içinde bulunuyor, krallara has azametli bakışlarla Turgut'a bakıyordu.
"Ne o Aramis, şimdi de arabacılık oynamaya mı başladın? Kemiklerinin kırıkları kaynamadı galiba?"
Aramis şeytanî bir tebessümle yüzünü buruşturdu:
"Diri istiyorum," diye tekrarladı.
İki arkadaşın bunu öğrenmesi iyi olmuştu. Saltuk,
"Eh, bunun kolay olmadığını göstermek de bize düşecek demektir."
Atlarının yularını bıraktılar. Sırt sırta geldiler. Turgut,
"Hakkını helal et arkadaşım," dedi.
Saltuk bunu duymadı bile.
"Hey palikaryalar, hele gelin de Türkün kılıcı nasıl olurmuş görün bir," diye haykırdı.
Turgut bu sefer de arkadaşını itidale davet etti:

"Heyecanlanma toy çocuklar gibi."

"Ne heyecanından bahsediyorsun yiğidim, yerimde duramaz oldum."
Askerler giderek çemberi daraltıyor, iki arkadaşı kıstırmaya hazırlanıyorlardı.
"Dikkatli ol Saltuk, çevriliyoruz."
Saltuk hiç oralı olmadı. Gözlerini en yakınına sokulan askere dikmiş, bakışlarıyla eritiyordu. Adam o kadar tahrik olmuştu ki tedbiri unutarak atıldı.
Saltuk sadece hafiften yana sıçradı, kılıcını ileri uzatmakla iktifa etti. Canhıraş bir feryat yankılanarak dağıldı. Asker külçe gibi yığılırken, Saltuk kuvvetli bir nara attı:
"Savuluuuuuun!"
Turgut arkadaşını tebrik etti:
"Yaşşa Saltuk, becerdin."
"Hele yiğidim, göreceksin, daha neler becereceğim. Ama şu Aramis kâfiri hiç de sokulmayacak yanımıza, öyle görünüyor."
"Haklısın."
Aristidi, adamlarına,
"Dikkat edin," dedi, "onları canlı istiyorum."
Kılıcını çekti. Atını birkaç kere döndürdü. Son emrini verdi:
"Yakalayın!"
Dört yandan saldırdılar.
İki akıncı ümitsiz bir mücadeleye girmişti. Neticede kaybedeceklerini bildiklerinden, mümkün olduğu kadar fazla direnmeyi kafalarına koymuşlardı. Kim olduklarını gösterecek, Osman Gazinin şanını yükselteceklerdi. Turgut coşmuştu:
"Vur Saltuk, vur arslanım vur!"

Vur, vur ama bitmiyordu. Biri düşüyor, öbürü saldırıyordu. Vuruşma bir saatten çok sürdü. Aristidi dişlerini sıkmış, iki kişinin bir saattir adamlarına karşı nasıl durabildiğine akıl erdirmeye çalışıyordu. Nihayet Şövalye Aramis'e,
"Çok tuhaf," dedi. "İki kişi olduklarına insan inanamıyor."
Aramis'in yüzü sırıtkandı:
"Türklerin en iyi akıncılarından bunlar," diye cevap verdi. "Osman Gazinin sağ kolusu ikisi de."
"Demek o kadar mühim adamlar ha!"
'Tabii."

Aristidi adamlarına doğru bağırdı:

"Sersemler! İki kişinin hakkından gelemiyorsunuz."

Kimse cevap vermedi. Yalnız bir asker kendi kendisine mırıldandı:

"Sıkıysa kendisi haklasa ya!"

İki arkadaş yorulmuştu. Kolları zor kalkıyordu. Ama ne olursa olsun, mücadeleyi sürdürmekte kararlı idiler. Saltuk nara üstüne nara atıyor, rakiplerinin korkuyla titremelerine sebep oluyordu. Turgut,

"Ah, atımız olsaydı," diye iç çekti.

O zaman kurtulabileceklerdi. Düşman o kadar bezgindi ki, kaçmaları için sanki can atıyordu.

Aramis'in zayıf sesi kulaklarına çarptı:

"Haydi Bilecik arslanlan, oynaşçı çok uzatmayın."

Turgut Alp rakibine bir çalım atıp adamı şaşırtırken karşılık verdi:

"Aramis, kemiklerin sızlıyor mu?"

Aramis hırsından soludu:

r

"Kemiklerin kırılacak Turgut Alp!"

"Önce senin kırıldı ya, mesele yok!"

Konuşmakla tedbirsizlik etmişti. Dikkati dağılmış, başına inen bir kılıç tersi il sersemlemişti. Dişlerini sıktı. Gözlerinden şimşekler çakıyordu. Bayılmamak için kendisini zor tuttu. Ama eskisi gibi değildi artık. Hayli yorulmuştu. En azından beş askeri saf dışı bıraktığını hatırlıyordu.

Yeni bir darbe omuzunun üstüne geldi. Aristidi'nin,

"Bir daha, bir daha!" diye, adamı teşvik eden sesini hayal meyal duydu.

Saltuk, arkadaşının dizlerinin büküldüğünü görmemişti.

"Vur ağam, vur yiğidim vur!"

Fakat cevap alamadı.

"Turgut!"

Aramis'in kahkahası kulağını tırmaladı.

"Turgut artık yok, yalnız kaldın."

Şimşek gibi döndü. O zaman Turgut'u üç kişinin kucaklayarak kenara çekmeye çalıştıklarını gördü. Atıldı.

"Bırakın onu!"

Aramis'in kahkahasını tekrar duydu.

Ne yaptığını bilmeden, nasıl hareket ettiğini düşünmeden önüne gelene kılıç sallayarak fırtına gibi Aramis'in bulunduğu yere doğru ilerlemeye başladı. Önüne çıkanı biçiyordu. Bir ölüm makinesinden farksız kılıcı havan bıçağı sür'atiyle işliyordu. Aristidi korkusundan geri kaçmıştı:

"Bu adamın gözleri dönmüş, üstümüze geliyor."

Fakat Aramis yerinden bile kıpırdamadı. Saltuk'un oraya ulaşamayacağına inanıyordu. Etrafı iyiden iyiye kuşa-

tılmıştı. Nihayet birinci darbeyi yedi. Kılıç tersi alnına gelmiş, aptallaşmasına sebep olmuştu. Gözleri kararıyor, kendisini güç zaptediyordu. İki kişinin kollarından sıkı sıkıya tuttuğunu hissetti. Altında yer, sanki kayganlaşmıştı. Boş bir çuval gibi bacakları sarktı.

"Kalleşler," diye mırıldanabildi ancak.

• • •

Baysungur atını çatlatırcasına sürüp Karacahisar'a vardı. Osman Gazi ile görüşmek istediğini bildirdi. Gazinin yoldan daha yeni geldiğini, istirahate çekildiğini söyleyip mâni olmak isteyen nöbetçilere çıkıştı:

"Bre!" diye bağırdı. "Siz, bir aşiret beyinin vazifesi dinlenmek midir sanırsınız? Tez haber verin, yoksa..."

Gençliğinden gelen heyecanla tir tir titriyordu. İsteği yerine gelmezse büyük taşkınlıklar yapmaya hazır gibi idi. Bereket Akçakoca bir yerlerden münakaşayı görüp yetişti:

"Ne oluyor delikanlı?"

Baysungur, Akçakoca'yı tanımıyordu. Saygılı birtavır takındı. Kollarını göğsünde kavuşturup boynunu büktü.

"Ağam," dedi, "mühim haberlerim var, bunlar içeri bırakmak istemezler beni."

Akçakoca delikanlının sırtını okşadı:

"Bakma onlara, ben varayım, Osman Beye haber vereyim."

İçeri girdikten biraz sonra çıktı tekrar:

"Gel bakalım," diyerek Baysungur'u kolundan tuttu, çekti. "Osman Bey seni bekler."

Osman Bey gerçi yorgundu, ama uyumamıştı. Bir pöstekiye uzanmış, hem düşünüyor, hem dinleniyordu. Delikanlıya yer gösterdi:

"Hoş geldin yiğit delikanlı, buyur bakalım, şöyle geç otur."

Baysungur Osman Gazinin huzuruna nadir çıkanlardandı. Osman Beyle karşı karşıya gelmekten her zaman heyecanlanmıştı. Titreyen gözlerini yere koyup beyini selamladı, sonra gösterilen yere ilişti.

"Ne haberlerin var? İnşallah hayırdır."

Baysungur'un sesi titriyordu:

"Hayırda daim kalın beyim. Kestel'de bir handa kalıyordum. Aramis ve adamları geldiler. Beni oradan atmaya kalkıştılar."

Osman Bey güldü:
"Ey, sen ne yaptın bakalım?"
"Bir akıncının yapacağı şeyi yaptım."
"Yani?"
"Be}4m, atfınızı dilerim, çıkmak istemedim. Münakaşa oldu."
"Kaç kişi idiler?"
Altı kişi. Aslında yedi, ama Aramis denen adam daima açık duruyordu. Kavgaya girmedi."
"O hep böyle yapar. Anlat anlat, altı kişiyle tek başına mı dövüştün?"
Utanarak boynunu büktü:
"Önceleri öyle oldu ya beyim, sonra Germeyanoğlunun iki adamı bana yardım etti. Birlikte keferelerì hakladık. Ama Aramis elimizden kurtuldu."
Osman Gazi parmağını sakalının arasına sokup okşadı:
"Üzülme," dedi. "O daima kurtulmayı becerir. Ama taaccüptür ki Germeyanlılar sana yardım etmiş, kötü bir maksatları yoktur inşallah."

"Sanmıyorum beyim. Biz bize yardım etmezsek kim yardım eder, dediler. İyi adamlardı. Bana hayli şey anlattılar."
"Söyle bakalım."
Baysungur giderek heyecanını bastırmış, normale dönmüştü. Artık ne vücudu titriyordu, ne sesi. Germeyanoğullanndan duyduklarını aynen nakletti.
Osman Gazi delikanlının sözünü kesmeden dinledi. Sonunda bir sual sordu:
"Amcamın yanında kaç çadır vardır?"
Baysungur düşündü, fakat birşey diyemedi. Çünkü Germeyanlılara bunu sormamıştı.
"Müsaade ederseniz öğrenip geleyim beyim."
Osman Gazi buna lüzum olmadığını söyleyerek mevzuu kapadı. Baysungur Akçakoca ile çadırdan çıktı. Akçakoca yolda delikanlıya Turgut'u sordu.
"Gördün demek onları. Ne tarafa gittiler dedindi?"
"Bilecik'e doğru, Aramis de o tarafa gitmişti."
"Aramis şeytanın ta kendisidir, dilerim bizimkilerin başına bir çorap örmesin."
Osman Gazi düşünüyordu. Bir müddet başı elleri arasında öylece kaldıktan sonra nöbetçiyi çağırdı. Ağabeyi Gündüz'ü bulmalarını söyledi.
Birazdan Gündüz Bey çıkageldi:
"Selamün aleyküm."
"Ve aleykümselam ağabey, kusura bakma, seni rahatsız ettik."
"Ne dersin Osman? Rahatsızlık da söz mü? Sen geceni

gündüzüne katarak aşiret işlerini çekip çevirmeye çalışırken, biz mışıl mışıl uyumaktan öte ne işe yarıyoruz?"

"Hepimizin büyük hizmetleri olmuştur, daha da olacaktır. Allah bu fırsatı verecektir bize."

"İnşallah!"

"Duyduk ki amcamız Dündar Bey herşeye rağmen uslanmamış. Hâlâ düşmanlarımızla ittifaka çalışırmış. Söğüt'e tekfur elçilerinden biri gelip biri gidiyormuş. Söğüt Germeyanoğullarımn da uğrak yeri olmuş."

"Ya!"

"Evet, maalesef böyle. Amcamız karışık işler çeviriyor. Her zaman söylemişimdir, yine söyleyeceğim. Eğer inansam ki amcam gerçekten aşiret işlemi çevirebilecek kuvvet ve kudrettedir, billahi reisliği ona bırakabilirdim. Alelade bir akıncı gibi atımı altıma çeker, kılıcımı kuşanır, serhadlere dalardım. Zaten benim yaratılışıma bu daha uyuyor. Ancak inanamıyorum. Aşiretler dirayetle, ferasetle, kuvvetle idare edilir. Amcamda idarî kabiliyet olmadığı gibi. ata binip aşiretinin önüne düşebilecek güç de yoktur."

"Haklısın Osman."

"Ama bir yandan da aşiret beyliğini elde etmek için çevirmediği dolap bırakmıyor. Şu amcamın düşmanla birlik olduğunu işitmek beni öldürüyor."

Başını avuçlarının arasına aldı:

"Bıktım artık. Bunca iyi niyetimize, saygımıza rağmen uslanmadı. Bir yandan 'Osman'ın kılına halel gelmesine razı değilim' derken bir yandan da Osman'ı öldürmekten gayri şey düşünmeyen tekfurlarla ittifak etmek neyle izah edilebilir?

Sustu. Ağabeyinin gözlerinin içine baktı:

"Sen ne düşünürsün ağam?"

Gündüz Bey şimdiye kadar amcasının durumunu çok

düşünmüş, ama ne yapmak lazım geldiğini bir türlü kestirememişti. Yeniden düşündü, kesin bir karara yine de varamadı. İşi detaylarıyla öğrenmek için sordu:

"Yeni meseleyi bilmiyorum Osman. Amcamız ne yaptı?"

Osman Gazi acı acı gülümsedi:

"Daha ne yapsın istersin? Birkaç gün evvel de Germeyanoğlunun iki elçisini kabul ederek Ali Şir Beyle birlik olacağına söz verdi. O Germeyanoğlu ki bizi bir pula satmak ister. Topraklarımızda gözü vardır, büyümemizi hazmedemez. Bizi ortadan kaldırmak için peşimize adamlar salar. Onunla ittifak etmesi bizi öldürmeye kasdetmesiyle

aynı değil de nedir?"
Gündüz tekrar düşünceye daldı. Mevzuubahis olan amcasıydı ve aşiret içinde taraftarları vardı. Onu bertaraf etmek herhangi bir asiyi bertaraf etmekle bir değildi. Sonra kardeşler amcalarına daima baba yadigârı gözüyle bakmaya başlamış, onu baba kabullenerek sözlerinden çıkmamaya gayret etmişlerdi. Şimdi bir karar vermek mevkiinde idiler. Gündüz Bey,
"Kardeşim," dedi, "bir karar vermek için acele etmek gerek. Gazileri toplayalım, reylerini alalım, onların amcamızla bir bağı olmadığına göre verecekleri karar tarafsız olacaktır. Buna hürmet edelim.Bu arada amcamızdan taraf çıkacaklar da bulunacakür tabii. Durum tam tarafsızlık içinde incelenecek ve karar tarafsızlık içinde verilecektir."
Osman Gazi bu fikri uygun buldu:
"Her zamanki gibi yine doğru düşündün ağam," dedi. "Sana minnettarım."
"Biz sana minnettarız Osman. Öl dediğin yerde ölmez, kal dediğin yerde kalmazsam namert olayım."

Osman Gazi dayanamadı, ağabeyinin boynuna sarıldı:
"Sen benim büyüğümsün, ağamsın, her zaman tavsiyelerini beklerim. Himmetini üstümüzden eksik etme. Bir hata sadır olursa şiddetle tenkit etmekten çekinme. Eğer çekinirsen vazifeni yapmamış sayılırsın. Bir nevi, beni yeni hatalara teşvik etmiş olursun. Allah katında sorumlu duruma düşersin. Hakkımı helal etmem."
Gündüz Beyin gözleri buğulanmıştı:
"Sen çok büyük bir insansın Osman," dedi. "Şimdi nöbetçilere emredin, gazileri toplasmlar. Gerçi yorgundurlar, ama acele bir karara varmamız gerekiyor. Fitne içinde yeni akınlara giremeyiz."
"Haklısın."
Başını kapıya çevirerek bağırdı:
"Hey, nöbetçi!"
İçeri karayağız bir delikanlı girip selam durdu:
"Buyurunuz beyim."
"Var git, bütün beylere büyük odada toplanmaları için haber ver.Bir saate kadar hazır olsunlar."
"Emredersiniz beyim."
İki kardeş tekrar baş başa kaldı. Bir müddet sessiz durduktan sonra Osman Gazi söze başladı:
"Ne dersin ağam, acaba düğüne gitsek mi?"
Gündüz Bey başını kaldırdı:
"Sen bilirsin Osman."
"Sen de fikrini söyle ağam."
"Ben gitmek taraftan değilim. Gidersek de tedbirli gidelim derim. Ne kalleşlik yapacakları belli olmaz. Bunlar-

dan herşey beklenir."
Nikefor'un kızı Holofira'nın düğününden bahsediliyordu. Holofira yakında Bilecik Tekfuruna gelin gidecekti.

Osman Bey ayağa kalktı:
"Neden kaygılanırsın?"
Gündüz de kalktı:
"Kalleşlerden her zaman kalleşlik gördük, Osman.Bir fırsatını bulur bulmaz mübarek vücudunu ortadan kaldırmak isteyecekleri muhakkaktır. Hatta bana kalırsa bu düğün meselesi bile seni yok etmek için uydurulmuş bir tuzaktır."
Osman Gazi gülümsedi:
"Olabilir. Bu benim düğüne icabet etmeme mâni değildir. Hatta işime daha da yarar. Gafil avlandığımı sanmalarından istifade edeceğim. Şimdilik hiçbir şeyden haberimiz yokmuş gibi davranacağız. Ama adamlarımız Bilecik'te bazı incelemeler yapacaklar. Düğünü hisar dışında bir yerde yapmayı kararlaştırırlarsa işimiz kolaylaşır."
"Ne suretle?"
Osman Gazi bir müddet odada dolaştıktan sonra tam ağabeyinin önünde durdu:
"Bilecik'i almayı düşünüyorum!"
Ses tonu ne muhteristi, ne de haşin. Normal bir haktan bahseder gibi de heyecansız. Yalnız gözlerinde derin pırıltılar vardı. Gündüz Bey hayatında Osman Gazi kadar kendisine hâkim birini daha tanımadığını düşündü. Kardeşi sükunetle bu kararını bildirirken, kendisi tepeden tırnağa titremişti:
"Ne zaman?" diye sordu heyecan dolu bir sesle.
"Düğün gecesi."
Hiç sesini çıkarmadı. Bu onun da ideali idi. Nicedir boş kalmaktan gaziler bıkmışlardı. Bu haber onları neşelendirmeye yetecekti.
Osman Bey sanki ağabeyinin düşüncelerini okumuş gibi cevabını verdi:

"Şimdilik bundan kimsenin haberdar olmasını istemiyorum ağam, tamamen aramızda kalacak. Gerekirse ben bazı beylerime söylerim."
'Tabii, Osman."
Kapı açıldı. Nöbetçi Kayı beylerinin büyük salonda beklediklerini haber verdi. İki kardeş aynı ideale doğru kol kola yürüdüler.
Büyük salonun bütün perdeleri sıkı sıkıya kapalıydı. Köşelere yerleştirilmiş yağ kandillerinin çıkardığı ışık duvarlarda kıvrak kavisler meydana getirerek oynaşıyordu.

Gaziler bağdaş kurmuşlardı. Osman Beyle ağabeyi Gündüz'ün girdiğini görünce ayağa kalktılar. Aşiret reisi selam verdikten sonra bir el hareketiyle oturmalarını işaret etti.

Gözler gülüyordu. İki kardeşi yan yana görmekten ne kadar memnun oldukları belli idi.

Osman Gazi arkadaşlarını tek tek süzdü. Onun da gözlerinin içi pırıltılarla dolu idi. Bir müddet hiç konuşmadan baktı. Sonra yavaş, fakat içten bir sesle söze girdi:

"Aşiretimin büyükleri, muhterem arkadaşlarım. Bize bugünleri gösteren Cenab-ı Hakk'a hamd ve senalar olsun. O ezel ve ebed Sultanı bizim gibi aciz kullarına büyük fetihler nasip etti. Şimdi bu fetihlerimizi çekemeyenlerin varlığına şahit oluyoruz. Küffan anlamak kolaydır, ama din kardeşimiz olan Germeyanoğlunun böyle bir tavır takınması bizi üzüyor. Germeyanoğlu amcamın yanına adamlar salarak tarafına çekmeye çalışıyor. Amcamın bir taşkınlık daha yapacağını pek zannetmiyorum ya, ihtiyardır, hislerine kapılabilir. O takdirde ne düşünüyorsunuz?"

Sözü Gündüz Bey aldı:

"Biz amcamızı gözbebeğimiz gibi sever, herkesten fazla sayarız. Ne de olsa babamızın yadigârıdır. Ancak, aşiretimizi ondan da fazla sevmek zorundayız. Osman Beyin sırtında azim mes'uliyetler vardır. Ailevî meselelerle aşiret işlerinin bozulmasını elbette istemez. Eğer amcamız gerçekten düşmanla birlik etmişse."

Sustu. Bunun cevabı aşikârdı. İhanetin suçu her devirde aynı olmuştu. Ama Gündüz Bey, bunu amcası için söylemekte güçlük çekiyordu.

Herkes bunu anladığı için boyunlarını bükmüş, sessizce oturuyorlardı. Birden Kara Mürsel'in gür sesi hepsini ürküttü:

"Beyler, yiğitler, gaziler! Dündar Bey gerçekten böyle bir tutumun içine girmişse, elbette hak ettiğini bulmalıdır. Bunun üstünde fazla tartışmaya hacet ne? Dursun Fakih ve Şeyh Edebali Hazretlerinin bu hususta umarız söyleyecek şeyleri olmalı, ulemanın fikrine müracaat en doğru yoldur."

Birden rahatladılar. Hakikaten bu kimsenin hatırına gelmemişti. Şeriatın kestiği parmak acımazdı. Derin derin nefes aldılar. Gerilen yüz hatları gevşedi. Kısılan dudaklar tebessümle gölgelendi. Osman Gazi minnetle Kara Mürsel'e baktı.

"Sağol," dedi.

Sonra beylere tekrar hitap etti:

"Durumu şeyhlerimize bildirip fikirlerini soracağız.

Adamlarımızdan birkaçını Söğüt'e göndererek tahkikat yaptıracağız. Hüküm ondan sonra verilecektir."

Bir zaman sustu. Arkadaşlarının rahatladığını görünce ona da bir huzur gelmiş, gergin hava birden yumuşamıştı. Tekrar konuşmaya başladığı zaman daha rahattı:

"Geçelim diğer mevzuya. Biliyorsunuz Bilecik Tekfuru, yavuz kâfir Nikefor'un kızım nikâhı altına almak istemektedir. Yakında düğünü olacak. Tabii bizi de davet edecek. Haber aldığımıza göre bu bir tuzak. Kârımızı itmam etmek için hazırlanırlar. İşin esasını Mihal Beyin bizi ziyaretinden sonra anlayacağız. Şimdiki halde ne tedbir düşünürsünüz?"

Abdurrahman Bey elini kaldırdı:

"Destur var mı beyim?"

"Buyur Abdurrahman Gazi."

"Eğer böyle bir düşünceye kapılmışlarsa ömürlerini bitirmişler demektir. Turgut Gazi ile Saltuk Gazi o caniptеler. Bir haber salalım. Şehrin zayıf yerlerini tespit etsinler."

Osman Gazi gülümsedi:

"Benim gibi düşünürsün Abdurrahman," dedi. "Aynı fikirdeyim.. Ben düğünün bir meydanda yapılmasını da isteyeceğim. İşimiz daha kolaylaşacak böylece."

Arkadaşlarına döndü:

"Ne dersiniz?"

Konur Alp,

"Muvafıktır beyim," dedi. "Ama herşeyden evvel Mihal Beyi beklemek yerinde olur. İşin aslını, faslını bilmeden tedbiri düşünmek mümkün değil."

"İyi söyledin Konur Alp. Şimdilik Mihal Beyi bekleyeceğiz. Ancak o zamana kadar bir kişi Turgut Alp kardeşimize durumu bildirmek üzere yola çıksın. Her ihtimale karşı şehirde bizim için çalışacak birkaç adam temin etmemiz gerek."

Abdurrahman ayağa kalktı:

"Destur verirseniz ben giderim beyim."

Osman Gazi Abdurrahman'a bir süre baktı. Kafasında bazı düşünceleri olduğu belli idi. Başını iki yana salladı:

"Seni Söğüt'e göndermeyi düşünüyorum Abdurrahman," dedi. "Bilecik'e Aykut gitsin."

Aykut Alp ayağa kalkarak:

"Emredersiniz beyim. İzninizle hemen yola çıkmak isterim."

Osman Gazi bir el işaretiyle delikanlıyı oturttu.

"Biraz evvel Turgut'un yanından gelen bir delikanlıyla konuşuyordum. Bu delikanlı Kestel'deki bir handa Ara-

mis ve adamlarının baskınına uğramış. İki Germeyanoğlu yardım etmişler. Aramis'in adamlarını haklamış. Ama şövalyeyi kaçırmış. Az sonra Turgut hana gelmiş. Durumu öğrenir öğrenmez de Aramis'in peşine düşmüş. Delikanlının söylediğine bakılırsa Aramis Bilecik'e doğru gidermiş. Turgut Alp de umulur ki oraya gitmiştir."

Başını Aykut Alp'e çevirdi:

"Aykut Alp, sen doğrudan Bilecik'e gideceksin. Ne pahasına olursa olsun Turgut'u bul ve ona Rumların içinden bize taraftar temin etmesini söyle. Ayrıca söyle, Aramis'i yakalarsa büyük hizmeti olacak."

"Hemen yola çıkayım beyim."

"İyi olur. Bir şeye ihtiyacın var mı?"

"Yok beyim."

"Pekala. Allah yolunu açık etsin."

Aykut Alp gazileri selamlayarak çıktı. Evine koştu. Atını çabucak eyerlediği gibi yola düştü.

• • •

Halk Bilecik zindanına "Kuyu" adını yakışürmıştı. Şöhret bakımından Bizans'ın Anemas Zindanlarından sonra

geldiği muhakkaktı. Sırtını şehrin surlanna dayayan bu iki katlı kapkara binaya bir girenin bir daha sağ çıktığı görülmüş şey değildi. İçinde sık sık idamlar olur, halkın gözünden saklanmak istenen cesetler, bir gizli geçitten geçirilip ormana götürülürdü.

İdam için Tekfur aleyhine tek kelime söylemek kâfi sebepti. Arada bir hırsızların da boynu vurulduğu olurdu, ama bir katilin, bir namus düşmanının zindanı boyladığı pek görülmezdi. Hele katiller, adam öldürmek suretiyle cesaretlerini ispat ettikleri için tekfur ordusuna asker bile yazılabilirlerdi.

Halk zindana "Kuyu" derdi ve gerçekten de bir kuyudan farklı değildi. Karanlık, rutubetli, soğuk, yosunlu, dipsiz bir kuyu.

Kulelerinde nöbetçiler dururdu. Binanın bir köşesinde de askerler kalırdı. Tekfurun özel muhafızlarıyla pek hoş geçindikleri de söylenemezdi. Aynı ülkenin askeri olmalarına ramen birbirine diş biler, düşman nazarıyla bakarlardı.

Onlara göre Tekfurun muhafızları sarayda geceli gündüzlü yer, içer, göbek şişirirlerdi. Savaş zamanlarında ise Tekfurun yanından ayrılmaz, bütün tehlikelerin uzağında, güya efendilerini korurlardı.

En güzel elbiseyi giyen onlardı.Yortularda şaşaalı merasimlerle geçit resmi yapan onlardı. Şehrin asayişini berbat eden de onlardı. Üstelik maaşları Aristidi'nin adamlarınınkinden iki kat fazla idi. En çok buna içerliyorlardı.

Aristidi'ye bağlı birliklerde hayatından memnun olan

çok az adam vardı. Çoğu çapulcu iken asker yazılmış, az bir maaş bağlanarak Tekfur uğruna ölmesi istenmişti. Ama doğrusunu söylemek lazımgelirse kimsenin ne Tekfur adına, ne de başka biri adına ölmeye niyeti yoktu.

Ölmek istemeyenlerin başında belki Marko Botsaris gelirdi. Marko Botsaris, Aristidi'ye bağlı yaya kuvvetlerin başında bulunuyordu. Aynı zamanda zindan kumandanlığı da üstünde idi. Çok şişman ve kısa boylu olmasına rağmen çevikti. Hareketlerini gören hayrete düşer, o göbekle nasıl olup da böyle rahat ataklar yapabildiğine akıl erdiremezdi.

Oysa Marko bunun sırrını bütün tanıdıklarına açıklamıştı. Her sabah kılıç talimi yapar, bacaklarını bir yay gibi çalıştırırdı.

Bununla da övünürdü. Bilecik'te kimsenin bileğini bükemeyeceğini iddia ederdi. Gerçeğe de yakındı bu iddia. O zamana kadar kimle kapıştıysa yenmişti.

Çabuk yorulmasa civarın en iyi silahşoru olurdu şüphesiz. Ne var ki şişmanlığı çabuk yorulmasına sebep oluyordu.

İki sene önce Osmanoğullanyla bir avda karşılaşmıştı. Üstüne saldıran vahşi bir hayvandan onu kurtarıp minnettarlığını kazanmışlardı. Bu minnettarlık paraya karşı duyduğu kuvvetli hislerle de beslenince Türkler lehine çalışmaya başlamıştı. Tabii bunu çok gizli tutuyordu. Belki hayatında tek sakladığı şey bu idi. Bir anlaşılırsa şehir meydanındaki kümbette başının gövdesinden ayrılacağını iyi biliyordu.

İki oğlu vardı. İkisi de Aristidi'nin bölüğünde subaydılar. Büyüğü Germanos yirmi beş, küçüğü Aleksi de yirmi yaşında idi. Karısı kendisinden bes beter şişmanlamıştı. İki hizmetçisi vardı. Bu yüzden, yiyip içip yatmaktan başka işi yoktu. Her yıl biraz daha şişmekten, biraz daha genişlemekten, yatağından kalkamaz olmuştu. Günün yirmi üç saatini mutlaka uykuda geçirirdi.

Marko Botsaris'in evi şehir kıyısında ve hemen zinda-

nın bitişiğinde idi. Ölüm ambarı dediği zindana yakın oturmayı tercih ediyordu. Çünkü zindan kumandanlığı gibi her sabah zindanı kontrol mecburiyeti veren ek bir görevi de vardı.

Sabah bir filin doyacağı kadar yemek yiyip midesini şişirdikten sonra zindana gider, koşarak zindan merdiveninden birkaç kere inip çıkar, bunun hazmı kolaylaştırdığını söylerdi.

Zindan bekçisi Mavronihalis'i pek severdi. İsminin uzunluğu telaffuz güçlüğü doğurduğu ve hele sarhoşken

bir türlü doğru söyleyemediği için kısaltmış, Mavro yapmıştı. Hep öyle çağırırdı. Zindancının şarap içmesi yasak olmasına rağmen şarabım bizzat kendisi temin eder, yalnız kör kütük olmamasını da tembihlerdi.

Çok küçüklüğünde Karacahisar'dan göç etmiş, önce Yarhisar'a, sonra İnegöl'e ve en sonunda yirmi yıl kadar önce Bilecik'e yerleşmişti. Hayatından memnundu. Ancak hiç kimseye minnettarlık duymazdı. Hayatını kurtaran Türkler müstesna.

O gün yine kahvaltısını yapıp gijandi. Her sabah birlikte kılıç talimi yaptığı küçük oğlu Aleksi'ye seslendi:

"Hey, Aleksi!"

Aleksi yeni kalkmış, giyiniyordu.

"Buyur baba."

"Kılıcını al ve gel buraya!"

"Geldim baba."

Kılıçların sivri ucunu bir bezle sardılar. Bir süre gülerek birbirlerine baktılar. Sonra ikisi de ciddileşti. Bir düşman karşısındaymışlar gibi hazırlanıp kılıçlarını ileri uzattılar.

Marko Botsaris,

"Haydi!" diyerek oğlunu teşvik etti.

Aleksi ise müsait bir fırsat kollayarak babasının etrafında dönüyordu.

"Hayda bre!"

Aleksi atıldı. Babası yana çekilerek hamleyi kolaylıkla savuşturdu: -

"Iskaladın delikanlı."

"Öyle ama şimdiki zorlu gelecek."

"Gelsin hele."

Aleksi tekrar atıldı. Fakat yine aldıramadı.

"Olmadı Aleksi."

Artık Marko taarruz etmeye hazırlanıyordu. Bir delikanlı çevikliğiyle birkaç kere bacaklarının üstünde yaylandı:

"Kolla! Türk usulü saldırıyorum."

Manevralarla kılıcını döndürmeye başladı. Tam o sırada küçük salonun kapısı açıldı ve eşikte hizmetçi kız belirdi. Saygıyla eğilerek,

"Efendimiz, biri sizinle görüşmek istiyor," dedi.

Marko kılıcını indirdi. Aleksi'ye elini uzattı:

"Fena değilsin delikanlı, ama daha çok çalışman lazım."

Bir gözünü kırptı:

'Tabii baban gibi yüksek mevkilere çıkmak istiyorsan."

Delikanlı uzatılan eli sıktıktan sonra başını eğip anlayışla gülümsedi.

Marko Botsaris ona çıkması için bir işaret yaptıktan

sonra hizmetçiye bakmadan sordu:
"Sabah sabah kim geldi?"
"Bilmiyorum efendim, atlı biri, uzaktan geldiği muhak-kak, belki de Bizans'tan."

Tanıdıkları çoktu Bizans'ta. Ama bu sıralarda birinin kalkıp Bilecik'e gelmesi için sebep yoktu. Öyleyse ziyaret-çi başka yerlerden olmalıydı.
"Hele gelsin bakalım."
Hizmetçi çekildi. Marko Botsaris üstüne yıldız kabart-maları işlenmiş süslü bir sandalyeye oturdu.
Hizmetçinin yumuşak topuk sesine karışan sert çizme takırtılarını duydu. Gelenin asabi mizaçlı biri olduğu an-laşılıyordu. Botsaris yıllarca çeşitli adamlarla yaşamanın verdiği alışkanlıkla ayak seslerini tahlil etmeyi öğrenmiş-ti. Yumuşak, sert, vurucu gibi bölümlere ayırır, sahibinin mizacını bulmaya çalışırdı.
'Asabi biri," dedi. "Bir söz yüzünden adam öldürebilen cinsten."
Az sonra adam karşısında duruyordu. Yirmibeş yaşın-dan çok göstermej'en, uzun boylu, güneş yanığı yüzlü, pala bıyıklı biri idi. Bizans şövalyelerine has elbiseler giy-mişti, ama Bizanslıların aksine vakur ve ciddi bir hali vardı.
Ayağa kalkıp elini uzattı:
"Hoşgeldiniz şövalye."
"Hoş gördük kumandan."
Hizmetçiyi bir göz işaretiyle defettikten sonra misafirini oturttu. Kendisi de karşısına geçti.
"Ziyaretinizi neye borçluyum acaba?"
Misafir başından tolgasını çıkarıp dizine koydu. Gü-lümsedi:
"Epeydir görüşememiştik Botsaris, unutmuş olabilir-sin."
Botsaris iki elini şiddetle dizlerine vurdu:

"Hay Allah!" diye bağırdı. "Nasıl unutabilirim? Ama o tuha tolga yüzünü çok kapatıyor. Kusura kalma Aykut Bey."
Botsaris'in hayatını kurtaran Türklerden biri de Ay-kut'tu. Osman Gazinin yanından ayrıldıktan sonra Tur-gut Alp ve Saltuk Alp'in peşine düşmüş, sora sora Bile-cik'e kadar gelmişti.
"İyisin ya Botsaris?" diye konuştu.
"İyiyim iyi. Tekfurun askerlerinen başka bir şikâyetim yok şimdilik."
"Ne olmuş Tekfurun askerlerine?"

Botsaris elini boşlukta salladı, yüzünü buruşturdu:

"Ne olsun istiyorsun daha, adamlar yiyip içip göbek şişirmekten öte bir işe yaramadıkları gibi, kurumlarından da geçilmiyor. Çalışan biz, vuruşan biz. a para alan da biz..."

"Göbekten yana Tekfurun askerlerinen pek kalır tarafın yok Botsaris, şikâyet etmemelisin."

Botsaris kahkahalarla güldü. İki eliyle göbeğini yokladı:

"Vakıa öyle, ama ben yine şikâyetçiyim. Birçoklarının sandığı gibi, bendeki göbek çalışmamaktan değil, aksine çok çalışmaktan."

Muhatabının gülümsediğini fark edince de sanki buna inanması çok mühimmiş gibi ciddiyetle ekledi:

"İnan ki öyle dostum."

"İnandım, inandım; çok çalıştığını biliyorum."

Birden hatırlamış gibi sordu:

"Bizim Turgut Alp buralara uğramış galiba, hiç gözüne ilişti mi?"

Kumandan Marko Botsaris bir süre düşündü. Kırçıl sakalını parmağıyla karıştırdı:

"Şunu bir iyice tarif edebilir misin bana?"

"Tabii. Hayli uzun boylu, şaşılacak derecede geniş omuzlu, uzun siyah saçlı, geniş alınlı, dik başlı biri. Gözlerine gelince, ben bile ne renk olduğunu bilmiyorum. Zira her zaman başka başka renklerle parlar. Teni hafif esmer, yürürken toprağın titrediği zehabına kapılır insan, çok iyi kılıç kullanır ve ata biner. Okuçlukta da üstüne yoktur."

Botsaris sözün gerisini dinlemedi. Yüzü asılmış, düşünceli bir tavır takınmıştı.

"Niçin daldın Botsaris?"

Elini çenesinden çekti:

"Yanında sarışınca, mavi gözlü bir delikanlı da var mıydı yiğidim?"

"Tamam, Saltuk Alp."

"Vay başıma!"

Aykut şimşek gibi yerinden fırladı:

"Ne oldu? Eğer başlarına bir şey getirmişseniz temizliğe önce senden başlarım."

Botsaris muhtemel bir taarruzu karşılamak istiyormuş gibi ellerini ileri uzattı.

"Yok yok," dedi acele ile, "yanlış anlamayınız. Ölmüş falan değiller."

Aykut tekrar yerine oturdu. Ama sedire iğreti ilişmişti. Her an fırlamaya hazır duruyordu.

"Söyle, ne oldu öyleyse?"

"Geçen gün yakalandılar."

"Ya! Kim yakaladı?"

Botsaris bir an tereddüt etti. Sonra omuzlarını silkti:
"Bizim Başkumandan Aristidi Monteskö."

Aykut'un gözleri dalmış, gitmişti. O andan itibaren ar-
kadaşlarını nasıl kurtaracağını düşünüyordu. Bir müddet
böyle kaldıktan sonra iş olsun diye sordu:
"Ne zoru vardı adamın?"
Marko omuzlarını silkti:
"Hiçbir zoru yoktu tabii. Yalnız duyduğuma göre, Şöval-
ye Aramis istemiş tutulmalarını."
"Vay, Aramis burada ha!"
"Öyle duydum. Bugün durumu tahkik edecektim. Ama
lüzum bile yok. Oğlum Arastidi'nin subaylarındandır. Ya-
kalayanlar arasında mutlaka vardı. Gidip öğreneyim."
"Git bakalım."
Marko Botsaris odadan çıktı. Aykut yalnız kalmıştı. Na-
sıl olmuştu da Turgut ve Saltuk gibi iki kurt akıncı bir
tuzağa düşmüşlerdi? Bunu anlamak güçtü.
Birden kapının açılmasıyla toparlandı. Eşikte Marko
durmuş gülümsüyordu. İçeri girip kapıyı çekti. Kilitledi.
"Gerçi şövalye kılığında olman dikkati çekmez, ama ne
olur ne olmaz yiğidim, tedbirde kusur etmemek gerekir."
Aykut'un umurunda bile değildi. Ateş saçan gözlerini
adama dikmiş, sorgu dolu bakıyordu.
"Bir şey öğrenebildin mi Botsaris?"
"Öğrendim Aykut Bey."
"Anlat!"
'Tahmin etmiştim zaten, Şövalye Aramis de oradaymış.
Başkumandan bizzat baskını idare etmiş. Arkadaşların,
atlan çok yorgun olduğu için yaya imişler.- Birden bastır-
mış bizimkiler. Buna rağmen birkaç asker öbür dünyayı
boylamış yine de."
Aykut dayanamayarak bağırdı:

"Aslan Turgut Alp!"
Botsaris korkuyla kapıya baktı:
"Yerin kulağı vardır derler yiğidim. Bizim hizmetkârla-
rın da kulağı hayli deliktir."
"Umurumda değil. Şimdi söyle bakalım, arkadaşlarımı
nasıl kurtaracağız?"
Botsaris hayretle baktı:
"Kurtarmak mı dedin? Zindandan öyle mi? Bilecik zin-
danından!"
Adamın sözünü kesti:
"Anemas Zindanı da olsa fark etmez. Şu kadarını bili-
rim. Arkadaşlarım zindandan kurtarılmalarını bekliyor.

Hürriyete aşık milletizdir biz Botsaris, kapalı yerler fazla sıkıcı gelir!"

"Olabilir, milli nişlerinizi takdir ederim. Arkadaşlarını kurtarmaya gelince..."

Aykut'un bakışlarından sanki alev saçıyordu. Botsaris'in göz bebeklerine dikilmişti:

"Evet! Devam et kumandan."

Botsaris yelkenleri indirdi:

"Zor olmakla birlikte olmayacak şey değil. Nasılsa zindan kumandanı benim. Mavronihalis'i kolaylıkla sarhoş edebileceğimi sanıyorum."

"Kim bu Mavro bilmem ne halis dediğin?"

"Bizim zindan bekçisi. İçerde kala kala dünya ile ilgisini kesti. Bütün zindan bekçileri gibi ayyaşın biri bu da. Varsa yoksa bir şişe şarap. Babasını bile gözünü karpmadan öldürebilir. Tek şarap verilsin."

"İşimize yarayacak. Beni zindana götürebilir misin?"

Botsaris düşündü:

"Hemen mi?"

"Vakit kaybetmek istemiyorum. İçerdekiler Osman Beyin en iyi akıncıları ve yakın arkadaşları."

"Ya! Bu kadar kıymetli olduklarıı sanmazdım."

Aykut adamın ne kadar paracı olduğunu biliyordu. Bunun için,

'Tabii o nisbette değerlidirler," diye ilave etti.

Botsaris'in yüzü güldü o zaman.

"Mamafih seni şu kıyafetinden çıkarıp oğlumun elbiselerini giydirdiğim takdirde, zindana sokabileceğimi sanıyorum."

"Neden bu elbiseleri değil? Bizans şövalyelerine burada saygı var zannederdim. O yüzden bu pis kılığa burundum."

"Olmasına var da zindana inmek yasaklanmıştır. Benden başkası kolay giremez oraya. Ancak refakatimde bir subay olursa ses çıkarmazlar."

"İyi, daha ne bekliyorsun madem?"

Marko Botsaris güldü:

"Çok acelecisin yiğidim," dedi. "Derler ki acele işe şeytan karışır."

Aykut da güldü:

"Aldırma, akıllı düşünene kadar deli köprüyü geçer diye de bir söz vardır."

Botsaris başını salladı.

"O da var ya," diye mırıldandı.

Ayağa kalktı, kapıya yürüdü:

"Elbiseleri getirmeye gidiyorum. Oğlumun haberi bile olsa zararı yok, bana her yönden bağlıdır ve bütün yap-

tıklarımın doğru olduğuna inanır."

Aykut elini salladı.

Botsaris odaya döndüğünde bir bohça taşıyordu. Açtı. İçinden bir subay elbisesi çıkardı.

"Galiba biraz küçük gelecek, ama idare edersin artık. Şimdi bundan iyisini bulmak mümkün değil."

Aykut alelacele üstündekileri atü. Giyindi. Botsaris'in sandığı kadar küçük değildi. Az daha uzun olsaydı tıpatıp uyacaktı.

Şöyle bir üstüne başına baktı:

"Kısmette bu elbiseleri giymek de varmış demek," dedi. "Eh, pek fena olmamış hani!"

Botsaris şişman yanaklarını şişirerek güldü:

"Tıpkı Bilecikli bir subay oldun yiğidim. Madem ki acelen var, açlık filan sormuyorum. Peşimden gel gidelim."

• • •

Turgut Alp ile Saltuk Alp aynı hücreye tıkılmışlardı. Getirildikleri dakikaden itibaren bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, can sıkıntısını hafifletmeye çalışıyorlardı. İkisi de yeni yeni toparlanmaya başlamıştı. Baş ve omuzlanna inen darbe yerleri hâlâ sızlıyordu.

Zindana kapatıldıklarına dört gün olmuştu. Turgut kapana kısılmış bir fare gibi hissediyordu kendisini. Ama bunu söylemek istemiyordu. Arkadaşını ümitsizliğe düşürmekte mâna yoktu. Nasıl kurtulabilirlerdi, onu hesaplıyordu.

Belki yüzüncü defa gözü tepedeki demir parmaklıklı küçücük pencereye gitti. Pencere o kadar küçüktü ki, bir kedi bile zor sığardı. Öyleyken adamlar yine de işlerini sağlama başlamışlar, iki demir koymuşlardı.

"Allah cezasını versin," diye söylendi. "Şu pencereye demir parmaklık takmanın âlemi var mıydı?"

Saltuk da gözlerini pencereye kaldırdı.

"Boşuna yiğidim," dedi. "Parmaklık da olmasa işimizi görmez."

"Genişletebilirdik."

"Nasıl genişletebiliriz? Tavanın kalınlığını görmüyor musun? Hem çıksak bile kuş gibi avlarlar ikimizi de."

"Sırtıma çıkıp bir baksan, bakalım nereleri görünüyor."

"Herhalde gökyüzünden başka yer görümmez. Hem sırtına da çıksam ulaşamam."

Turgut başını iki yana salladı.

"Burada hiçbir şey yapmadan ölümümüzü bekleyecek değiliz herhalde. Bazı teşebbüslerde bulunalım."

Saltuk omuz silkti.
'Teşebbüse geçmek için hiç acelemiz yok, nasılsa düşünecek bol vaktimiz var. Hem şimdiye kadar düşünmeyerek o kadar çok iş yapük ki, kaza etmemiz lazım."
Turgut anlayamadı.
"Neyi kaza etmemiz lazım?"
"Düşünmediklerimizi düşünmek suretiyle. Yani kazaya kalmış düşüncelerimiz var."
Turgut Alp alaylı alaylı güldü.
"Çok şakacısın Saltuk."
"Herhalde senin kadar değil, ölürken de, öldürürken de şaka eden bir insan tanımışım, o da sensin!"
"Ne yapayım huyum bu."
"Onun için Delioğlan derler ya, neyse biz düşünmeye bakalım."
"Yahu, düşünmenin sırası mı şimdi?
"Ya! Ne güzel sırası hem de. Böyle boş zaman zor bulunur hayatta. Başlayalım mı?"

"Düşünmeye ha!"
"Elbette. Mesela niçin atlarımızı çatlatırcasına sürdüğümüzü? Niçin attan inip yaya yürüdüğümüzü? Niçin kendimizi'ölesiye yorduğumuzu..."
"Yani yakalanmamız bunlara mı bağlı?
"Biraz öyle. Şimdi Aramis gelip iflahımızı kesecek. Biliyor musun sana müthiş içerliyor, at kuyruğunda sürükledin diye."
Turgut isteksiz bir kahkaha attı.
"Yalnız o kadar değil," diye devam etti Saltuk. "Meryem bacımızı da elinden aldığını sanıyor. Oysa durum başka türlü Nereden bilsin fukara Aramis. Meryem'i seninle evlenecek sanmıştır."
"Sırası mı bunları söylemenin?"
"Sırası ya, havadan sudan konuşmak da lazım hayatta. Bizim ise buna hiç vaktimiz olmamıştır."
"Lüzumsuz konuşmaktansa susmayı yeğ tutarım."
"Zahir, ben de öyle yaparım, ama burada konuşacak başka ne var? Kapana kısıldık da bunu bir türlü kabul edemiyoruz ikimiz de. İyi bir durumda değiliz anlayacağın. Hoş anlamışsındır ya, itiraf etmek gücüne gidiyor. İki Türk akıncısı bir soytarı şövalyenin tuzağına düşsün!"
Gülümseyerek Turgut'a göz kırpü.
"Ne de kalabalık gelmişlerdi ama. Vallahi Osman Gazi o kadar adamla Bilecik'i fethe çıkar."
Turgut, Osman Gazi ismini duyunca bir tuhaf oldu.
"Bir şey değil, beyimize karşı rezil olduk, görevimizi yüzümüze bulaştırdık. Kurtulsak bile neye yarar? Aramis'i kaçırdık."
"Gamlanma dostum, hiç tasa etme, hele bir kurtulalım,

Aramis köpeği öküzün boynuzuna da girse kurtulamaz gayrı. Ne yapar yapar, mutlaka tuzağa bastırırız."

"Cin gibi herif, kaç kere yakaladık, elimizden kaçtı yine de. Acaba buraya kapasalar bir kurtuluş yolu bulur muydu?"

Bunun için bir fare kadar küçülse bile yetmez. Baksana hiçbir yerde fare deliği bile görünmüyor. Hoş Aramis'in sihirbaz olduğundan şüphelenmeye başladım ya!"

Kapının gıcırtıyla açıldığını görünce susmak zorunda kaldılar. Turgut arkadaşının kulağına fısıldadı:

"Adım ettiğin geliyor galiba."

Saltuk da elinde olmadan güldü. Söğüt'te bu söz sık sık tekrarlanırdı: Köpeği anan çomağı hazırlasın.

Kahkahasını güç tuttu.

Fakat bekledikleri çıkmadı. Gelen Aramis değildi. Şişman bir kumandanla, zayıf uzun boylu bir subaydı. Alaca karanlıkta yüzlerini seçmek pek mümkün olmuyordu. Ama Turgut, içinden ikisinin yüzünü de kalıplaştırmıştı. İkisinin de sansar bakışlı, hile kârtavırlı olmaları gerekiyordu. Öyle ya, madem ki Bilecikli subay idilerv emadem ki hayatta her önlerine çıkana hile yaparlardı.

Arkalarında biri daha duruyordu. Turgut zindancının bodur bacaklarını gördü. Karnı kendisinden ilerde idi yine. Elinde bir şişe şarap tuttuğu muhakkaktı.

Üçü de yaklaştı. En öndeki şişman adam gevrek bir kahkaha attı:

"Ey söyleyin bakalım baykuşlar, ne âlemdesiniz?"

Turgut titredi. Tükürür gibi bağırdı:

"Baykuş senin gibilerdir aptal, bize Serhad Kartalı derler." "

Saltuk bu sözden sonra mutlaka kırbaçlanacaklarını

umdu, ama böyle bir şeyin olmadığını hayretle gördü. Aksine şişman adam arkasındaki zindancıya dönerek şöyle dedi:

"Bunlar iyi terbiye edilmemiş zindancıbaşı, gereğini sen düşün. Zindanda da Türklerin hakaretini duymak istemiyorum."

Zindancı homurdandı:

"Meraklanma, daha yeni oldukları için ormanların sertliğini atamamışlar, yakında ehlileştiririm."

"Bundan eminim Mavro, sen dünyadaki bütün zindancıların en iyisisin. Şimdi git kulübende içkini rahat rahat yudumla. Ben şunlarla biraz dalga geçeceğim."

Zindancı şarap şişesini kumandanının gözü önünde başına dikti. İçe içe dışarı çıktı.

Şişman subay zayıf olanına döndü:

"Nasıl?" diye sordu.

Zayıf olanı hiç cevap vermeden Turgut'a yanaşü. Turgut iki adım gerileyerek hazırlandı. Herhangi bir hücum gelecek olursa karşılayacaktı. Ölmeden boyun eğmeye niyeti yoktu. Nasılsa zindanda kalmayısyla ölümü arasında fark görmüyordu. Hizmetten geri kaldıktan sonra, hepsi birdi.

Ama beklediği gibi çıkmadı. Zayıf subay mırıltı halinde:

"Nasılsın Turgut ağam?" diye sordu.

Saltuk neredeyse şaşkınlıktan yıkılacaktı. Turgut'un ondan aşağı kalır yanı yoktu. İkisi aynı anda bu sesi tanıdılar ve aynı anda tek kelime dudaklarından fırladı:

"Aykut!"

Marko Botsaris'ten başkası olmayan şişman subay korkuyla bakındı:

"Aman yavaş," diye ikaz etti.

Aykut tamamladı:

"Yerin kulağı vardır, değil mi Botsaris?"

Botsaris kulağının ardını kaşıdı. Korkusu geçmişti. Nedense Türklerin arasında kendisini hep emniyette hissederdi. Umursamaz bir tavırla elini salladı. Siner kovar gibi bir hareket yaptı.

"Boşverin bana canım," dedi, "korkağın biriyim."

Turgut şaşkınlıktan çabucak kurtuldu:

"Nasıl girdin?" diye sordu.

Aykut çenesiyle Marko Botsaris'i işaret etti:

"Dostumuzun sayesinde, parayı biraz fazla sever, ama bu işi yalnız bize dostluğundan yapıyor."

Botsaris memnun, başını salladı ve tasdik etti:

"İnanın ki öyle yiğitlerim."

Aykut devam etti:

Osman Gazi buraların durumunu öğrenmek ister. Size bunu haber vermekle görevliyim. Ama..."

Saltuk sözün gerisini getirdi:

"Ama ne yazık ki bizi zindanda buldun ve tebliğ etmenin manasızlığını anladın."

"Alınma ağam, sözümü bitireyim bırak da."

"Haydir bitir bakalım."

"Sizi zindanda buldum ya, olsun, ben yine görevimi yapıyorum. Bakın size Marko Botsaris'i tanıştırayım. Bize bağlıdır. Bilecik'in fethini o da bizim kadar ister."

Botsaris tasdik etti:

"İsa hakkı için isterim!"

"Daha başka adamlarımız da var. Hepsini Bostaris'ten

öğrenebilirsiniz."
Turgut sordu:
"Bu bilgi zindanda da işimize yarayacak mı?"
Aykut gülümsedi. Sevgi ve muhabbetle sırtını okşadı.
"Zindanda kalacağınızı kim söyledi? Arslanlar uzun zaman kafeste kalamazlar."
"Öyleyse kurtar da bunları ondan sonra söyle."
"Kurtarırken bir aksilik çıkar diye peşinen söylemeyi uygun buldum."
"Tamam, habere sevindim. Demek Bilecik bizim olacak? Ondan sonra Bursa ve Bizans... Ah Bizans!"
Saltuk da aynı sözleri mırıldandı:
"Ah Bizans!"
Kalbler boşalıyordu. Akıncılar zindanlara atılabilir, hatta öldürülebilirdi de, ama bu aşk lıiçbir zaman kalblerinden sökülüp alınamazdı. Kendilerinden çok Bizans'ın fetih gününü düşünür, en zayıf zamanlannda bununla kuvvet bulurlardı.
Aykut'un gözleri dalgalanmıştı:
"Evet," dedi. "Bizans gelecek sonra. Belki biz göremeyeceğiz, ama mutlaka fethedilecektir. Hadis-i şerif bunu yıllarca evvelinden müjdelemiştir. Tahakkuk edecektir."
Botsaris bu inanç karşısında titrediğini, sendelediğini hissetti. Bu adamlar zindanda idiler. Kurtarıcı olarak gelen arkadaşları bir el memleketinde tek başına bulunuyordu. Her zaman yakalanma ihtimali mevcuttu. Hal böyle iken Bizans'ın fethini kendi hayatlarından üstün tutuyor, kurtuluşu unutarak onu hayalliyorlardı.
"Acele et Aykut Bey," dedi. "Gelebilirler."

Aykut aldırmadı:
"Evet Turgut ağam," dedi. "Sizi kurtaracağız. Belki yarın, belki de bugün."
Botsaris'e döndü:
"Gelmişken çıkarıp götürsek, ne dersin?"
Botsaris dehşetle irkildi:
"Ne diyorsun yiğidim? Bu o kadar kolay mı sanırsın? Kapıda altı nöbetçi bekliyor."
"Çok değil," dedi Turgut. "Siz bana bir kılıç ve* in."
Botsaris kesip attı:
"Gündüz gözüyle bu iş olmaz bir kere. Kapıdan çıkarsak herşeyi berbat edebiliriz. Bir yol bulmak gerek."
Yol deyince aklına geldi. Alelacele ilave etti:
"Buldum galiba. Evet, buldum."
Sevinçten saçmalıyordu:
"Dehlizlerden yararlanacağız. Hani ölülerin dışarı çıkarıldığı dehliz. Bir orman var. Yakında sayılır. Yalnız kapı anahtarı bizim Mavro..."

Aykut müdahale etmese daha uzun zaman saçmalayacağı muhakkaktı.

"Hey Botsaris! Kendine gel, söylediklerinden bir şey anlaşılmıyor."

Botsaris toparlandı:

"Haklısın, anlatayım, heyecanlandım da birdenbire. Nasıl düşünemedim şimdiye kadar, hayret!"

Turgut araya girmek zorunda kaldı:

"Anlat şunu," dedi öfkeli bir sesle.

Birden Mavronihalis'in iri gövdesi kapıda belirmişti. Boğulur gibi öksürüyordu.

Botsaris Aykut'u kolundan çekti:

"Gel gidelim artık. Evde anlatırım," diye fısıldadı.

Aykut arkadaşlarına bir kere daha baktı. Belli belirsiz bir el işareti yaptı. Kapıya yürüdü.

Az sonra ağır demir kapı gıcırtıyla tekrar üzerlerine kapanıyordu. Turgut,

"Allah kahretsin," diye bağırdı. "Adamın kem kümünden birşey anlamak mümkün olmadı."

Saltuk da kızıyordu. Ama karamsar değildi:

"Madem ki Aykut burada, merak edecek bir şey yok. Ne yapar yapar, kurtarır bizi."

"Kurtulmak birşey değil de, adamı anlamamak zoruma gidiyor. Nasıl kurtulacağımı bilmiyorum şimdi. Oysa plan üzerinde bol bol düşünürdüm."

Saltuk bir süre gezindikten sonra Turgut'un önünde durdu:

"Delioğlan, zihnini bir yokla bakalım. Zindanda bozulmamışsa adamın dehliz, mehliz diye bir şeyler gevelediğini hatırlayacaksın."

"Evet, öyle bir şeyler söylüyordu."

"Sonra ormandan filan dem vurdu."

"Tamam. Hay aklınla yaşa be Saltuk, galiba zindan içinden ormana çıkan yol var, gizli bir yol."

"Öyle olacak."

"Sonra kapı anahtarından bahsedip bir isim söyledi. Anahtar kimde dersin?"

"Böyle yerlerin anahtarı ya zindan kumandanında olur veya zindancıbaşında. Kumandanda olmadığına göre zindancıdadır muhakkak."

"Haklısın galiba, bu hususta hayli tecrübe sahibi oldun."

"Ee, bu kaçıncı zindana girişim, kolay mı?"

Kilidin içinde bir anahtar döndüğünü duyunca başlarını çevirdiler. Arkadaşlarının tekrar dönmesi mümkündü. Ümit pırıl pırıl kalblerinde, hürriyet yol yol.

Ama uzun sürmedi. İki arkadaşın da gayet iyi tanıdığı histerik bir kahkaha ıslak taşların yosunlarına yapıştı.

Turgut'un yumruklan kendiliğinden sıkıldı. Nefret isim oldu, dudaklarından döküldü:

"Aramis!"

Yanında Başkumandan Aristidi Monteskö de vardı. Bir müddet eşikte dikildikten sonra topuklarını vura vura yaklaştılar. Tepedeki pencereden içeri dolan gün ışığında Saltuk Aramis'in topalladığını fark etti. Turgut'u dürttü:

"Adamı berbat ettin delioğlan," diye fısıldadı.

Aramis geldi, iki akıncının tam önünde durdu. Kollarını muzaffer bir kumandanın azametiyle göğsünde kavuşturdu. Tükürür gibi,

"Sabahlar hayır getirsin delikanlılar," dedi.

İki arkadaş cevap verince kötü bir şey söyleyeceklerini bildiklerinen susmayı tercih ettiler. Ama, Aramis alay etmeyi iyiden iyiye kafasına koymuş bulunuyordu.

"Ne o lağım fareleri, dilinizi mi yuttunuz?"

Turgut'un bacakları daha beter gerildi. Öfkeden gözleri kıvılcımlar saçtı. Sağ bacağını sür'atle kaldırarak Aramis'in diz kapağına şiddetli bir tekme çıkardı:

"Al sana soytarılar şövalyesi!"

"Aaaah!"

Feryat duvardan duvara tosladı, yankılandı, sonra söndü. Koşuşmalar oldu. Nereden çıktığı belli olmayan on kadar asker iki mahkumun etrafını sardı. Her taraflarına kılıçlar dayandı. Başkumandan Aristidi şövalyenin düş-

mekte olduğunu görünce seğirtti. Pek tabii bir şey yapıyormuş gibi koluna girdi. Ayakta tutmaya çalıştı.

Aramis'in yüzü acıdan buruşmuştu. Göğsü bir körük gibi inip kalkıyordu.

"Canınıza okuyacağım sizin. Zevklenmek için öldürmeyeceğim. Ölüm bir kurtuluş olur çünkü. Süründüreceğim. Sonra da keyfim çekince ellerimle boğacağım."

Turgut'un kasıklarına doğru bir tekme salladı. Ama o kadar halsizdi ki tekmesi yarı yola kadar bile ulaşamamıştı. İki arkadaş sessizce bakışıp durumlarının kötülüğüne rağmen gülmekten kendilerini alamadılar.

Aramis pis pis sırıtıyordu:

"Ümitli görünüyorsunuz. Çünkü az evvel buraya gelen hain Marko Botsaris ile arkadaşınız sizi kurtarmayı taahhüt ettiler. Beni enayi mi sanıyorsunuz hey!"

Turgut sendeledi. Demek arkadaşını yakalamışlardı. Ağzından gayr-i ihtiyari:

"Eyvah!" sayhası çıktı. Ama çarçabuk toparlandı. Taşlaşmış gibi dimdik durdu.

"Bir şişe şarapla zindancıyı kandırabileceğini sanmış gafil Botsaris. Oysa zindancı nereden fazla para alırsa o

tarafa çalışır. İyi bir insan aslında. Belki vaktinde durumdan haberdar olmasam kandıracaklardı. Şimdi ise..."

Yüzündeki sırıtık daha da genişledi:

"İkisi de cezasını bulmak için zindanda. Size iki dostunuzu misafir getirdik anlayacağınız, zaman zaman görüştürürüm, eski hatıralardan bahsedersiniz."

Bunları söyledikten sonra bir tekme daha yememek için gerilemeyi uygun buldu. Halbuki Turgut'un böyle bir niyeti yoktu. Ümitsizliği yenmişti. Ateş saçan gözleri hâlâ eski parlıklığında ve yırtıcılığında idi.

"Ne kadar çirkin bir insan olduğunun farkında mısın Aramis," dedi sükunetle. "Kumandanı da oyunlarına alet ettin. Tekfur duyunca herhalde hoş karşılamayacaktır bunu."

Kumandan omuzlarını silkti. Aramis'e baktı. Konuşmak isteyemen bir hali vardı. Durumdan memnun değilmiş gibi idi.

Aramis yere tükürdü:

"Ben Şövalye Aramis olayım da Tekfuru çizdiğim yola sokamayayım, mümkün değil. Sen Saltuk Bey, boşuna ümitlenip bakınma, etrafındaki askerlerin Tekfurlarla ilgileri yok. Para veriyorum onlara."

Saltuk dişlerini sıkarak Turgut'a baktı. Sanki harekete geçmesi için emir vermesini bekliyordu. Turgut bunu sezinlediğinden elini kaldırıp durmasını işaret etti. Ama bu kadarlık bir hareket bile askerleri tahrike yetmişti. Belinin orta yerine bir tekme indi. Turgut'un yüzü acıyla buruşurken Saltuk artık dayanamadı:

"Savulun bre!" diye bağırdığı gibi askerlerin üstüne atıldı.

Birkaçını yere yıktı. Ama kalabalık ve silahlı idiler. Bir kılıç tersi Saltuk'u safdışı etmeye yetti. Başından kanlar akarak yere serildi.

Turgut manzarayı görmemek için bakışlarını başka tarafa çevirdi.

Aramis yüzünde hep aynı intikam sırıtığı oldu halde, gözünü kırpmadan bakıyordu. Turgut Alp ne yana baksa, onun sansara benzeyen yüzünü, yılanınkini andıran gözlerini görüyordu. Yine de pervasızdı, minnetsizdi. Oysa Aramis ayaklarına kapanıp af dilemesini ne kadar istiyordu.

"Sersem," diye dişlerinin arasından fısıldadı. "Görmüyor musun halini? Avucumdasın işte. Bütün kuvvetin, efsanevi cesaretin arük yok oldu. Herşeyinle bana aitsin."

Öfke ile ayağını yere vurdu:

"Artık neyine güveniyorsun? İstersem seni parçalayabi-

lirim. Anlıyor musun, parçalayabilirim istersem."
"Öyleyse ne bekliyorsun?"
Aramis bir kahkahadan sonra cevap verdi:
"Çünkü ölümünün çabucak olmasını istemiyorum. Seni atımın kuyruğuna takıp hisardan hisara gezdireceğim."
Turgut karşısındakini ürperten bir bakış fırlattı:
"Hani Harmankaya'da seni sürüklediğim gibi mi?"
Aramis daha fazla kendisini tutamadı. Parmağını Turgut'un yüzüne dikerek bağırdı:
"Yıkın yere!"
Turgut Alp yumruklarını sıktı. Artık gözünde hayaün bir kıymeti yoktu. Yalnız bir şey düşünüyordu. Şunlardan birkaçını kendisiyle birlikte götürmeliydi. Yarasa hâlâ tedavi olmuş değildi. İhtimal, kolay hareket etmesini engelleyecek, belki yeniden kanamaya başlayacaktı, ama olsun. Acısı ne kadar çok olursa o kadar fazla kızacak ve daha azimle dövüşecekti. Bacaklarını gerdi. Gözlerine o iğne ucu gibi pırıltı gelip oturdu.
"Gelin bakalım domuzlar," diye bağırdı. "Gelin hele!"
Askerler duraladılar. Aramis bile tereddüte düştü. Acaba bunca asker bir silahsız Türk akıncısını yıkmak için yeterli mi idi? Sonra gözü yerde yatan Saltuk Alp'a takıldı. Cesaretlendi. Madem ki onu yıkabilmişlerdi, pekala bunu da yıkabilirlerdi.
Emrini tekrarladı:

"Yıkın dedim!"
Askerler çaresiz harekete geçtiler. Kılıçlarını uzattılar.
Genç akıncı hazırdı. En yakmdakinin karnına bir tekme gömdü. O yere düşerken havaya sıçradı. Sağında bulunan askerin çenesine bir yumruk salladı.
Aristidi aval aval bakıyordu. Böyle sıçrayan bir insan hiç görmemişti. Aramis ise dişlerini gıcırdatıyor,
"Yıkın, yıkın!" diye durmadan bağırıyordu.
Turgut Alp birkaçını kendisiyle birlikte götürmeyi kararlaştırmıştı bir kere. Şiddetli ataklar yapıyor, yakınma kimseyi yaklaştarmıyordu.
"Sana benimle eğlenme fırsatı vermeyeceğim Aramis."
Aramis Turgut'u yıkmanın kolay olmadığını zaten biliyordu. En iyisi daha da rezil olmadan askerleri alıp çıkmaktı. Zaten Aristidi mızmızlanmaya başlamıştı:
"Şövalye, ben bu askerleri sokakta bulmadım."
'Tamam, tamam," dedi Aramis, "söyle de geri çekilsinler. Kapıyı iyice kapasınlar."
Aristidi kapıya yürürken gerekli emri verdi. Az sonra askerler de hücreden çıkmış bulunuyorlardı. Kapı gıcırdayarak üstlerine kapanmcaya kadar Turgut tetikte bek-

ledi. Sonra arkadaşının başına çöktü.

Saltuk inliyordu. Başından alnına doğru ince bir şerit halinde kan sızıyordu. Ama bu yeni bir yara değildi. Saltuk'un kapanmak üzere olan eski yarası kapanmıştı. Başını dizine dayadı. Gömleğinin yeninden bir parça yırttı. Arkadaşının kanını temizledikten sona yarayı güzelce sardı. Beklemeye başladı.

Yarım saate varmadan Saltuk gözlerini açarak arkadaşına gülümsedi. Turgut sevinçle sordu:

"Birşeyin yok ya?"

Halsiz bir sesle cevap verdi:

"Yok."

Sonra bakışlarını dolaştırdı:

"Çakallar sürüsü ne oldu?"

Turgut gülümsedi:

"Hisselerine düşeni aldıktan sonra dağıldılar."

"Yani?"

"Boşver. Biraz dövüştük. İki askeri sürükleyerek götürmek zorunda kaldılar."

Saltuk bütün halsizliğine rağmen güldü:

"Yamansın delioğlan. Boşuna sana yetişmeye çalışırız, bam başkasın sen. Ulaşılamayacak kadar büyük bir kahramansın."

Turgut Alp kızardığını hissetti. Arkadaşının sarılı başını okşadı:

"Aldırma," dedi. "Sen beni gönlünde büyütmüşsün."

Birden gözleri daldı. Badireyi savuşturduklarına göre hiç değilse bir müddet daha rahat kalacaklar demekti. Aramis bu sefer, beşyüz kişilik bir kuvvetle mi gelecekti? Zindana tıktıktan sonra bile korkutamadığı yiğitlere acaba ne yapacaktı?

Aykut'u hatırladı. Kendilerini kurtarmaya çalışırken yakalanmıştı. Hiç de iyi bir haber değildi bu. Kurtuluş ümitleri de sönmüş oluyordu böylece. Aramis, doğrusu şeytanın ta kendisi idi. Nereden haber almış, nasıl farkına varmıştı? Aykut, mutlaka hisara girdiği andan itibaren gözetlenmeye başlanmıştı.

"Ah şu Aramis yok mu?" diyerek dişlerini gıcırdattı. Hırsından dudaklarını ısırarak kanattı.

Saltuk düşüncelerini böldü:

"Acaba Aramis yalan mı söyledi dersin?" diye sordu.

Kendisine bir teselli aradığı belli idi. Şu sualinin ne kadar tutarsız olduğunu bilmiyor değildi. Turgut başını iki yana salladı:

"İmkânsız bu," dedi. "Aramis yakalattı onları. Nasıl yap-

tı bilmiyorum henüz, ama yakalattı işte."

Bir süre düşündü.

"Şimdi Aykut da yakalandığına göre kendi başımızın çaresine bakmak zorundayız."

Gözleri alışkanlıkla tepedeki pencereye baktı. Ümitsizce baktı. Buraya bakmamak elde değildi. Tek ışık giren yerdi orası. Işıkla birlikte dışardaki hayatı da getiriyordu zindana.

"Biraz daha büyücek olsaydı ya!" diye mırıldandı.

Kapının ortasında küçük bir delik vardı. Zindancı oradan taş gibi kuru bir ekmek çıkını atardı bazan. Bazan da bir testi su uzatırdı.

Yine zindancının başı delikte belirdi. Pis pis sırıtıyordu. Saltuk onu görünce kusacak gibi oldu.

"Şu herifin başını koparasım geliyor billahi. Bir elime geçirsem..."

Turgut'un yüzü birden aydınlandı:

"Dur hele," diye fısıldadı. "Aklıma birşey geldi."

Zindancının çekilmesini bekledikten sonra sözlerine devam etti:

"Şu zindancıyı bir içeri alabilsek mesele kalmayacak galiba."

Saltuk hayretle sordu:

"Ne olacak? Sen de onu dövmek istiyorsun galiba benim gibi."

"Mesele o değil. Zindancıyı tongaya bastırabilirsek geçidin anahtarını ele geçirebiliriz. Tabii geçidin yerini de söyletebiliriz ona."

Saltuk düşündü, sonra başını salladı:

"Ümitsizlik insana herşeyi yaptırır," dedi. "Hele bir deneyelim."

Zindancıbaşı Mavronihalis tekrar kulübesine dönmüş, şarap içmeye oturmuştu. Marko Botsaris'i ele verdiği için biraz müteessirdi. Zindana her gelişinde bir şişe şarap getiren böyle bir kumandanı imkânı yok bir daha ele geçiremeyecekti. Ama Aramis'in teklif ettiği iki kese altın da yabana atılır cinsten değildi. Yine de kalbi sızlıyordu işte. Buna mâni olmak ister gibi göğsünü yumrukladı. Şarap şişesine san İdi o zaman. Körkütük sarhoş olup herşeyi unutmak, sarhoş felsefesiyle en iyi yoldu.

Düşündüğünü de yaptı. Dördüncü şişenin dibi göründüğü zaman burnunun ucunu göremeyecek kadar sarhoştu. Ayağa kalktı. Sallana sallana gezinmeye başladı. Ama küçük odada ancak iki tur atabildi. Üçüncüsünde ayağı dolaştı, boylu boyunca yere kapaklandı.

"Allah belasını versin!" diye homurdandı.

Hücrelerin birinden bağrışmalar geliyordu. Kulak kabarttı. Sarhoştu, ama işitme hassasını kaybetmiş değildi. Sandelyeye tutunarak doğruldu. Kapıya kadar gidip durdu. Sesler iyiden iyiye artmıştı. Sarsak adımlarla hücreyi kestirmek istiyordu. Niyeti sarhoş olmadığını kendi kendisine ispatlamakdı. Sağ elinin şahadet parmağını şakağına dayadı:

"Tamam," dedi kendi kendisine. "Türk akıncıları birbirlerini yemeye başladı galiba."

Duvara tutundu. Hücre kapısına yaklaştı.

ikisinin dalaştığını göreceğini sanıyordu. Tecrübeleriyle biliyordu ki, ümitsizliğe düşen insanlar sonunda birbirlerini öldürür.

Kapıya varmıştı. Başını küçük deliğe yanaştırıp bağırdı:

"Ne oluyor be?"

Saltuk yerde kıvranıyor, Turgut yanı başında bağırıyordu.

"Ne olur yardım ediniz, arkadaşım ölmek üzere."

Böyle bir manzara ile karşılaşacağını ummayan Mavronihalis şaşkınlıkla sordu:

"Ne oldu?"

Turgut adamın körkütük olduğunu, peltek peltek konuşmasından anlamıştı. Bundan istifade etmeliydi.

"Arkadaşım ölmek üzere. Az önce buradan çıkan askerler onu kötü şekilde yaraladılar."

Zindancı kavga sırasında kulübesinde şarap içmekle meşgul bulunduğu için farkında olmamış, sadece iki askerin sürüklenerek çıkarıldığını görmüştü. Görmüştü, ama ne olduğunu merak bile etmemişti. Herhalde fenalık geçirmiş olacak diye aklından geçirmişti.

Akıncının ölmek üzere bulunması onu pek üzmedi, ama Başkumandan Aristidi'ye hesap vermek vardı sonunda. Mutlaka derisini yüzdürü, saman doldurturdu.

Emin olmak için sordu:

"Ne oldu arkadaşına?"

"Zaten yaralı idi. Yarasının üstüne kılıç tersi vurdular. Çok fena durumda. Ne olur, bir cerrah çağırın."

Zindandakilere bakan bir cerrah vardı gerçi, ama o biraz paralı mahkumlar içindi. Bunların meteliği olmadığına yemin edebilirdi.

"Dur hele, önce bir bakayım."

Turgut ancak kedisini iyi tanıyanların fark edebileceği şekilde gülümsedi. Kapının açılmasına ilgi duymamış gibi arkadaşıyla meşgul göründü. Zindancı paytak adımlar atarak sallana sallana geldi. Birkaç kere düşme tehlikesi geçirdikten sonra nihayet iki arkadaşın yanına diz çöktü.

"Hani yarası?"
Turgut seri bir hareketle kolunu zindancının boynuna geçirip sıktı. Mavronihalis'in gözlerinde şimşekler çaktı. Bir tuzağa düşürüldüğünü anladı. Boğazı öylesine sıkılıyordu ki, bağıramadı. Yalnız bazı homurtular çıktı genzinden.
Saltuk da bir sıçrayışta yerinden fırladı. Koşup kapıyı kapadı. Tekrar yerine döndü.
Turgut diğer eliyle zindancmın belindeki enli palayı çekip almıştı. Adamın boğazına dayadı, kolunu çekti.
"Söyle bakalım şimdi zindancıbaşı, gizli geçidin anahtarı sende değil mi?"
Mavronihalis bir anda sarhoşluktan sıyrılmış, hayatının tehlikete olduğunu farkedecek kadar kendine gelmişti. Ama yine aval aval baktı.
Turgut Alp kılıcı adamın gırtlağına bir parça bastırıp hafifçe aşağı çekti. Keskin çelik, deriyi delerek kanattı. Zindancı acı ile yüzünü buruşturdu. Turgut,
"Bu, aklını başına devşirmene yardımcı olur kellecibaşı," dedi. "Soruma cevap vermezsen bizim ölümümüzü gözlerinle göremeyeceksin. Çünkü o zamana kadar cesedin çoktan soğumuş olacak."
Zindancıbaşı işin şakaya gelir yanı olmadığını anlamıştı. Anlamıştır ama vakit kazanmak istiyordu. Belki zindanın önünden biri geçer de halini görür, diye düşünüyordu.

Ama kısa zamanda düşündüğünün ne kadar saçma olduğunu anladı. Hele bu saatte zindana kimse girmezdi. Vakit akşama yaklaşmış bulunuyordu çünkü. Kumandan tayin edilinceye kadar zindan sadece nöbetçilerin ve kendisinin elinde kalacaktı. Nöbetçiler de hiçbir zaman bu taraflara geçmediğine göre.
Başını öne doğru sallamak istedi. Niyeti söyleyeceğini ifade etmekti, ama yapamadı. Keskin kılıç o kadar yakınında idi çenesine değmişti.
"Pekala," dedi. "Anahtar kulübemde. Gelin de vereyim."
Turgut Alp delici bakışlarını adamın göz bebeklerinden ayırmıyordu.
"Doğru söylediğin muhakkak," dedi. "Çünkü senin durumunda olan bir kimsenin yalan söylemesi akılsızlığa delildir."
Ve ikinci bir sual sordu:
"Gizli geçidin kapısı nerede?"
Adam bir anda tereddüt etti. Kılıç ikinci defa derisini kanatıp acı verince hemen gevşedi:
"O da kulübemde," diye konuştu.
İki arkadaş tereddüt etmeden adamı dışarı sürükle-

diler.
"Yürü öyleyse, bize kapıyı aç ki gidelim. İşlerimiz var, burada daha fazla duramayacağız. Pis farelerinle baş başa kal yine."
Bu adamlar kaçtığı takdirde başının uçuralacağmı çok iyi biliyordu. Onun için fareleriyle tekrar baş başa kalacağı ihtimal dışı idi. Öylesine de yaşama arzusuyla doluydu ki. Aramis'in verdiği iki kese altını bile haklayamadan ölmek manasız geliyordu ona.
Bir an duraladı. Ama Turgut hiç vakit kaybetmek istemiyordu.

Kılıcıyla sırtına dürttü:
•"Acelem var, delikanlı, tereddüdün sırası değil."
Üçü birden kulübeye girdiler. Zindancı Mavronihalis hiç konuşmadan kendisine yatak vazifesi gören ayı postunu kaldırdı. Altından büyük bir anahtar çıkardı. Duvarda asılı duran ikinci ayı postunu indirdi. Bir demir kapı meydana çıktı. Anahtarı kilide sokup'çevirdi.
"Nereye çıkıyor bu gizli geçit?" diye sordu Turgut.
Zindancı,
"Ormana," dedi.
"Nöbetçi filan var mı?"
"Yok."
"Eminsin, değil mi?"
Cevap vermedi.
İki arkadaş bakıştılar, Turgut bir işaret verdi:
"Bağla kollarım."
Saltuk kuşağını çözdü, Mavro'nun ellerini ardına bağladı.
"Tamam, Turgut. Ağzını da bağlayayım mı?"
"Yok, istemez. Onu da birlikte götürüyoruz. Eğer geçidin sonunda nöbetçi varsa önce zindancı ölecek."
"Anladım," dedi Mavro. "Ama endişeniz boş. Nöbetçi bırakılmaz oraya. Kocaman bir kapı var yalnız. Bu anahtarla açılır."
"Hangi anahtarla?"
"Elindeki anahtar."
"Yine de götüreceğiz seni, zindancılara güvenim yok."
Birden hatırladılar. Aykut ve Marko Botsaris de zindanda bulunuyorlardı. Sorunca zindancı nazlanmadı. Onları da kurtardılar.

Mavronihalis'i ortalarına aldılar ve gizli geçide girdiler. Bu karanlık dehliz aynı zamanda bir ümit ışığı idi.

• • •

Ertesi gün Tekfur konağında büyük bir ziyafet vardı.

Bu ziyafet hem düğüne bir başlangıç olacak, hem de Os-
man Gazinin durumunu tekrar tesbite vesile olacaktı. Bu
yüzden halktan kimse çağrılmamıştı. Kumandanlar, tek-
furlar ve bazı ileri gelen şövalyeler hazır bulunuyordu.

Osman Gaziye kurdukları komplonun tamamen gizli
tutulacağı hakkında and içmişler, kiliseye gidip İsa'nın
tasviri önünde yemin etmişlerdi.

Eğlence erkenden başladı. Şarap su gibi akıyor, nadide
yiyecekler sofrayı süslüyordu. Yarhisar Tekfuru Nikefor
ile Bilecik Tekfuru da orada idiler. Harmankaya'da yarım
kalan konuşmalarını tamamlıyorlardı. Söz sırası kendisi-
ne gelince İnegöl Tekfuru adamakallı memnun oldu. Bile-
cik Tekfurunun lafı gezdirip gezdirip nişanlısı Holofira'ya
getirmesinden bıkmıştı. İstekle doğruldu. Bilecik Tekfu-
ru'na bakıp gülümsedi.

"Dostumuz Bilecik Tekfurunun heyecanını mazur görü-
yoruz. Ne de olsa arkadaşımız Nikefor'un güzel kızı Holo-
fira'yı alma saadetine erişmenin heyecanı içindeler."

Sözün burasında Bilecik Tekfuru bir kahkaha attı.
Sonra doğruldu. Alkışlayanları başıyla selamlayarak ka-
dehini sonuna kadar boşalttı.

Söylemek için bir söz aradığını sezen İnegöl Tekfuru
acele ile devam etti:

"Arkadaşımızın demek istediğini şöyle özetlemek müm-
kündür: Osman Gazi Bilecik'e davet edilecek ve orada ca-
nı alınacak. Ben bundan sonrası için konuşmak istiyo-
rum. Osman Gazi öldükten sonra elbette Kayı aşireti baş-
sız kalacak değildir. Kardeşi Gündüz Beyin eline geçecek

bir aşiretten başımızın belasını alırız ancak. En iyi yol da-
ha önceleri de söylediğim gibi Dündar Beyin başa geçiril-
mesidir. Aksi halde bütün emekler boşa gidecektir."

Aramis köşede duruyor ve kumandan Aristidi ile konu-
şu yordu. İki Türk akıncısını esir ettiklerini henüz Tekfura
söylemiş değillerdi. Nasıl karşılayacağını bilmediklerinden
acele etmiyorlardı.

Düğün arifesinde, Osman Gazinin itimadını sarsacak
hareketlerden şüphesiz kaçınmak isteyecekti. Nasıl yap-
malı da onu kafese koymalı idiler? Üstüne kafa patlattık-
ları çin Tekfurun konuşmasının tek kelimesni bile duy-
muyor, sadece dinler görünüyorlar ve fakat sık sık birbir-
lerinin kulağına birşeyler fısıldıyorlardı.

Aramis Tekfurun çok neşeli bir anında bunu söylemek
istiyor, Aristidi itiraz ediyordu. Ne olursa olsun Tekfur bu
habere kızacaktı.

Aramis yine şeytanî zekâsım gösterdi. Birden Aristi-
di'nin kulağına eğildi:

"Buldum," dedi.
"Söyle."
"Git, iki akıncıyı doğru buraya getir ve konuşulanları gizlice dinlerken yakaladığım söyle."
"Ya serbest bırakırsa."
Aramis güldü:
"Mümkün değil. O işi bana bırak sen. Tekfuru öyle bir doldururum ki."
Aristidi istemeye istemeye çıktı. İki akıncıyı bu odaya kaç askerle getirebileceğini düşünüyordu.
Şövalye Aramis elindeki şarap kupasını birkaç yudumla boşalttı, yavaş adımlarla Bilecik Tekfuruna yaklaştı. Bir sandalye çekip yanına ilişti.

Tekfurların Aramis'e olan itimatları Harmankaya olayından sonra hayli azalmıştı, ama bunu belli etmek istemiyorlardı. Hilede üstüne adam olmadığını herşeye rağmen kabul etmek zorunda idiler. Sonra Bizans'ta kuvvetli dostları vardı. Bir tekfuru isterse devirebileceğim ve yerine geçebileceğini her zaman çekinmeden söylerdi. Tabii tekfurlar da bu palavralara inanırlardı.
Bilecik Tekfuru şövalyeye birşey söylemesi gerektiğini düşündü. İsteksizce baktı.
"Nasılsın şövalye?"
Aramis dudaklarını patlatırcasına sırıttı:
"Hürmetkârmızım aziz tekfurum, emrinizdeyim."
Tekfur da gülümsedi:
'Teşekkür ederim."
İnegöl Tekfuru konuşmasını sürdürüyordu. Ama Aramis'in bütün dikkati kapıya çevrilmiş olduğu için bazı kırık dökük kelimelerden başka birşey duyduğu yoktu. Nihayet kapıda Arisüdi'nin belirdiğini görünce derin bir nefes aldı.
Ama Arisüdi'nin yanında kimsecikler yoktu. Acaba esirleri niçin getirmemişti? Mutlaka tekfurlardan çekiniyor olacaktı budala.
Sert bir hareketle doğruldu. Hemen Başkumandanın yanına vardı. O terini kurulamakla meşguldü. Çıkışırcasına sordu:
"Aptal, nerede esirler?"
Aristidi tek kelime ile karşılık verdi:
"Kaçmışlar!"
"Nee?"
Aramis'e oda dönüyormuş gibi geldi. Bir an için her ta

raf karardı. Şekiller birbirine girdi. Birisinin koluna girip kapıya sürüklediğini hissetti. Bir sesin,
"Hastalandı galiba!" dediğini sordu. Bir başka sesin,

"Zaten son günlerde iyice bitik zavallı," diye acıdığının farkına vardı. Etraf besbeter karardı. Kendisinden geçti.

• • •

Gökyüzü kara bulutlarla kaplıydı. Bir saattir sürekli yağmur yağıyordu. Karacahisar sokaklarında yer yer gölcükler meydana gelmiş, yer yer sel olmuştu.

Osman Bej' ikindi namazına camiye gitmiş, yağmur bastırınca orada kalmıştı. Kilimlerin üstüne bağdaş kurmuştu gazilerle birlikte. Şeyh Edebali anlatıyor, herkes onu dinliyordu.

Bir haberci çıka geldi. Osman Gaziye sokularak kulağına birşeyler söyledi. Osman Gazi başını sallamakla yetindi, konuşmayı bölmemek için sesini çıkarmadı.

Şeyh Edebali, Aşiret Reisinin bir işi çıktığını anlayarak konuşmasını kısa bir dua ile bağladı.

Hâlâ yağmur yağıyordu, ama Osman Bey kalkmış, kapıya yönelmişti. Herhalde mühim bir haber vardı. Akçakoca'ya,

"Arkadaşlara söyle, bizim eve gelsinler," dedi. "Meclisimiz olacak."

Akçakoca herkese kısa zamanda emri ulaştırdı Meclis üyeleri Osman Beyin evine gittiler.

Çoğu ıslanmıştı, ama aldırdıkları yoktu. Ocak yanıyordu, karşısına çöktüler. Beklemeye başladılar.

Birazdan Osman Bey de çıkageldi. Yanında Harmankaya Tekfuru Köse Mihal vardı. Meclistekilerin yüzü aydınlandı.

"Mihal Bey dostumuz Karacahisar'ı çok özlemiş ki bu

havada çıkmış gelmiş," diye konuştu Osman Bey. "Hepinizi kucaklamak istiyor."

Köse Mihal'in sevinci gözlerinden aşikâre okunuyordu.

"Billah doğrudur," dedi. "Hepinizi kucaklamak istiyorum. Öyle özlemişim ki."

Sıra Turgut Alp'a gelince kulağına fısıldadı.

"Zindandan kaçman Aramis'in neredeyse yüreğine indirecekti, habersiz çıkışın çok dokundu ona."

"Şimdi ne yapıyor?"

"Derdini unutmak için kendini şaraba verdi, körkütük oluyor. Yarhisar Tekfuru ile de arayı açtı üstelik, Tekfur kızını vermekten caydı."

"Oh, olmuş kerataya!"

Herkes oturdu. Osman Gazi Mihal Beye döndü:

"Anlat bakalım Mihal Bey, herhalde bunca yolu Turgut'a bir şeyler fısıldamak için tepmedin."

"Çok dikkatlisin beyim."

"Ne var ne yok, tekfurlar rahatlar mı bari?"

"Pek sayılmaz beyim."

"Niçin? Bak biz yerimizden bile kıpırdamıyoruz, gaziler neredeyse beni başlarından atacak, onlan boş tutuyorum diye kızıyorlar."

Mihal Bey rahatsızlıkla kımıldadı:

"Beyim."

"Söyle Mihal Bey."

'Tekfurlar üç gün önce bir toplantı yapü Bilecik'te."

"Kimler bulundu?"

"Aşağı yukarı hepsi. İnegöl Tekfuru, Yarhisar Tekfuru, Lefke Tekfuru, Eskişehir Beyi ve hatta Bursa Beyinin bir temsilcisi."

"Bu sefer işi çok geniş tutular, sen de aralarında var miydin?"

"Evet beyim, aralarında idim."

Osman Gazi gülümsedi.

"Eh, anlat öyleyse, ne konuştunuz?"

Mihal'in yüzü buruştu, kusacak gibi oldu:

"İğrenç beyim, çok iğrenç!"

"Nedir iğrenç olan?"

"Halleri, tavırları, konuşmaları..."

"Konuşmalarını öğrenelim de biz de iğrenelim Mihal Bey!"

"Sizin halikınızda beyim. Bilecik Tekfurunun düğününe davet edip öldürmek isterler."

Osman Beyin dudakları gerildi, tuhaf bir tebessüm belirdi:

"Düğün ne zaman?"

"Bu ayın sonunda beyim."

Bileğini tuttu:

"Gitmeyin ne olur, Osman Bey."

Osman Bey bu riyasız adama şükran ve sevgiyle baktı. Başını salladı:

"Endişelenme Mihal Bey."

"Gitmeyeceksiniz değil mi?"

"Henüz bir davet gelmedi, gelirse gitmemezlik yapmam. Kayı aşiretinin şanına yakışmaz böyle şey."

"Ne diyorsunuz beyim, düğünü sırf sizin için tertip olarak kullanacaklar desem yeri var. Böyle yere gidilir mi?"

Osman Bey iyice gülmeye başlamışü:

"Gidilir dostum, gidilir. Hem öyle bir rahatlıkla gidilir ki, bir de bakarsın, Bilecik bizim olmuş."

Gözlerini Turgut Alp'in üstüne mıhladı:

"Bilecik bizim olmuş," diye tekrarladı bir daha.

Mihal Bey şaşırmıştı, bir tuzağa bile bile girmeyi aklı almıyordu.

"Ama beyim..."

Osman Gazi bir el hareketiyle sözünü kesti:

"Bize bunu haber vermekle büyük hizmet ettin Mihal Bey, artık tuzaktan haberdarız. Haberdar olduğumuz bir tuzağa düşmemiz olsa olsa ahmaklığımızdan ötürü olur. Ahmak olmadığımıza göre."

Mihal Bey son bir çıkış yaptı:

"Çok kalabalık olacaklar beyim, bütün tekfurlar seçme askerleriyle düğüne gelecek."

Osman Gazi Mihal Beyin elini tutup sıktı:

"Aldırma," dedi.

Arkadaşlarına döndü:

"Gaziler, Mihal Beyi duydunuz hepiniz, tekfurlar bir kere daha aleyhimize ittifak ederler. Aşiretimizi dünyadan silmek için birleşirler. Ama bu ittifaka Bilecik Tekfuru nasıl girer, anlamıyorum. İylikten başka ne yaptık biz ona? Domaniç'e çıkarken ağırlıklarımızı kalesinde bırakırdık, dönüşümüzde birçok hediyeler verirdik. Bize dost göründü, kardeş göründü, sonra tuttu, ardımızda kuyu açmaya geçti. Kahpelik bunların kanlarında mı, canlarında mı, bilmiyorum. Ama bildiğim tek şey var: Allah'ın izniyle kazdıkları kuyuya kendileri düşecek. Her zamanki gibi. Şimdilik kendinizi savaşa hazır tutun."

"Biz her zaman hazırız beyim, emir bekliyoruz."

Konuşan Turgut'tu, yine dayanamamıştı.

"Sen hazırsın delioğlan," dedi Osman Bey gülümseyerek. "Arkadaşların da senin gibi hazır. Acaba eski dostun Aramis de hazır mı? Unutma, yakalamaya gittin, yakalandın, basan her zaman tam değildir. Tedbirde kusur etmemek lazım. Nöbetçiler arttınlsm. Dağılabilirsiniz."

Köse Mihal da kalktı. Osman Bey dirseğinden tutup tekrar oturttu onu:

"Sen kal Mihal Bey, konuşacaklarımız var."

Gaziler odayı boşalttıktan sonra karşılıklı oturdular. Yanlarında kimse yoktu. Osman Bey hemen konuya girdi:

"Tekfurlar ittifak ederler, bizi düğünlerine çağırıp yok etme hevesine kapılırlar, seni de aralarına alırlar, bilmezler mi ki haberi bize ulaştırırsın, dostumuzsun?"

Mihal Bey güldü:

"Beyim," dedi. "Benim Köse Mihal'dan başka Kurnaz Mihal diye bir ismim daha var. Onlann yanında iken o kadar onlardan olurum ki, şüphelenmek akıllanna bile gelmez. Hem hâlâ Hıristiyan oluşumdan da cesaret alırlar. Aramis bana itimadın caiz olmaması gerektiğini çok söyledi ya, kimseye dinletemedi. Vakıa Mihal Osman Beye dosttur ama, aslı bizdendir dediler."

Osman Bey bir müddet düşündü, sonra birdenbire sordu:
"Düğünü hisar dışında bir yerde yaptınnak mümkün mü acaba Mihal Bey, açıklık yerde daha rahat hareket edebilirim."
Mihal Bey herşeye rağmen endişeli idi:
"Beyim, gitmeseniz nasıl olur?"

Osman Bey kaşlarını çattı:
"Bak a Mihal," dedi. "Gitmesem olmaz. Ölüm mukadderse eğer, öküzün boynuzunda da insana erişir. Bazıları ölüp, bazıları kalsaydı ölüm o zaman korkunç olurdu. Büyük tehlikeleri göze alamayanlar büyük işler başaramazlar."
Mihal Beyin gözleri yaşardı, ellerine sarıldı, öptü.
"Beyim."
Sesi kalbinin en derin yerinden kopup geliyordu.
"Artık dayanamayacağım beyim, dininize girmek istiyorum."
Osman Beyin gözleri parladı, derin bir haz doluştu içine. Ne zamandır Mihal'dan bu sözü bekliyordu. Kucakladı:
"İyi bir karar verdin Mihal Bey, Allah mübarek etsin."

YEDİNCİ BOLUM

Osman Beyle Mihal Beyin bu konuşmalarının üstünden daha üç gün geçmişti ki, beklenen Bilecik elçileri çıkageldi. Osman Gaziye Bilecik Tekfurunun mektubunu takdim ettiler. Hediyelerini önüne yığdılar. Osman Gazi hediyelere göz ucuyla bile bakmadı. Mektubu açtı, okuması için Şeyh Edebali'ye uzattı.
Bilecik Tekfuru, Osman Beyi şimdiye kadar görülmemiş kelimelerle meth ü sena ediyor, varlığıyla düğününü şereflendirmesini istiyordu.
Sonuna kadar mektubu dinledi, elçilerce mânası belirsiz derin çizgiler peydahlandı yüzünde:
"Tekfurunuza söyleyiniz," dedi. "Yakında elçilerimiz Bilecik'e gelecekler, cevabımı bildirecekler. Nazik davetine çok memnun oldum, teşekkür ederim."
Abdurrahman'a elçileri huzurundan alması için bir işaret verdi. Sonra da yalnız kalmak istediğini söyledi.
Uzun uzun düşündü, her ihtimali inceden inceye hesapladı, sonunda şöyle bir plan yaptı:
Üstü tentenelerle kapalı arabalara kırk seçme yiğit yerleştirerek, Bilecik'e götürecekti. Domaniç'e her çıkışında böyle davrandığı için şüphelenmezlerdi.

Düğünü hisar dışında Çakırpınarı denen yerde yaptırmaya çalışacaktı. Bunda yüzde yüz muvafffak olacağını sanıyordu. Herhalde tekfurlar kendisini öldürmek için düğünün ilerlemiş bir saatini seçerlerdi. Onlar harekete geçmeden davranır, yanında bulunduracağı gözü pek yirmi yiğitle canlarına okurdu. Tabii bu arada yüz kadar dilaveri de düğün yerine yakın bir yere saklayacaktı. Kendisi düğün yerindekileri safdışı ederken, hisarda kalacak kadın elbisesi giymiş kırk yiğit de kolaylıkla hisarı ele geçirecekti. Nasılsa herkes düğünde olacağından hisardaki birkaç nöbetçi fazla mukavemet edemezdi.

Bunları tasarladıktan sonra arkadaşlarını topladı. Fikrini açtı. Mukabil fikirlerini öğrendi. Sonra,

"Biliyorum, tehlikeli bir oyuna giriyoruz," dedi. "Geri dönmeme ihtimali de vardır. Ama bilinmelidir ki tehlikeyi alt etmenin tek çaresi tehlikeye atılmaktır. Bu düğün iyi bir fırsattır. Bilecik rahatlıkla bizim olabilir. Bu yüzden tehlikeye atılmak zorundayız. Allah şahidimizdir; kendimiz için hiçbir şey istemiyoruz ve keni zevkimiz yoluna gazilerimizi tehlikenin kucağına atmıyoruz; herşey Hak rızası kazanmak için yapılıyor, bu uğurda çalışıyoruz, siz de, biz de. Allah bizimle olacaktır."

Güldü:

"Zaten bilirim, tehlikenin mevcut olmadığı işler sizler için cazip değildir."

Turgut Alp'a bakıyordu. Turgut başını sallayarak tasdik etü.

Osman Bey Abdurrahman'a döndü:

"Yanma Hasan Alp'i ve Samsa Çavuş'u alarak yarın erkenden Bilecik'e gideceksin. Tekfur'a düğünü Çakırpınarinda yapmasını söyleyeceksin. Yalnız hisara girmeden

önce Çakırpınarı denen yerde geniş bir keşif yap. Yakınında bir yere yüz kadar dilaver bırakmak gerekli. Çokluk olacaklar. Düğüne yirmi dilaverden fazla gidersek dikkati çekeriz. Yirmi kişi de bir sürü kefereye karşı azlık sayılır. Bir karışıklık çıkardıktan sonra üstümüze çekeceğiz, yüz arkadaşımızın saklı bulunduğu yere doğru götüreceğiz. Bu arada birimiz gidip kırk kardeşimize hakerete geçmelerini söyleyecek."

Derin bir nefes aldı:

"Hepsi bu kadar," dedi. "Sormak istediğiniz bir şey var mı arkadaşlar?"

Turgut atıldı:

"Bejam, madem ki bir harekâta girişiyoruz. Bilecik'ten sonra şöyle İnegöl'e doğru uzansak olmaz mı?"

"Belki," dedi Osman Bey. "Onu sonra kararlaştırırız. Şimdi hedef dağılmamalı, önce Bilecik."

"Önce Bilecik," diye bağırdılar derinden,, istekli.

"Bir dakika," dedi Abdurrahman. "Yarhisar Tekfuru Nikefor bir hafta öncesinden âdeta kaleyi boşalttı. Kızlarını ve kendisini korusunlar diye askerin çoğunu yanına aldı. Derim ki, arada Yarhisar'ı da becersek. İznik kadar sağlam değildir."

Osman Beyin gözleri alev alev yandı:

"Sahi," dedi.

Üç yüz asker gönderecekti Yarhisar'a. Gizlenecekler ve düğün gecesi saldıracaklardı.

Bir taşla iki kuş.

Ertesi sabah Abdurrahman Gazi yanmdakilerle yola düştü. Önce Çakırpınarı'nda bir keşif yaptı. Bütün girdisini çıktısını hafızasına kazıdı. Arkadaşlarına bir zafer işareti yaptı:

"Fevkalâde elverişli yer burası," dedi.

Orada işlerini bitirince hisara gittiler. Tekfur konağına vardıklarında vakit akşama yaklaşıyordu. Tekfur hemen huzuruna aldı. Bir imparatorun elçileri gibi iltifatlarla karşıladı. Şüphelenmemeleri için elinden geleni yaptı.

"Asilzadelerim, safalar getirdiniz. Osman Beyin arkadaşları bizim de arkadaşlarımızdır. Biz Osman Beyi çok severiz, kardeş gibiyizdir. Beni hiç kırmazlar, sağ olsunlar. Domaniç'ten her dönüşlerinde bir sürü nevale verirler. Biz de elimizden geldiğince faydalı olmaya çalışıyoruz, biliyorsunuz."

Abdurrahman söz söyleme vakti geldiğine hükmetti:

"Sağ olunuz Tekfur hazretleri, Beyimiz size karşı hususi bir sevgi ve saygı ile doludur, bunu her zaman tekrarlar. Lütufiarmızı unutmaz. Hele Domaniç'e çıkarken ağırlıklarımızı burada muhafaza etmenizden minnet duyuyorlar. Şimdi de bir ricaları var. Düğünden hemen sonra Domaniç'e çıkmak isterler, biliyorsunuz yayla vakti geldi. Hisarda bunaldık, alışkınızdır yaylacılığa."

"Evet, biliyorum."

"Müsaade ederseniz, her zamanki gibi ağırlıklarını yine hisarınızda bırakmak ister."

Tekfur hiç şüphelenmedi:

"Ne demek, sözü mü olur? Osman Bey hisarımızı kendi hisarı bilmeli, evimiz onun evi sayılır, her zaman başımızın üstünde yeri var."

Bunca kalabalık sözden Abdurrahman ağırlıkları hisarda bırakabilecekleri neticesini çıkarıp rahatladı:

"Sağolunuz Tekfur hazretleri," dedi. "Osman Bey bu habere çok sevinecek. Bir istirhamı daha var."

"Emretsinler."

"Biz göçebe milletizdir, vakıa şimdi bir hisar içinde otu-

ruruz, ama özlemimiz daima gökyüzünün altında uzanan duvarsız tabiaün sinesidir. Biz şu hisarları, evleri tabiatın gövdesine açılmış yaralar gibi görürüz. Osman Bey der ki, Tekfur lûtfetseler, bu hissimizi göz önüne alsalar da düğünü bir açıklık yerde yapsalar. Çakırpınan denen bir soğuk pmarbaşun namını çok duyarız, münasip düşerse düğün orada yapılsın."

Tekfur birkaç saniye düşündü. Düğünü meydanlık yerde yapmak kendisi için de iyi idi. Daha rahatlıkla Osman Beyin başını düşürebilirlerdi. Bir aksilik bile olsa hiç değilse Türk dilaverleri hisarın dışında bulunacaktı, böylece daha emniyetli idi.

"Hiçbir mahzuru yok bizce," dedi. "Çakırpınan çok münasip."

"Aynı zamanda Osman Bey düğünden hemen sonra Domaniç yoluna düşmek ister. Böylece bir daha hisara dönme zahmetine de katlanmayacak. Çakırpınan yolumuzun üstünde zaten."

Tekfurun aklına yattı bu:

"İyi düşünmüş," dedi. "Doğrusu vakit harcamak istemez hiç."

Abdunahman Gazi istediklerini koparmıştı, artık burada kalmasına lüzum yoktu. İzin isteyip Tekfurun yanından aynldı. Gece sabaha kadar atını çatlatırcasma sürdü ve müjdeyi Osman Beye ulaştırdı.

• • •

Herşey hazırdı. Sabah erkenden atlar üstleri tentenelerle örtülmüş arabalara koşuldu. Kırk seçme yiğit, kadın kılığına sokularak içlerine yerleştirildi. Bunlan Akçakoca kumanda edecekti. Osman Gazi son talimatı verdi:

"Çakırpınan'ndan bir haberci çıkaracağız. Haberi alır almaz entarilerinizin altındaki kılıçlan çektiğiniz gibi nöbetçilerin üstüne atılacaksınız. İçerde asker namına kimse kalmayacak sanırım. İşiniz kolay olacak. Allah sizinle bile olsun. Göreyim seni, açık verme. Gaziler sakallarını iyice kapasınlar, tentenelerin aralığından başlarını kat'iyyen uzatmasınlar."

"Merak buyurmayınız beyim. Haberinizi dört gözle bekleyeceğim."

Sonra Çakırpınarı'na yakın bir dönemece siperlenecek yüz yiğit ayırdı. Kumandanlığını Hasan Alp'a verdi.

"İyice saklanacaksınız. Küffarı o canibe çekeceğiz. Üstlerine çullanacaksınız. Dikkatli olunuz."

"Bize güvenin beyim."

"Güvenmeseydim bu işe zaten girmezdim, gönlünü pek tut, Allah'a sığın."

Peşine yirmi dilaver taktı. Güneş Karacahisar'm doğu

kulelerini ısıtırken hisar kapısını terk ettiler.

İki gün sonra Bilecik'e ancak varabildiler. Hayli ağır hareket ediyorlardı. Geçtikleri her yeri dikkatle inceliyor, düşmanın buralara asker yerleştirme akıllılığı gösterip göstermedim araştırıyorlardı. Ama hiçbir emare yoktu. Tekfurlar planın başarıyla sonuçlanacağına öylesine inanıyorlardı ki, böyle bir tedbiri akıllarına bile getirmemişlerdi.

Hisara girişleri göz kamaştırıcı oldu. Arkalarına takılarak çılgınca alkışlayan kalabalık, konağın önüne kadar geldi. Orada Türkleri aralarına aldılar, sanki konağa girmelerini istemiyor gibi idiler. Hep yanlarında kalsın hep seyretsinlerdi. Halk kendisine eğlence arıyordu galiba.

Orhan Beyin gözleri konağm pencerelerine kaydı. Birden irkildi, Turgut Alp'i dürttü:

'Turgut, bak!"

"Halk, değil mi Orhan Bey? Babana ne kadar yakınlık duyuyorlar, eminim, ellerinde olsa hisann anahtarlannı takdim ederler."

"Onu demiyorum, konağın orta penceresine bak."

Turgut baktı ve bir zamanlar Harmankaya'daki konağın penceresinde gördüğü yüzü tanıdı:

"Gördüm Orhan Bey, o da sana bakıyor."

"Bana mı? Tanımıyor bile."

"Yanılıyorsun."

"Birşey mi biliyorsun Turgut Gazi?"

Turgut manalı manalı gülümsedi:

"Sen söyle bakalım, bu kızı sevdin mi?"

Orhan Bey başını indirdi:

"Yalandan görmüş bile değilim."

"Bak, mendil sallıyor sana."

Holofira pencereden mendil sallıyordu. Orhan Bey göremiyordu, ama gözlerinde yaş damlalan vardı. Birazdan hıçkıra hıçkıra ağlayarak arkasında duran ablası Hanofer'e sanldı:

"Ablacığım, sen kendini hilekâr şövalye Aramis'e varmaktan kurtardın, ama ben ne olacağım?"

Saçlarını okşadı kardeşinin:

"Üzme kendini kuzucuğum, harap etme böyle, kaderin önünde en kuvvetli zırhlar bile parçalanır, bizim kalbimiz nedir ki dayansın?"

'Tekfurun karısı olmak istemiyorum, o şişko domuza varamam, anlıyor musun?"

"Anlıyorum yavrum, hele sabret, gün doğmadan neler doğar."

Gözleri parladı Holoflra'nın:

"Bir ümit belirtisi var mı abla?"
Hanofer başını başka yana çevirdi. Hiçbir ümit belirtisi yoktu. O atasözünü gelişigüzel söylemişti. Buna rağmen,
"Olabilir," dedi.
Holofira tekrar pencereye döndüğü zaman artık Türk kafilesi meydanda değildi. Konağa girmişlerdi. Sadece üstleri örtülü akı araba duruyordu. Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

• • •

Düğün alayı gelin arabasını ortasına alarak Çakırpınan'na gitti. Osman Bey ve arkadaşları için ayrı bir sofra kurulmuştu. İçki içilen yerde oturmayacağını bildiklerinden, böylesini uygun görmüşlerdi. Tekfurlar bu saatleri Osman Beyin son saatleri olarak görüyor, arzusunu daha belirtmeden keşfetmeye çalışıyor, ona göre davranıyorlardı.
Aramis ortalarda falan gözükmemeyi sıhhati bakımından uygun bulmuştu. Biliyordu ki Turgut Alp'la bir karşılaşırsa Türk akıncısı ne yapar yapar, Harmankaya'dairinden beter bir duruma sokardı. Bir ağacı kendisine siper etmiş, gözetliyordu.
Tekfurların kurduğu tuzaktan haberdardı gerçi, ama aksaksız işleyeceğine inanmıyordu. Osman Bey gibi bir adam böyle kuzu kuzu kendisini kurdun ağzına atmazdı. Herhalde buraya gelirken bazı ihtimalleri hesap etmemezlik yapmamıştı. Türkleri bütün tekfurlardan daha iyi tanıyordu. Hükmünü de ona göre veriyordu.
Turgut Alp bir ara Aramis'i görür gibi oldu ya, fazia üstünde durmadı. Beyini korumak için dikkatini seferber etmişti. Aramisle uğraşacak vakti yoktu.

Daima Osman Beyin karşısında, onu hep görebileceği bir yerde idi. Gelin arabası hemen arkasında duruyordu. Holofira ile ablası arabanın içinde idiler. Davetlilerin karşısına çıkarılacakları saati birlikte bekliyorlardı.
Turgut Alp birşeye dikkat etmişti. Sofraya hizmet eden bol, beyaz elbiseli adamlar herhalde hizmetkârdan başka herşeye benziyorlardı. Bunların entari altında kılıç taşıdıklarından yüzde yüz emindi. Bazı salaklar ikide bir alışkanlıkla ellerini bellerine götürüyor, entarilerinin dışına taşan kabarıklığı yokluyorlardı. Osman Gazi ile bir ara göz göze gelince bakışlarıyla işaret etmekten kendisini alamadı. Osman Gazi başını sallayarak gördüğünü belirtti.
Yarhisar Tekfuru Türk akıncılarına gözleri takılınca neşesini kaybediyordu. Öyle dimdik, heykel gibi duruşları, delici bakışları hoşuna gitmemişti. Damadının kulağına

birkaç kere fısıldadı:
"Acaba hiçbir şeyden haberleri olmadığından emin misin?"
Bilecik Tekfuru teminat üstüne teminat veriyordu:
"Boşuna telaşlanmayınız, biraz sonra herşey halledilmiş olacaktır."
Vakit geceyarısına geliyordu. Çakırpmar'ın her yanı rengârenk kâğıt fenerle donatılmıştı. Ay gökyüzünde tepsi yuvarlaklığında ve pırıl pırıldı.
Yemek faslı bitmek üzere idi. Turgut dikkat kesilmişti. Çünkü tekfurların kıpır kıpır kıpırdandıklarını, hizmetkâr kılığına girmiş soytarılarına kaş göz işaretleri yapmaya başladıklarını görüyordu.
Bunlardan birinin Osman Gaziye yaklaştığını, ardına geçtiğini fark etti. Adamın eli, entarisinin kabarıklığında idi. Turgut Alp birkaç adımda yanına gitti:

"Bir şey istedin arslanım?"
Adam karşısında Turgut'u görünce nereden çıktığını anlayamadı, afalladı:
"Şey... ben... şarap verecektim de!"
"Öyle miii? Osman Beye şarap ha!"
Şiddetli bir tokat bütün gürültülerin üstünde sakladı. Adam yere yuvarlandı, entarisi sıyrıldı ve kılıç meydana çıktı. Turgut bir çekişte kılıcını aldı. Önce Osman Beye gösterdi, sonra şaşkınlıkla bakman tekfurların önüne fırlattı.
Bilecik Tekfuru hem şaşkın, hem bitkin söylendi:
"Ne demek oluyor?"
Osman Bey ağır ağır doğruldu, bıyıklarını sıvazladı:
"Asıl bu soruyu ben sormak isterim Tekfur hazretleri," dedi. "Hizmetçinin entarisi altına kılıç çıkıyor. Gerçekten ne demek oluyor bu?"
Hemen birşey uydurması lazımdı, uydurdu da:
"Efendim, sizi korumaları için, düşmanlarımız var... onlardan korumaları için..."
Osman Bey hiddetle gürledi:
"Beni benden olanlar korur, sizin koruyuculuğunuzu isteyen olmadı."
Kılıcını sıyırdı, masanın üstüne çıkü:
"Yallah arslanlar!" diye narayı bastı.
Yirmi Türk silahşoru vaktin geldiğini anladılar, tekfurların bulunduğu masaya yürüdüler. Adamlar can korkusuna düşmüş, kendilerini korumayı bile akıl edemiyorlardı.
Neden sonra toparlandılar. Bilecik Tekfuru geri sıçradı, askerlerine doğru bağırdı:

"Gebertin hepsini!"
"Gelsene," diye takıldı Turgut.
Orhan Beyin yanında idi. Etrafa duyurmamaya çalışarak şöyle dedi:
"Gelin arabası emrinde Orhan Bey."
Orhan Bey vuruşa vuruşa gelin arabasına yaklaştı. Turgut göz ucuyla onu takip ediyordu. Birinin ardına geçmeye çalıştığını görünce bağırdı:
"Arkana dikkat Orhan Bey!"
Orhan Bey şimşek gibi döndü, eğildi, adamın karnına doğru kılıcını uzattı:
"Al!"
Yol açılmıştı. Arabaya atladı. Bereket atlar koşuluydu. Dizginleri kavradığı gibi, dehledi Karacahisar yoluna.
Bilecik Tekfuru bu hareketini gördü:
"Gelini götürüyorlar!" diye böğürdü. "Atımı getirin sersemler."
Fakat Turgut Alp beş arkadaşıyla yolunu kesti:
"Acele etme Tekfur hazretleri, önce benimle hesaplaş."
"Gebereceksin aptal, çekil yolumdan!"
"O senin fikrin, bana sorarsan ölmeye niyetim yok."
Kılıç şakırtıları düğün alanım bir anda savaş meydanına çevirmişti. Biraz önce sarhoş naralarının yankılandığı yerlerde, şimdi iniltiler vardı.
Osman Beyin sesi çınladı:
"Targal!"
"Buyur beyim."
"Doğru hisara. Haberi ulaştır!"
"Emredersin beyim."

Targal bir ata atladığı gibi dörtnala kaldırdı. Ardından ok yetişemezdi.
Tekfurlar bu emrin mânasını anlayamadılar. Yalnız Aramis tuhaf tuhaf güldü. Kimseye görünmeden atına bindi.
Lefke Tekfuru bu dövüşten bir kazancı olmayacağını düşündü. On adamıyla gelmişti, boş yere niçin telef edecekti.
"Lefkeliler!" diye bağırdı. "Geriye çekilin."
Peşinden de İnegöl Tekfuru aynı şeyi yaptı.
Bir çekilme başladı, ama yalnız Lefkeliler ve İnegöllüler değil, canını kurtarmak isteyen herkes. Tam bir bozgun. Yarhisar Tekfuru Nikefor sesinin elverdiği nisbette böğürtüler çıkarıyordu:
"Dağılmayın, dağılmayın. Kızlarım, kızlarımı götürüyorlar."
Aa bozgun girmişti bir kere, duracağı yoktu. Çakırpı-

narı'n: terk eden, hisarın yolunu tutuyordu. Yalnız yüz kadar Yarhisar askeri ile bir o kadar Bilecik askeri savaşı terk etmedi. Bilecikliler Tekfurun özen surette beslediği muhafızlardı. Diğerlerini Başkumandan Aristidi peşine takmış, meçhul bir istikamete götürmüştü. Tekfura karşı duyduğu intikam hissini tatmin için tam vaktini bulmuştu ya!

Osman Bey, adamlarının atlanmalarını emretti. Atlar uzakta değildi. Bir nöbetçinin nezaretinde ödüyorlardı. Birer birer emri yerine getiren Türk di'averleri atlandılar. Osman Gazinin yeni bir emri yaprakların arasından yükseldi:

"Ölüm dönemecine doğru üeriiii!"

Ölüm dönemeci dediği yer yüz Türk dilaverinin saklan-

dığı yerdi. Bu ismi Osman Bey bulmuştu. Vuruşa vuruşa gerilediler.

Biraz sonra düşman istenilen yere çekilmişti. Osman Bey adamakıllı rahatladı:

"Davranın kaplanlarım, Allaaah!"

Yeni bir gayret, taze bir cesaretle şimşekler gibi çaktılar. Ağaçların arasından fırladılar, çığ gibi düşmanın üstüne düştüler.

"Vur ha!"

"Vur yiğidim, vur!"

"Vur ağam, vur koçum, vur ceylanım!"

Tekfur Nikefor durumun giderek kötüleştiğini görünce ümitsizliğe kapıldı, bocaladı. Can pazarı kurulmuştu burada, kurtulmak talihe kalmıştı.

Tereddüt yalnız Nikefor'a değil, herkese hâkimdi. Askerler bir angarya iş yapıyormuş gibi kılıç sallıyordu. İsteksizce, korka korka hem de.

Nikefor canını kurtarmak için kaçması gerektiğini düşündü. Kimseye sezdirmeden çekildi, ormana daldı.

Birazdan etraf ağarmış olacaktı. Diğer tekfurlar acaba nerede idiler? Damadından başka kimse kalmamış mıydı? Yoksa o da mı kaçmıştı?

Hayır, Bilecik Tekfuru henüz kaçmamıştı, daha hazırlanıyordu. Birden aklına gelen bir ihtimalle ürpermiş, Osman Gazinin Targal'a verdiği emri hatırlayarak tepeden tırnağa titremişti. Yoksa Osman Bey bir miktar askerle kaleyi mi bastırmıştı arkalarından? Fazla düşünmeye vakit yoktu. Holofıra'nın da, Nikefor'un da Allah belasını versindi. O şimdi kalesini kurtarmanın peşinden koşmalıydı.

"Bilecik askerleri, geriye!" emrini verdi.

Çil yavrusu gibi dağıldılar. Nikefor sesi duyunca,

"Alçak!" diye hırladı.
Oldukça hızlı bağırmıştı, yanıbaşında bir ses duydu:
"Geçmiş olsun Tekfur hazretleri."
Dizleri titremeye durdu:
"Ha!"
"Korkmayın; benim, Aramis!"
Rahatladı:
"Sen misin Aramis? Sen misin sevgili dostum? Bu feca-
ati da mı görecektim?"
"Daha bunun gibi nice hallere düşeceğiz Tekfur hazret-
leri, Türkleri kuvvetle yenemediğimiz gibi, hile ile de yene-
miyoruz."
Dişlerini sıktı:
"Nişanlım Prenses Meri'yi kaçırmışlardı bir zamanlar,
şimdi de kızlarını kaçırıyorlar. Ama beni en çok üzen ne-
dir biliyor musunuz, Tekfur hazretleri?"
"Kızlarımı kaçırmış olmaları."
"Hayır."
"Askerlerimin yenilmesi."
"Değil."
"Benim fareler gibi saklanmam!"
Aramis başını iki yana salladı:
"Iıh!"
Nikefor hiddetlendi:
"Söylesene be adam!"
"Madem ki istiyorsunuz, söyleyeyim. Hisarınıza dönün-
ce onu Türklerin elinde bulacaksınız."
Nikefor nerede olduğunu unutarak Aramis'in yakasına
sarıldı, alabildiğine sarstı, avazı çıktığmca bağırdı:

"Yalan!"
Keşke bağırmasaydı, bu ses hayli uzaktan duyulabilir-
di. Ama bunu düşünebilecek halde değildi şimdi:
"Yalan... yalan... yalan..." diye bağırıyordu üst üste, deli
gibi olmuştu.
Aramis ise aksine, sakindi. Önce kızını nişanlayıp, son-
ra vermekten cayan Nikefor'dan intikammı dilediği gibi
alıyordu.
"Maalesef doğru," dedi. 'Temenni ederim, geç kalmış ol-
mayasmız. Hemen hisarınıza dönünüz. Bu arada sakın
Bilecik'e filan uğrayayım demeyiniz. Çünkü Bilecik Türk-
lerin elinde şu anda."
"Ne diyorsun Aramis? Olamaz..."
"Şimdiye kadar Türkler nice olmazları olur yaptılar,
unutmayınız Tekfur hazretleri."
Aramis cin gibi herifti. Osman Gazinin Targal'a verdiği
emri duyunca kuşkulanmış, delikanlıyı takip etmişti. Bi-
lecik hisarına gittiğini, Osman Beyin ismini vererek nö-
betçiye kapıyı açtırdığını görmüş, az sonra da içerden kı-

lıç şakırtıları, bağrışmalar, küfürler geldiğini duymuştu.
Doğrusu zerre kadar ıztırap hissetmemiş, atının başını çevirdiği gibi, dudaklarında o mabut tebessümü olduğu halde Çakırpmarina dönmüştü. Meydanda cesetlerden yaralılardan başka kimseyi bulamayınca da ormana sürmüştü aünı.
Bir yandan da düşünüyordu. Osman Bey kaleye nasıl adam sokmuştu? Bulmakta da gecikmedi. Üstü tentenelerle kaplı arabalar ona herşeyi açıklıkla anlatıyordu.
Sonra Yarhisar'ı hatırlamıştı Aramis. Tekfur Nikefor orada kaleyi müdafaa edecek kadar bir kuvvet bırakmış olamazdı, biliyordu ki bütün tekfurlar önce kendi canları-

nı emniyete almak isterlerdi. Herhalde Osman Bey bu ahmaklann korkaklığından istifade edecek, bir yandan Bilecik'i, öbür yandan Yarhisar'ı ele geçirecekti. Nikefor'un aptallığına inandığı kadar, işin böyle cereyan edeceğine inanıyordu. Türkleri oldukça iyi tanımıştı uzun yıllardır.
Ama Nikefor bir gecede bu kadar işin üstesinden gelinebileceğine akıl erdiremiyordu işte.
"Olamaz... olamaz... imkânsız.." diye tekrar edip duruyordu.
Oysa olup biteni bir bilseydi. Aramis haklı idi. Türk dilaverleri bu tarafta Bilecik'i, o tarafta Yarhisar'ı kolayca ele geçirmiş, en yüksek burca sancağı çekmişlerdi. Sancaklar seher yelinin üfürüklerine kendini kaptırmış, nazlı kıvrak dalgalanıyorlardı. Her iki hisarda da!
Tekfur Nikefor'un konuşacak hali yoktu. Bitmiş, tükenmişti. Beynine sanki bir kurt girmiş, yiyor, yiyor, yiyordu. Başı çatlayacak gibi idi. Kılıç sesleri de giderek seyrelmeye başlamışü. Osmanoğullan işlerini bitirmişler, son kalıntıları temizlemekle meşguldüler. Turgut Alp'in kahkahalan sık sık Aramis'le Tekfurun gizlendikleri sık çalıları yalayarak geçiyor, tan yeri yavaş yavaş ağanyordu.
Aramis onu bes beter etmekte beis görmedi, nasılsa kendisi mahvolmuştu. Tekfurlann da mahvolduklarını görmesi, tek tesellisi oluyordu.
Sahte bir muhabbetle Nikefor'un elini bulup tuttu:
'Talihsizlik bununla bitmeyecek Tekfur hazretleri," diye devam etti. 'Türkler bu sefer de İnegöl'e yüklenecekler. Artık buralannı topraklan arasına katmak istiyorlar, her taraflan Rumlarla sarılı olduğu halde yaşamalannm çok zor olduğunu kabul ediyorlar, Osman Bey müthiş bir kumandan. Onu çok yakından gördüm ve tanıdım. Dünya-

da bir emsali daha yok. Aşireti devlet yapacak, devleti imparatorluk yapacak. Ömrümüz yeterse Osmanoğullannın yakın bir gelecekte hudutlarını nerelere kadar vardıra-

caklannı göreceğiz."
"Sus Aramis!"
"Gerçekleri duymaktan niçin korkuyorsunuz Tekfur hazretleri? Bizans'ımızın temelleri bile sallanıyor artık. Bizans imparatorluğu İhtiyarlamıştır, yıllardır enerjisini tüketmiştir. Elbette genç ellerde gençleşmeye muhtaçtır."
Tekfur dalmıştı. Gözlerinden yaşlar boşalıyordu. Birkaç damlası Aramis'in eline damladı. Kalbini sevinç sardı. Koskoca Tekfuru ağlatmışü ya sonunda.
"Ağlıyorsunu Tekfur hazretleri."
"Ağlıyor muyum? Farkında değilim. Ne yaptığımı bilecek hal mi kaldı bende."
Bileğini sıktı:
"Bütün bunlan biliyordum madem, bizi daha önce neden haberdar etmedin?"
"Bu tabii neticedir, Tekfur hazretleri, mâni olmak bizim elimizden gelmez."
"Ya, demek öyle..."
Tekfur elini beline attı:
"Demek mâni olmak elimizde değil, öyle mi, neden?"
"Çünkü tarih böyle yazıyor. Sefahate düşen ülkeler çöker, başındakiler erir."
"Ne olursa olsun bize bildirecektin."
"Hayır Nikefor, bu benim bileceğim iştir."
Nikefor hançerini sezdirmeden çıkarmaya muvaffak oldu.
"Öyleyse al!"

Hançerini sapına kadar Aramis'in böğrüne gömdü. Aramis sırt üstü döndü. Gözleri şaşkınlıkla açıldı. Birşey söylemek istedi, ama muvaffak olamadı. Hançer ciğerini parçalamıştı. Feryat etmeye bile zaman bulamadı.
Ağzından hırıltılar döküldü, sonra kan geldi. Başı yana düştü. Ölmüştü.
Nikefor ayağa kalktı. Meydanda sadece birkaç leş kalmıştı. Kendisinden başka canlı varlık görünmüyordu.
Mecalsizdi. Adımlarını zorlukla sürüklüyordu. Birkaç kere düşecek gibi oldu. Kendisini tuttu. Kuvvetini toplamak için bekledi. Aramis'in cesedine doğru bir tükürük atü:
"Dünyadan bir mikrop daha temizlendi," diye mırıldandı.
Ağır ağır tepeye doğru yürümeye başladı.

• • •

Osman Gazi adamlarını alarak Karacahisar'a döndü. Hemen kuvvetli bir ordu hazırlamaya koyuldu. Niyeti İnegöl'ü sıcağı sıcağına zaptetmekti. Kumandan olarak Turgut Alp'i düşünüyordu.

Hemen o gece çağırdı:
'Turgut," dedi. "Hemen hazırlan. İnegöl üstüne gidecek-sin."
Turgut artık oturmaya fırsat bulamayacağını anladı. Gecesi gündüzü serhau boylarında geçecekti. Sevini-yordu. Aradığını ancak bulmuştu.
Bundan sonra Kayı aşireti sür'atle büyüyecek, Bizans hudutlarına dayanacaktı.
Osman Bey Nikefor'un kızı Holofira'yı oğlu Orhan Beye nikahladı. Genç kız Müslüman oldu ve Nilüfer adını aldı.
Rumeli'ye geçen Süleyman Paşa bu kadından doğmuştur.

Bursa ovasından geçen "Odiyses" Çayının üstüne bir köprü yaptırmıştır. Bu çay bugün Nilüfer Çayı ismiyle anılmaktadır.
Turgut Alp daha uzun yıllar yaşadı. İnegöl'ü fethetti ve oranın muhafız kumandanlığını yaptı. Yarhisar ve Yenişe-hir'in fethinde bulundu. Bursa'nm alınmasında Orhan Beye büyük yardımları dokundu.
Köse Mihal ise hisarını Osman Beye teslim etti. Türk dilaverlerine katıldı. Mihal Kozes ismini bırakıp Abdullah Mihal ismini aldı.
Osman Beyden sonra Orhan Beye de hizmet etti, adını Osmanlı Devletinin temel taşına yazdırdı.
Hepsine rahmet.
Dündar Bey ise muhakeme edildi. Yaptıklarını itiraf et-ti. Vazgeçeceğine dair yemin etmesi istenince bundan ka-çındı. Mahkeme heyeti Dündar Beyin okla vurulup öldü-rülmesine karar verdi. Hüküm infaz edildi.

-SON-